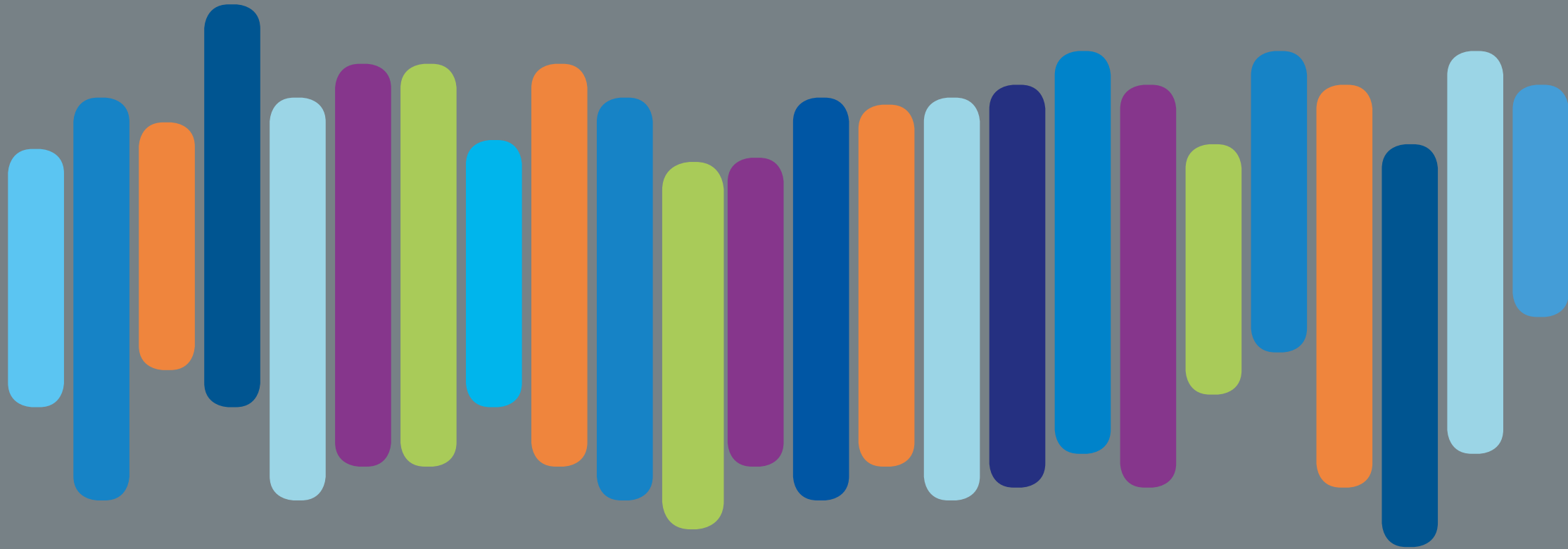

Poznań #2015#2016

Raport o stanie miasta

Opracowanie merytoryczne:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miasta Poznania

ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań

tel. + 48 61 878 56 95

e-mail: rmwm@um.poznan.pl

www.poznan.pl/fakty_liczby

Wydawca:

Wydawnictwo Miejskie Poznania

ul. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań

tel. +48 61 851 86 01, faks + 48 61 856 04 56

www.wmposnania.pl

Opracowanie graficzne:

Studio Graficzne Wydawnictwa Miejskiego Poznania

© Copyright by Miasto Poznań, Poznań 2018

Spis treści

Profil miasta /	5
Rozwój przestrzenny /	11
Demografia /	15
Gospodarka /	26
Turystyka /	36
Inwestycje /	43
Otoczenie biznesu /	48
Innowacyjność i kreatywność /	52
Rynek pracy /	56
Edukacja /	61
Nauka /	70
Transport /	72
Infrastruktura techniczna i informatyczna /	79
Warunki życia /	83
Planowanie rozwoju miasta /	116
Współpraca krajowa i międzynarodowa /	118
Finansowanie rozwoju miasta /	121
Zarządzanie miastem i obsługa mieszkańców /	124
Poznań w latach 2015-2016 /	130
Benchmarking największych polskich miast /	136
Poznań w TOP10 wybranych rankingów i konkursów /	144

KAPITAŁ LUDZKI 30% z wykształceniem wyższym 540,4 tys. mieszkańców 112 tys. studentów 28,9 tys. absolwentów PRZESTRZEŃ PUBLICZNA 261,91 km² powierzchnia miasta 14% tereny zalesione i zadrzewione 4 jeziora DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA Bazowe miasto - węzeł transeuropejskiej sieci TEN-T 31 rejsowych połączeń lotniczych 1,7 mln pasażerów lotniczych 365 pociągów dziennie Autostrada A2 Berlin - Warszawa GOSPODARKA 92,2 tys. zł PKB na mieszkańca 110,5 tys. firm 9 mld USD BIZ 86 imprez targowych 340 tys. pracujących 1,9% stopa bezrobocia 25 szkół wyższych 190 jednostek B+R A- prognoza stabilna rating Poznania (Fitch Ratings) / A3 prognoza stabilna rating Poznania (Moody's Investors Service) TRANSPORT PUBLICZNY 21 linii tramwajowych 77 linii autobusowych 245 mln pasażerów transportu zbiorowego 157 km dróg rowerowych 1 tys. rowerów miejskich 1 mln wypożyczeń rowerów miejskich TURYSTYKA 9,1 tys. miejsc noclegowych 1,4 mln noclegów w obiektach turystycznych 846 tys. turystów 300 obiektów konferencyjnych 506 obiektów zabytkowych KULTURA I CZAS WOLNY 3 tys. przedstawień i koncertów 102,8 tys. seansów filmowych 209 imprez masowych 28 muzeów 177 klubów sportowych POZNAŃ W RANKINGACH 1. miejsce w rankingu jakości życia w polskich miastach (Diagnoza Społeczna) 1. miejsce w rankingu otwartych miast (Dziennik Gazeta Prawna) 2. miejsce w rankingu samorządów (Rzeczpospolita) 2. miejsce w rankingu miast najbardziej atrakcyjnych dla biznesu (Forbes) 3. miejsce w rankingu miast uczących się (Fundacja Schumana/ Polityka Insight) 5. miejsce pod względem wielkości kapitału rozwojowego polskich metropolii (PwC) 3. miejsce w rankingu polskich miast i regionów przyszłości (fDi Magazine) 7. miejsce w Europie Wschodniej w rankingu europejskich miast i regionów przyszłości (fDi Magazine)

Profil miasta

Poznań, jedno z najstarszych i największych miast Polski, jest historyczną stolicą regionu wielkopolskiego, w którym przed 1000 lat narodziło się państwo polskie. Dziś Poznań stanowi ważny ośrodek gospodarczy, kultury, szkolnictwa wyższego i nauki. Należy również do wiodących pod względem ekonomicznym miast w Polsce.

Geograficznie miasto leży w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego. Graniczne kierunki określające położenie geograficzne miasta to: 52°17'34" do 52°30'27" szerokości geograficznej północnej i 16°44'08" do 17°04'28" długości geograficznej wschodniej. Największa odległość w linii prostej w granicach miasta osiąga wartość 26 km w kierunku NW-SE (Kiekrz – Sypniewo), a najmniejsza – 10,9 km na kierunku NE-SW (Luboń – Koziegłowy). Poznań położony jest w Poznańskiej Zlewni Warty Regionu Wodnego Warty, stanowiącego część dorzecza rzeki Odry. Całkowita długość Warty w granicach miasta wynosi 23,8 km. Największymi

dopływami Warty przepływającymi przez Poznań są prawobrzeżne rzeki Główna i Cybina oraz lewobrzeżne cieki: Strumień Różany, Bogdanka i Strumień Junikowski. Z północno-zachodniej części miasta spływają do doliny Warty: Potok Moraski, Potok Umultowski i Potok Różany. Największymi zbiornikami wodnymi na terenie miasta są jeziora: Kierskie, Malta, Rusałka, Strzeszyńskie. Do mniejszych zbiorników należą stawy: Strzeszyńskie, na Dębinie, Kajka. W południowo-zachodniej części Poznania, w rejonach Rudnicze, Kotowo i Świerczewo, znajduje się ok. 40 małych zbiorników wodnych, zasilanych wodami opadowymi, powierzchniowymi i gruntowymi.

Tereny zieleni zajmują łącznie blisko 26% powierzchni miasta, a wskaźnik ilości zieleni publicznie dostępnej przypadającej na mieszkańca wynosi 120 m² (wraz z lasami). W Poznaniu znajduje się 45 parków, 123 zieleńce, ogrody zoologiczne, ogrody dydaktyczne, palmiarnia, rekreacyjne tereny leśne, głównie lasy sosnowe. Na terenie Poznania znajdują się chronione obszary przyrodnicze zajmujące 7% powierzchni miasta. W mieście wyznaczono także specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000

– ostoję „Fortyfikacje w Poznaniu”, obejmującą kompleks 22 XIX-wiecznych budowli fortecznych. W granicach Poznania znajdują się także fragmenty 2 innych obszarów Natura 2000: „Biedrusko” oraz „Dolina Samicy”. System zieleni w Poznaniu oparty jest na 4 klinach zieleni, bazujących na dolinach rzecznych: północnym i południowym (w dolinie rzeki Warty), zachodnim (w dolinie rzeki Bogdanka) oraz wschodnim (w dolinie rzeki Cybiny). Na układ klinowy nakłada się historycznie ukształtowany pierścieniowy system zieleni, z cennymi założeniami ogrodowymi i okazami roślinności, w tym zabytkowym drzewostanem. W ramach Krajowej Sieci Ekologicznej Econet, część obszaru miasta znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego Warty.

Poznań, jako jedyne polskie miasto poza Warszawą, leży na skrzyżowaniu 2 bazowych korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T: Morze Północne – Bałtyk oraz Bałtyk – Adriatyk, pełniąc rolę bazowego miasta – węzła. Leży w połowie drogi pomiędzy Berlinem i Warszawą, 160 km od granicy polsko-niemieckiej. Stanowi ważne skrzyżowanie 7 dróg o znaczeniu międzyregionalnym

i międzynarodowym. Przez Poznań przebiega odcinek autostrady A2 z Konotopy k. Warszawy do Świecka (z 26 km obwodnicą autostradową w południowej części miasta). Będzie ona docelowo prowadzić od granicy polsko-niemieckiej, przez Poznań i Warszawę, do granicy z Białorusią w Terespolu. W mieście znajduje się międzynarodowy Port Lotniczy Poznań-Ławica z 2 nowoczesnymi terminalami pasażerskimi, terminalem cargo oraz dla ruchu general aviation. Lotnisko zapewnia regularne połączenia z miastami europejskimi i izraelskimi, w tym z największymi metropoliami, takimi jak: Barcelona, Frankfurt nad Menem, Londyn, Madryt, Monachium, Paryż, Rzym, Sztokholm. Rocznie korzysta z niego ponad 1,7 mln pasażerów. Na terenie miasta znajduje się także wojskowe lotnisko Krzesiny z bazą samolotów wielozadaniowych F-16.

Poznań zaliczany jest do miast zurbanizowanych. Prawie 45% jego powierzchni, wynoszącej 262 km², stanowią tereny zabudowane. W Poznaniu zamieszkuje 540 tys. osób, a gęstość zaludnienia wynosi 2 tys. mieszkańców na km². Poznań jest miastem o wysokim poziomie infrastruktury technicznej. Prawie 98%

mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, prawie 95% z kanalizacyjnej, prawie 80% z gazowej. Główne ujęcie wody pitnej dla miasta Poznania – Krajkowo-Mosina wykorzystuje 2 główne zbiorniki wód podziemnych: GZWP nr 150 Pradolina Warszawsko-Berlińska oraz GZWP nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna. Drugie ujęcie wody na Dębinie o charakterze infiltracyjnym zasilane jest wodami powierzchniowymi Warty. Zdolność produkcyjna ujęć wodociągowych w pełni zabezpiecza zapotrzebowanie na wodę. Jakość dostarczanej wody jest po uzdatnieniu dobra i nie odbiega od obowiązujących norm. Najwięcej wody jest zużywanych na cele bytowe. Ścieki zrzucane do sieci kanalizacji miejskiej są oczyszczane w 2 biologicznych oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów: Lewobrzeżnej Oczyszczalni Ścieków oraz Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Koziegłowach k. Poznania. Ich przepustowość pozwala na oczyszczanie wszystkich zrzucanych ścieków. Ścieki produkowane przez poznańskie zakłady przemysłowe są w większości zrzucane do kanalizacji miejskiej. Pozostała część jest oczyszczana mechanicznie i odprowadzana do wód lub do ziemi.

Tereny zabudowy mieszkaniowej stanowią ponad 12,5% ogólnej powierzchni miasta, w tym 25% stanowi zabudowa blokowa i kwartałowa, 70% – zabudowa jednorodzinna, 5% – tradycyjna zabudowa śródmiejska. Na terenach zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanych jest 46,3 tys. budynków, w tym blisko połowę (46%) stanowią budynki średniowysokie (od 3 do 5 kondygnacji), a wysokie (powyżej 5 kondygnacji) stanowią blisko 30% ogólnej powierzchni użytkowej mieszkalnej. W mieście znajduje się 254 tys. mieszkań. Przeciętne mieszkanie zajmuje powierzchnię blisko 65 m² i zamieszkuje w nim średnio mniej niż 2 osoby. Ponad 80% mieszkańców mieszka w zabudowie wielorodzinnej. Ponad połowa mieszkań (55%) powstała po 1970 r., 23% powstało w latach 1945–1970, a 19% wybudowano przed 1944 r. Większość mieszkań (79%) posiada przynajmniej 3 izby. Blisko jedna czwarta mieszkań (23%) zajmuje od 40 do 49 m², jedna piąta (21%) od 60 do 79 m². Wyposażenie mieszkań jest zróżnicowane. Większość posiada łazienkę (98%), wodę bieżącą (99,9%), gaz sieciowy (80%), centralne ogrzewanie zbiorowe lub indywidualne (87,5%).

Poznań, tak jak i cała Wielkopolska, znany jest w Polsce z tradycji dobrej gospodarki, wysokiej dyscypliny pracy oraz oszczędności. Skutecznie wykorzystuje sprzyjające warunki zaistniałe po transformacji ustrojowej i gospodarczej w Polsce. W mieście dynamicznie rozwinął się instytucjonalny system otoczenia biznesu, który stanowią: sieć instytucji finansowych, firm konsultingowych, organizacji zrzeszających przedsiębiorców, uczelni i szkół o biznesowym profilu kształcenia. Coraz większym zainteresowaniem przedsiębiorców cieszą się inicjatywy klastrowe oraz oferta podstref Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dobry rozwój gospodarczy miasta, o czym świadczy najwyższy w Polsce (po Warszawie) poziom produktu krajowego brutto, jest wynikiem restrukturyzacji dużych zakładów przemysłowych oraz, w znacznym stopniu, rosnącej roli sektora małych i średnich przedsiębiorstw. W gospodarce dominuje, podobnie jak w rozwiniętych miastach europejskich, sektor usług. Silny jest także sektor produkcyjny, szczególnie przemysł motoryzacyjny, farmaceutyczny, elektromaszynowy, chemiczny i spożywczy. Do czołowych w skali kraju producentów należą w swoich branżach: Apator Powogaz SA,

Bridgestone Poznań sp. z o.o., ExideTechnologies SA, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, H. Cegielski-Poznań SA, Nivea Polska sp. z o.o., Polska Kompania Piwowarska SA, Unilever Polska SA, Volkswagen Poznań sp. z o.o., Wrigley Poland sp. z o.o. W Poznaniu działa ponad 110 tys. podmiotów gospodarczych, a liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego jest jedną z największych w Polsce. Poziom bezrobocie w Poznaniu należy od lat do najniższych w kraju i nie przekracza 2%. W gospodarce Poznania coraz większą rolę odgrywa innowacyjność i sektory kreatywne, w tym silne środowisko startupów oraz przemysł gier. W mieście funkcjonuje Concordia Design – pierwsze w Polsce centrum design i kreatywności dla biznesu oraz nowoczesna uczelnia projektowania School of Form. Powstają nowe platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i nowoczesnych technologii. Poznań jest, mimo wzrastającej konkurencji, niekwestionowaną stolicą handlową Polski. Corocznie na powierzchni 150 tys. m² organizowanych jest blisko 100 zróżnicowanych tematycznie krajowych i międzynarodowych imprez i wystaw targowych, w których uczestniczy 11 tys. wystawców z 70 krajów świata. Międzynarodowe

Targi Poznańskie (MTP) są niezaprzeczalnym liderem wśród polskich wystawców; posiadają ponad połowę krajowego rynku powierzchni wystawienniczej i ponad jedną trzecią rynku wystawców. Są także największym organizatorem targów w Europie Środkowo-Wschodniej, zajmują 25. miejsce pod względem wielkości posiadanej infrastruktury w Europie.

Poznań jest jednym z głównych ośrodków lokalizacji inwestycji zagranicznych. Kluczowe atuty Poznania, które decydują o wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej, to: potencjał kapitału ludzkiego, wysokie kwalifikacje i poziom znajomości języków obcych wśród mieszkańców, wysoka jakość życia, rozwinięta sieć krajowych i międzynarodowych połączeń komunikacyjnych, dostępność nowoczesnej powierzchni biurowej najwyższej klasy. Od 1990 r. zainwestowano w mieście prawie 9 mld USD. Największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszy się produkcja przemysłowa, przede wszystkim motoryzacyjna, spożywcza i farmaceutyczna oraz handel i usługi. Szczególnie dynamicznie rozwija się rynek nieruchomości na wynajem oraz zewnętrznych usług biznesowych, głównie

ITO i F&A. Około dwie trzecie kapitału zagranicznego pochodzi z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Japonii i USA, a do największych inwestorów należą: Asahi Group, Beiersdorf, Bridgestone, GlaxoSmithKline, Grupa Veolia, Exide Technologies, Kronospan Holding, Mars, Metro, Neinver, Volkswagen, Unilever. W Poznaniu działa także ponad 80 centrów usług informatycznych, projektowych i finansowo-księgowych oraz B+R tak znanych firm, jak m.in.: Alphanumeric Systems, Arvato, BAE Systems, Bridgestone, Capgemini, Carlsberg, Ciber, DFDS, Duni, Egnite, Exide Technologies, Franklin Templeton Investments, Genpact, GFT, GlaxoSmithKline, Grace, Grant Thornton, Holicon, HolidayCheck, Huawei, IKEA, Itella, JeronimoMartins, Kennametal, Kleffmann, MAN, Mentor Graphics, McKinsey&Company, Mars, Microsoft, Mirantis, NTTData, OpenText, Orange, Owens-Illinois, Paymentwall, Polaris Laboratories, Propex, Roche, Rockwool, Schulman, Siemens, Sii, Savvis, Telcordia, Unilever, Veolia, Wavin, Wikia, Carl Zeiss.

Na rozwój Poznania duży wpływ ma także możliwość korzystania z funduszy unijnych. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej (UE)

Miasto Poznań oraz firmy i organizacje działające w Poznaniu pozyskały z UE ponad 6 mld zł. Najwięcej środków przeznaczono na rozbudowę infrastruktury transportowej i technicznej, bazy naukowo-akademickiej oraz realizację programów naukowo-badawczych i dydaktycznych.

Poznań jest znaczącym ośrodkiem konferencyjnym. Rocznie w mieście odbywa się kilka tysięcy konferencji, kongresów i spotkań. Powstają nowe centra biurowo-konferencyjne, a wybudowane gmachy Poznańskiego Centrum Finansowego, Andersia Tower, Andersia Business Centre, Malta Office Park, Malta House, Skalar Office Center, Globis Center, PGK Centrum, Delta Center, Omega Center, Maraton Business Center, Nowe Garbary Office Center, Business Garden Poznań stały się jedną z wizytówek miasta.

Poznań stanowi również silny ośrodek akademicki i naukowy, należący do ścisłej czołówki w kraju. W mieście działa 25 szkół wyższych, w tym 8 publicznych, kształcących ponad 110 tys. studentów. Największą uczelnią miasta jest Uniwersytet im. A. Mickiewicza, w którym

kształci się co trzeci poznański student. Chętni do studiowania mają do wyboru ponad 250 kierunków nauczania. Działalność naukową uczelni uzupełnia 40 placówek naukowo-badawczych i rozwojowych. Środowisko naukowo-akademickie aktywnie uczestniczy w budowaniu w Poznaniu gospodarki opartej na wiedzy. Działają interdyscyplinarne międzyuczelniane ośrodki naukowo-badawcze, takie jak m.in.: Zespół Inkubatorów Wysokich Technologii, Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii, Międzyuczelniane Centrum NanoBioMedyczne, Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii, Bio-Centrum, Krajowe Centrum Innowacji w Logistyce i e-Gospodarce, Centrum Biologii Medycznej, Centrum Badawcze Polskiego Internetu Optycznego, Centrum Innowacji PCSS-Huawei, a także Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe – jedno z największych w Polsce centrum komputerów dużej mocy. Współpraca gospodarki i nauki rozwija się także dzięki działalności poznańskich parków technologicznych – Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego (PPNT), Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego (PPTP), Centrum Zaawansowanych

Technologii Nobel Tower oraz Inkubatora Biznes i Nauka.

Krajowe i zagraniczne badania jakości życia w Poznaniu potwierdzają, że miasto oferuje dobre warunki do życia. Także mieszkańcy wysoko oceniają możliwości, jakie oferuje miasto. Coraz większe znaczenie w rozwoju miasta ma przemysł czasu wolnego i kultura, które przyczyniają się do ożywienia rozwoju społeczno-gospodarczego i polepszenia jakości życia. W mieście działa 21 teatrów, grup teatralnych i instytucji muzycznych (w tym filharmonia), 29 muzeów z rezerwatem archeologicznym Genius Loci oraz odbudowanym Zamkiem Królewskim, ponad 40 galerii i salonów wystawowych, 13 kin, także z technologią 3D, Biblioteka Raczyńskich z nowoczesnym gmachem głównym, Centrum Kultury Zamek oraz Brama Poznania ICHOT. W Poznaniu odbywają się znaczące festiwale i konkursy muzyczne. Do najważniejszych z nich zaliczają się Międzynarodowe Konkursy im. H. Wieniawskiego (skrzypcowy i lutniczy), Międzynarodowy Festiwal Chórów Uniwersyteckich „Universitas Cantat” oraz festiwale muzyki dawnej „Muzyka dawna – persona grata” i Festiwal Poznań Baroque. W mieście

organizowane są także inne festiwale i wydarzenia artystyczne, jak m.in. „Malta Festival”, Enter Music Festival oraz Festiwal Jazzowy „Made in Chicago”.

Poznań to duży ośrodek ruchu turystycznego. Miasto dysponuje ponad 9 tys. miejsc noclegowych w 94 obiektach turystycznych, w tym 55 hotelach. Przyciąga turystów licznymi zabytkami architektury świeckiej i sakralnej, reprezentującymi wszystkie style i epoki historyczne. Do najcenniejszych zabytków należy unikatowy w Europie zespół renesansowej zabudowy Starego Rynku z ratuszem, znajdujący się na obszarze historycznego zespołu miasta Poznania uznanego w 2008 r. za Pomnik Historii. Atrakcyjne turystycznie są tereny zielone miasta z rezerwatem Meteoryt Morasko oraz otoczoną zabytkowym parkiem Wilsona jedną z największych w Europie Palmiarnią Poznańską. W mieście znajdują się 4 jeziora, umożliwiające uprawianie sportów wodnych i rekreację. Na Jeziorze Maltańskim znajduje się jeden z najnowocześniejszych w Europie torów regatowych, a w jego otoczeniu m.in. całoroczny sztuczny stok narciarski, tor saneczkowy, kompleks sportowo-rekreacyjny „Termy Maltańskie” oraz

tor kolejki górskiej „Adrenaline”. Przez Poznań przebiega szlak Warty, prowadzący z Konina do Santoka odcinek blisko 700 km szlaku wodnego „Wielka Pętla Wielkopolski” z ogólnodostępną przystanią dla kajaków i łodzi motorowych. Wytyczone szlaki turystyczne, trasy rekreacyjne i rowerowe zachęcają do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej, rozwija się infrastruktura dla wodniaków i nadbrzeżna, a bogata infrastruktura sportowa umożliwia uprawianie różnych dyscyplin sportowych oraz organizację dużych imprez. Miasto Poznań aktywnie współpracuje na arenie międzynarodowej. Jest członkiem 11 organizacji i platform współpracy zrzeszającej miasta i regiony: Cities for Cyclists, EURO-CITIES, European Cities Marketing, International Congress and Convention Association, Le Club de Strasbourg, Mayors for Peace, Oder Partnerschaft, Poznań – Ille-et-Vilaine Foundation, WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities, WHO Healthy Cities Network – VI Phase oraz Open & Agile Smart Cities. Poznań utrzymuje stałą współpracę, obejmującą wymianę doświadczeń w zakresie samorządności, kultury, oświaty, sportu, gospodarki komunalnej i pomocy społecznej, z 15 miastami partnerskimi i hrabstwem, takimi jak: Assen (Holandia),

Bolonia (Włochy), Brno (Czechy), Charków (Ukraina), Győr (Węgry), Hanower (Niemcy), Jyväskylä (Finlandia), Kutaisi (Gruzja), Nablus (Palestyna), Nottinghamshire (Wielka Brytania), Pozuelo de Alarcón (Hiszpania), Ra'anana (Izrael), Rennes (Francja), Shenzhen (Chiny), Toledo (USA). Poznań – jako administracyjne centrum województwa wielkopolskiego – jest siedzibą Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Urzędują tutaj także władze powiatu poznańskiego ziemskiego. W Poznaniu siedzibę swoją mają Związek Miast Polskich oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski. Miasto Poznań jest ponadto członkiem Stowarzyszenia Metropolia Poznań, którego celem jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru liczącej 1 mln mieszkańców aglomeracji poznańskiej.

Poznań posiada najwyższą możliwą do uzyskania przez samorząd lokalny w kraju ocenę wiarygodności kredytowej A- z prognozą stabilną, nadaną przez międzynarodową agencję ratingową Fitch Ratings.

261,91 km² 181 uchwalonych mpzp 42% powierzchni objętych uchwalonymi
mpzp Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasto zwarte miasto krótkich odległości Poznański Obszar Metropolitalny
Miejski Obszar Funkcjonalny Poznania Metropolia Poznań odrzański obszar powiązań

Rozwój przestrzenny

Poznań jest siódmym miastem w Polsce pod względem wielkości zajmowanej powierzchni, wynoszącej 261,91 km². Ponad 45% powierzchni stanowią tereny zurbanizowane, użytki rolne, tereny leśne oraz zadrzewione stanowią 46% powierzchni całego miasta. Większość gruntów miejskich jest własnością komunalną (35%), prywatną (29%) oraz Skarbu Państwa (27%).

Poznań rozwija się w modelu¹ miasta zwartego (compact city) – miasta krótkich odległości (city of short distances), z ramowym układem komunikacyjnym i klinowym układem terenów zieleni na kierunkach północ-południe i wschód-zachód, krzyżujących się w centrum miasta, oraz systemem pierścieniowym opartym o założenia poforteczne, dzielącymi miasto na różnorodne strefy funkcjonalno-przestrzenne: centralną z największą koncentracją funkcji metropolitalnych i centrotwórczych zlokalizowanych

¹ Model ten zakłada zahamowanie rozpraszania zabudowy, wsparcie rewitalizacji i zagospodarowania terenów zdegradowanych, priorytet dla transportu publicznego, rowerowego i pieszego, przy równoczesnym ograniczaniu ruchu samochodowego.

w zabudowie o charakterze śródmiejskim; otaczając centrum z przenikającymi się funkcjami ogólnomiejskimi i mieszkaniowymi (głównie w zabudowie o charakterze śródmiejskim i kwartałowym) w historycznie ukształtowanych strukturach funkcjonalno-przestrzennych dzielnic; poza centralną z przewagą funkcji mieszkaniowej, przede wszystkim w zabudowie o charakterze blokowym wielkich osiedli, i usługami zlokalizowanymi punktowo (centra usługowo-handlowo-kulturalne znajdujące się w zabudowie wielkogabarytowej); peryferyjną z koncentracją zabudowy mieszkaniowej wolno stojącej, terenów rolniczych i zabudową przemysłową. Cennym urbanistycznie obszarem o specjalnych

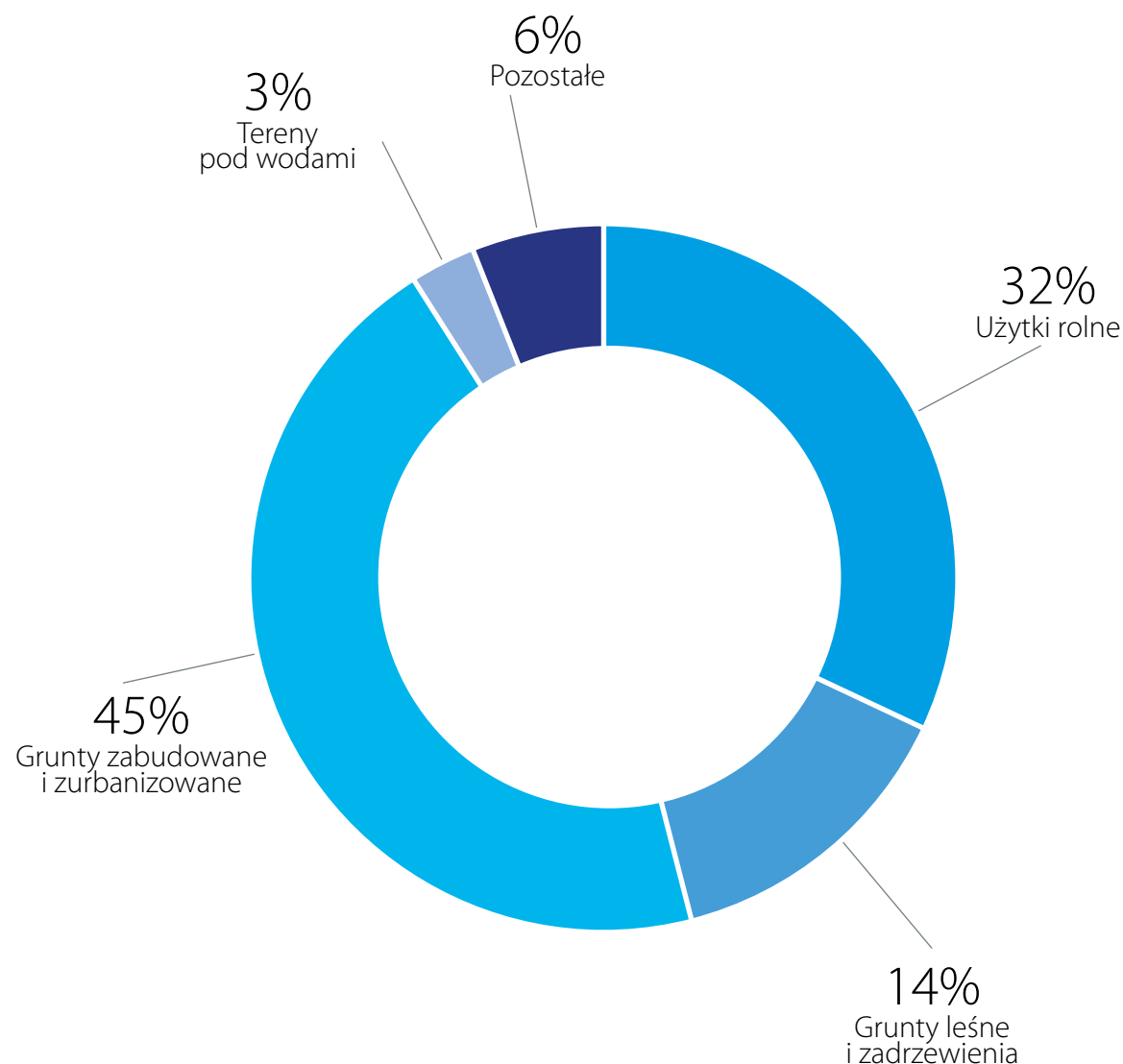

funkcjach jest śródmieście ze ścisłym centrum miasta skupiającym funkcje miastotwórcze i metropolitalne, z terenami potencjalnego budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego oraz przeznaczonymi pod działalność usługową o funkcjach metropolitalnych.

Kierunki rozwoju przestrzennego miasta zostały wyznaczone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania” i obejmują przede wszystkim część północno-zachodnią i południowo-wschodnią, gdzie znajduje się najwięcej zwartych terenów pod lokalizację inwestycji mieszkaniowych i produkcyjno-usługowych. W miejskim zasobie nieruchomości znajduje się ok. 900 ha terenów niezabudowanych², możliwych do przeznaczenia pod inwestycje (tereny te stanowią 3,5% łącznej powierzchni miasta). Zasób ten zwiększają tereny użytków rolnych o IV – VI klasie bonitacyjnej, położonych na niezbyt urodzajnych gruntach nie w pełni użytkowanych rolniczo.

² Główne lokalizacje to tereny na Strzeszynie, Morasku, Radojewie, Umultowie, Kiekrzu, Pokrzywnie, Michałowie, os. Lotników.

STRUKTURA POWIERZCHNI POZNANIA

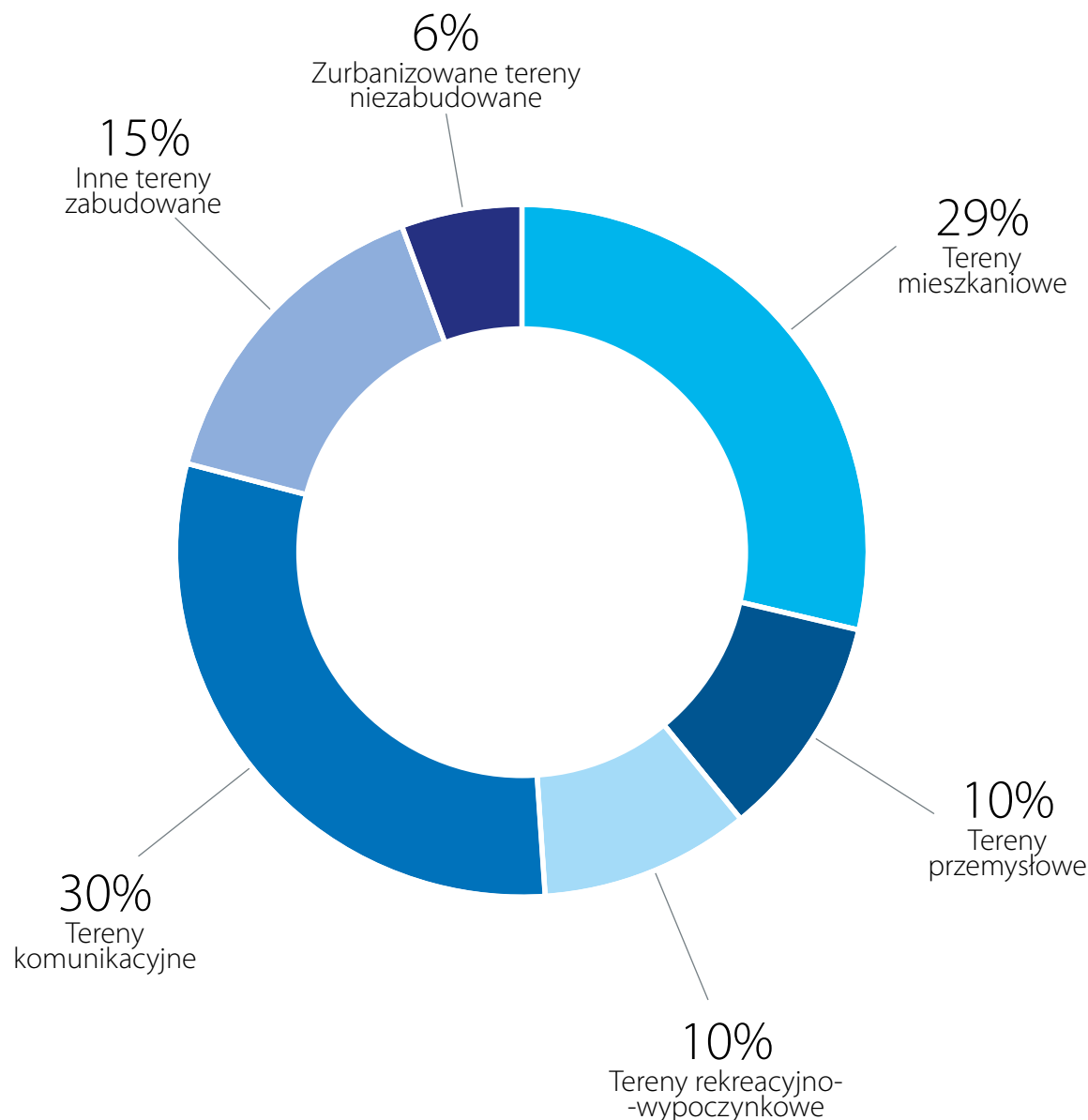
Na podstawie Studium opracowywane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). W grudniu 2016 r. na terenie Poznania obowiązywało 198 uchwalonych mpzp obejmujących obszar blisko 42% powierzchni miasta natomiast 169 mpzp było w trakcie opracowywania.

W „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” Poznań został wskazany jako jeden z dwunastu ośrodków metropolitalnych w Polsce posiadających znaczący w skali kraju potencjał gospodarczy, w tym usługowy i innowacyjny, finansowy, naukowy, mediów i instytucji kulturalnych. Miasto Poznań, ze względu na pełnioną funkcję w systemie osadniczym kraju oraz znaczenie społeczno-gospodarcze w procesach rozwojowych³, stanowi główny element struktury przestrzennej Wielkopolski. Jako główny ośrodek Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego (POM)⁴ skupia największą

³ Zgodnie z „Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”, miejskie obszary funkcjonalne, definiowane jako układy osadnicze ciągłe przestrzennie, złożone z odrębnych jednostek administracyjnych, są ważnym elementem polityki regionalnej.

⁴ Miasto Poznań wraz z powiązaniem z nim funkcjonalnie otoczeniem, czyli gminami powiatu poznańskiego, znajdującymi się maksymalnie 25 km od Poznania; miasta powiatowe (Szamotuły, Oborniki, Wągrowiec, Gnie-

STRUKTURA TERENÓW ZABUDOWANYCH I ZURBANIZOWANYCH W POZNANIU

część potencjału rozwojowego województwa wielkopolskiego, stanowiąc o konkurencyjności regionu. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego miastu nadano rangę ośrodka krajowego o rozwiniętych funkcjach metropolitalnych i regionotwórczych, stanowiącego centrum wyspecjalizowanych usług i główny ośrodek logistyczny Wielkopolski. Uwzględniono w nim położenie Poznania na przecięciu głównych regionalnych, krajowych i międzynarodowych szlaków komunikacyjnych, w centralnym obszarze problemowym, w którym polityka przestrzenna koncentrować się ma na minimalizacji konfliktów przestrzennych związanych z procesami suburbanizacji i metropolizacji.

W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania (MOFP), w obrębie POM, wyznaczono zasięg realizacji Zintegrowanych Inwestycji

Terytorialnych (ZIT), który administracyjnie obejmuje 22 jednostki samorządu terytorialnego: Poznań, Buk, Czerwonak, Dopiewo, Kleszczewo, Komorniki, Kostrzyn, Kórnik, Luboń, Mosina, Murowana Goślina, Oborniki, Pobiedziska, Puszczykowo, Rokietnica, Skoki, Stęszew, Suchy Las, Swarzędz, Szamotuły, Śrem, Tarnowo Podgórne oraz powiat poznański. Obszar MOFP zajmuje 3082 km² czyli 10% powierzchni województwa wielkopolskiego i zamieszkuje go 1029 tys. osób czyli 29% populacji.

Oprócz powiazań krajowych, Poznań znajduje się w strefie oddziaływania polsko-niemieckiego obszaru powiazań⁵, którego oś stanowi rzeka Odra i jej dopływy. Struktura funkcjonalno-przestrzenna tego obszaru tworzona jest przez sieć następujących największych miast i ich obszarów funkcjonalnych: Berlin, Drezno, Poznań, Szczecin i Wrocław, wpływających na rozwój sąsiadujących z nimi sieci średnich i małych miast.

zno, Września, Środa Wielkopolska, Śrem, Kościan, Grodzisk Wielkopolski, Nowy Tomyśl), stanowiące zewnętrzny pierścień miast obszaru metropolitalnego; gminy: Skoki i Czempin oraz Duszyni, Kaźmierz, Rogoźno, Kiszewo, Łubowo, Czarniejewo, Nekla, Dominowo, Zaniemyśl, Brodnica, Granowo, Opalenica.

⁵ Obszar ten obejmuje 4 polskie województwa – dolnośląskie, lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie oraz 4 niemieckie kraje związkowe – Berlin, Brandenburgia, Meklemburgia – Pomorze Przednie oraz Saksonia (tożsame z obszarem polsko-niemieckiej inicjatywy Partnerstwo Odra, której uczestnikiem jest także Miasto Poznań).

40,8 lat mediana wieku depopulacja 1‰ przyrost naturalny 60% w wieku produkcyjnym 19,1% wskaźnik starości demograficznej -3,3‰ saldo migracji 540,4 tys. mieszkańców obywatele Ukrainy urban sprawl 1,352 wskaźnik dzietności

Demografia

Poznań jest piątym miastem w Polsce pod względem liczby ludności, wynoszącej 540,4 tys.⁶. Współczynnik feminizacji wynosi 115 kobiet na 100 mężczyzn. Mediana wieku

⁶ Dane za 2016 r. Liczba ludności stale zamieszkałej w Poznaniu obejmuje osoby zameldowane na pobyt stały lub czasowy ponad 3 miesiące lub deklarujące, że w mieście zamieszkują stale lub czasowo (bez cudzoziemców nie posiadających pozwolenia na pobyt stały w Polsce), które z różnych powodów nie dopełniły formalności meldunkowych. Do ludności stale zamieszkałej wlicza się także osoby przebywające w innej miejscowości w kraju przez okres krótszy niż 3 miesiące oraz osoby przebywające zagranicą przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Udział ludności zameldowanej na pobyt stały wynosi 91%.

mieszkańców Poznania wynosi 40 lat. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 60% ogółu mieszkańców, w tym blisko dwie trzecie należy do grupy mobilnej (18-44 lat). Stosunkowo najliczniejszą grupę mieszkańców stanowią osoby w wieku 25-34 lat (17,6%). W ciągu 16 lat liczba mieszkańców Poznania zmniejszyła⁷ się o 42 tys. osób przy jednoczesnym dynamicznym wzroście liczby mieszkańców powiatu poznańskiego. W ramach procesu depopulacji zmniejsza się liczebność grupy w wieku produkcyjnym przy wzroście liczby osób w wieku przedprodukcyjnym

⁷ Obecnie trend ten zaczął wyhamowywać i w 2016 r., po raz pierwszy od 18 lat, spadek liczby mieszkańców wyniósł niecałe 2 tys. osób.

i poprodukcyjnym. Spowodowane jest to wydłużaniem się życia⁸ mieszkańców przy równoczesnym niskim poziomie liczby urodzeń oraz migracją osób w wieku produkcyjnym, szczególnie rodzin z dziećmi.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 pokazują, że ponad połowa mieszkańców Poznania to osoby pozostające w związku małżeńskim, 49% to osoby samotne, w tym jedna trzecia to kawalerowie lub panny. Mieszkańcy Poznania są dobrze wykształceni. Najwięcej legitymuje się

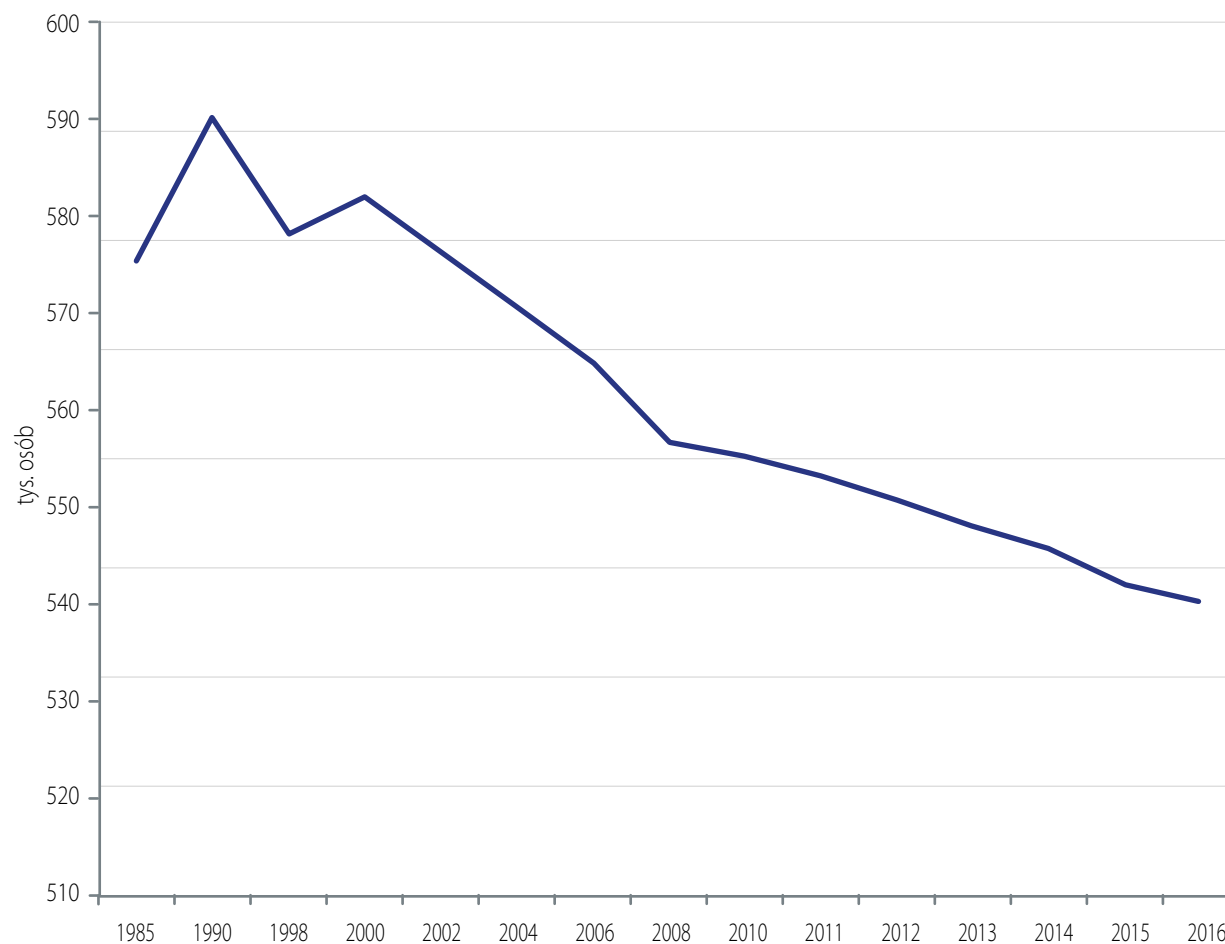
⁸ Od ponad 20 lat w Poznaniu notuje się stały wzrost średniej długości życia. Średnia długość życia mężczyzn wynosi 75,5 lat, a kobiet – 82,1 lat.

wykształceniem średnim i policealnym (37%) oraz wyższym (30%).

W 2016 r. w Poznaniu urodziło się 6,2 tys. dzieci, przyrost naturalny wyniósł 1,0‰, a współczynnik dynamiki demograficznej 1,097. Pomimo tego, wskaźnik dzietności ogólnej, wynoszący 1,352, nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W mieście zmarło 5,6 tys. osób, głównie na choroby cywilizacyjne. Wobec dodatniego przyrostu naturalnego jedynym czynnikiem wpływającym na zmniejszanie się liczby mieszkańców Poznania jest ubytek migracyjny, wynoszący w 2016 r. -3,3‰. Większość osób migruje na teren województwa wielkopolskiego. Najwięcej z nich (80%) wybiera na swoje nowe miejsce zamieszkania obszar powiatu poznańskiego, przede wszystkim Luboń, Plewiska, Swarzędz, Komorniki, Suchy Las, Skórzewo, Rokietnica, Dąbrówka, Koziegłowy i Kamionki. Mieszkańcy województwa wielkopolskiego stanowią także dominującą grupę wśród osób, które przeprowadziły się do Poznania. Według badań Urzędu Statystycznego w Poznaniu na jedną osobę dojeżdżającą do pracy z Poznania do innej miejscowości przypadają 4 osoby przyjeżdżające do pracy do Poznania.

LUDNOŚĆ W POZNANIU

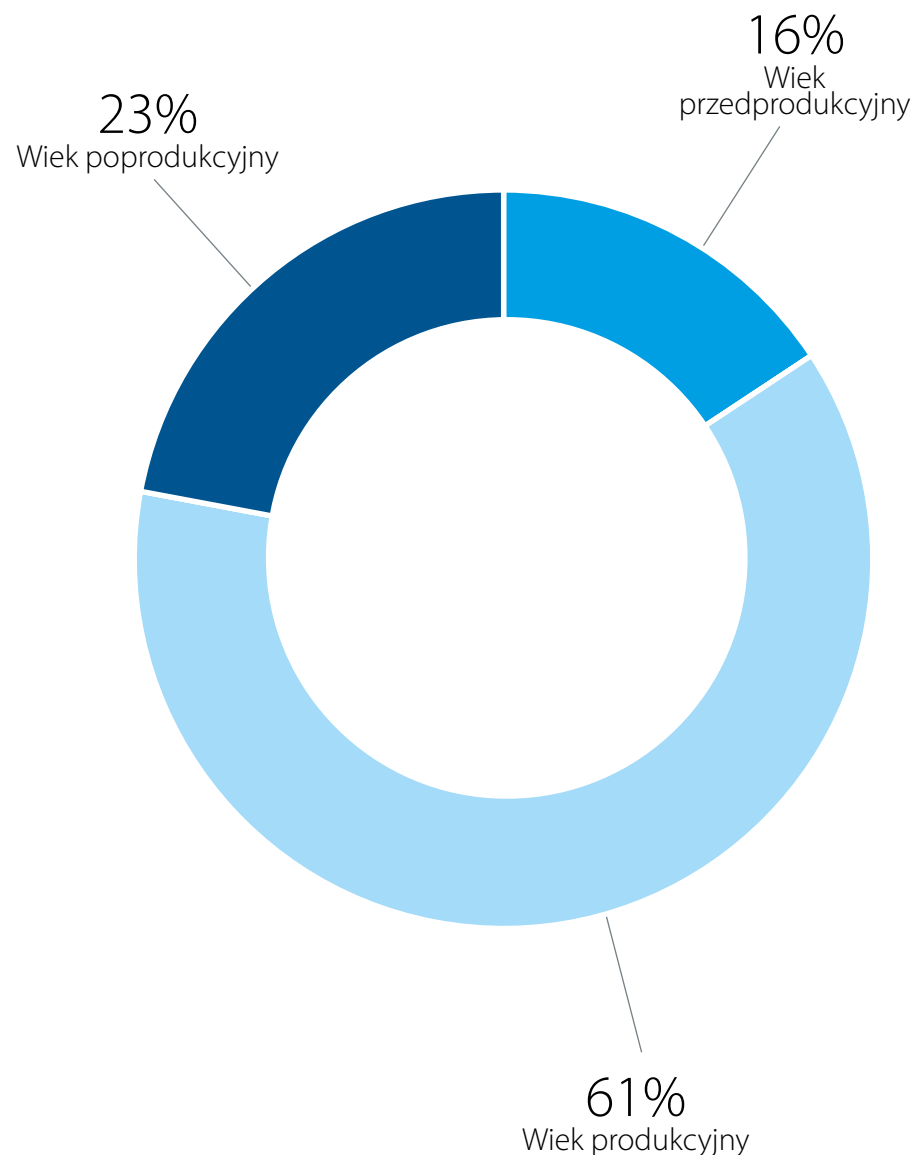

Do miasta codziennie dojeżdża ponad połowa pracujących mieszkańców Czerwonaka, Lubonia i Suchego Lasu. Jednocześnie co piąty pracujący mieszkaniec Poznania dojeżdża do pracy w innej miejscowości, najczęściej do Komornik, Tarnowa Podgórnego i Suchego Lasu.

Mimo, iż Poznań staje się coraz atrakcyjniejszym miejscem zamieszkania dla cudzoziemców, liczba zameldowanych obcokrajowców jest stosunkowo niewielka. W Poznaniu oficjalnie zamieszkuje 2,7 tys. cudzoziemców, którzy otrzymali pozwolenie na pobyt i są zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej 3 miesięcy. Ponad 4 tys. obcokrajowców to studenci pobierający naukę na poznańskich uczelniach w pełnym wymiarze lub w ramach programu Erasmus. Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu rejestruje rocznie ponad 44 tys. oświadczeń pracodawcy o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca⁹ w Poznaniu lub gminach powiatu poznańskiego. Przebywający w Poznaniu cudzoziemcy pochodzą z ponad 100 krajów, najwięcej, ponad trzy czwarte, z Europy. Wśród

⁹ Procedura ta dotyczy obywateli 6 krajów: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy, jednak korzystają z niej przede wszystkim obywatele Ukrainy. W 2016 r. stanowili oni 96%.

STRUKTURA LUDNOŚCI W POZNANIU WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

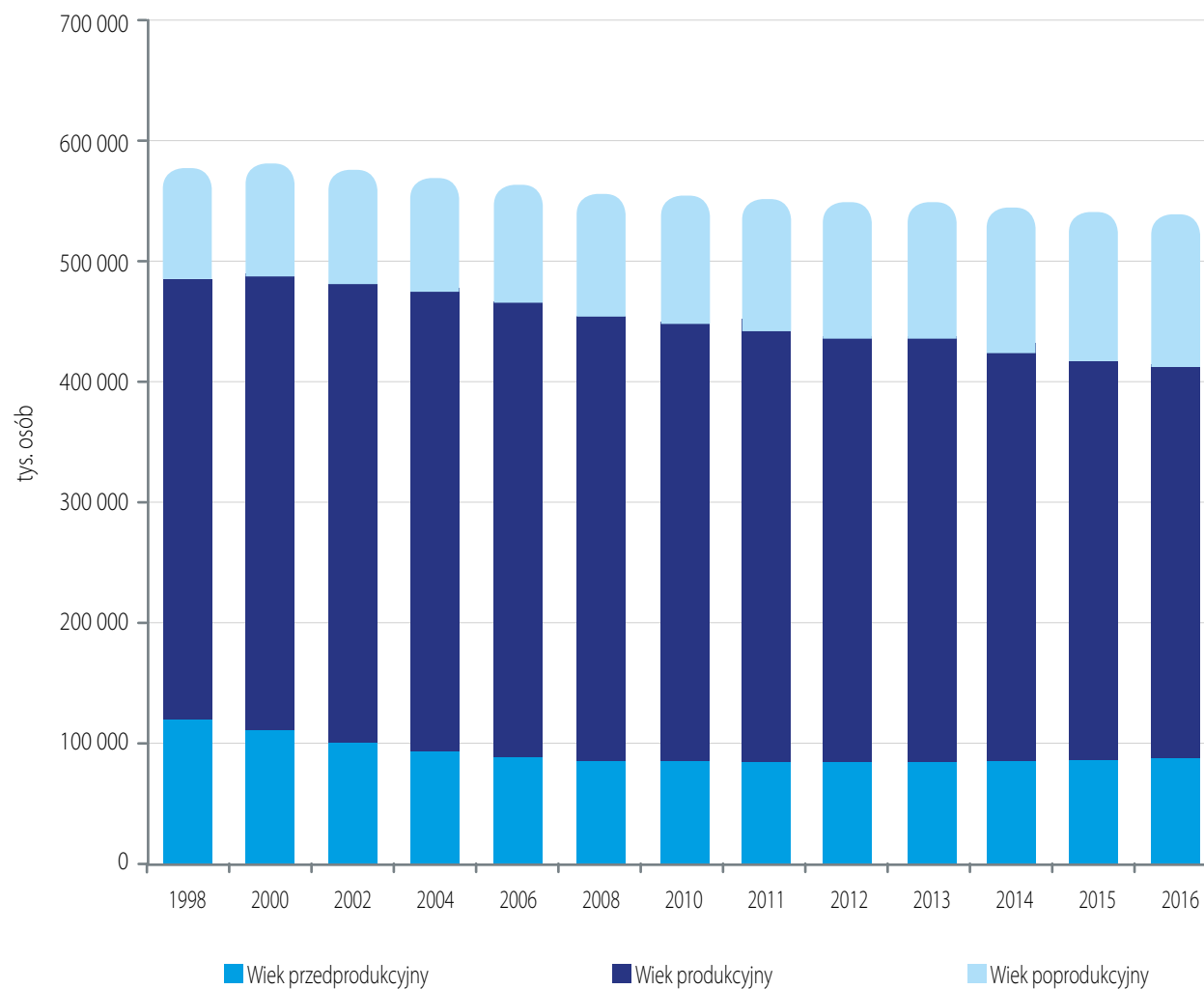

cudzoziemców przeważają obywatele Ukrainy, stanowiący ponad jedną czwartą obcokrajowców zameldowanych w Poznaniu oraz jedną czwartą studentów zagranicznych. Liczba cudzoziemców w Poznaniu zwiększa się i w ciągu ostatnich 5 lat liczebność obcokrajowców z prawem pobytu wzrosła o 70%, studentów – o 60%, a liczba oświadczeń pracodawców z Poznania i powiatu poznańskiego o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi zwiększyła się 11-krotnie.

Prognoza demograficzna opracowana przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) przewiduje – charakterystyczny także dla większości dużych polskich miast – postępujący spadek liczby ludności w Poznaniu. Do 2030 r. zaludnienie w mieście zmniejszy się do ok. 503,8 tys. osób. Spadek liczby ludności dotyczyć będzie zarówno wieku przedprodukcyjnego (o 6%), jak i produkcyjnego (o 12%). Zwiększy się natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (o 7%), w tym grupa ludności powyżej 80 roku życia zwiększy się o 42%. GUS prognozuje, że w końcowych latach prognozy głównym czynnikiem ubytku ludności będzie ujemny przyrost naturalny, który w 2030 r. osiągnie poziom -1,8 tys. osób

ŁUDNOŚĆ W POZNANIU WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

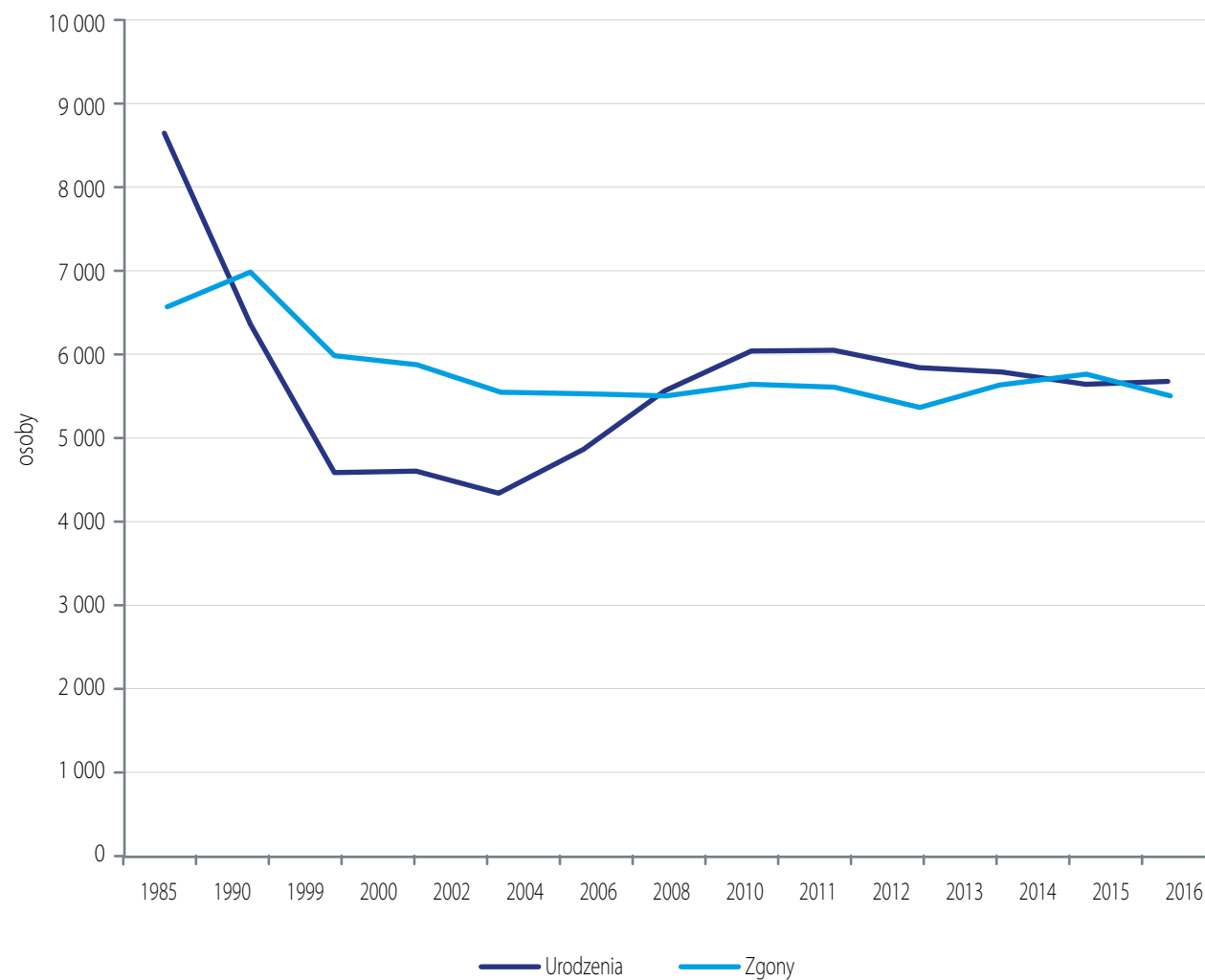

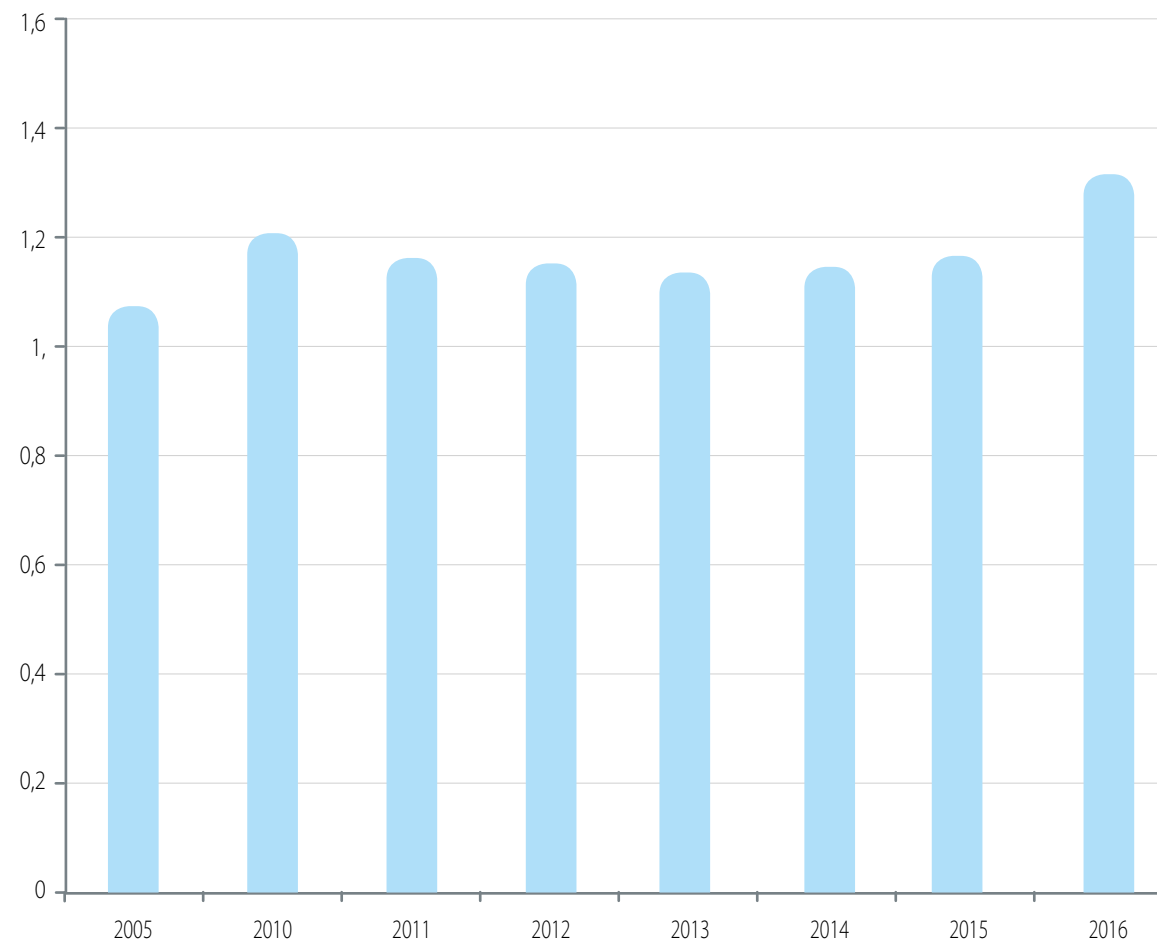
i będzie powodowany spadkiem urodzeń o ponad jedną trzecią przy niewielkim spadku zgonów (o 2%). Coraz mniejsze ujemne saldo migracji zmniejszy się w 2030 r. do -1,15 tys. osób.

Według prognozy GUS, odmienna sytuacja wystąpi w powiecie poznańskim, gdzie do 2030 r. zaludnienie zwiększy się o 24% i wyniesie 462 tys. osób. W rezultacie, w 2030 r. ludność zamieszkująca obszar aglomeracji poznańskiej, obejmującej Poznań i powiat poznański, wzrośnie o 6% i wyniesie 966 tys. osób.

PRZYROST NATURALNY W POZNANIU

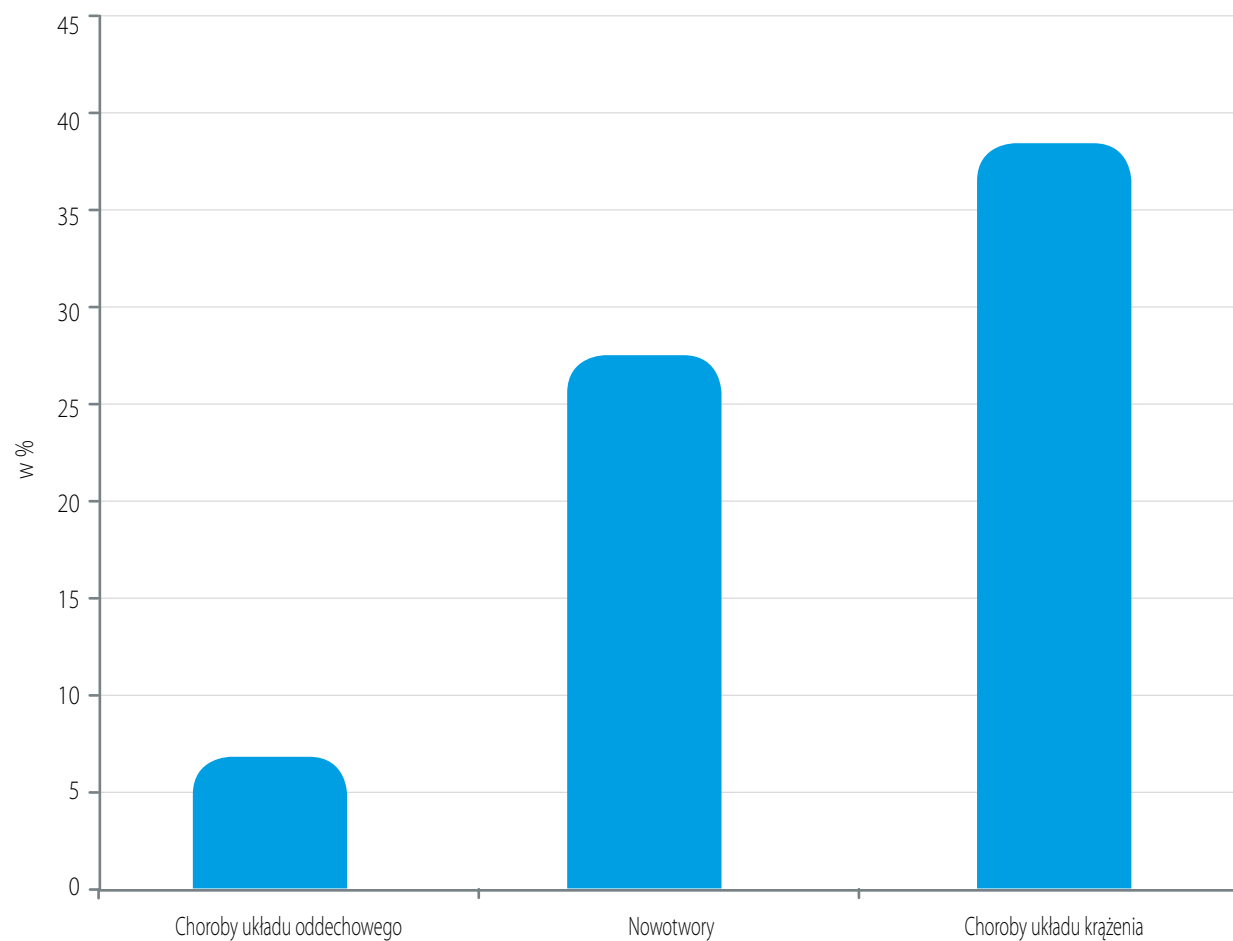

WSPÓŁCZYNNIK DZIETNOŚCI W POZNANIU

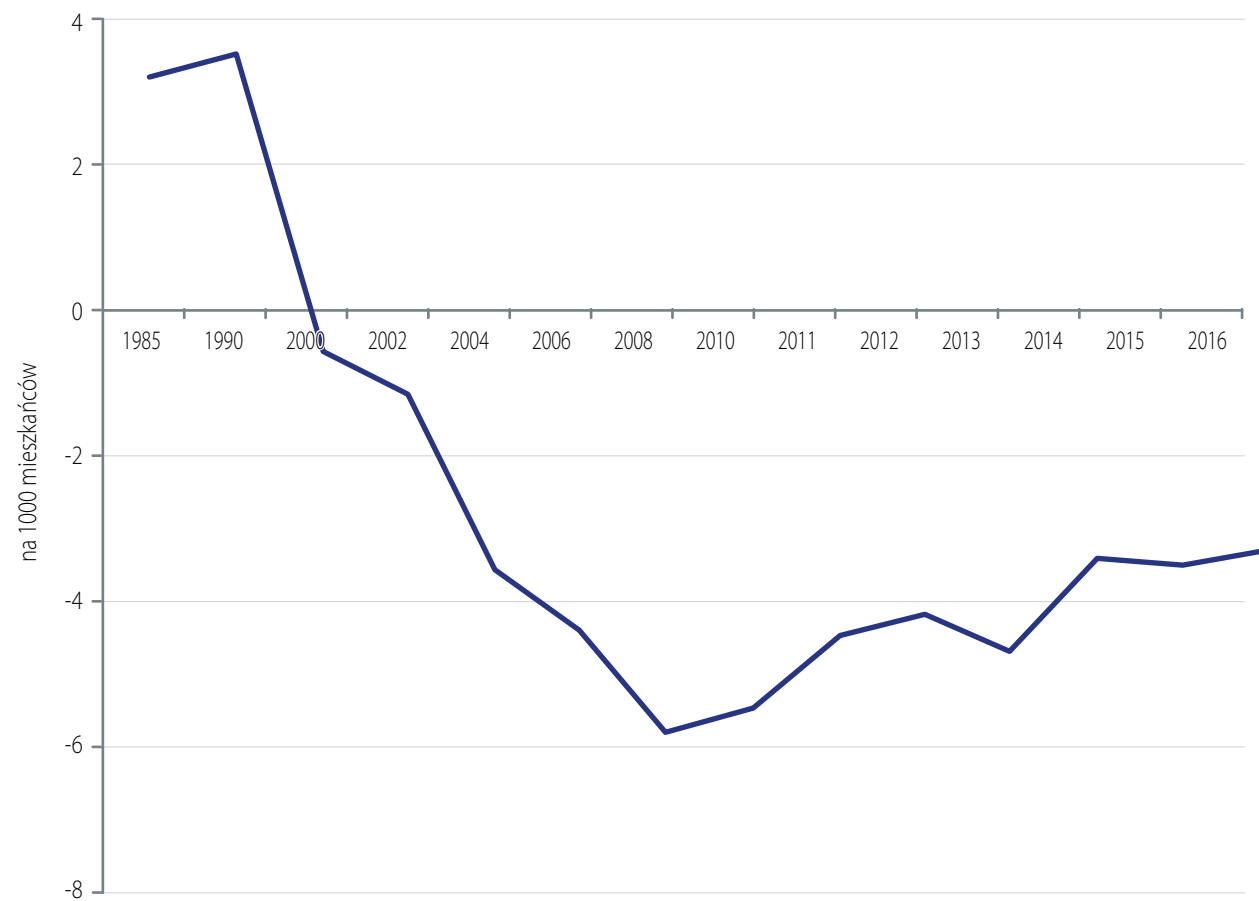

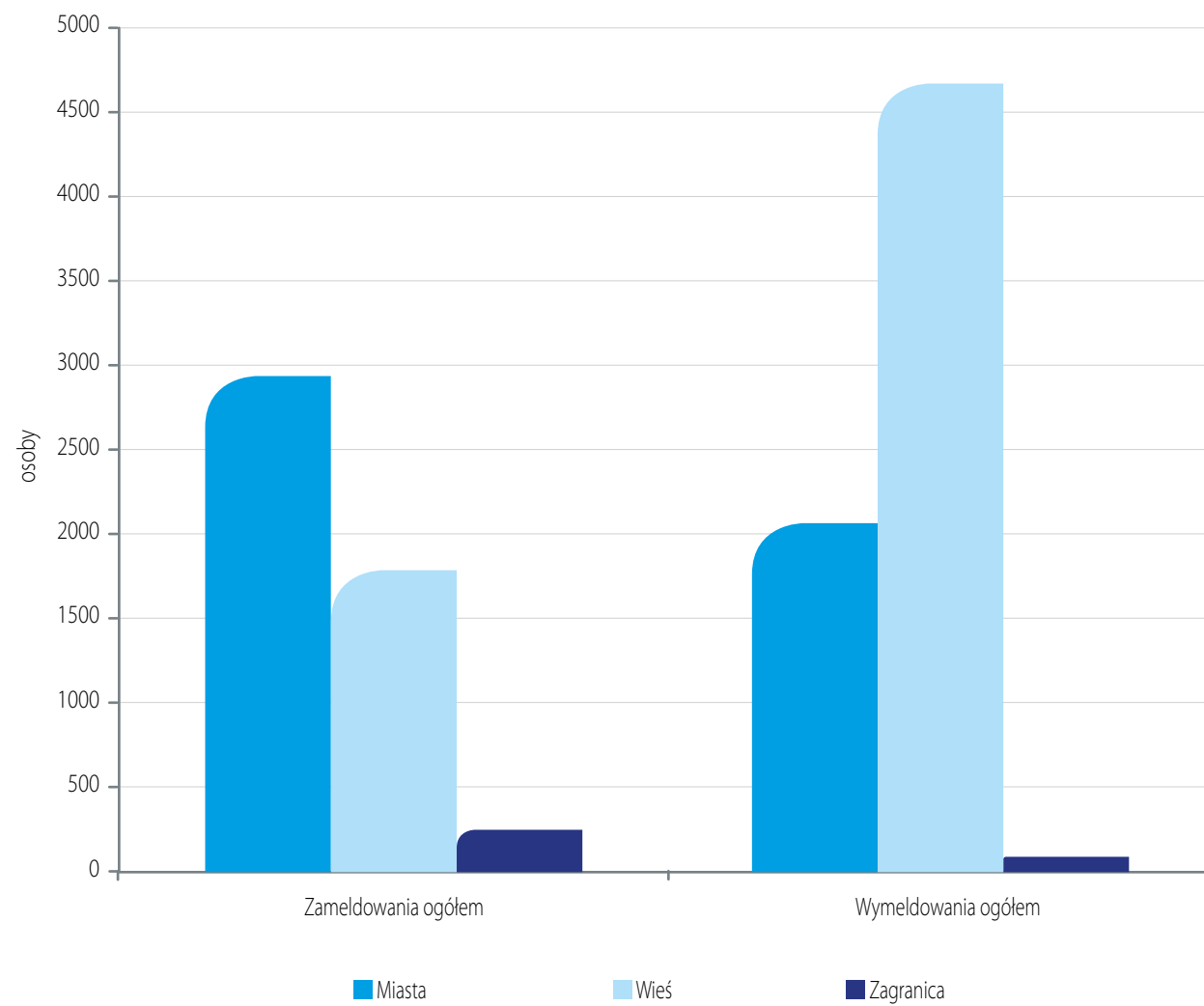
NAJCZĘSTSZE PRZYCZYNY ZGONÓW W POZNANIU

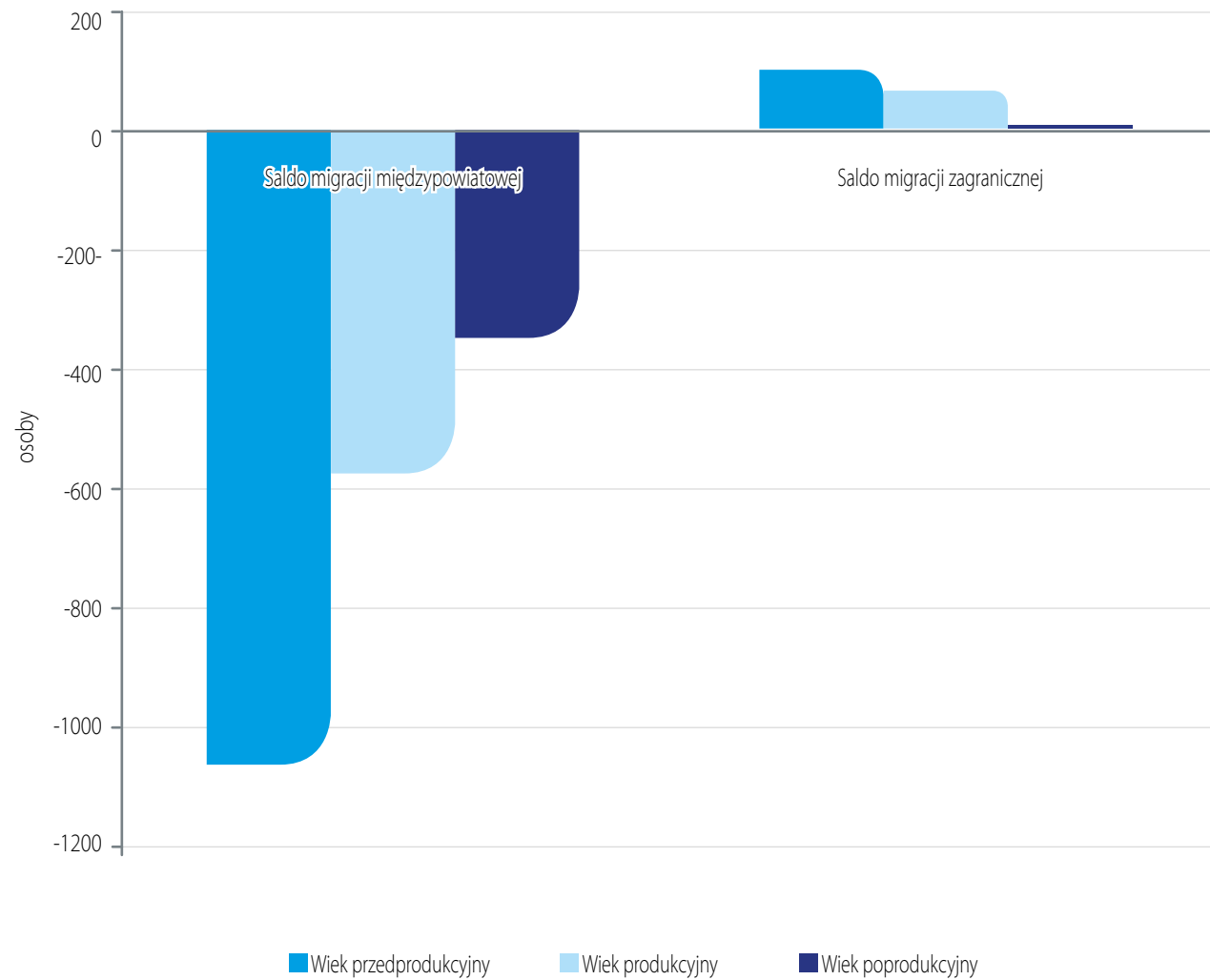
SALDO MIGRACJI W POZNANIU

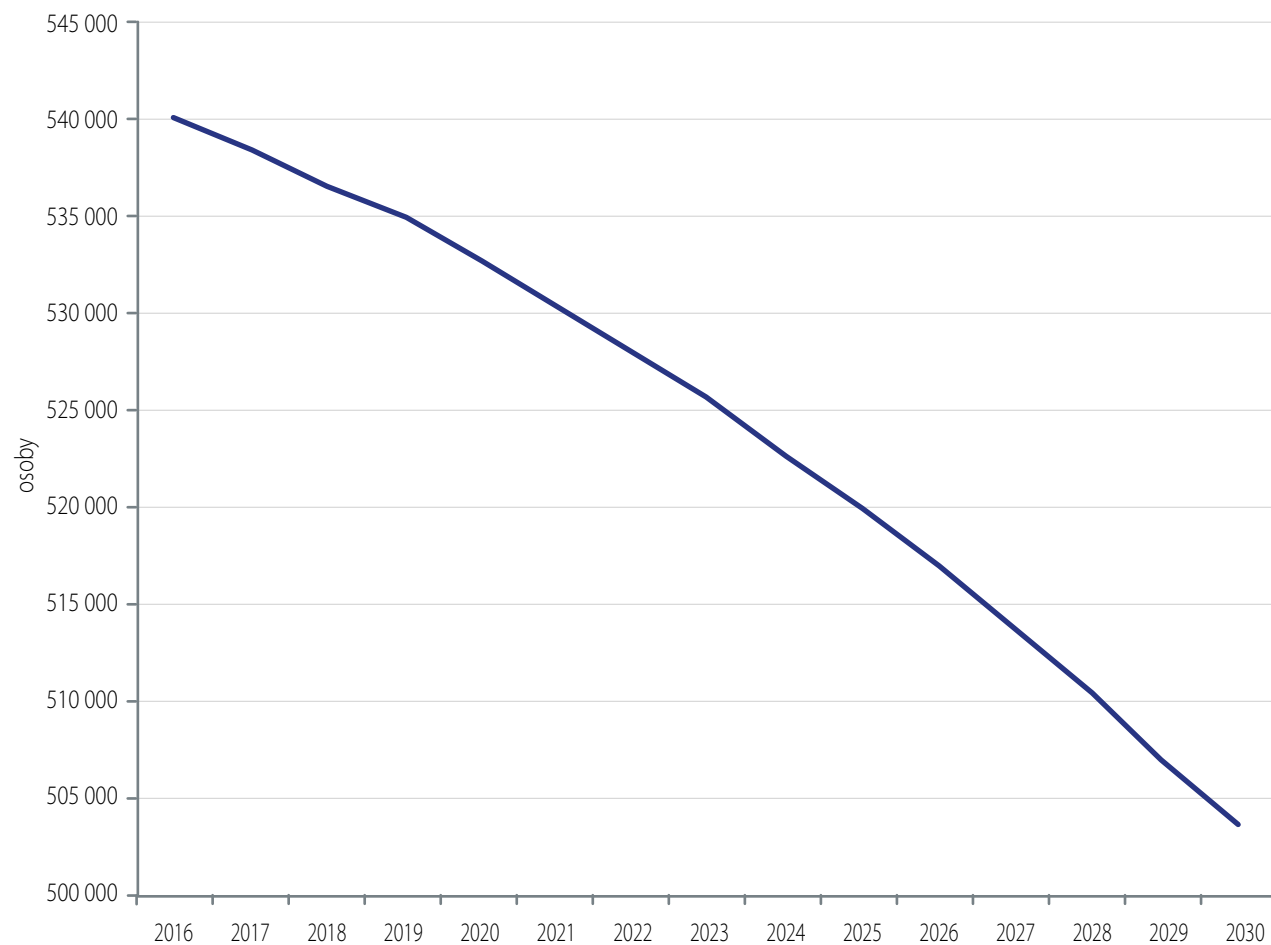
KIERUNKI MIGRACJI W POZNANIU

RUCH MIGRACYJNY MIĘDZYPOWIATOWY W POZNANIU WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DLA POZNANIA DO 2030 ROKU

92,2 tys. zł PKB per capita 72% WDB usługi rating A- z prognozą stabilną / A3 z prognozą stabilną 110,5 tys. podmiotów gospodarczych 3,8 tys. spółek z udziałem kapitału zagranicznego 40,6 mld zł produkcja przemysłowa 2,1 mld zł produkcja budowlano-montażowa 1,8 tys. sklepów 866 m² nowoczesnej powierzchni handlowej na 1000 mieszkańców

Gospodarka

Poznań charakteryzuje się bardzo wysokim potencjałem wzrostu gospodarczego w skali kraju. Według szacunków GUS wartość Produktu Krajowego Brutto (PKB) wytworzonego w Poznaniu wyniosła w 2015 r. 50,2 mld zł, a w przeliczeniu na mieszkańca 92,2 tys. zł, czyli blisko 2-krotnie więcej niż średnia dla Polski i Wielkopolski i jest największa w kraju, po Warszawie. Wartość Dodana Brutto (WDB) wyniosła w Poznaniu 44,6 mld zł i od 2000 r. zwiększyła się ponad 2-krotnie. Gospodarka Poznania jest zróżnicowana strukturalnie i dobrze rozwinięta

gałęziowo. Dominuje w niej sektor usług, który tworzy ponad 72% WDB i jest miejscem pracy dla 80% pracujących w Poznaniu. Jedną trzecią WDB wytwarzają jednostki prowadzące działalność związaną z handlem i naprawami, zakwaterowaniem i gastronomią, informacją i komunikacją oraz transportem, gospodarką magazynową i łącznością.

W Poznaniu działa ponad 110¹⁰ tys. podmiotów gospodarczych, a liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego¹¹ (3,8 tys.) jest jedną

¹⁰ Na koniec 2016 r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wyniosła 110,5 tys.

¹¹ Najczęstszą formą prawną spółek z udziałem kapitału zagranicznego jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (ponad 90% spółek).

z największych w Polsce. Rocznie jest rejestrowanych prawie 9 tys. nowych firm¹². Przedsiębiorczość w Poznaniu opiera się przede wszystkim na działalności mikro, małych i średnich firm, które stanowią 99,9% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w mieście. Podmioty gospodarcze prowadzą najczęściej działalność usługową, w tym najliczniej w sekcjach „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” oraz „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”. Najczęstszą formą prowadzenia działalności gospodarczej w Poznaniu jest własna działalność gospodarcza (60%) oraz spółki prawa handlowego (23%).

¹² W 2016 r. zarejestrowano 8,8 tys. nowych podmiotów gospodarczych.

Poznańskie firmy zajmują wysokie pozycje na prestiżowej „Liście 500” największych polskich firm ogłaszanej corocznie przez dziennik „Rzeczpospolita”. Na 18 firm z Poznania, które zostały ujęte na Liście, 3 znalazły się w grupie TOP20 największych przedsiębiorstw pod względem wielkości sprzedaży: Eurocash SA GK (6. miejsce w skali kraju), Volkswagen Poznań Sp. z o.o. (14. miejsce) oraz ENEA SA GK (18. miejsce). Volkswagen Poznań Sp. z o.o. zajął 3. miejsce wśród największych polskich eksporterów¹³, a ENEA SA GK oraz Volkswagen Poznań Sp. z o.o. znalazły się w grupie TOP10 największych inwestorów, zajmując odpowiednio 8. i 9. miejsce.

W opublikowanym w 2015 r. przez PwC raporcie o potencjale rozwojowym polskich miast, Poznań został wskazany jako miejsce bardzo wysokiej aktywności gospodarczej i wynikającej stąd dobrej kondycji finansów miejskich. Potwierdza to najwyższa możliwa do uzyskania w Polsce ocena wiarygodności kredytowej¹⁴

¹³ Do największych eksporterów w Poznaniu należą także: GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, Exide Technologies SA, SKF Polska SA oraz Apator Powogaz SA.

¹⁴ Agencja Fitch Ratings ocenia wiarygodność kredytową Poznania na poziomie A- z prognozą stabilną. Rating Poznania agencji Moody's jest na takim samym poziomie (A3 z prognozą stabilną).

Poznania agencji ratingowej Fitch Ratings. Na wysoki poziom rozwoju gospodarczego miasta wpływa dobra kondycja ekonomiczna dużych zakładów przemysłowych oraz, w znacznym stopniu, rosnąca rola sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). MSP stanowią 99,8% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w mieście. Ich zaletą jest duża mobilność i elastyczność w dostosowywaniu się do reguł gry rynkowej. Dzięki temu gospodarka miejska łatwiej znosi cykliczne spowolnienia gospodarki światowej.

Przemysł stanowi w Poznaniu źródło utrzymania dla ponad 16% pracujących i dostarcza, drogą po usługach, największą część wytworzonej w mieście Wartości Dodanej Brutto. Poznań stanowi ważny ośrodek przemysłu: motoryzacyjnego, spożywczego, farmaceutycznego, chemicznego oraz maszynowego. Do czołowych producentów w skali kraju należą: Volkswagen Poznań Sp. z o.o., Bridgestone Poznań Sp. z o.o., Exide Technologies SA, Kompania Piwowarska SA, Unilever Polska Sp. z o.o., Wrigley Poland Sp. z o.o., Jutrzenka Colian Sp. z o.o. Zakład w Poznaniu, Lisner Sp. z o.o., Terravita Sp. z o.o., Poznańska Palarnia Kawy Astra® Sp. z o.o.,

Spółdzielnia Piekarsko-Ciastkarska „Fawor”, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, Nivea Polska Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne „Ziołolek” Sp. z o.o., Poznańskie Zakłady Farmaceutyczne „Herbapol” SA, Grupa Kapitałowa H. Cegielski – Poznań SA, SKF Poznań SA. Główny udział w przychodach ze sprzedaży w przemyśle mają: produkcja sprzętu transportowego, produkcja artykułów spożywczych, produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Przychody ze sprzedaży produkcji i usług wynoszą rocznie ponad 40 mld zł¹⁵, a wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego – 815,5 tys. zł. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu, jak i zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, wskazują na rosnący udział w produkcji przemysłowej działów zaawansowanych technologicznie¹⁶. Do największych poznańskich przedsiębiorstw produkcyjnych high-tech należą: Exide Technologies SA, Apator Powogaz SA, GlaxoSmithKline

¹⁵ W 2016 r. przychody te wyniosły 40,6 mld zł.

¹⁶ Produkcja pojazdów samochodowych, produkcja urządzeń elektrycznych oraz maszyn i urządzeń, produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych, przemysł chemiczny.

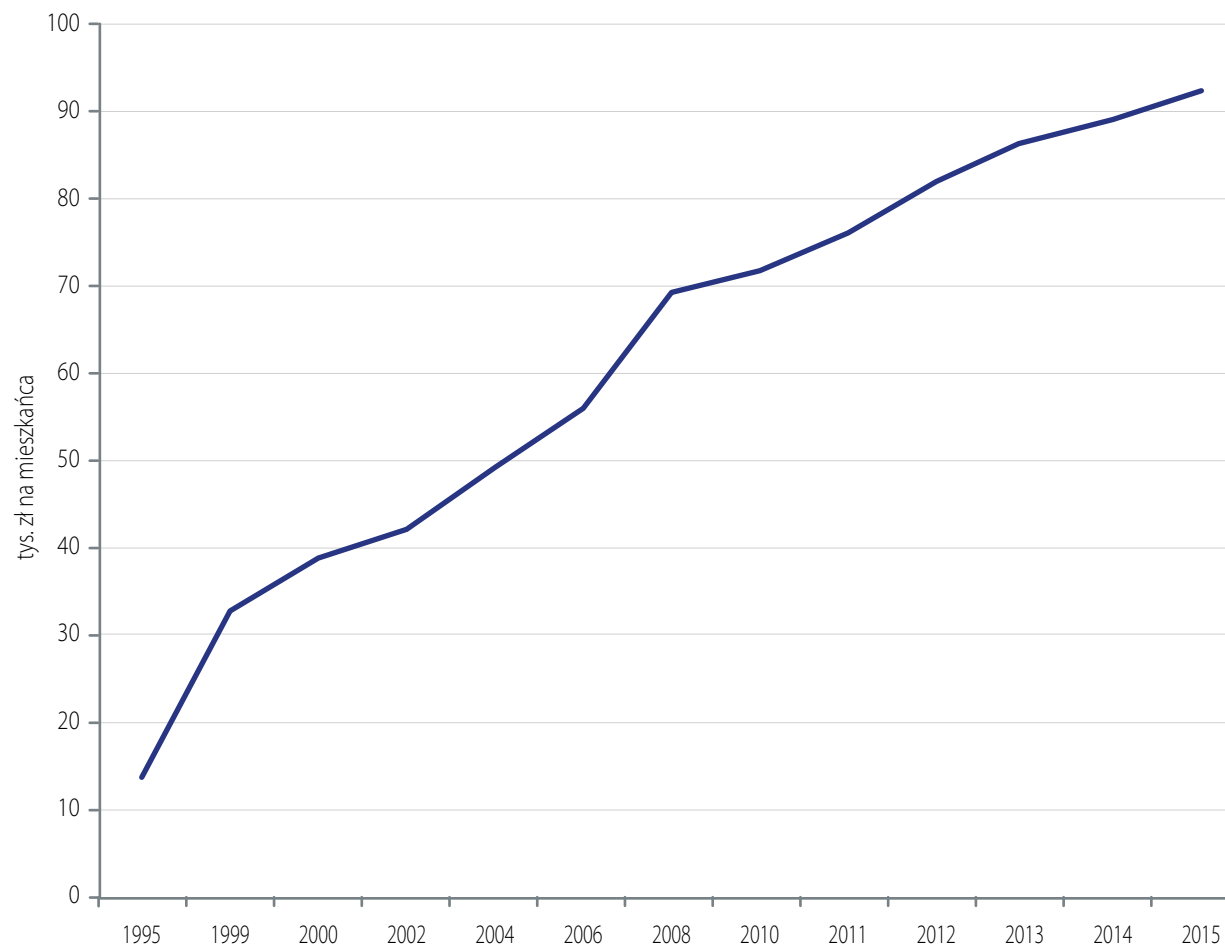
Pharmaceuticals SA, Grupa H. Cegielski SA, Kreisel – Technika Budowlana Sp. z o.o., Nivea Polska SA, Poznańskie Zakłady Zielarskie Herbarpol SA, SKF Poznań SA, Volkswagen Poznań Sp. z o.o., Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego – Poznań Sp. z o.o.

Poznański rynek usług budownictwa ogólnego i mieszkaniowego reprezentowany jest przez takie firmy, jak: Ataner Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe i Handlowe Agrobex Sp. z o.o., Elektromontaż Poznań SA, regionalne oddziały koncernów: Strabag, Hochtief, Skanska, Warbud, Budimex. Intensywnie rozwija się również dział produkcji materiałów dla budownictwa i wyposażenia mieszkań. Do największych producentów i dostawców w tej branży należą: Aluplast Sp. z o.o., Kreisel Technika Budowlana Sp. z o.o., Fabryka Papieru Malta Decor SA. Przedsiębiorstwa budowlane zatrudniają blisko 7,5¹⁷ tys. osób. Wartość produkcji sprzedanej budownictwa wynosi rocznie prawie 5 mld zł¹⁸, w tym produkcji

¹⁷ W 2016 r. przedsiębiorstwa budowlane zatrudniały w Poznaniu 7,4 tys. osób.

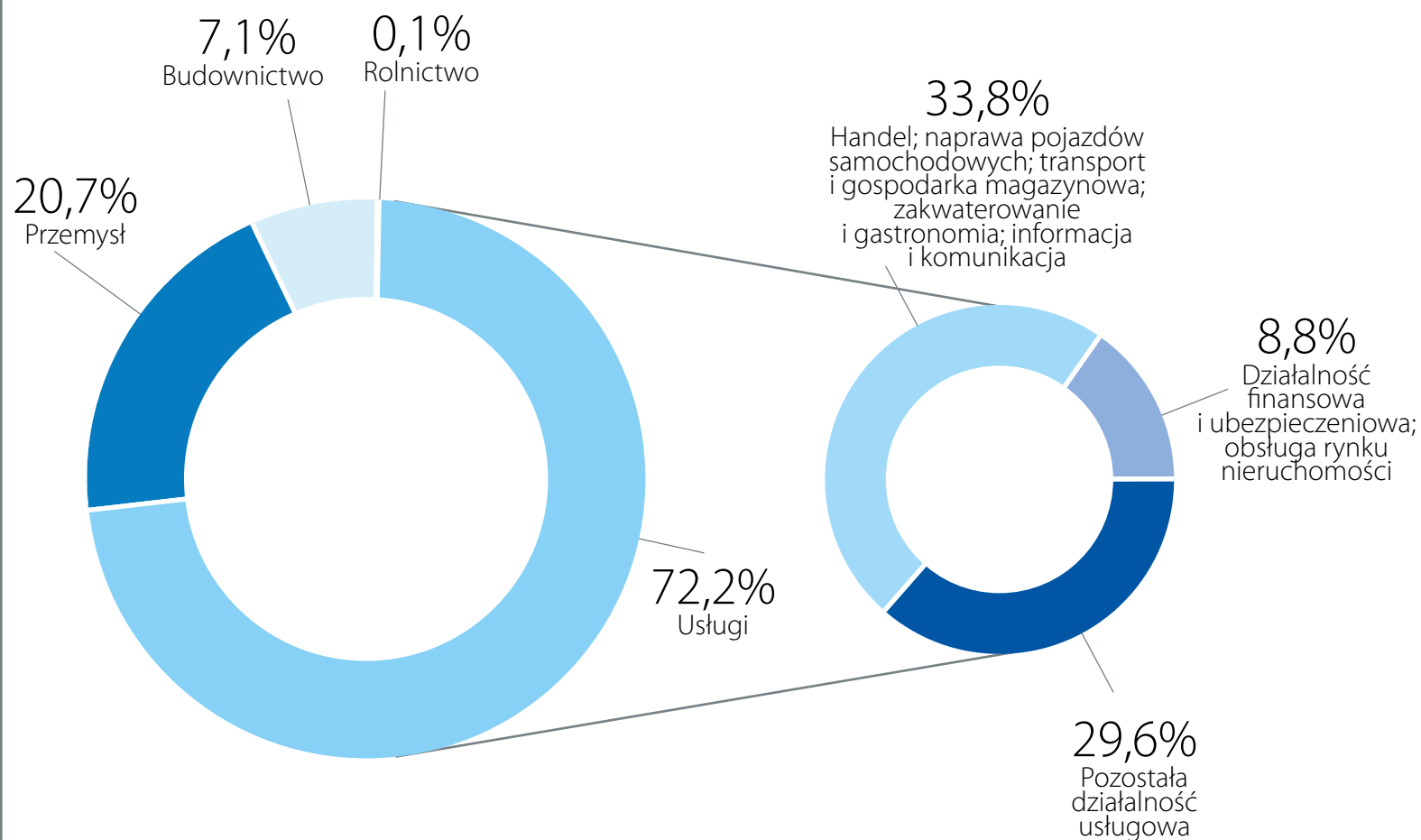
¹⁸ W 2016 r. wartość produkcji sprzedanej budownictwa wyniosła 4,7 mld zł.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO W POZNANIU

ŹRÓDŁA WYTWORZENIA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO W POZNANIU

budowlano-montażowej ponad 2 mld zł¹⁹, a wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego – 635 tys. zł.

W Poznaniu firmy handlowe i napraw pojazdów samochodowych zatrudniają 16% pracujących w mieście. Poznań należy do miast o najlepiej rozwiniętej sieci handlowej w kraju, jest drugim, po Wrocławiu, rynkiem handlowym w Polsce pod względem wielkości nasycenia nowoczesną²⁰ powierzchnią handlową wynoszącą 866 m² na 1000 mieszkańców²¹. Według danych GUS, w Poznaniu funkcjonuje ponad 1,8 tys. sklepów oraz 78 stacji paliw (w których pracuje powyżej 9 osób). Poza małymi sklepami o różnorodnym asortymencie (łącznie z owocowo-warzywnymi i rybnymi), które stanowią jedną czwartą poznańskich sklepów, dominują sklepy wyspecjalizowane²², szczególnie prowadzące sprzedaż wyrobów odzieżowych, ogólnospożywcze oraz piekarniczo-ciastkarskie i mięsne. Pracuje w nich 16,9 tys. osób, w tym

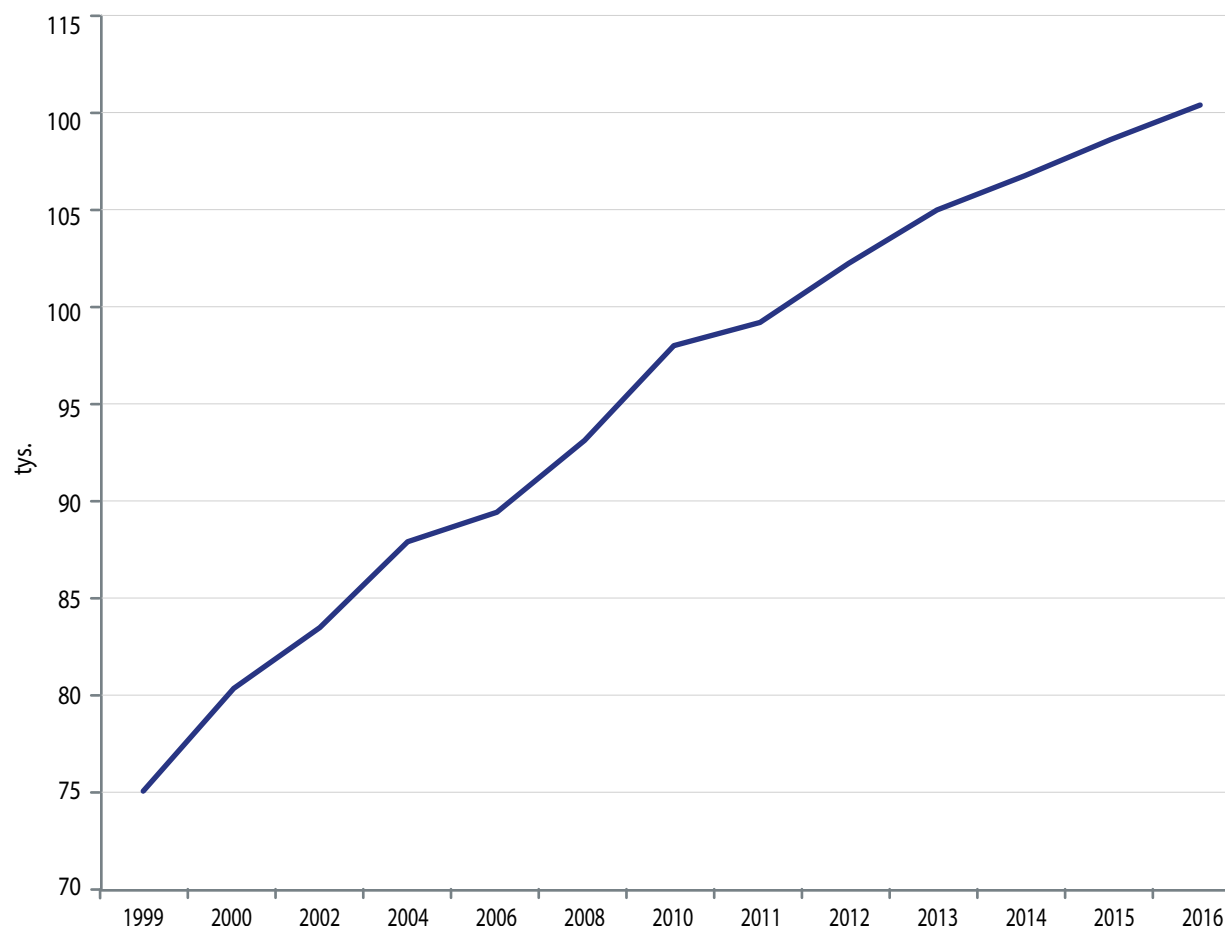
¹⁹ W 2016 r. wartość produkcji budowlano-montażowej wyniosła 2,1 mld zł.

²⁰ Nowoczesne centra handlowe o powierzchni najmu powyżej 5 tys. m², z wyłączeniem samodzielnych obiektów wolnostojących.

²¹ Stan na koniec 2017 r. wg raportu „Polska. Rynek handlowy. Market Insight. Podsumowanie roku 2017” Colliers International.

²² Dane za 2016 r.

PODMIOTY GOSPODARCZE ZAREJESTROWANE W POZNANIU

najwięcej (blisko jedna trzecia) w sklepach ogólnospożywczych. Sklepy zajmują w Poznaniu powierzchnię sprzedażową liczącą 698 tys. m². W mieście działają 22 duże domy handlowe, towarowe i hipermarkety oraz 129 supermarketów, o łącznej powierzchni sprzedażowej 253 tys. m², zatrudniające 6 tys. osób. Magazyny handlowe zajmują łącznie powierzchnię 1,7 mln m² ²³, w tym ponad połowę stanowi powierzchnia magazynów zamkniętych i zadaszonych. Roczne obroty handlu detalicznego wynoszą blisko 16 mld zł²⁴, a hurtowego blisko 27 mld zł²⁵. W strukturze sprzedaży detalicznej największy udział mają dobra trwałego użytku: meble, sprzęt rtv i agd (28%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle i części (14%).

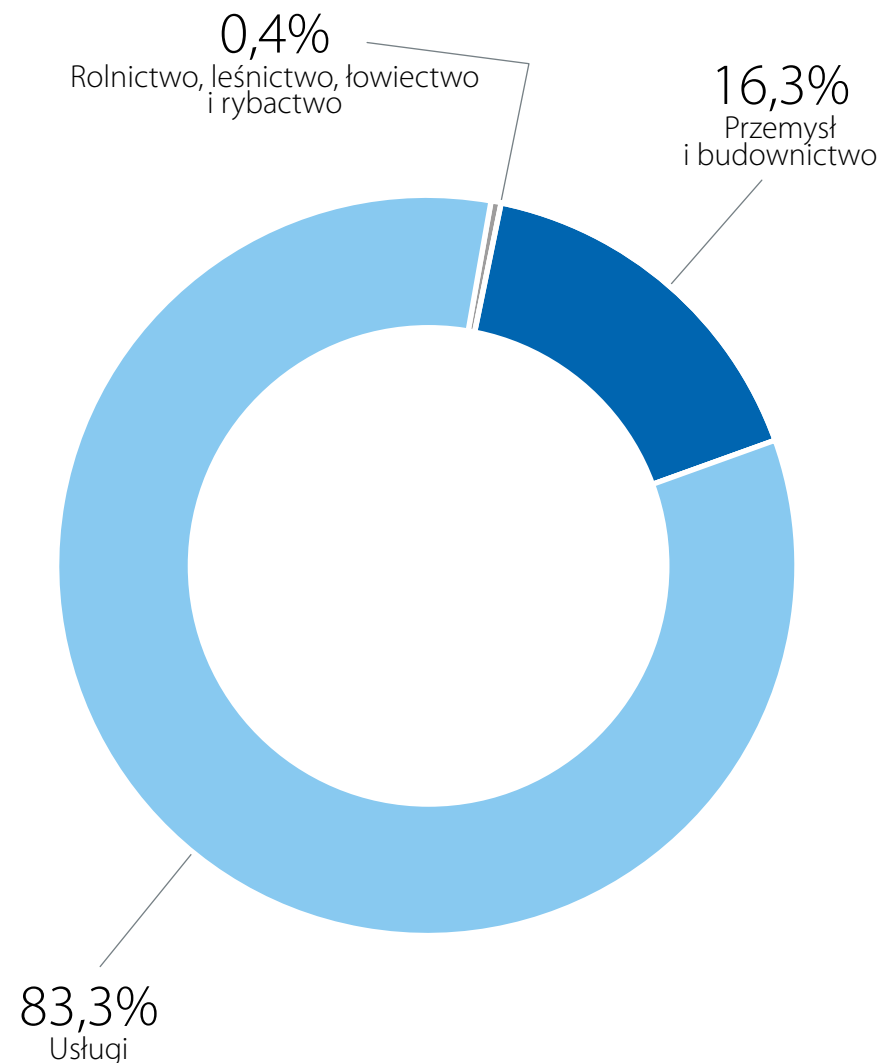
Rynek handlowy w Poznaniu jest zdominowany przez tradycyjne centra handlowe (83% powierzchni handlowej) z 2,1 tys. sklepów, punktów gastronomicznych i usługowych, w których blisko 30% stanowią najemcy z branży mody. Najbardziej rozwiniętą ofertę

²³ Dane za 2015 r.

²⁴ W 2016 r. obroty handlu detalicznego wyniosły 15,8 mld zł.

²⁵ W 2016 r. obroty handlu hurtowego przedsiębiorstw handlowych wyniosły 26,7 mld zł.

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W POZNANIU WG SEKCJI PKD

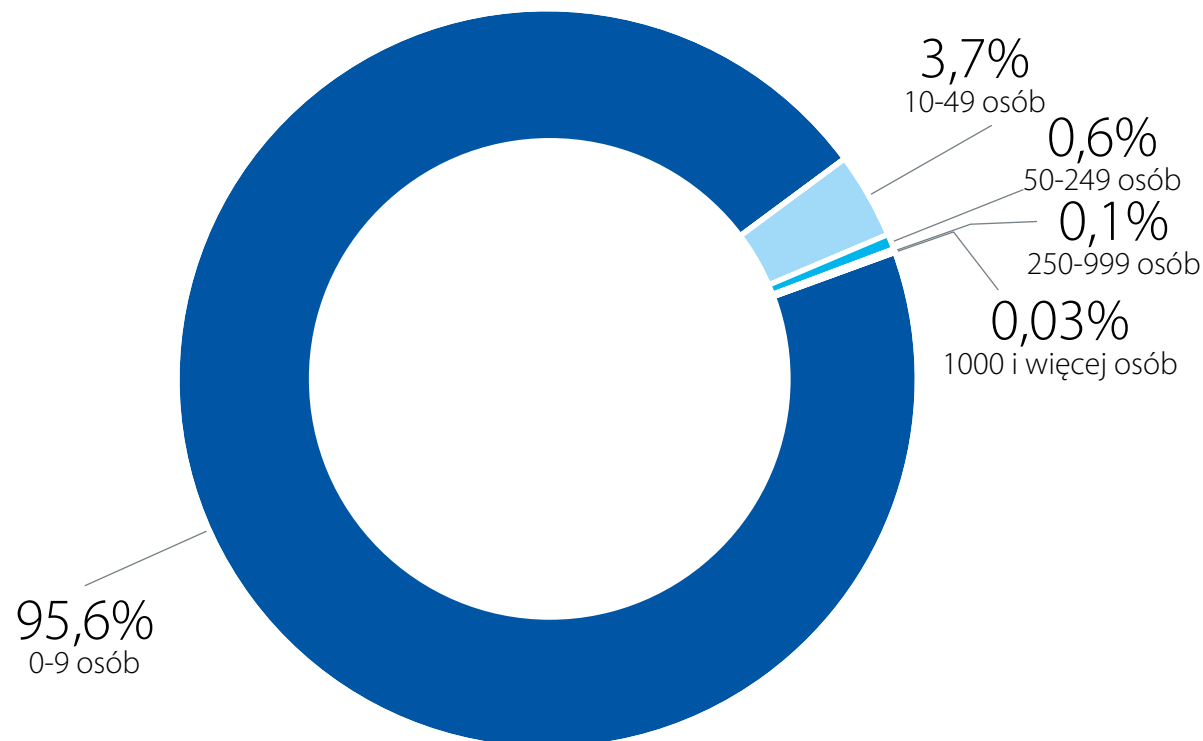

handlową dysponują Avenida Poznań, Centrum Biznesu i Sztuki Stary Browar, Galeria Malta, Galeria Pospolna. W mieście działają duże centra i obiekty handlowe należące do największych polskich i zagranicznych sieci handlowych: Auchan, Castorama, Carrefour, Decathlon, IKEA, Intermarche, Jula, Leroy Merlin, Media Markt, Neinver, OBI, Piotr i Paweł, Praktiker, Tesco. Największymi wielkopowierzchniowymi obiektami handlu hurtowego są niemieckie Makro Cash&Carry i Selgros oraz holenderski Eurocash. Część obiektów handlowych oferuje także usługi rekreacyjne i kulturalne. Segment FMCG reprezentuje ponad 100 dużych sieciowych sklepów spożywczych²⁶. W Poznaniu swoją siedzibę mają 4 największe krajowe sieci handlowe FMCG: Grupa Muszkieterów, Selgros Sp. z o.o., Żabka Polska Sp. z o.o. oraz Piotr i Paweł SA. Coraz bardziej konkurencyjny i wymagający rynek handlowy powoduje konieczność dopasowania oferty centrów do oczekiwań klientów. Wymaga to rebrandingu i modernizacji starszych dużych

²⁶ Najliczniej (ponad 50 sklepów) reprezentowana jest portugalska sieć Biedronka, następnie niemiecka sieć Lidl (15 sklepów), polska sieć Piotr i Paweł (13), duńska sieć Netto (10), polska sieć Stokrotka (8), brytyjska sieć Tesco (7).

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W POZNANIU WG WIELKOŚCI ZATRUDNIENIA

centrów handlowych²⁷. Modernizację i nowe standardy powierzchni sprzedaży prowadzą także hipermarkety spożywcze i budowlane, hurtownie cash&carry, dyskonty spożywcze, sieci modowe, sportowe i sklepów multimedialne.

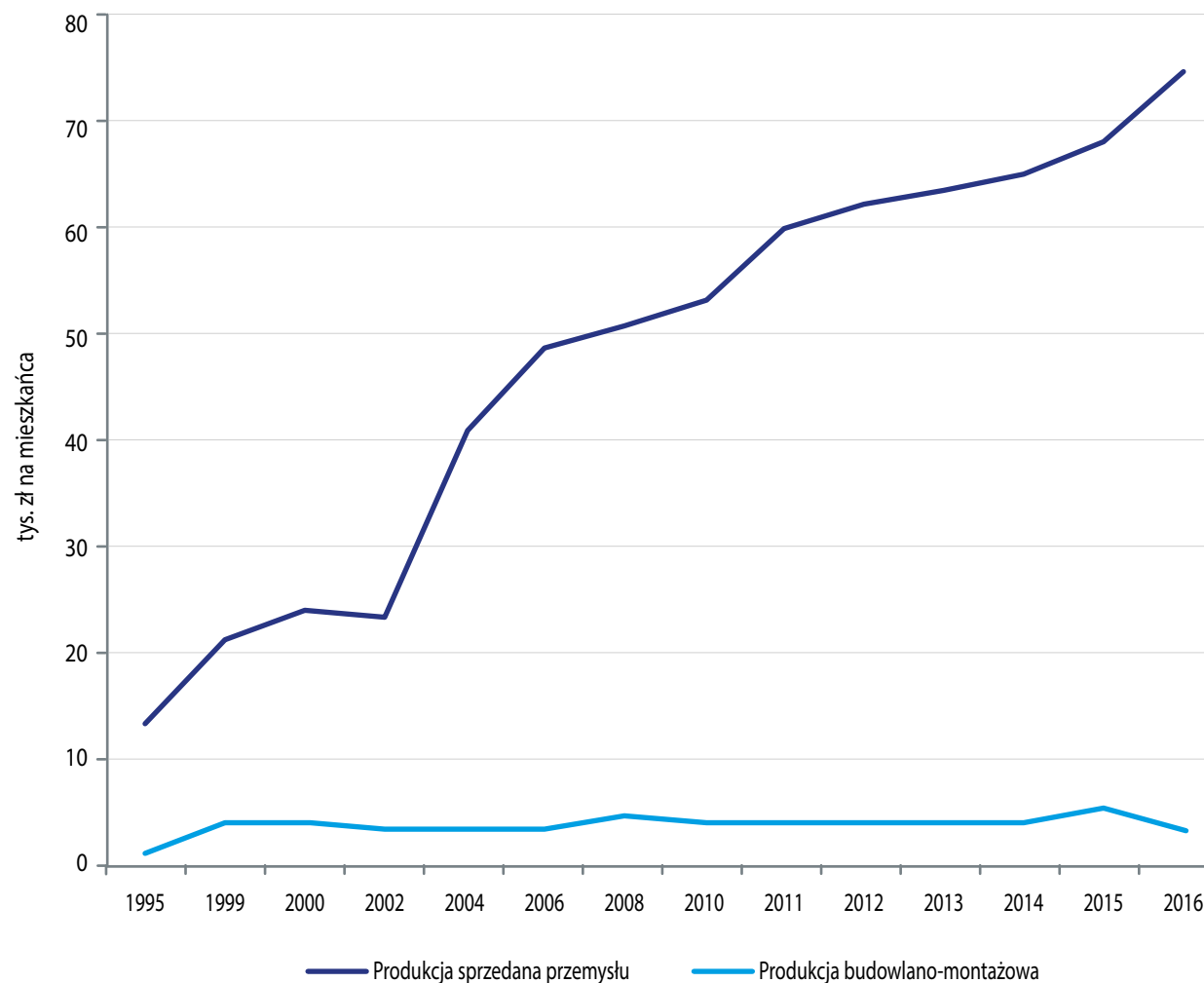
Poznań cechuje jedna z najwyższych w Polsce koncentracji centrów handlowych²⁸ w Śródmieściu. Główne ulice handlowe w Poznaniu to: Półwiejska, Paderewskiego, Wrocławska, Szkolna oraz zdominowany przez najemców gastronomicznych Stary Rynek. Ponad jedną trzecią (34%) lokali przy głównych ulicach handlowych zajmują usługi gastronomiczne. Duży udział mają także sklepy sprzedające odzież, obuwie i dodatki (19%), sklepy z biżuterią (9%) oraz instytucje finansowe (5% lokali).

W Poznaniu działa nowoczesny, spełniający europejskie standardy, hurtowy rynek owoców,

²⁷ Rebranding i modernizację przeszły centra handlowe: Avenida Poznań, Galeria Malta, Centrum Biznesu i Sztuki Stary Browar, Centrum Plaza.

²⁸ Wg raportu agencji Jones Lang LaSalle w Poznaniu ok. 24% nowoczesnej powierzchni handlowej znajduje się w bezpośredniej lub bliskiej odległości od tradycyjnych ulic handlowych.

PRODUKCJA SPRZEDANA W POZNANIU

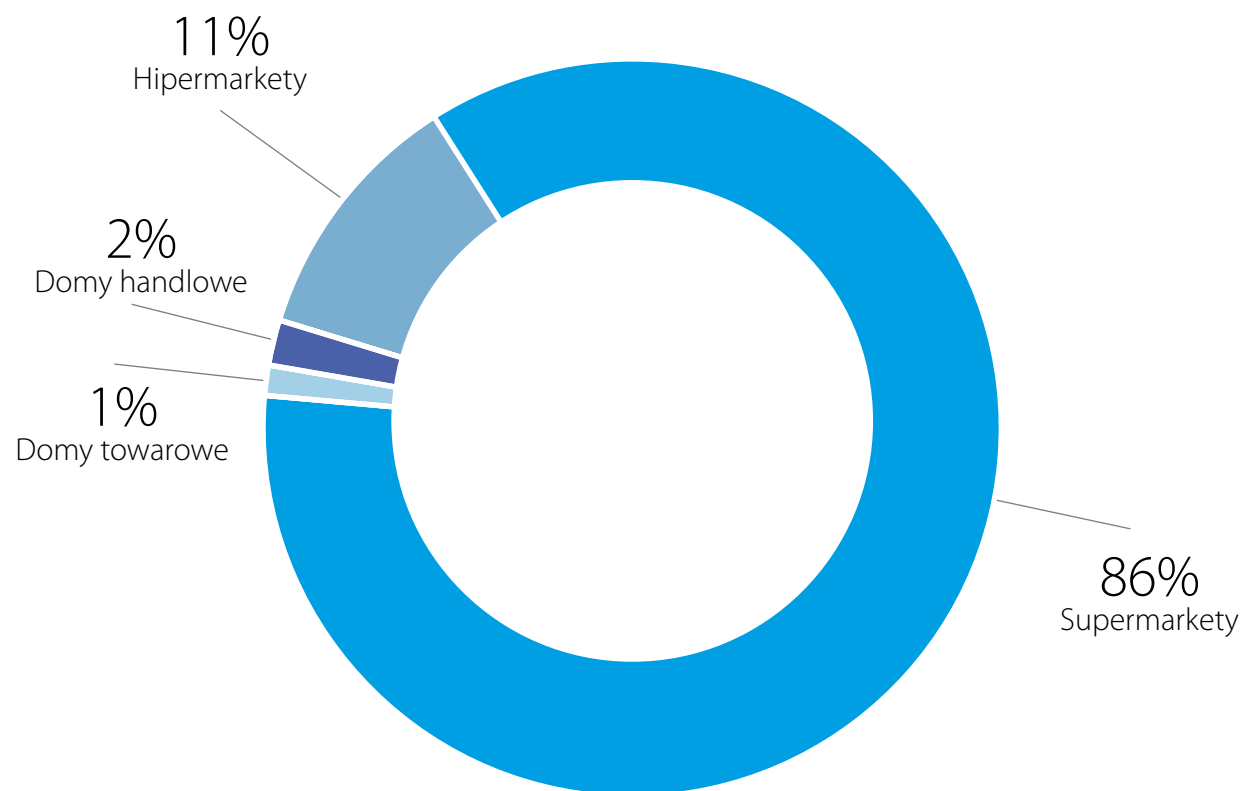

warzyw, kwiatów żywych i sztucznych oraz artykułów spożywczych – Wielkopolska Gildia Rolno-Ogrodnicza (WGR-O), rozwijająca się od 1992 r. Jest ona przykładem modelowego rozwiązania organizacji obrotu produktami spożywczymi, ogrodniczymi i rolniczymi w dużej aglomeracji miejskiej.

W mieście działa 18 targowisk stałych i sezonowych (w tym 17 stałych z przewagą handlu drobnodetalicznego) zajmujących powierzchnię 176 tys. m², posiadających blisko 2,5 tys. miejsc sprzedaży. Największym zarządcą targowisk jest miejska spółka Targowiska Sp. z o.o., dysponująca 1,7 tys. miejsc (82% ogólnej liczby miejsc na targowiskach detalicznych). Zarządza ona 10 targowiskami detalicznymi stałymi zlokalizowanymi na rynkach Jeżyckim, Wildeckim, Łazarskim, na placach Wielkopolskim, Bernardyńskim oraz przy ulicach: Dolna Wilda, Olimpijskiej, Świt, Urbanowskiej i Racjonalizatorów, a także targowiskiem sezonowym przy ul. Bukowskiej. W Poznaniu działają również detaliczne targowiska specjalistyczne, takie jak: Giełda Zwierząt, Giełda Antyków i Staroci, Giełda Samochodowa „Tor Poznań” oraz 2 targowiska hurtowe:

SKLEPY W POZNANIU WG FORM ORGANIZACYJNYCH

Wielkopolska Gildia Rolno – Ogrodnicza oraz
Giełda Kwiatowa.

Poznań²⁹ jest trzecim rynkiem magazynowym
w Polsce pod względem wielkości powierzch-
ni. Zasoby nowoczesnej powierzchni magazy-
nowej wynoszą 1,8 mln m². Największy udział
w rynku posiadają: Segro, Panattoni, Goldman,
CLIP oraz Prologis.

²⁹ Większość nowoczesnej powierzchni magazynowej w województwie wielkopolskim znajduje się w rejonie Poznania, najwięcej w okolicach Żer-
nik, Gądek, Tarnowa Podgórnego i Swarzędza.

91 turystycznych obiektów noclegowych Dni Twierdzy Poznań **9,1 tys. miejsc noclegowych**
Trakt-Królewsko-Cesarski 846 tys. turystów Poznań za pół ceny **Poznański Barometr**
Turystyczny 1,4 mln udzielonych noclegów **56,8% stopień wykorzystania pokoi hotelowych**

Turystyka

Poznań, leżący na trasie historycznych wielkopolskich szlaków turystycznych: Szlak Piastowski³⁰, Szlak Romański, Wielkopolska Droga Świętego Jakuba, jest dużym ośrodkiem turystyki miejskiej, przede wszystkim biznesowej, kulturowej oraz wypoczynkowej. Wartość Wskaźnika Atrakcyjności Turystycznej³¹ plasuje Poznań na

³⁰ Szlak Piastowski posiada Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej. Miasto Poznań uczestniczy w podjętych przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego pracach nad zgodną ze standardami współczesnej turystyki kulturowej modyfikacją przestrzeni i oferty Szlaku Piastowskiego, a Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna reprezentuje Miasto Poznań w Stowarzyszeniu Klaster „Szlak Piastowski w Wielkopolsce”.

³¹ Wyniki badania GUS „Analiza walorów turystycznych powiatów i ich

5. pozycji wśród miast wojewódzkich. Miasto przyciąga turystów licznymi zabytkami architektury świeckiej i sakralnej, reprezentującymi wszystkie style i epoki historyczne. Do najcenniejszych zabytków należy unikatowy w Europie zespół renesansowej zabudowy Starego Rynku z ratuszem. Atrakcyjnie turystycznie jest także wyróżniony certyfikatem Polskiej Organizacji Turystycznej dla najlepszego produktu turystycznego obiekt Centrum Biznesu i Sztuki Stary Browar, wskazywany przez turystów jako jedna z największych współczesnych atrakcji turystycznych miasta. Interesujące turystycznie

bezpośredniego otoczenia na podstawie danych statystycznych m.in. z zakresu bazy noclegowej, kultury i dziedzictwa narodowego oraz przyrodniczych obszarów chronionych”.

są także tereny zielone miasta, zwłaszcza wokół Jeziora Maltańskiego, rezerwat Morasko, ogród zoologiczny z nowoczesną słoniarnią i niedźwiedziarnią oraz Palmiarnia Poznańska otoczona zabytkowym parkiem Wilsona. Tereny zieleni zajmują łącznie blisko 26% powierzchni miasta, a wskaźnik ilości zieleni publicznie dostępnej (wraz terenami leśnymi) przypadającej na mieszkańca wynosi 120 m². W Poznaniu znajduje się 45 parków, 123 zieleńce, ogrody dydaktyczne³², rekreacyjne tereny

³² Ogólnodostępne tereny zielone uzupełnia: 304 ha trawników, 365 ha zieleni ulicznej, 22 cmentarze o powierzchni 252 ha oraz 87 działkowych ogrodów rodzinnych o powierzchni 767 ha, coraz częściej otwartych dla wszystkich mieszkańców w sezonie wegetacyjnym.

leśne³³, głównie sosnowe. Ogród zoologiczny i palmiarnię odwiedza rocznie blisko 580 tys. osób³⁴. Wytyczone szlaki turystyczne i trasy rowerowe zachęcają do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Powstaje coraz więcej tras dla biegaczy i do nordic-walking, także dla osób niepełnosprawnych, oraz otwartych placów rekreacji ruchowej z urządzeniami siłowymi. Turyści mogą korzystać z rozbudowywanej miejskiej infrastruktury rowerowej obejmującej 157 km dróg rowerowych, ogólnomiejską sieć wypożyczalni rowerów pn. „Poznański Rower Miejski” z 89 stacjami z 1 tys. rowerów³⁵, z których korzysta 100 tys. użytkowników, sieć bezpłatnych strzeżonych parkingów rowerowych

³³ Łącznie 4 215 ha, w tym 2 561 ha lasów komunalnych. Dominującym typem siedliskowym jest bór mieszany świeży (47% udziału wszystkich typów siedlisk lasu), a dominującym gatunkiem jest sosna pospolita (73% udziału wg gatunków panujących). Na terenach poznańskich lasów komunalnych znajdują się place gier i zabaw, polany rekreacyjne, stok saneczkowy, punkty widokowe, drogi i ścieżki rekreacyjne, drogi konne, ścieżki przyrodniczo-leśne, trasy badawczo-edukacyjne oraz place do ćwiczeń dla osób powyżej 50. roku życia. W 2013 r. zatwierdzono nowy Plan Urządzenia Lasu, który jest szczegółowym planem gospodarczym i podstawowym dokumentem gospodarki leśnej, opracowanym dla lasów komunalnych Miasta Poznania. Jest to jedyny w Polsce Plan Urządzania Lasów, opracowany dla lasów komunalnych i uwzględniający potrzeby społeczne, takie jak czynna rekreacja i turystyka.

³⁴ W 2016 r. obiekty odwiedziło 579 tys. osób.

³⁵ Dane za 2017 r.

i samoobsługowych stacji naprawy rowerów, system stojaków dla rowerów³⁶ oraz kontrabasów i śluz dla rowerów. Amatorzy wycieczek rowerowych mogą korzystać z turystycznych szlaków tworzących Pierścień Rowerowy Dookoła Poznania oraz ze szlaków i traktów: Piastowskiego Traktu Rowerowego, Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej, Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego, krzyżujących się w Poznańskim Węźle Rowerowym, znajdującym się przy południowo-zachodnim krańcu Jeziora Maltańskiego. Są one częścią Wielkopolskiego Systemu Szlaków Rowerowych, wyróżnionego dla najlepszego produktu turystycznego. Przez Poznań przebiegają 2 trasy Europejskiej Sieci Szlaków Rowerowych EuroVelo: Nr 2 Szlak Sztolice z Galway do Moskwy oraz Nr 9 Szlak Bursztynowy z Gdańska do Puli. Miasto Poznań realizuje projekt „Wartostrada – poznański ciąg pieszo-rowerowy nad Wartą”³⁷, w ramach którego powstaje wzdłuż Warty na odcinku od

³⁶ System blisko 300 stojaków na rowery powstał dzięki współpracy Miasta Poznania i poznańskiej Fundacji Allegro All for Planet.

³⁷ Sieć dróg pieszych i rowerowych w dolinie rzeki Warty na terenie zalewowym i na wałach wraz z układem włączeń do komunikacji poprzecznej, obejmuje swoim zasięgiem większą część doliny Warty w granicach miasta. Wartostrada zostanie zakończona do 2020 r.

mostu Przemysła do mostu Lecha kompleks ścieżek rowerowych i bulwarów spacerowych z infrastrukturą. Kolejnym przedsięwzięciem, które uatrakcyjnił tereny nadwarciańskie, jest projekt zagospodarowania nadbrzeży rzeki Warty, w ramach którego na Chwaliszewie działa Przystań Poznań – pierwsza ogólnodostępna przystań dla kajaków i łodzi motorowych, przystań jachtowa, 4 sezonowe plaże miejskie, wypożyczalnia sprzętu motorowodnego, kajaków i łodzi wioślarskich oraz tramwaj wodny³⁸. Organizowane są także liczne wydarzenia kulturalne. W 2015 r. został podpisany³⁹ list intencyjny w sprawie podjęcia działań na rzecz utworzenia klastra rzeczno-wodnego w województwie Wielkopolskim celu przywrócenia transportu oraz turystyki na rzekach województwa.

Przez Poznań przebiega Szlak Warty, prowadzący z Konina do Santoka odcinek blisko 700 km szlaku wodnego „Wielka Pętla Wielkopolski” promowany przez Wielkopolską Organizację

³⁸ W okresie od maja do września 2016 r. w rejsach wzięło udział 19,4 tys. pasażerów.

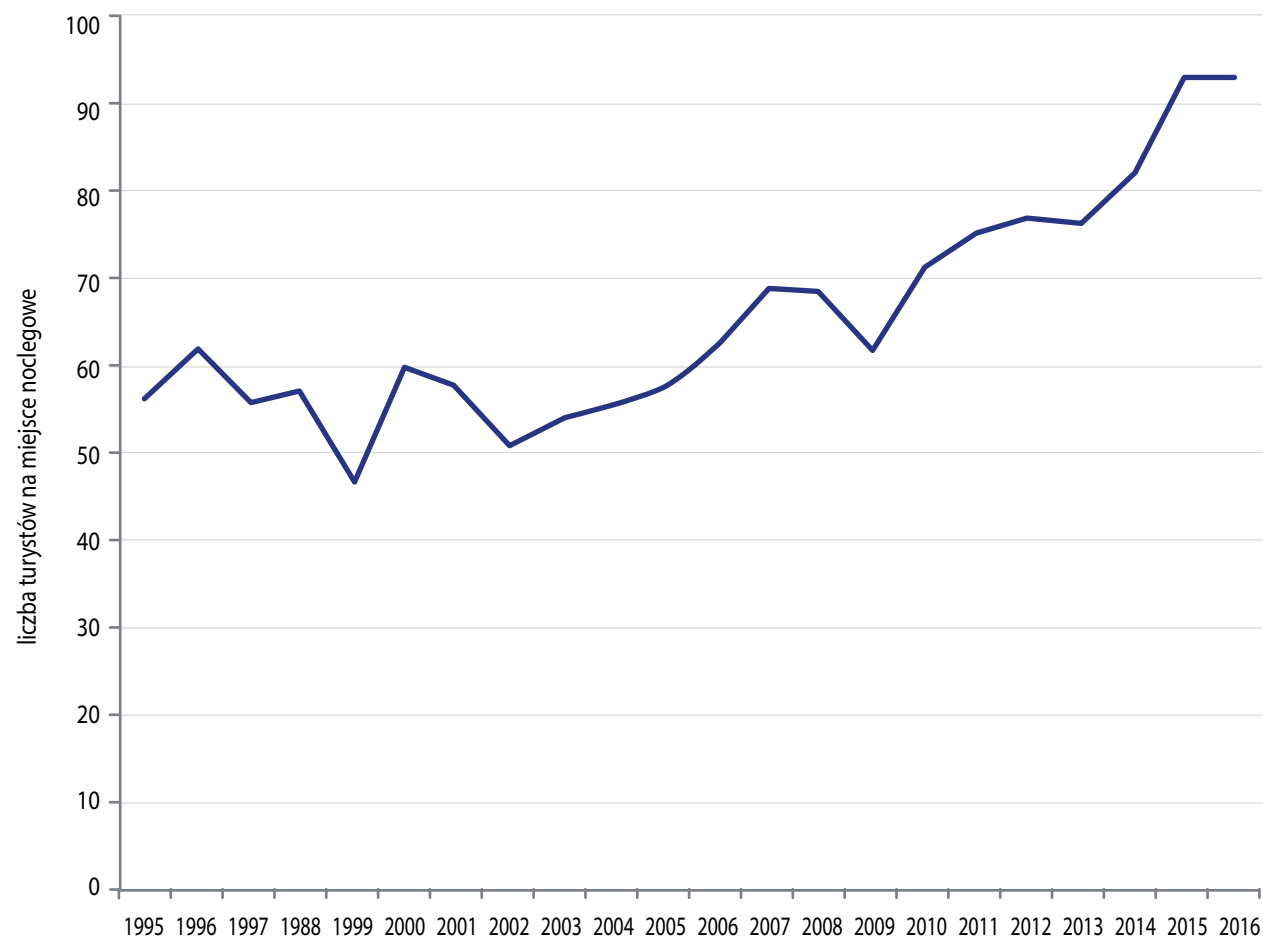
³⁹ Sygnatariuszami listu intencyjnego są: Prezydent Miasta Poznania, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz przedstawiciele gmin: Śremu, Obornik, Lubonia, Czerwonaka, Mosiny, Komornik, Murowanej Gośliny, Suchego Lasu i Puszczykowa.

Turystyczną. Kolejnym produktem turystycznym w Wielkopolsce jest turystyka kolejowa. Realizowany przez Instytut Rozwoju i Promocji Kolei projekt „Markowa Turystyka Kolejowa Tur-Kol.pl” oferuje przejazdy zabytkowymi składami pociągów wraz ze zwiedzaniem atrakcji turystycznych na trasach wokół Poznania oraz do i z Poznania na dalszych trasach.

Miasto dysponuje ponad 9 tys. miejsc noclegowych⁴⁰ znajdujących się w 94 obiektach zbiorowego zakwaterowania, w tym w 55 hotelach. Wskaźnik funkcji turystycznej wynosi 1,6 tys. turystów przeliczonych na 1000 mieszkańców, a wskaźnik nasycenia bazą noclegową to 35 miejsc noclegowych na 1 km² powierzchni miasta. Do największych poznańskich hoteli należą: Novotel Poznań Centrum, Hotel Mercure oraz IBB Andersia Hotel. Dysponują one łącznie ponad jedną piątą miejsc hotelowych w mieście. 80% poznańskich hoteli umożliwia zakwaterowanie na poziomie przynajmniej trzygwiazdkowym. Standard hoteli pięciogwiazdkowych oferują: Hotel Sheraton, City Park Residence oraz

ROZWÓJ BAZY TURYSTYCZNEJ W POZNANIU

⁴⁰ Dane za 2016 r.

Blow up Hall⁵⁰⁵⁰ 41. Średnia roczna stawka netto za pokój hotelowy bez śniadania (ADR) wynosi 256 zł, a średnioroczny przychód operatorów hoteli na dostępny pokój hotelowy (RevPAR) wynosi 147 zł⁴². Z poznańskich obiektów zbiorowego zakwaterowania korzysta rocznie prawie 850 tys. turystów⁴³, w tym 199 tys. zagranicznych, przede wszystkim z Niemiec, Wielkiej Brytanii, krajów skandynawskich i Hiszpanii. Poziom umiędzynarodowienia funkcji turystycznej Poznania jest wysoki. Liczba udzielonych noclegów wynosi 1 396 tys., w tym turystom zagranicznym 385 tys.⁴⁴. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych wynosi blisko 43%. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego to 2,6 tys. noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania przeliczonych na 1000 mieszkańców. Wskaźnik natężenia ruchu turystycznego osiąga wartość 3,2 tys. turystów korzystających z noclegów przypadających na km² powierzchni miasta, a wskaźnik rozwoju bazy turystycznej wynosi 93 turystów na miejsce noclegowe.

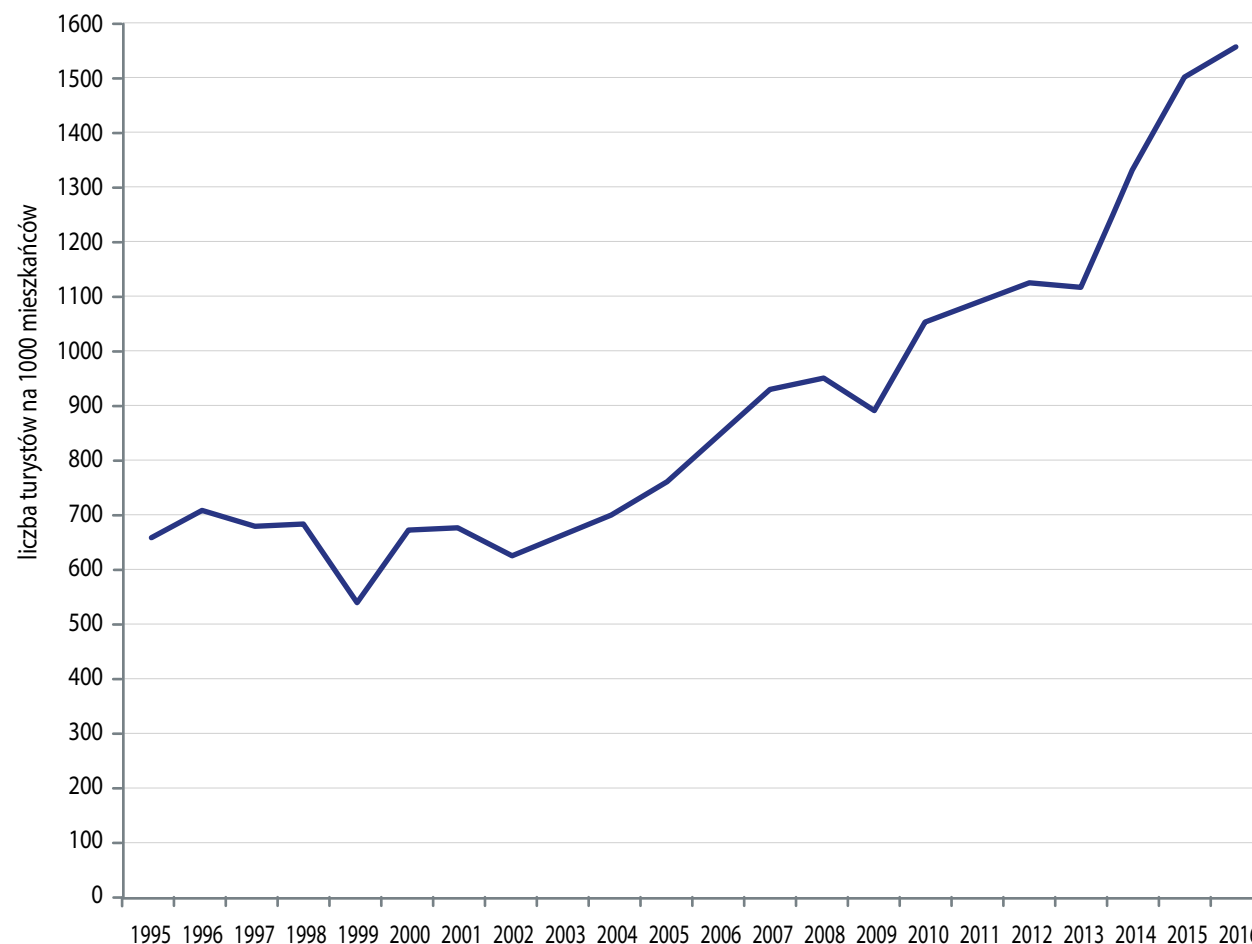
⁴¹ Blow up Hall⁵⁰⁵⁰, jako jedyny hotel w Polsce, znalazł się na prestiżowej liście CNN hoteli high-tech z całego świata.

⁴² Dane za 2015 r.

⁴³ W 2016 r. liczba turystów wyniosła 847 tys., w tym 199 tys. turystów zagranicznych.

⁴⁴ Dane za 2016 r.

INTENSYWNOŚĆ RUCHU TURYSTYCZNEGO W POZNANIU

Oferta turystyczna i noclegowa systematycznie się poszerza, co pozwala zaspokoić potrzeby różnych grup turystów.

Według systemu monitorującego rynek turystyczny pn. „Poznański Barometr Turystyczny”, Poznań jest atrakcyjnym miastem dla turystów, przede wszystkim biznesowych i kulturowych. Odwiedzający Poznań dobrze oceniają ofertę turystyczną miasta, najbardziej atrakcyjne miejsca dla turystów to Stare Miasto (75% wskazań) oraz Ostrów Tumski ze Śródką (33% wskazań). Dużym zainteresowaniem cieszy się oferta kulturalna Interaktywnego Centrum Historii Ostrowa Tumskiego Brama Poznania⁴⁵, Muzeum Narodowego w Poznaniu⁴⁶ oraz Makiety Dawnego Poznania⁴⁷. Najczęściej miasto odwiedzają turyści indywidualni, podróżujący samochodem lub pociągiem (prawie 75%). Ponad połowa turystów spędza w mieście więcej niż jedną noc. Osoby dłużej przebywające w Poznaniu najczęściej korzystają z noclegów w obiektach hotelowych lub hostelach (łącznie 50%), rzadziej z gościny u krewnych lub znajomych (12%).

⁴⁵ W 2015 r. liczba zwiedzających wyniosła 93,3 tys. osób.

⁴⁶ W 2015 r. liczba zwiedzających wyniosła 78,5 tys. osób.

⁴⁷ W 2015 r. liczba zwiedzających wyniosła 50,8 tys. osób.

Turyści indywidualni odwiedzający Poznań mogą korzystać, oprócz działającego Centrum Informacji Turystycznej zlokalizowanego na Starym Rynku, z nowoczesnej sieci infokiosków, elektronicznego przewodnika GPS Wielkopolska, wykorzystującego nowoczesne technologie nawigacji satelitarnej, serii 4 bezpłatnych audioprzewodników⁴⁸ w różnych wersjach językowych oraz przewodnika⁴⁹ napisanego w ramach projektu „Poznańska Turystyka 2.0.” przez znanych polskich blogerów oraz osoby nie mieszkające na stałe w Poznaniu. Dla turystów z niepełnosprawnościami: słabowidzących i niewidomych udostępniono odlane z brązu makiety z opisem w alfabecie Braille’a: Ostrowa Tumskiego, Starego Rynku, Placu Mickiewicza i stadionu miejskiego oraz przewodnik turystyczny „Poznań pod palcami – niecodzienny przewodnik po Wielkopolsce”. Poznań można także zwiedzać korzystając z kursujących sezonowo zabytkowych tramwajów i autobusów

⁴⁸ Audioprzewodniki prezentują 4 trasy do zwiedzania: „Najstarszy Poznań”, „Stare Miasto”, „Poznań XIX-wieczny”, „Szlakiem modernizmu”. Zostały opublikowane w formacie mp3 na stronie internetowej Miasta Poznania: <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/audioprzewodniki-po-poznaniu,p,661,23336.html>

⁴⁹ <http://www.poznan.pl/mim/public/turystyka/attachments.html?co=show&instance=1017&parent=61933&lang=pl&id=147460>

(linie turystyczne „0” oraz „100”). Turyści mogą korzystać z oferty atrakcji i zniżek w ramach Poznańskiej Karty Turystycznej. Atrakcje Poznania przybliżają także turystyczne gry miejskie⁵⁰, dostępne przez cały rok dla wszystkich zainteresowanych.

Turystyczne walory Poznania są promowane przez cieszące się coraz większym zainteresowaniem akcje Miasta Poznania: „Poznań za pół ceny”⁵¹, która została wyróżniona⁵² w konkursie na certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej dla najlepszych produktów turystycznych czy „Dni Twierdzy Poznań”⁵³. Poznańscy restauratorzy i przetwórcy żywności są członkami Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska⁵⁴, działającej w ramach Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne, do której należy

⁵⁰ Obecnie online są dostępne turystyczne miejskie gry tematyczne w polskiej i angielskiej wersji językowej: <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/gry-miejskie,p,23594,23599.html>

⁵¹ W 2011 r. Miasto Poznań otrzymało złoty Medal Międzynarodowych Targów Poznańskich za organizowaną wspólnie z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną akcją „Poznań za pół ceny”.

⁵² W 2016 r. z oferty w ramach akcji „Poznań za pół ceny” skorzystało blisko 70 tys. osób.

⁵³ W 2016 r. w akcji uczestniczyło 10 tys. osób.

⁵⁴ Sieć zrzesza producentów wysokiej jakości żywności, przetwórców, restauracje, gospody i gościńce.

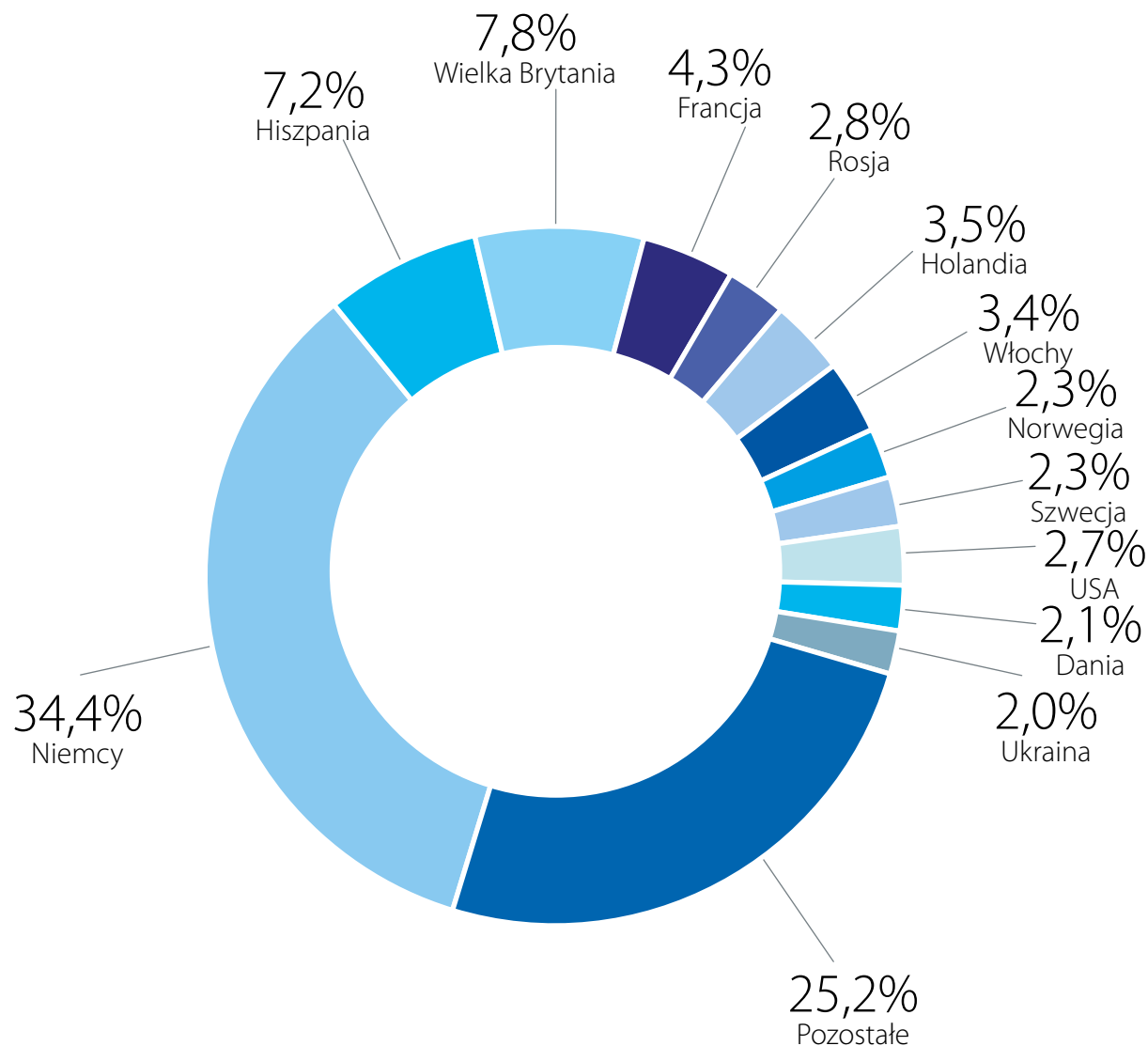
województwo Wielkopolskie. Celem Sieci jest promocja produkcji i sprzedaży tradycyjnej regionalnej żywności oraz serwowania wielkopolskiej kuchni wśród mieszkańców i turystów.

W ramach turystyki kulturowej Miasto realizuje produkt turystyczny pn. „Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu”⁵⁵, w ramach którego podejmowane są liczne inicjatywy mające przybliżyć mieszkańcom i turystom ważne wydarzenia historyczne od czasów początków państwa polskiego do współczesności⁵⁶. Na trasie poznańskiego Traktu na Ostrowie Tumskim działa Rezerwat Archeologiczny Genius Loci z pozostałościami obwarowań grodowych z X w. oraz Brama Poznania – nowoczesne interaktywne muzeum, które prezentuje zręby państwowości polskiej. Trasa Traktu przebiega częściowo przez historyczny zespół Miasta Poznania

⁵⁵ Programem został objęty obszar miasta od kościoła św. Jana Jerozolimskiego na Komandorii, przez Śródkę, Ostrów Tumski, Chwaliszewo, Stary Rynek, pl. Wolności, ulice: 27 Grudnia, Fredry, Dąbrowskiego do kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Floriana przy ul. Kościelnej.

⁵⁶ M.in. spotkania pn. „Weekend z Historią na Trakcie Królewsko-Cesarskim”, „Rodzinne soboty na Ostrowie Tumskim”, „Przechadzki Traktem Królewsko-Cesarskim”, „Dni Twierdzy Poznań”, wycieczki i projekty edukacyjne dla grup szkolnych.

TURYŚCI W POZNANIU WG KRAJÓW POCHODZENIA

uznany w 2008 r. za Pomnik Historii⁵⁷. Kolejny projekt to Poznański Szlak Forteczny⁵⁸, z obiektami wpisanymi do europejskiej sieci Natura 2000. W granicach administracyjnych Poznania znajduje się 506 budynków i budowli, zarówno sakralnych, jak i świeckich oraz 188 zabytków ruchomych⁵⁹, wpisanych do rejestru zabytków. Poziom Wskaźnika Atrakcyjności Kulturowej⁶⁰ plasuje Poznań na 7. pozycji wśród miast wojewódzkich.

W Poznaniu rozwija się turystyka biznesowa, przede wszystkim kongresowa i targowa. Dzięki organizacji targów i wystaw, zwłaszcza

w największym w Polsce centrum wystawieniczym Międzynarodowych Targów Poznańskich, miasto jest postrzegane przez turystów głównie jako destynacja biznesowa. W ponad 300 obiektach konferencyjnych, rocznie odbywa się 3 tys. spotkań i wydarzeń, głównie wydarzeń korporacyjnych oraz konferencji i kongresów. Rozbudowana infrastruktura targowa pozwala na organizację kongresów z udziałem do 15 tys. uczestników. Organizatorów konferencji wspiera Poznań Convention Bureau⁶¹, jednostka działająca w strukturze Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, posiadająca rekomendację Polskiej Organizacji Turystycznej. Poziom Wskaźnika Atrakcyjności Biznesowo-Hotelowej⁶² plasuje Poznań na 5. miejscu wśród miast wojewódzkich.

⁵⁷ Historyczny zespół Miasta Poznania uznany za Pomnik Historii obejmuje Ostrów Tumski, Zagórze, Chwaliszewo i lewobrzeżne Stare Miasto lokacyjne ze średniowiecznymi osadami podmiejskimi oraz założeniami urbanistyczno-architektonicznymi projektu Jozefa Stübbena z początku XX wieku i Fort Winiary.

⁵⁸ Kompleks XIX-wiecznych budowli fortecznych rozmieszczonych na terenie Poznania. Należy do niego 9 fortów głównych i dziewięć pośrednich, które średnio znajdują się w odległości ok. 3 km od siebie oraz Cytadela i 3 bunkry. Połowa z tych obiektów znajduje się na liście 120 największych zimowisk nietoperzy w Polsce.

⁵⁹ Są to przede wszystkim zabytki sakralne, jak wyposażenie świątyń, kapliczki i krzyże przydrożne. Zabytki świeckie obejmują wyposażenie pałaców i zamków, zabytkowe rzeźby, obrazy.

⁶⁰ Wyniki badania GUS „Analiza walorów turystycznych powiatów i ich bezpośredniego otoczenia na podstawie danych statystycznych m.in. z zakresu bazy noclegowej, kultury i dziedzictwa narodowego oraz przyrodniczych obszarów chronionych”.

⁶¹ W 2016 r. Poznań Convention Bureau otrzymał nagrodę branży eventowej MP Power Awards.

⁶² Wyniki badania GUS „Analiza walorów turystycznych powiatów i ich bezpośredniego otoczenia na podstawie danych statystycznych m.in. z zakresu bazy noclegowej, kultury i dziedzictwa narodowego oraz przyrodniczych obszarów chronionych”.

9 mld USD BIZ 100 SSC 4,8 mld zł inwestycje przedsiębiorstw podstrefy SKSSE
Volkswagen Poznań Sp. z o.o. największy inwestor 6,4 mld zł środków unijnych

Inwestycje

Według raportu PwC o potencjale rozwojowym polskich miast, pod względem atrakcyjności inwestycyjnej w skali kraju Poznań znajduje się w grupie polskich miast o najwyższym poziomie atrakcyjności inwestycyjnej. Miasto jest ujmowane w prestiżowych rankingach i badaniach: atrakcyjności inwestycyjnej Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, w którym podregion Poznań znajduje się w grupie najwyższej atrakcyjności dla działalności zaawansowanej technologicznie, usługowej i przemysłowej oraz badaniach Związku Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL) oraz Jones Lang LaSalle, które pokazują, że aglomeracja poznańska jest drugim w kraju najszybciej

rozwijającym się ośrodkiem zewnętrznych usług biznesowych, szczególnie w zakresie usług F&A oraz ITO. W rankingu European Regional Growth Index (E-REGI), Poznań plasuje się w czołówce polskich atrakcyjnych lokalizacji dla inwestowania w rynek nieruchomości i dla biznesu. Miasto jest wyróżniane przez Financial Times Business oceniającym najlepsze lokalizacje dla inwestycji zagranicznych, w rankingach European Cities & Regions of the Future oraz Polish Cities of the Future, a także w raporcie „Poland. Your place to invest”, w którym wysoko oceniono potencjał inwestycyjny Poznania i dobry klimat dla rozwoju biznesu. W raporcie „Business Environment Assessment Study” Poznań jest wskazany jako jedno z najciekawszych miast w Polsce pod względem potencjału inwestycyjnego.

Strategia pozyskiwania inwestorów dla Miasta Poznania została ukierunkowana na pozyskiwanie nowych i wspieranie już działających inwestorów w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną oraz generowanie zapotrzebowania na wykształconych i dobrze opłacanych pracowników w gospodarce opartej na wiedzy. Priorytetowymi dla Miasta sektorami gospodarki są: produkcja zaawansowana technologicznie, nowoczesne usługi biznesowe oraz badania i rozwój.

W Poznaniu utworzono podstrefę z 4 kompleksami Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o łącznej powierzchni 108,1 ha. Oferuje ona inwestorom ulgi i ułatwienia w realizacji przedsięwzięć. Korzysta już z niej największy inwestor zagraniczny w Poznaniu

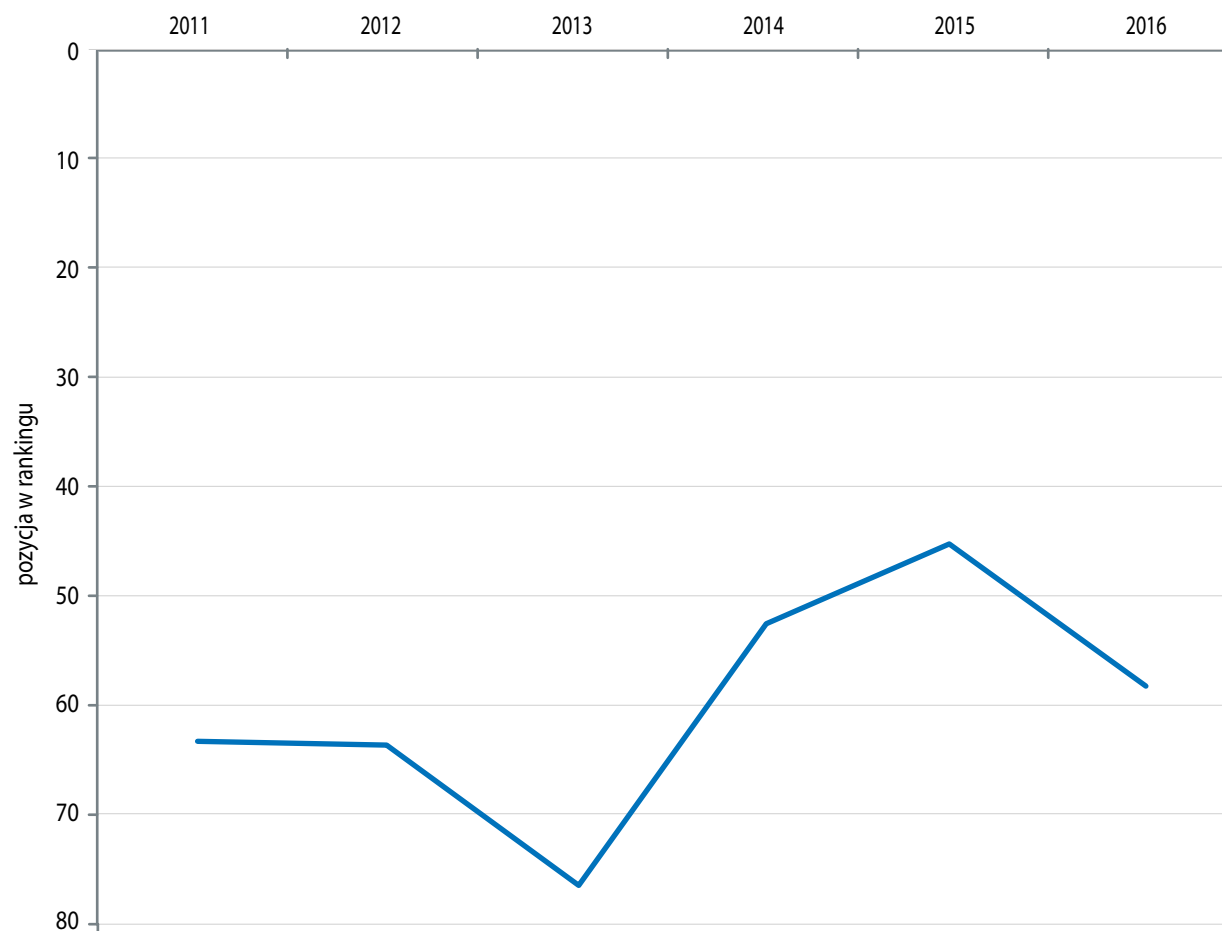

– niemiecki koncern Volkswagen oraz amerykańska korporacja Exide Technologies.

Poznań jest jednym z głównych ośrodków lokalizacji inwestycji zagranicznych. Od 1990 r. w mieście zainwestowano prawie 9 mld USD, czyli 16,2 tys. USD na mieszkańca. Największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszy się produkcja przemysłowa, przede wszystkim motoryzacyjna, spożywcza i farmaceutyczna oraz handel i usługi. Szczególnie dynamicznie rozwija się rynek nieruchomości na wynajem oraz zewnętrznych usług biznesowych, głównie ITO i F&A. Około dwie trzecie kapitału zagranicznego pochodzi z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Japonii i USA, a do największych inwestorów należą: Asahi Group, Beiersdorf, Bridgestone, GlaxoSmithKline, Grupa Veolia, Exide Technologies, Kronospan Holding, Mars, Metro, Neinver, Unilever, Volkswagen. Osobną grupę inwestorów zagranicznych stanowią firmy, fundusze inwestycyjne oraz osoby prywatne, które obejmują udziały w już działających spółkach⁶³.

⁶³ Dotyczy to szczególnie spółek notowanych na giełdzie.

POZYCJA POZNANIA W RANKINGU THE EUROPEAN REGIONAL GROWTH INDEX (E-REGI)

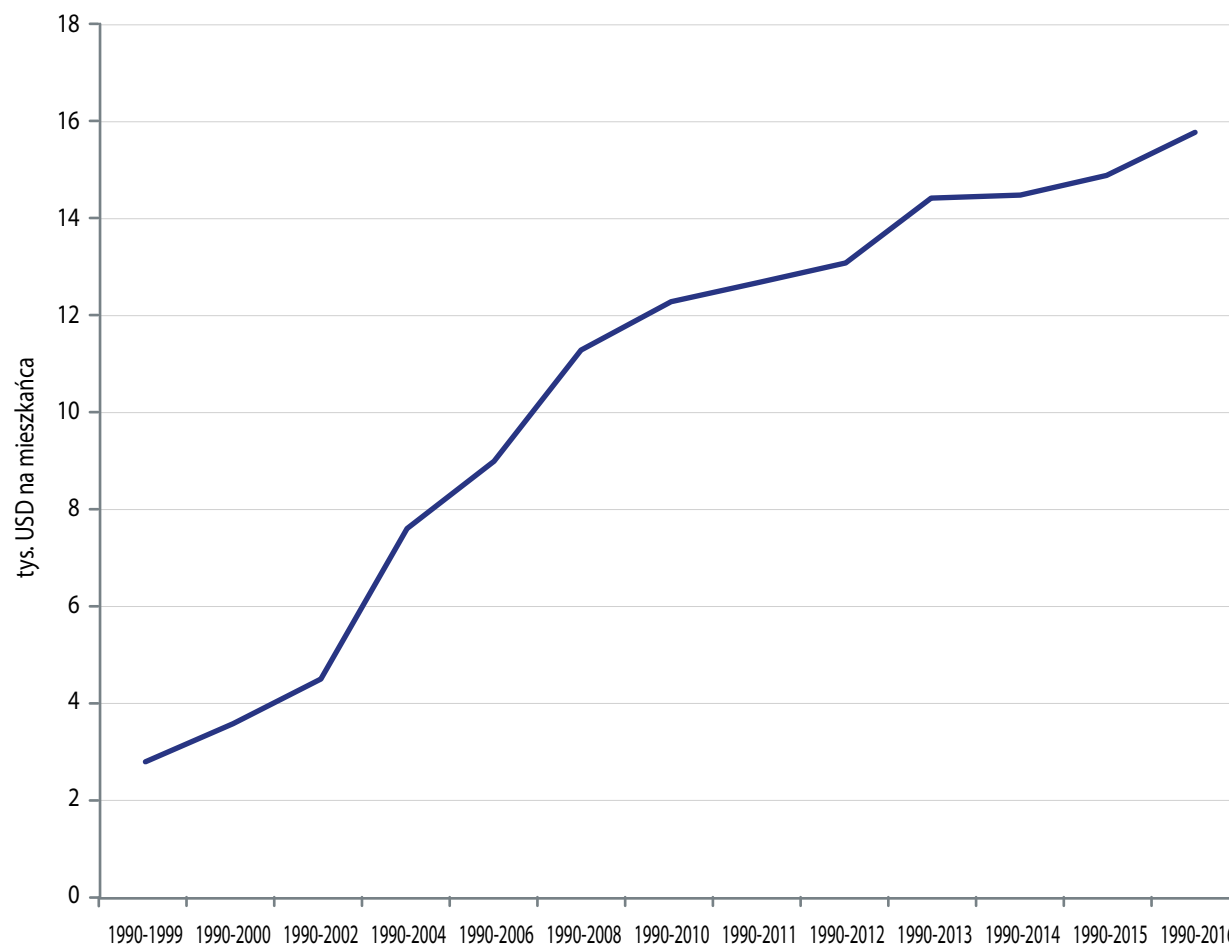

Poznań to znaczący ośrodek przemysłu motoryzacyjnego w kraju. Obok Volkswagena, w Poznaniu inwestują także amerykański koncern Exide Technologies, japoński koncern Bridgestone oraz szwedzkie firmy Plastal Group i SKF Aktiebolaget. Znaczące są także inwestycje brytyjskiego koncernu farmaceutycznego GlaxoSmithKline, dzięki któremu Poznań stał się dużym ośrodkiem produkcji i dystrybucji leków w Europie Środkowowschodniej. W przemysł spożywczy inwestuje duży koncern amerykański Mars, japoński Asahi, niemiecki HK Food oraz międzynarodowy Unilever.

W sektorze usług dynamicznie rozwija się rynek powierzchni biurowych na wynajem oraz zewnętrzne usługi biznesowe, szczególnie SSC i BPO. W Poznaniu działa ponad 80 centrów nowoczesnych usług biznesowych zatrudniających ponad 15 tys. osób⁶⁴, co daje Poznaniowi 7. pozycję w Polsce i 13. w Europie Środkowo-Wschodniej. Ponad połowa centrów świadczy usługi IT, które generują jedną trzecią zatrudnienia. W sektor nowoczesnych usług biznesowych

BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W POZNANIU

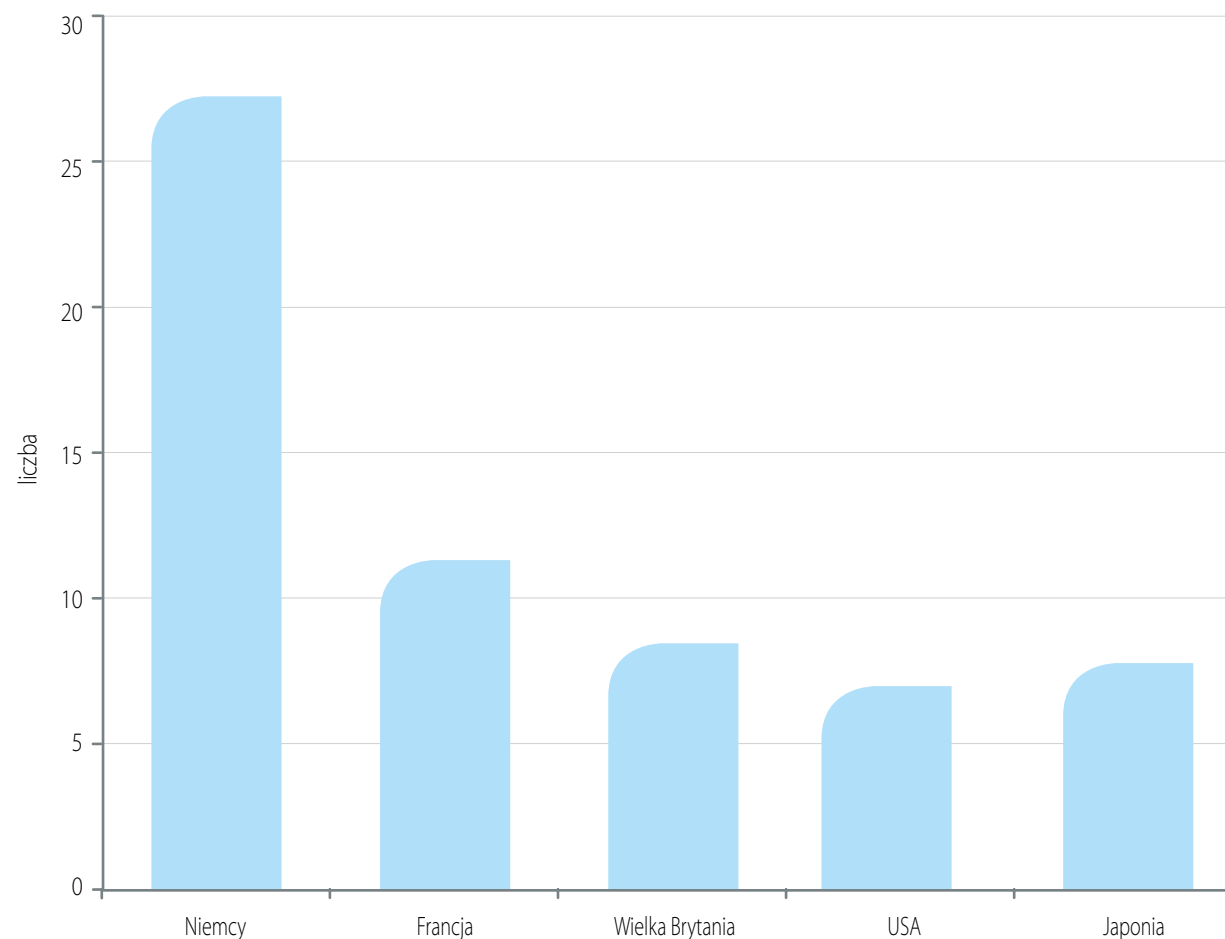
⁶⁴ Wzrost liczby zatrudnionych plasuje Poznań na 3. miejscu wśród głównych ośrodków usług dla biznesu w Polsce.

inwestują przede wszystkim inwestorzy z USA, Polski i Niemiec, a do największych z nich należą m.in.: Bridgestone, Duni, Franklin Templeton Investments, GlaxoSmithKline, IKEA, Jeronimo Martins, Man, McKinsey&Company, Mars, Roche. W Poznaniu działają także centra usług informatycznych, finansowo-księgowych, obsługi klientów oraz B+R tak znanych zagranicznych firm, jak m.in.: Alphanumeric Systems, Arvato, BAE Systems, Bridgestone, Capgemini, Carlsberg, Carl Zeiss, Ciber, DFDS, Egnyte, Exide Technologies, Genpact, GFT, Grace, Grant Thornton, Holicon, HolidayCheck, Huawei, Itella, Kennametal, Kleffmann, Mentor Graphics, Microsoft, Mirantis, NTT Data, Open Text, Orange, Owens-Illinois, Paymentwall, Polaris Laboratories, Propex, Rockwool, Savvis, Schulman, Siemens, Sii, Telcordia, Unilever, Veolia, Wavin, Wikia.

Centra nowoczesnych usług biznesowych, działające w Poznaniu, wspólnie z Miastem Poznań realizują projekt skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych Tydzień SSC/BPO⁶⁵. Za popularyzację branży outsourcingowej

⁶⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=oScKvfoToxA>

STRUKTURA BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH W POZNANIU WEDŁUG KRAJU POCHODZENIA KAPITAŁU UDZIAŁ POWYŻEJ 7%

w środowisku lokalnym Miasto Poznań otrzymało wielokrotnie wyróżnienie City Outsourcing Star przyznawane przez Fundację Pro Progresso dla organizacji osiągających najlepsze wyniki w branży i jej bezpośrednim otoczeniu biznesowym.

Na poznańskim rynku działają także inwestorzy zagraniczni zainteresowani budownictwem mieszkaniowym, nieruchomościami biurowymi czy obiektami wielofunkcyjnymi i hotelowymi m.in.: AKMMK Development, ECE Prime European Shopping Centre, Garvest Real Estate, Griffin Holdings, HMG International Development, Im-mobel, Longbridge, Monti, Puro Hotels, RED Real Estate Development, REF Eastern Opportunities, Resolution Property, Restaura, Ronson Development, SAP Property, Skanska, SwedeCenter.

Część inwestorów lokuje swoje przedsięwzięcia w bezpośrednim sąsiedztwie granic Poznania, na obszarze aglomeracji poznańskiej, co pozwala korzystać im z zasobów miasta, w tym poznańskiego rynku pracy i kadry naukowej.

Przedsiębiorstwa mające siedzibę w Poznaniu rocznie inwestują kapitał w wysokości blisko 7

tys. zł na 1 mieszkańca⁶⁶. Oprócz firm prywatnych, duże środki angażują w Poznaniu także firmy, organizacje i instytucje publiczne – szkoły wyższe, szpitale, instytucje kultury, samorządy lokalne i regionalne. Prywatni inwestorzy krajowi coraz chętniej inwestują w powierzchnie biurowe, handlowe i usługowe oraz zewnętrzne usługi biznesowe.

Znaczący udział w finansowaniu poznańskich inwestycji, realizowanych zarówno przez inwestorów prywatnych, jak i publicznych, mają środki unijne. Po wstąpieniu Polski do UE, Miasto Poznań oraz firmy i organizacje działające w Poznaniu pozyskały z funduszy unijnych ponad 6 mld zł. Najwięcej środków przeznaczono na rozbudowę infrastruktury transportowej i technicznej, bazy naukowo-akademickiej oraz realizację programów naukowo-badawczych i dydaktycznych. Przy finansowaniu inwestycji Miasto Poznań i spółki z udziałem Miasta korzystają także z pomocy Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

⁶⁶ W 2016 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw wyniosły 6,8 tys. zł w przeliczeniu na mieszkańca Poznania.

Międzynarodowe Targi Poznańskie 137 tys. m² targowej powierzchni
wystawienniczej Sala Ziemi 86 imprez targowych 10,6 tys. wystawców
698 tys. zwiedzających 428 tys. m² nowoczesnej powierzchni
biurowej Eksportowy Poznań Zaulek Rzemiosła Startup Poznań Poznańskie
Dni Przedsiębiorczości Inkubator PPTP Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych

Otoczenie biznesu

Gospodarka Poznania posiada rozbudowany instytucjonalny system środowiska biznesu, który stanowią: sieć instytucji finansowych, firm konsultingowych, instytucji zrzeszających przedsiębiorców, uczelni i szkół o biznesowym profilu edukacji. Do wiodących organizacji gospodarczych działających w Poznaniu należą m.in.: Polska Korporacja Organizatorów Targów i Wystaw Gospodarczych,

Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa, Wielkopolska Izba Budownictwa, Wielkopolska Izba Rzemieślnicza, Wielkopolskie Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług, Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji, Wielkopolski Klub Kapitału, Stowarzyszenie Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Przedsiębiorcy są także reprezentowani przez: Business Centre Club Loża Wielkopolska, Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych Oddział Wielkopolski, Wielkopolski Związek Pracodawców, Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych.

W mieście działają liczne biznesowe ośrodki doradczo-szkoleniowe⁶⁷,

Wsparcie finansowe dla małych i średnich przedsiębiorstw z Poznania i powiatu

⁶⁷ Należą do nich m.in.: biura karier, Instytut Logistyki i Magazynowania, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Poznaniu, Powiatowy Urząd Pracy, Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, Poznańskie Centrum Edukacji Ustawicznej i Praktycznej, Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Ośrodek Doradczo-Szkoleniowy Urzędu Miasta Poznania, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o., Wielkopolski Klub Techniki i Racjonalizacji, Wielkopolski Instytut Jakości, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Punkt Informacyjny Europejskiego Funduszu Społecznego Wielkopolskiego Urzędu Pracy.

poznańskiego udziela poprzez ułatwiony dostęp do kredytów bankowych Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. – spółka Miasta Poznania, PKO BP SA i Banku Gospodarstwa Krajowego SA. Fundusz⁶⁸ jest jednym z najbardziej aktywnych i efektywnych funduszy poręczeń kredytowych w Polsce. W Poznaniu działa także jeden z największych w Polsce fundusz poręczeń kredytowych prowadzony przez Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego SA, spółkę z większościovym udziałem Województwa Wielkopolskiego. Inne instrumenty finansowe ukierunkowane na ułatwienie dostępu do środków finansowych, szczególnie na przedsięwzięcia innowacyjne, to fundusze kapitału załączkowego⁶⁹, Venture Capital, Business Angels oraz regionalne fundusze pożyczkowe⁷⁰.

Usługi dla biznesu oferują także Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. (MTP), w których

⁶⁸ W 2016 r. fundusz posiadał 903 aktywne poręczenia na kwotę 127,3 mln zł.

⁶⁹ W Poznaniu: BIB Seed Capital Sp. z o.o. oraz SpeedUp IQbator Sp. z o.o.

⁷⁰ W Poznaniu: ECDF sp. z o.o., Subregionalny Fundusz Pożyczkowy Wielkopolska Północ, Fundusz Pożyczkowy Wielkopolskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o., Fundusz Pożyczkowy Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości, Fundusz Kredytu Technologicznego Banku Gospodarstwa Krajowego.

Miasto jest od 2015 r. jedynym udziałowcem. Dysponują one największą w Polsce infrastrukturą targową i konferencyjną – posiadają 17 klimatyzowanych pawilonów o wysokim standardzie i dużej powierzchni (108 tys. m² w halach wystawienniczych i prawie 29 tys. m² terenu otwartego) oraz 69 nowoczesnych sal konferencyjnych z wielofunkcyjną liczącą 2 tys. miejsc Salą Ziemi. Rocznie na terenie MTP jest organizowanych ponad 700 wydarzeń, w tym blisko 90 imprez targowych⁷¹, w których uczestniczy blisko 11 tys. wystawców⁷² z blisko 70 krajów świata. Spośród organizowanych imprez targowych szczególnie dużym zainteresowaniem wystawców cieszą się: ITM Polska, Budma, Gardenia, Taropak/Logipak i Pol-Eco-System. Od kilku lat rozwijają się także imprezy targowe dla określonych segmentów rynku i klientów, jak Motor Show, Poznań Game Arena, Tour Salon, Rybomania, Poznański Salon Optyczny, Poznań Sport Expo, Sakralia, Smaki Regionów. Targi odwiedza rocznie blisko 700 tys. osób⁷³. Najbardziej popularne wśród zwiedzających imprezy to: Motor Show/TTM, PGA/Hobby/

⁷¹ W 2016 r. zorganizowano 86 imprez targowych.

⁷² W 2016 r. było 10,6 tys. wystawców, w tym prawie 2 tys. zagranicznych.

⁷³ W 2016 r. liczba zwiedzających wyniosła 698,3 tys. osób.

Happy Baby, Aerofestival, Budma, Rybomania, Tour Salon, Polagra Premiery. Według danych Polskiej Izby Przemysłu Targowego, MTP mają wiodącą pozycję na rynku targowym w Polsce pod względem liczby wystawców i zwiedzających oraz wielkości sprzedanej powierzchni wystawienniczej. Poznańskie targi są największym organizatorem targów w Europie Środkowo-Wschodniej, zajmują 25. miejsce pod względem wielkości posiadanej infrastruktury w Europie, a w Polsce są jedynym centrum wystawienniczym dysponującym ponad 10 ha zadaszanej powierzchni wystawienniczej.

MTP, dysponujące ponad 17 tys. miejsc dla uczestników konferencji, organizują rocznie⁷⁴ w obiektach Centrum Kongresowego Poznań – Targi 120 kongresów, seminariów, konferencji, szkoleń, w których uczestniczy ponad 200 tys. osób z całego świata oraz ponad 120 wydarzeń kulturalnych, sportowych, spotkań firmowych. Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. posiadają certyfikat „Profesjonalny Organizator

⁷⁴ W 2016 r. odbyło się 119 konferencji i kongresów oraz 125 wydarzeń kulturalnych, sportowych, spotkań firmowych i innych.

Turystyki Biznesowej w Polsce” przyznany przez Polską Organizację Turystyczną.

Poznań z całkowitymi zasobami nowoczesnej powierzchni biurowej na poziomie 428 tys. m² – w większości oferowanej na wynajem – jest zaliczany do 5 największych rynków biurowych w Polsce. Rynek jest zróżnicowany, powierzchnie biurowe dostępne są w nowoczesnych budynkach biurowych, obiektach wielofunkcyjnych i odrestaurowanych kamienicach. Bliżko połowę (47%) nowoczesnej powierzchni biurowej w Poznaniu wybudowano w latach 2011-2016. Ponad połowa powierzchni biurowej znajduje się w budynkach zlokalizowanych w centralnej części miasta⁷⁵, szczególnie wzdłuż ulic: Roosevelta, Głogowskiej, Towarowej oraz przy Placu Andersa. Jedna czwarta budynków biurowych powstała w zachodniej części miasta⁷⁶, w rejonie ulic: Bukowska, Bułgarska i Dąbrowskiego. Pozostała część powierzchni

⁷⁵ Główne nieruchomości biurowe zlokalizowane w centrum Poznania to: Bałtyk, Delta, Centrum Biurowe Globis, Okrąglak, Poznańskie Centrum Finansowe, Andersia Tower, Andersia Business Centre, Maraton Office Center, Nowe Garbary Office Center, Szyperska Office Center oraz obiekty typu „mix-use”: Kupiec Poznański, Centrum Biznesu i Sztuki Stary Browar.

⁷⁶ Największymi biurowcami w tej części Poznania są Business Garden Poznań, PGK Centrum I i II, Poznańskie Centrum Biznesu oraz Omega Center.

biurowej w Poznaniu zlokalizowana jest w północno-wschodniej części miasta⁷⁷.

W Poznaniu działa miejski system wspierania przedsiębiorczości skierowany do osób rozpoczynających działalność gospodarczą, jak i już funkcjonujących małych i średnich przedsiębiorców. Obejmuje on usługi doradcze i szkoleniowe, kompleksowy system informacji, e-usługi dla przedsiębiorców, usługi poręczania kredytów oferowane przez Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych, programy wspierania działalności gospodarczej. W ramach systemu działa Ośrodek Doradczo-Szkoleniowy⁷⁸, współpracujący z organizacjami pozarządowymi i partnerami z Sieci Wspierania Przedsiębiorczości i Zatrudnienia oraz Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości⁷⁹, które organizują bezpłatne szkolenia i doradztwo dla MSP. Nawiązywanie kontaktów biznesowych on-line między lokalnymi przedsiębiorcami z sektora MSP a potencjalnymi partnerami biznesowymi i klientami ułatwia Internetowa Giełda

⁷⁷ Największym kompleksem biurowym w części wschodniej jest kompleks Malta Office Park.

⁷⁸ W 2016 r. z usług Ośrodka skorzystało 5,9 tys. osób.

⁷⁹ W 2016 r. z usług Ośrodka skorzystało 4,2 tys. osób.

Małego Biznesu MSPe-kontakt, a prowadzony w serwisie społecznościowym Facebook profil Poznań Biznes Partner umożliwia interaktywną komunikację z działającymi i potencjalnymi przedsiębiorcami. Wspieraniu przedsiębiorczości służą takie programy jak: „Eksportowy Poznań”⁸⁰, „Zaulek Rzemiosła”⁸¹, „Startup Poznań”⁸², „Taksówka Warta Poznania”⁸³, projekt obejmujący cykl zajęć z przedsiębiorczości w poznańskich szkołach wyższych, a wspieraniu firm innowacyjnych – Inkubator Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego. Kreowaniu

⁸⁰ Program skierowany jest dla firm z sektora MSP z terenu miasta Poznania, które już prowadzą działalność eksportową lub zamierzają rozszerzyć swoją działalność o rynki zagraniczne.

⁸¹ Program promocji i wsparcia rzemiosł unikatowych, którego celem jest wsparcie procesu rewitalizacji gospodarczej, społecznej i kulturowej wybranych obszarów miasta Poznania, promocja i ochrona cenionych i poszukiwanych specjalności rzemieślniczych oraz aktywizacja zawodowa bezrobotnych posiadających kwalifikacje w zawodach rzemieślniczych.

⁸² Program skierowany do środowiska startupów oraz osób prowadzących lub planujących prowadzenie własnego biznesu. Program Startup Poznań został wyróżniony przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości jako przykład udanej współpracy władz Miasta z instytucjami otoczenia biznesu oraz z firmami działającymi w branży nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań. Za jego realizację Miasto Poznań otrzymało nagrodę i tytuł miasta wspierającego startupy podczas konferencji ICT Summit w Warszawie.

⁸³ Celem projektu jest podniesienie jakości świadczonych usług przewozowych oraz kreowanie pozytywnego wizerunku poznańskich przedsiębiorców, zajmujących się przewozem osób taksówką osobową.

i umacnianiu wizerunku aglomeracji poznańskiej jako przyjaznej wszelkim przejawom aktywności gospodarczej służą coroczne Poznańskie Dni Przedsiębiorczości, organizowane przez Miasto Poznań przy współpracy Powiatu Poznańskiego, Międzynarodowych Targów Poznańskich, Wielkopolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego. W ramach tej imprezy odbywa się jednocześnie kilka przedsięwzięć adresowanych do przedsiębiorców oraz gala finałowa konkursu o tytuł „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”. Przedsiębiorcy mogą także korzystać z pomocy finansowej w ramach pomocy publicznej dla przedsiębiorców, obejmującej program zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach pomocy *de minimis* oraz program zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją; dotacji z Funduszu Pracy.

Rozwój przedsiębiorczości i innowacji wspiera także samorząd województwa wielkopolskiego w ramach platformy doradczej Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji oraz

Wielkopolskiego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów, ukierunkowanego na wsparcie działalności MŚP poza granicami Polski.

190 jednostek B+R 3 parki technologiczne klastering 1,5 mld zł na B+R
 375 mln zł na innowacje w przemyśle design arena DESIGN Poznań Design
 Festiwal startupy branża gier Poznań Game Arena strefy pracy wspólnej

Innowacyjność i kreatywność

W skali kraju, Poznań znajduje się w grupie miast najlepiej rozwiniętych pod względem poziomu potencjału innowacyjnego, co potwierdzają badania Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Według nich, Poznań charakteryzujący się dużym potencjałem naukowym i instytucjonalnym ukierunkowanym na innowacyjność i działania na rzecz gospodarki opartej na wiedzy, jest jednym z wiodących ośrodków innowacji w Polsce. W Poznaniu na działalność badawczo-rozwojową przeznaczają się rocznie

blisko 1,5 mld zł⁸⁴, w tym jedną czwartą na prace rozwojowe.

W Poznaniu rozwijają się instytucje innowacyjności, takie jak trzy parki technologiczne⁸⁵, stanowiące platformę współpracy gospodarki i nauki oraz kreujące przyjazne środowisko dla rozwoju innowacji: utworzony przez Miasto Poznań Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy,

⁸⁴ Dane za 2015 r.

⁸⁵ Prywatne parki technologiczne działają lub powstają także wokół Poznania: Nickel Technology Park Poznań w Złotnikach, ukierunkowany na wspieraniu rozwoju branży biotechnologicznej oraz sektora IT, na terenie którego działa także Nickel BioCentrum; Park Technologiczny INEA PARK w Wysogotowie wraz z dużym nowoczesnym Data Center; Eureka Technology Park w Dąbrowie, którego celem jest pomoc we wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań i inkubowaniu nowopowstających firm.

Poznański Park Naukowo-Technologiczny, afiliowany przy Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, prywatny park naukowo-technologiczny Nobel Tower z inkubatorem przedsiębiorczości, a także prywatny Inkubator Biznes i Nauka. Działają multidyscyplinarne ośrodki badawcze nowoczesnych technologii, m.in. takie jak: Zespół Inkubatorów Wysokich Technologii, Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii, Międzyuczelniane Centrum NanoBioMedyczne, Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii, BioCentrum, Krajowe Centrum Innowacji w Logistyce i e-Gospodarce, Centrum Biologii Medycznej, Centrum Badawcze Polskiego Internetu Optycznego, Centrum Innowacji PCSS-Huawei oraz inkubatory przedsiębiorczości

i centra transferu technologii. Poznańskie szkoły wyższe i ośrodki B+R, przy współpracy z samorządem lokalnym i przedsiębiorstwami, realizują także wspólne projekty ukierunkowane na innowacyjność. W mieście działa Fundacja Klaster Poznań, której celem jest działanie na rzecz łączenia i współpracy branży kreatywnej i branż pokrewnych z biznesem oraz wzrostu konkurencyjności wielkopolskich firm, artystów i instytucji miejskich, a także stowarzyszenie Wielkopolskie Centrum Klasteringu – platforma klastrowa skupiająca liderów oraz partnerów inicjatyw klastrowych w regionie. Poznańskie firmy, szkoły wyższe i ośrodki naukowo-badawcze uczestniczą w licznych regionalnych inicjatywach klastrowych⁸⁶ m.in. takich jak: Akademia Architekta, ECDF Klaster, Polski Klaster Innowacyjnych Technologii Kuźniczych, Waste Klaster, Poznański Klaster Edukacyjny, Wielkopolski Klaster Energii Odnawialnej, Wielkopolski Klaster Firm Projektowo-Wykonawczych ARCHI-PROJEKT, Wielkopolski Klaster MEBEL DESIGN, Wielkopolski Klaster Medyczny, Wielkopolski Klaster Teleinformatyczny Zachodni

⁸⁶ W 2016 r. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego rozpoczął wdrażanie Procesu Certyfikacji Inicjatyw Klastrowych w województwie wielkopolskim.

Klaster Transportowo-Logistyczny. Działaniami ukierunkowanymi na rozwój, kształcenie i doskonalenie kadr MSP i jej przygotowaniu do wdrażania w firmach innowacyjnych technik i technologii zajmuje się Akademia Innowacyjnego Biznesu.

W Poznaniu rozwijają się firmy w sektorach kreatywnych, obejmujących – oprócz szkół wyższych i jednostek naukowo-badawczych – technologie ICT, usługi w zakresie architektury, sztuki i mediów, wzornictwa i projektowania mody (fashion design), rzemiosło artystyczne, usługi finansowe, biznesowe i prawne. Stanowią one 22% firm zarejestrowanych w Poznaniu i zatrudniają 18% pracujących. Najwięcej firm sektorów kreatywnych stanowią firmy mikro (96%). Liczba firm sektora kreatywnego zwiększa się, przede wszystkim w grupie firm prowadzących działalność o dużym wykorzystaniu wiedzy⁸⁷, które stanowią ponad 60% firm sektora kreatywnego w Poznaniu. Według „European Culture and Creative Cities Monitor”⁸⁸,

⁸⁷ Do grupy tej należą firmy prowadzące produkcję i usługi w zakresie ICT (z wyjątkiem oprogramowania), usługi finansowe, prawne, biznesowe (konsulting, badania rynku), badania i rozwój oraz szkolnictwo wyższe.

⁸⁸ Wyniki badania zostały opublikowane przez Komisję Europejską w 2017 r.

w skali kraju Poznań charakteryzuje się najwyższym poziomem rozwoju w zakresie kultury i sektorów kreatywnych. Szczególnie wysoko oceniono przyrost nowych miejsc pracy w sektorach kreatywnych oraz firmach nowych mediów i komunikacji.

W skali kraju, Poznań staje się znaczącym ośrodkiem środowiska designu⁸⁹ i branży gier. W mieście funkcjonują szkoły wyższe kształcące w zakresie projektowania i wzornictwa, jak Uniwersytet Artystyczny, Uniwersytet SWPS z wyższą szkołą projektowania School of Form, Politechnika Poznańska, Uniwersytet Przyrodniczy; działa pierwsze w Polsce centrum designu i kreatywności Concordia Design. Odbывают się targi arena DESIGN, Art&Fashion Forum by Grażyna Kulczyk, Poznań Design Festiwal oraz tematyczne konferencje i warsztaty. Dynamicznie rozwija się branża gier. W okresie 3 lat w Wielkopolsce powstało 9,4% polskich młodych firm z branży gier, jedynie mniej niż w Małopolsce i na Mazowszu, i ich działalność jest skoncentrowana w Poznaniu. Uniwersytet im. Adama

⁸⁹ Środowisko designu obejmuje projektowanie produktów przemysłowych, marki i sposobów komunikacji, sposobów interakcji z użytkownikiem, otoczenia, usług, modeli biznesowych, doświadczeń i mody.

Mickiewicza, Politechnika Poznańska, Uniwersytet Artystyczny, Wyższa Szkoła Bankowa oraz Collegium da Vinci kształcą w zakresie technologii, grafiki i projektowania aplikacji i gier komputerowych. W mieście odbywają się specjalistyczne imprezy związane z branżą gier: Poznań Game Arena z Game Industry Conference i targami pracy GeekCareers oraz maratony programowania gier Poznań Game Jam. Działa także Poznańska Gildia Graczy – organizacja pozarządowa związana z branżą gier wideo.

Według badań Fundacji Startup Poland, Poznań jest czwartym ośrodkiem w Polsce pod względem liczby działających startupów. W mieście działa co jedenasty polski startup, a ich liczba zbliża się do 250. W grupie 48 polskich startupów dojrzałych i o ugruntowanej marce, które już osiągnęły sukces rynkowy, znalazło się 6 firm z Poznania: Booklikes, Qpony, jakdojade⁹⁰, Legimi, IC Solutions, Omni 3D. Startupy mogą korzystać z ponad 25 przestrzeni pracy wspólnej, w tym z pierwszej w Polsce bezpłatnej i publicznej przestrzeni coworkingowej +jeden

⁹⁰ W grudniu 2016 r. Grupa Onet-RAS Polska przejęła 69 % udziałów spółki City-Nav zarządzającej serwisem jakdojade.

uruchomionej przez Miasto Poznań, FutureLab – Inteligentnej Przestrzeni Laboratoriów Przyszłości PCSS oraz z oferty Inkubatora Przedsiębiorczości w Poznańskim Parku Technologiczno-Przemysłowym. Młode firmy z sektorów kreatywnych mogą także korzystać ze wsparcia inkubatora CoOffice, który funkcjonuje w centrum Concordia Design.

W prestiżowym rankingu najszybciej rozwijających się firm technologicznie innowacyjnych w Europie Środkowej Deloitte Technology Fast 50 Central Europe⁹¹ znalazły się 2 poznańskie firmy: STX Next Sp. z o.o. (36. miejsce) oraz Netguru Sp. z o.o. (46. miejsce).

W przetwórstwie przemysłowym do najbardziej innowacyjnych pod względem wprowadzania nowych produktów i usług należą przemysły: motoryzacyjny, chemiczny, gumowy i wyrobów z drewna. Najniższy poziom innowacyjności występuje w przemyśle spożywczym oraz

⁹¹ Ranking Deloitte Technology Fast 50 ocenia najszybciej rozwijające się środkowoeuropejskie przedsiębiorstwa technologicznie innowacyjne na podstawie wzrostu przychodów operacyjnych w 3 kategoriach: głównej „Technology Fast 50” oraz 2 podkategoriach „Wschodzące Gwiazdy” i „Wielka Piątka”.

produkcji z surowców mineralnych. Według danych GUS roczne nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle wynoszą 375 mln zł⁹², w tym na działalność badawczą i rozwojową wydatkuje się 30%.

Ważnym kierunkiem rozwoju innowacji są innowacje społeczne, które dynamicznie rozwijają się w Poznaniu. Działają m.in. Inkubator Wielkopolskie Innowacje Społeczne⁹³, który przygotowuje do wdrażania innowacyjne rozwiązania dedykowane osobom z wykluczeniami; Centrum Inkubowania Innowacji Społecznych Po-po-jutrze⁹⁴ ukierunkowane na kształcenie ustawiczne osób dorosłych; Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra⁹⁵, wspierający przygotowanie do realizacji innowacyjnych projektów w zakresie usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych; Laboratorium Innowacji

⁹² Dane za 2016 r.

⁹³ Inkubator powstał w ramach współpracy Miasta Poznań, Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego i Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

⁹⁴ Centrum zostało utworzone przez Poznański Park Naukowo-Technologiczny oraz poznańską firmę Sense consulting.

⁹⁵ Projekt jest realizowany przez poznańską spółkę doradczo-szkoleniowo-inwestycyjną DGA S.A.

Spółecznych⁹⁶, dedykowane studentom w celu ułatwienia im wejścia na rynek pracy poprzez rozwój kompetencji oczekiwanych przez pracodawców.

Województwo wielkopolskie posiada zaktualizowaną w 2015 r. „Regionalną Strategię Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020”⁹⁷, w ramach której wskazano 6 obszarów inteligentnych specjalizacji regionu: Biosurowce, Wnętrze przyszłości, Przemysł jutra, Rozwój oparty na ICT, Wyspecjalizowane procesy logistyczne, Nowoczesne technologie medyczne. Wskazano również nowe obiecujące regionalne sektory gospodarki w ramach kluczowych technologii wspomagających, ICT i sektorów kreatywnych: gry komputerowe, personalizacja i kastomizacja w designie, technologie cyfrowe w sektorze kreatywnym ze szczególnym uwzględnieniem rozszerzonej rzeczywistości, Internet Rzeczy, tworzenie usług typu B2B, biotechnologia w różnych zastosowa-

niach (biotechnologia roślin, biotechnologia żywności, biotechnologia farmaceutyczna i biofarmaceutyki) oraz fotonika.

⁹⁶ Projekt jest realizowany przez Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

⁹⁷ Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020 (RIS3) jest podstawą wdrażania strategii Europa 2020 na poziomie regionalnym i krajowym w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.

**340 tys. pracujących 80% pracujących w usługach Volkswagen Poznań Sp. z o.o.
największy pracodawca 1,9% stopa bezrobocia 6,8 tys. bezrobotnych
Praca dla Młodych Gwarancja dla Młodzieży 44 tys. oświadczeń pracodawcy o zamiarze
zatrudnienia cudzoziemca 4,3 tys. zł mediana miesięcznego wynagrodzenia brutto**

Rynek pracy

W Poznaniu 63% mieszkańców stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej. W mieście pracuje 340 tys. osób⁹⁸, w tym 244 tys. w firmach zatrudniających powyżej 9 osób. 80% pracuje w sektorze usług, przede wszystkim rynkowych. W usługach o wysokim nasyceniu wiedzą⁹⁹ oraz usługach high-tech¹⁰⁰ pracuje

blisko połowa pracujących. W przemyśle i budownictwie pracuje 19%, w tym ponad połowa w przemyśle wysokiej techniki¹⁰¹. Najwięcej nowych miejsc pracy tworzą mikro i małe przedsiębiorstwa, które stanowią 99% wszystkich firm zarejestrowanych w systemie REGON. Ponad dwie trzecie pracowników pracuje w firmach mikro i dużych. Do największych poznańskich pracodawców, zatrudniających powyżej 1000 osób, należą firmy działające

w branży produkcyjnej, budownictwie, transporcie, łączności, pośrednictwie finansowym, edukacji, ochronie zdrowia i administracji. Największym pracodawcą w przemyśle jest firma Volkswagen Poznań Sp. z o.o., która jest największym pracodawcą w Poznaniu, a w edukacji – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Do pracodawców zatrudniających powyżej 1000 osób należą także m.in.: Enea Operator Sp. z o.o., Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Kompania Piwowarska SA, Lisner Sp. z o.o., ELTEL NETWORKS SA, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Politechnika Poznańska, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Medyczny,

⁹⁸ Dane za 2016 r.

⁹⁹ Usługi wymagające wysoko wykwalifikowanych pracowników: pośrednictwo finansowe, obsługa nieruchomości, edukacja, ochrona zdrowia, działalność związana z kulturą, sportem i rekreacją.

¹⁰⁰ Sekcje gospodarki stosujące nowoczesne techniki i technologie, głównie ICT.

¹⁰¹ Produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych i włókien sztucznych, produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków, produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, produkcja maszyn biurowych i komputerów, produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep oraz pozostałego sprzętu transportowego.

Uniwersytet Przyrodniczy, Urząd Miasta Poznania, Clar System SA i Selgros Sp. z o.o. GlaxoSmithKline Pharmaceuticals (16. miejsce) oraz Kompania Piwowska SA (18. miejsce) zostały ujęte w pierwszej dwudziestce rankingu Randstad Award 2015 – największego międzynarodowego projektu badawczego oceniającego atrakcyjność największych pracodawców na rynkach lokalnych. Wyniki badania „Aktywność specjalistów i menedżerów na rynku pracy 2016”¹⁰² przeprowadzonego przez agencję Antal International pokazują, że Poznań jest atrakcyjnym miejscem pracy i zamieszkania dla tej grupy pracowników. Relokacja do Poznania z powodu zmiany miejsca pracy byłaby atrakcyjna dla blisko 28% respondentów. Ogólnopolskie badanie wynagrodzeń firmy Sedlak & Sedlak pokazały, że mediana miesięcznego wynagrodzenia w Poznaniu wynosi 4,3 tys. zł brutto¹⁰³.

Dobra koniunktura gospodarcza powoduje ożywienie na rynku pracy i zwiększoną liczbę

¹⁰² Badania ankietowe obejmujące 1,5 tys. specjalistów i menedżerów pod kątem ich skłonności do zmiany miejsca pracy i najbardziej pożądanym lokalizacji.

¹⁰³ Dane za 2016 r.

ofert pracy¹⁰⁴. Pracodawcy mają największe problemy ze znalezieniem pracowników bez wykształcenia zawodowego lub z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Według badania Barometr Zawodów¹⁰⁵, w Poznaniu i powiecie poznańskim do zawodów deficytowych zalicza się 66 profesji, w tym są pracownicy produkcyjni, dekarze i blacharze budowlani, murarze i tynkarze, technolodzy robót wykończeniowych w budownictwie, średni personel medyczny, opiekunki dziecięce i opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych oraz zawody z branży samochodowej, logistyczno-transportowej i informatycznej. Sytuacja ta powoduje, że pracodawcy z terenu Poznania i powiatu poznańskiego coraz chętniej korzystają z możliwości zatrudnienia obcokrajowców. W ciągu roku o blisko 30% zwiększyła się liczba zezwoleń na pracę dla cudzoziemców, a 2,5-krotnie – liczba oświadczeń z zamiaru powierzenia pracy cudzoziemcowi. W 2016 r. w Poznaniu i powiecie poznańskim zarejestrowano 44

¹⁰⁴ W 2016 r. złożono 15,6 tys. ofert pracy w Poznaniu, najwięcej dotyczyło pracy dla magazyniera, operatora wózka widłowego, spawacza, kucharza, rzeźnika-wędliniarza, rozbieracza-wykrawacza, szwaczki maszynowej.

¹⁰⁵ Dane za 2016 r.

tys. oświadczeń¹⁰⁶ pracodawców o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca, w tym 96% dotyczyło obywateli Ukrainy oraz wydano blisko 1,8 tys. opinii w celu uzyskania zezwolenia na pracę przez cudzoziemca¹⁰⁷, w tym 90% dotyczyło obywateli Ukrainy¹⁰⁸.

W Poznaniu funkcjonują samorządowe jednostki prowadzące badania i prognozowanie lokalnego rynku pracy i gospodarki. Miasto Poznań uruchomiło Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy Aglomeracji Poznańskiej, a Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne. Miasto Poznań jest członkiem Powiatowej Rady Zatrudnienia, która pełni rolę opiniotwórczo-doradczą w sprawach polityki rynku pracy oraz „Partnerstwa na rzecz Rozwoju

¹⁰⁶ Procedura ta dotyczy obywateli 6 krajów: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy. W tym trybie połowa pracodawców deklaruje chęć zatrudnienia cudzoziemców przy pracach prostych, a blisko jedna czwarta jako wykwalifikowanych robotników przemysłowych i rzemieślników, operatorów i monterów maszyn, pracowników usług i sprzedawców.

¹⁰⁷ W tym trybie pracodawcy najczęściej byli zainteresowani zatrudnieniem: pracownika budowlanego, operatora urządzeń do przetwórstwa mięsnego, magazyniera/operatora wózków widłowych, pracownika produkcji, pakowacza i sortowacza.

¹⁰⁸ Dane dla Wielkopolski.

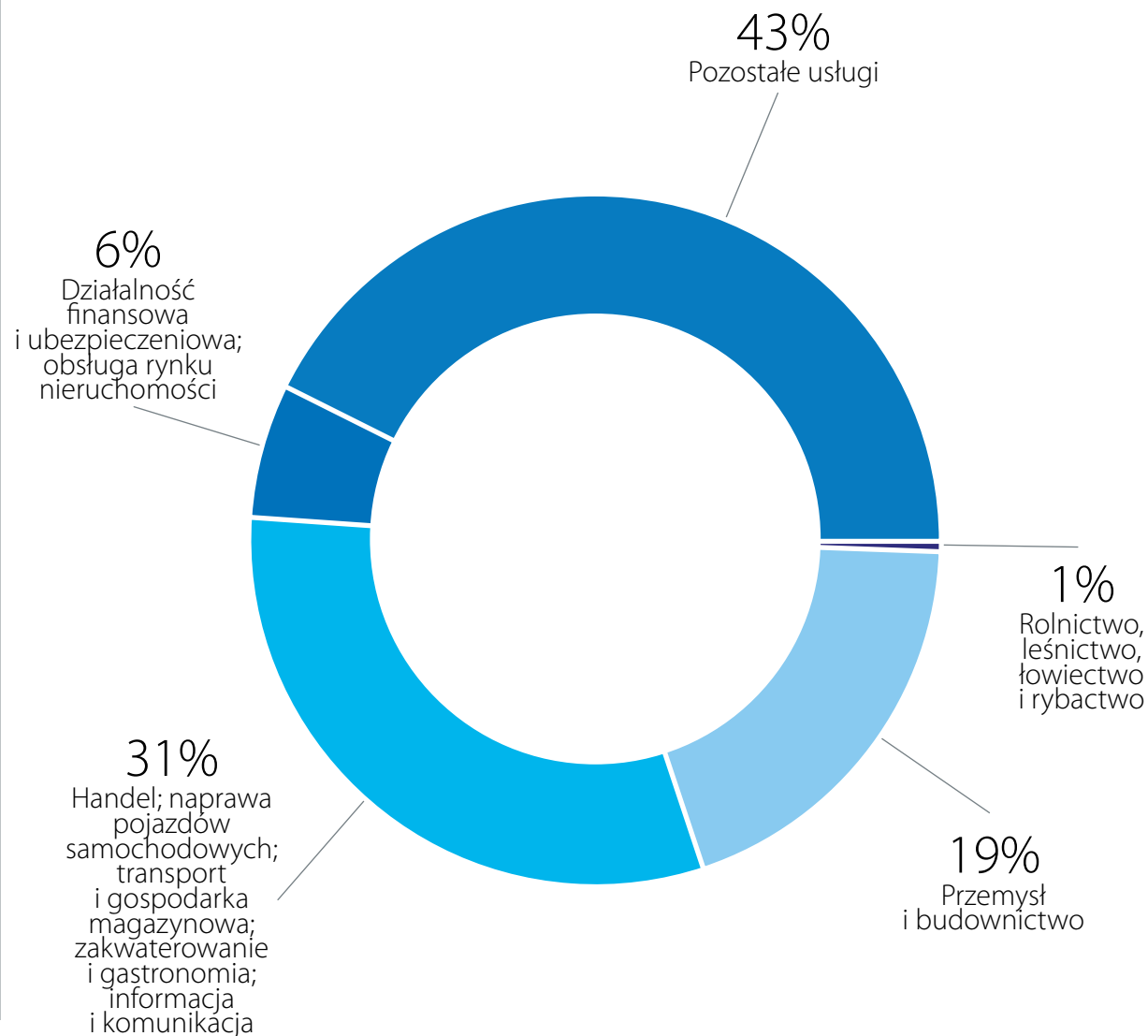
Wielkopolskiego Rynku Pracy” – lokalnego porozumienia 49¹⁰⁹ jednostek samorządowych, organizacji gospodarczych i pracowniczych oraz instytucji edukacyjnych, które realizują wspólne projekty mające na celu budowanie spójności pomiędzy przygotowaniem zawodowym a zapotrzebowaniem rynku pracy oraz wzmocnienie i rozwijanie systemu usług poradnictwa zawodowego świadczonych przez urzędy pracy na poziomie kształcenia zawodowego.

Województwo Wielkopolskie posiada uchwaloną przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego „Strategię Zatrudnienia dla Wielkopolski na lata 2014-2020”¹¹⁰. Jej głównym celem jest zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców

¹⁰⁹ Sygnatariuszami Partnerstwa są m.in.: Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży, Politechnika Poznańska, Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji, Poznańskie Centrum Edukacji Ustawicznej i Praktycznej, Region Wielkopolska NSZZ „Solidarność”, Stowarzyszenie Młodych Wielkopolan, Uniwersytet Artystyczny, Uniwersytet Przyrodniczy, Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa, Wielkopolska Izba Rzemieślnicza, Wielkopolska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, Wielkopolski Związek Pracodawców, Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych, Wielkopolskie Kuratorium Oświaty, Związek Pracodawców Wielkopolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

¹¹⁰ Dokument kreśli 3 scenariusze rozwoju rynku pracy w Wielkopolsce: od optymistycznego (rozwój gospodarki i spadek stopy bezrobocia do poziomu 7%) do pesymistycznego (recesja i ponad 16% poziom stopy bezrobocia). Scenariusz neutralny plasuje się pomiędzy tymi prognozami.

PRACUJĄCY W POZNANIU

regionu, warunkujące wzrost konkurencyjności i poprawę poziomu życia.

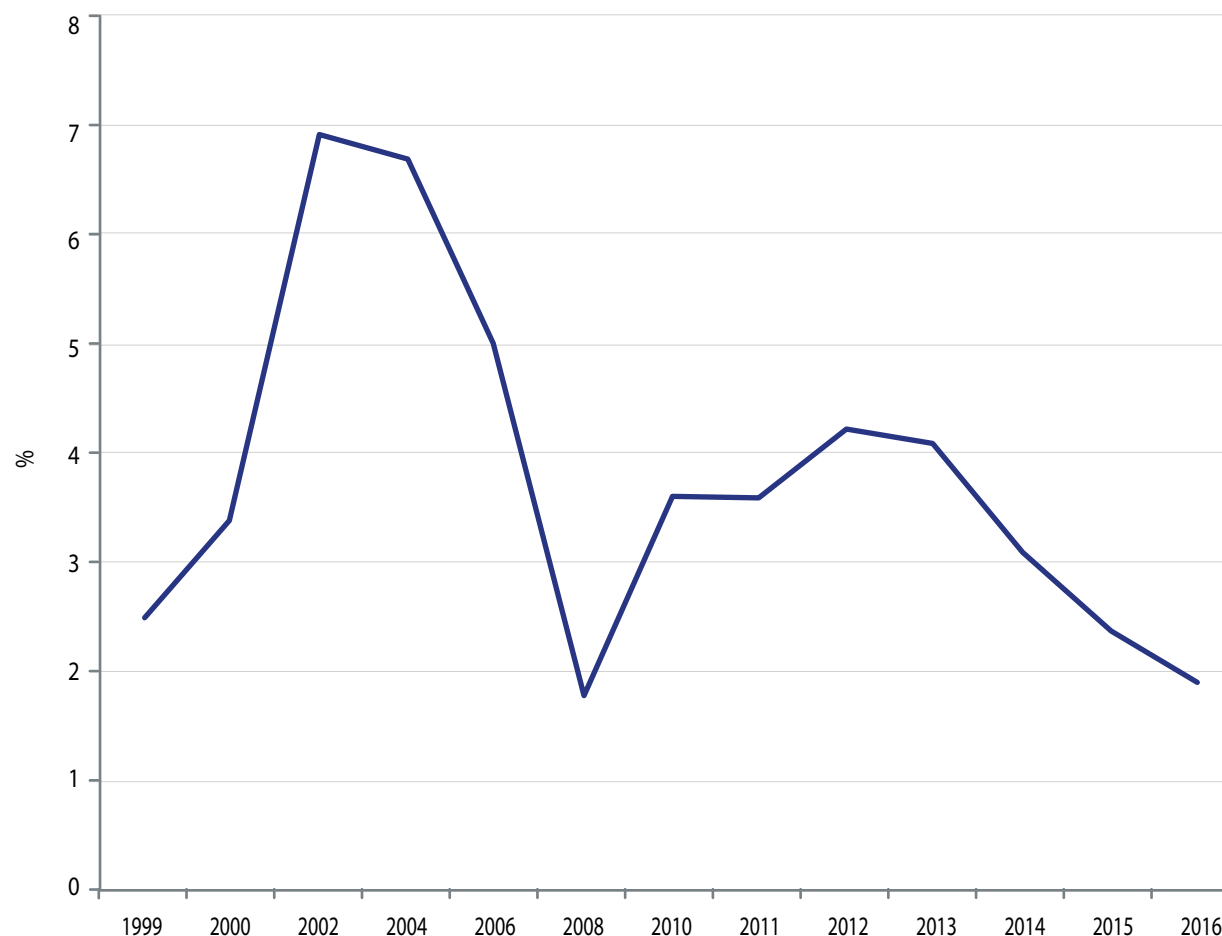
Sytuacja na lokalnym rynku pracy powoduje, że poziom bezrobocia w Poznaniu jest najniższy w kraju i nie przekracza 2%¹¹¹. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu (PUP) zarejestrowanych jest 6,6 tys. bezrobotnych, czyli 12 osób w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Cudzoziemcy stanowią jedynie niecałe 0,5% zarejestrowanych bezrobotnych¹¹² i mniej niż co jedenasty z nich ma prawo do zasiłku. Zwolnienia grupowe obejmują rocznie prawie 400 osób¹¹³. Co piąty bezrobotny pobiera zasiłek, ponad 40% zaliczanych jest do kategorii długotrwale bezrobotnych. Najwięcej osób z tej ostatniej grupy nie posiada wykształcenia zawodowego. Problem braku stałej pracy dotyczy przede wszystkim osoby młode, w wieku do 34 lat. Stanowią oni 27% poszukujących pracy. Ok. 30% bezrobotnych to osoby bez stażu pracy lub pracujące krócej niż rok. Najwięcej bezrobotnych

¹¹¹ W grudniu 2016 r. stopa bezrobocia w Poznaniu wyniosła 1,9%.

¹¹² W 2015 r. liczba bezrobotnych cudzoziemców zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu wyniosła 67 osób, w tym ponad jedną trzecią stanowili obywatele Ukrainy.

¹¹³ W 2016 r. w Poznaniu 20 zakładów pracy zwolniło grupowo 384 pracowników.

STOPA BEZROBOCIA W POZNANIU

legitymuje się wykształceniem najniższym (gimnazjalnym i poniżej) oraz wyższym. Według badania Barometr Zawodów¹¹⁴, w Poznaniu i powiecie poznańskim najtrudniej znaleźć pracę specjalistom z 33 zawodów nadwyżkowych, w tym: inżynierom chemikom, biologom, biotechnologom i biochemikom, elektronikom automatyki i robotyki, telekomunikacji, specjalistom administracji publicznej, badań społeczno-ekonomicznych, finansowym, PR, reklamy, marketingu i sprzedaży, zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji, architektom i urbanistom, architektom krajobrazu, plastykom i dekoratorom wnętrz, filologom, nauczycielom nauczania początkowego, pedagogom, filozofom, historykom, politologom i kulturoznawcom.

W ramach form pomocy bezrobotnym, PUP, oprócz pośredniczenia w procesie poszukiwania zatrudnienia poprzez Indywidualne Plany Działania, kieruje na staże i szkolenia zawodowe oraz aktywnego poszukiwania pracy, prace interwencyjne i roboty publiczne, dofinansowuje przedsięwzięcia związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej, a także prowadzi

¹¹⁴ Dane za 2016 r.

bezpłatne poradnictwo zawodowe¹¹⁵, w tym grupowe informacje zawodowe oraz klub mikroprzedsiębiorców. Osoby do 30 r. życia korzystają z dodatkowych instrumentów rynku pracy: bonu szkoleniowego, bonu stażowego, bonu zatrudnieniowego, bonu na zasiedlenie oraz refundacji składek ZUS dla pracodawcy; osoby po 50 r. życia i rodzice powracający na rynek pracy ze świadczeń aktywizacyjnych. Odbывают się także cykliczne giełdy pracy (także dla osób niepełnosprawnych) oraz targi pracy, przygotowywane m.in. przez biura karier lub studenckie organizacje samorządowe. Osoby bezrobotne mogą uczestniczyć w realizowanych przez PUP projektach, finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego i środków krajowych, m.in.: „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie poznańskim”, „Niania na etacie II”, „Pomysł -Aktywizacja-Przedsiębiorczość”, „Powrót na rynek pracy”, „Praca dla Młodych”, „Twój biznes” oraz w projektach realizowanych przez Wielkopolski Urząd Pracy, jak m.in.: „Aktywuj się”,

¹¹⁵ Poszukujących zajęcia, a także osoby, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą lub prowadzą małe firmy, wspiera także Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, świadczący usługi informacyjne, doradcze i szkoleniowe.

„Wielkopolska Akademia Kształcenia”, „Wielkopolscy Fachowcy”.

W Poznaniu działania na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród młodzieży prowadzą także Ochotnicze Hufce Pracy, które w ramach europejskiego programu „Gwarancja dla Młodzieży”¹¹⁶ na terenie Wielkopolski realizują projekt „Akcja Aktywizacja – EFS”, finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, a także oferują usługi w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych przeznaczone dla młodzieży NEET¹¹⁷. Federacja Stowarzyszeń Naukowo Technicznych NOT wraz z uczelniami technicznymi w ramach ogólnopolskiego programu „Bezpieczne Praktyki i Środowisko” organizuje bezpłatne warsztaty i szkolenia z zakresu BHP, prawa pracy i wspierania zatrudnienia skierowane do uczniów i studentów zamierzających odbyć praktykę zawodową, staż lub podjąć pracę zawodową.

¹¹⁶ „Gwarancja dla młodzieży” to program UE na rzecz zwalczania bezrobocia wśród młodzieży, którego celem jest zagwarantowanie dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub staż w ciągu 4 miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub utraty pracy.

¹¹⁷ Młodzież NEET to osoby w wieku poniżej 25. r. życia, które nie uczą się, nie pracują ani nie szkolą się.

396 szkół 82,2 tys. uczniów 16,8 tys. absolwentów szkół 25 szkół wyższych
250 kierunków studiów 112 tys. studentów 28,9 tys. absolwentów szkół wyższych
Szacun dla zawodowców Potęga matematyki Uczeń z pasją Niemiecki do poznania Targi
Edukacyjne Poznań przyciąga najlepszych Ambasador Akademickiego Poznania

Edukacja

System edukacji szkolnej w Poznaniu obejmuje 396¹¹⁸ szkół wszystkich szczebli oraz blisko 50 placówek oświatowych¹¹⁹. Do szkół uczęszcza 82,2¹²⁰ tys. dzieci, młodzieży i dorosłych. Mniej niż co trzeci uczeń kształci się w szkole podstawowej,

¹¹⁸ Dane za 2016 r.

¹¹⁹ Są to centra kształcenia ustawicznego, centra doradztwa zawodowego, ośrodki szkolno-wychowawcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki wychowania pozaszkolnego, internaty i bursy, szkolne schroniska młodzieżowe.

¹²⁰ W łącznej liczbie uczniów co roku ok. 2% stanowią uczniowie szkół specjalnych oraz uczęszczający do funkcjonujących w szkołach ogólnodostępnych oddziałów specjalnych, integracyjnych, terapeutycznych oraz przysposabiających do pracy.

co szósty w gimnazjum, prawie co trzeci w szkole ponadgimnazjalnej, co dziewiąty w szkole policealnej. W grupie szkół ponadgimnazjalnych, największym zainteresowaniem cieszą się licea ogólnokształcące, do których uczęszcza blisko połowa uczniów kształcących się na poziomie ponadgimnazjalnym i policealnym. Naukę w technikum lub liceum artystycznym pobiera 11% uczniów, w zasadniczej szkole zawodowej – 2%. Współczynnik skolaryzacji brutto wynosi od 132,7% w liceach ogólnokształcących do 15,5% w zasadniczych szkołach zawodowych. Osoby dorosłe uzupełniają wykształcenie w 99 gimnazjach, liceach ogólnokształcących i szkołach policealnych. Poznańskie szkoły zawodowe dla

młodzieży kształcą najwięcej specjalistów usług dla ludności (14%), inżynierijno-technicznych (11%), technologii ICT (10%) oraz biznesu i administracji (8%). W szkołach policealnych najwięcej uczniów kształci się w kierunku biznes i administracja (22%) oraz medycznym (19%). Mury poznańskich szkół opuszcza rocznie 16,8 tys. absolwentów, w tym najwięcej (43%) kończy szkoły ponadgimnazjalne (43%), podstawowe (30%) i gimnazjalne (26%). Rocznie do egzaminu maturalnego przystępuje 5,9 tys. uczniów, z których świadectwo dojrzałości otrzymuje 83%.

W poznańskich szkołach i placówkach oświatowych większość nauczycieli legitymuje się

wyższym wykształceniem, a trzy czwarte etatów pedagogicznych zajmują nauczycieli dyplomowani¹²¹ lub mianowani¹²². Zgodnie z ustawą o systemie oświaty, nauczyciele mają możliwość doskonalenia zawodowego finansowanego ze środków budżetowych. Rocznie korzysta z tej możliwości 2,3 tys. nauczycieli, z których ponad 400 studiuje, a 1,9 tys. uczęszcza na kursy doskonalące. Rocznie blisko 150 nauczycieli¹²³, najbardziej zaangażowanych w rozwój edukacji i wychowania poznańskiej młodzieży otrzymuje Nagrodę Prezydenta Miasta Poznania. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego organizuje konkursy o tytuł Wielkopolska Szkoła Roku¹²⁴ oraz Wielkopolski Nauczyciel Roku¹²⁵ skierowany do nauczycieli oraz placówek oświatowych z Wielkopolski, które wyróżniają się innowacyjnością, wysoką jakością nauczania, współpracą ze środowiskiem lokalnym oraz kształtowaniem wśród uczniów postaw patriotycznych i obywatelskich.

¹²¹ W 2016 r. nauczyciele dyplomowani stanowili 40%.

¹²² W 2016 r. nauczyciele mianowani stanowili 33%.

¹²³ W 2016 r. Nagrodę otrzymało 136 nauczycieli.

¹²⁴ W 2016 r. w gronie laureatów i wyróżnionych znalazły się 2 szkoły i przedszkole z Poznania.

¹²⁵ W 2016 r. w gronie laureatów i wyróżnionych znalazło się 5 nauczycieli z poznańskich szkół.

Jakość kształcenia w poznańskich placówkach szkolnych jest zróżnicowana. Podstawowym miernikiem są wyniki egzaminów końcowych na poziomie podstawowym i gimnazjalnym oraz egzaminu maturalnego. Wyniki testów wśród uczniów kończących szkoły podstawowe i gimnazjalne wykazują, że poziom nauczania w Poznaniu, podobnie jak w całej Polsce, się obniżył¹²⁶. Potwierdzają to wyniki Programu Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów PISA¹²⁷, badającego czy młodzi ludzie z 72 krajów i regionów świata potrafią efektywnie analizować, rozumować i jasno przekazywać swoje myśli oraz czy są przygotowani do uczenia się przez całe życie.

Poza zajęciami obowiązkowymi, wynikającymi z podstawy programowej, szkoły umożliwiają uczniom rozwój umiejętności i zainteresowań sportowych, kulturalnych, naukowych

¹²⁶ W 2016 r. szóstoklasiści piszący w poznańskich szkołach obowiązkowy test uzyskali średni wynik 66,85%, gimnazjaliści uzyskali z języka polskiego 69,67%, historii i wiedzy o społeczeństwie 61,35%, przedmiotów przyrodniczych 56,05%, matematyki 55,04%.

¹²⁷ Program PISA jest koordynowany przez OECD i odbywa się co 3 lata. Wyniki ostatniego badania przeprowadzonego w 2015 r. pokazują, że w porównaniu z poprzednią edycją, w dziedzinie czytania i interpretacji średni wynik polskich uczniów gimnazjów pogorszył się o 12 pkt., rozumowania w naukach przyrodniczych pogorszył się o 25 pkt., a umiejętności matematycznych pogorszył się o 7 pkt.

i społecznych poprzez aktywne uczestnictwo m.in. w zajęciach pozalekcyjnych, warsztatach, koncertach, centrach i klubach sportowych, centrach wolontariatu. Ponadto szkoły, korzystając ze środków unijnych, realizują projekty edukacyjne poszerzające i uatrakcyjnijające ofertę kształcenia oraz promujące wykształcenie zawodowe. Urząd Miasta Poznania wspiera promocję wykształcenia zawodowego poprzez m.in. projekty wspierające szkolnictwo zawodowe, jak np.: „Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania”, „Wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesny i wysokospecjalistyczny sprzęt technologiczny na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania”, kampania „Szacun dla Zawodowców”¹²⁸, projekt „Potęga Matematyki”¹²⁹, projekt „Dobre praktyki zawodowe kluczem do sukcesu”, projekt „Uczeń z pasją”, projekt „Niemiecki do Poznania”¹³⁰. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego wspólnie z Politechniką Poznańską realizuje projekt „Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska”.

¹²⁸ <https://zawodowcy.poznan.pl/>

¹²⁹ <https://matematyka.poznan.pl/>

¹³⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=BtYtZZFgkys>

W celu poprawy warunków nauczania, Miasto prowadzi w placówkach oświatowych inwestycje, modernizacje, remonty budynków, boisk sportowych oraz placów gier i zabaw. Realizowany jest także program termomodernizacji budynków oświatowych.

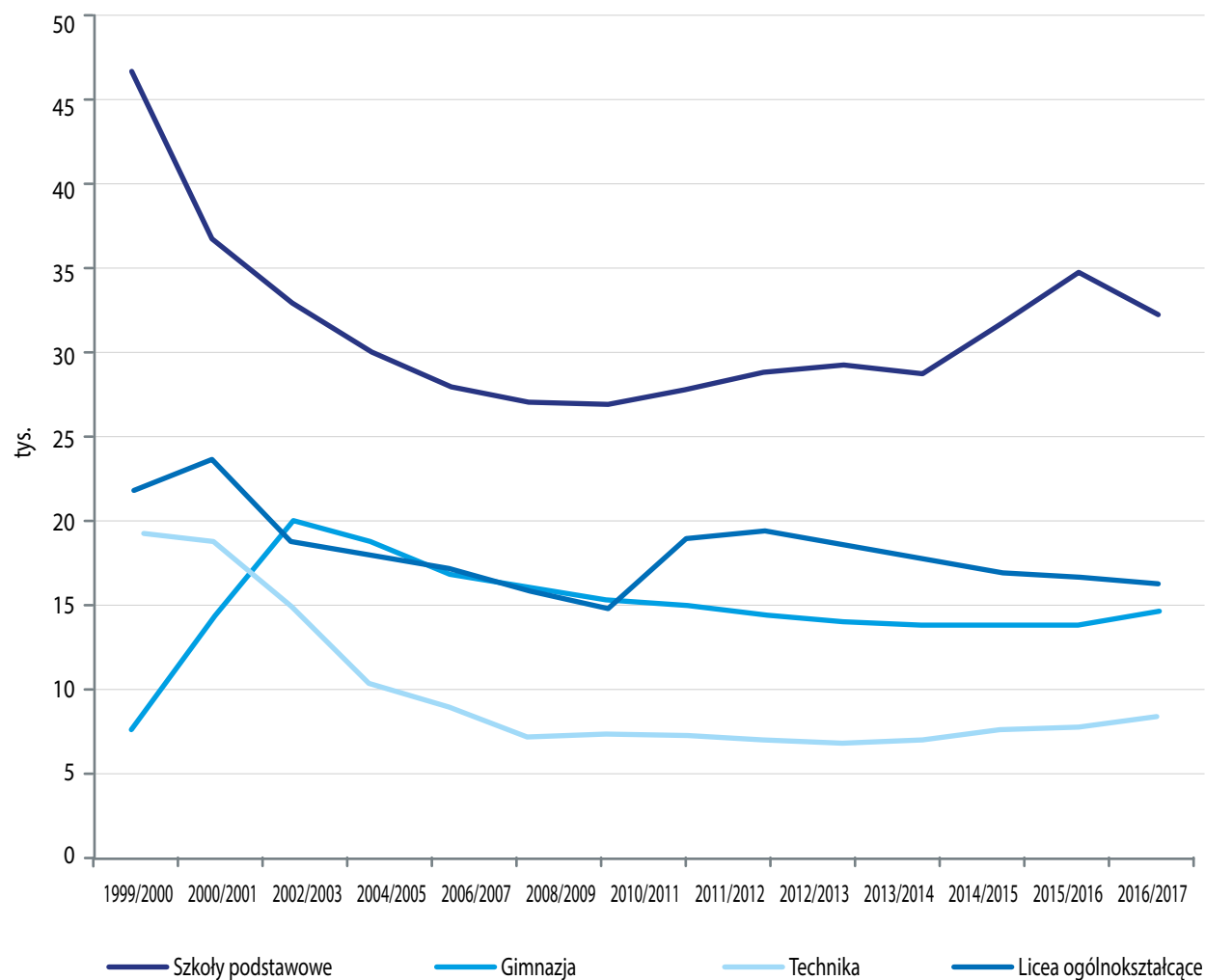
Uczniowie poznańskich gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, którzy wykazują się szczególnymi osiągnięciami edukacyjnymi, społecznymi, artystycznymi i sportowymi mogą brać udział w organizowanym przez Miasto Poznań konkursie „Nagroda Miasta Poznania za szczególne osiągnięcia dla uczniów poznańskich szkół”¹³¹. Młode osoby w wieku od 12 do 23 lat mogą uczestniczyć w międzynarodowym Konkursie Fundacji Nagrody Młodzieżowej, organizowanym przez Wielkopolskę wspólnie z Krajem Związkowym Hesja, regionem Emilia Romagna oraz regionem Akwitania.

W Poznaniu są organizowane coroczne Targi Edukacyjne¹³², na których uczniowie mogą

¹³¹ W 2016 r. Nagrodę przyznano 196 uczniom.

¹³² Targi Edukacyjne to wspólne przedsięwzięcie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu oraz Międzynarodowych Targów Poznańskich. Rocznie uczestniczy w nich blisko 30 tys. osób.

UCZNIOWIE WYBRANYCH TYPÓW SZKÓŁ W POZNANIU

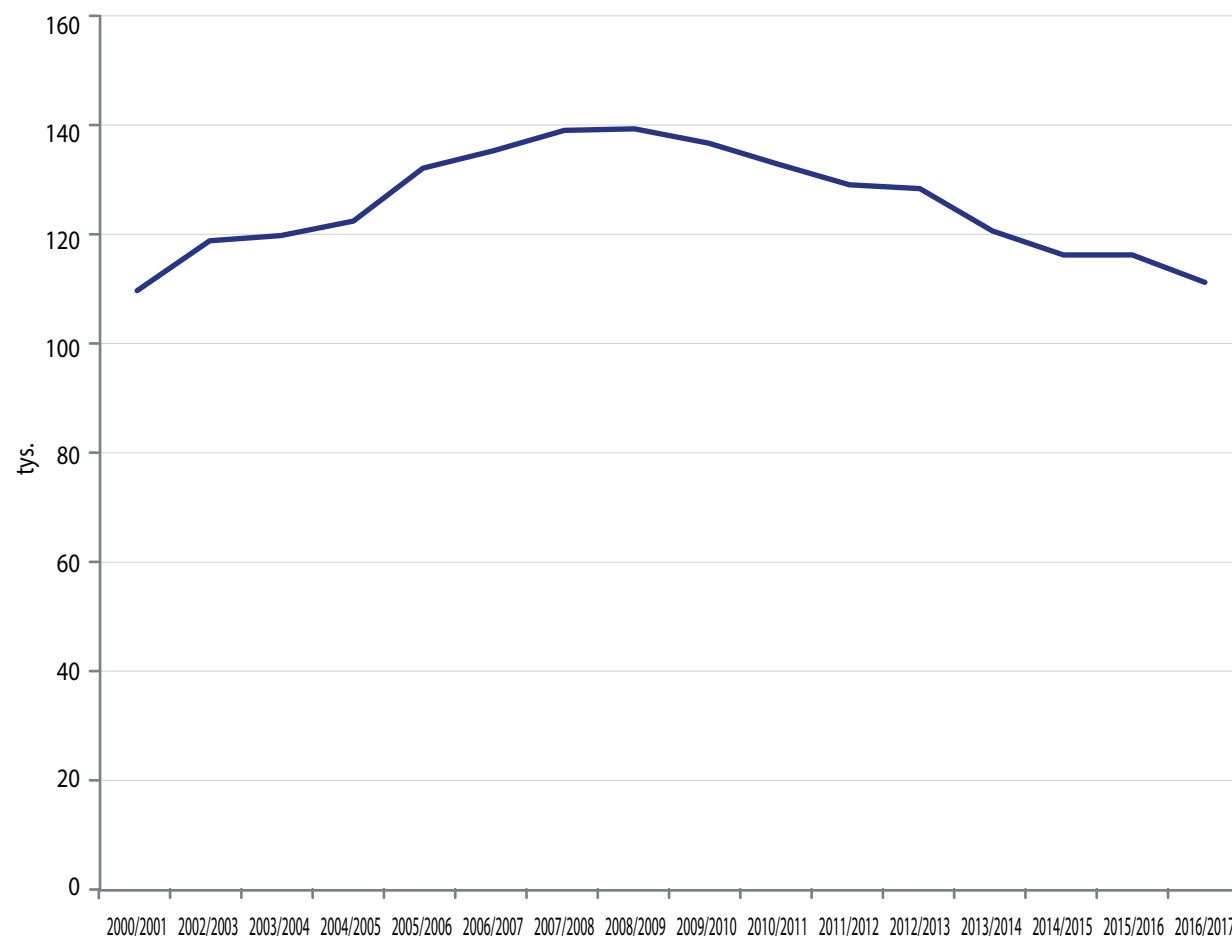
poznać szeroką ofertę edukacyjną, a nauczyciele zapoznać się z nowymi trendami w edukacji.

Szkolnictwo wyższe

Poznań jest jednym z najważniejszych ośrodków akademickich i naukowych w kraju. Na 25 uczelniach studiuje 112 tys.¹³³ studentów, w tym 4 tys. cudzoziemców z ponad 80 krajów świata, najwięcej z Ukrainy, Hiszpanii, Turcji i Białorusi.

Ponad 66% studentów wybiera studia stacjonarne, a więcej niż co trzeci kształci się na poziomie magisterskim. Blisko trzy czwarte studentów pobiera naukę na uczelniach publicznych. Największą uczelnią jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, na którym kształci się blisko co trzeci poznański student. Poznańskie uczelnie zatrudniają ponad 8 tys. nauczycieli akademickich¹³⁴, w tym ponad 1 tys. z tytułem profesorskim. Studenci mają do wyboru ponad 250 kierunków studiów, w tym ponad 50 jest prowadzonych w językach obcych. Co piąty student kształci się na kierunkach ekonomiczno-administracyjnych,

STUDENCI W POZNANIU

¹³³ Dane za 2016 r.

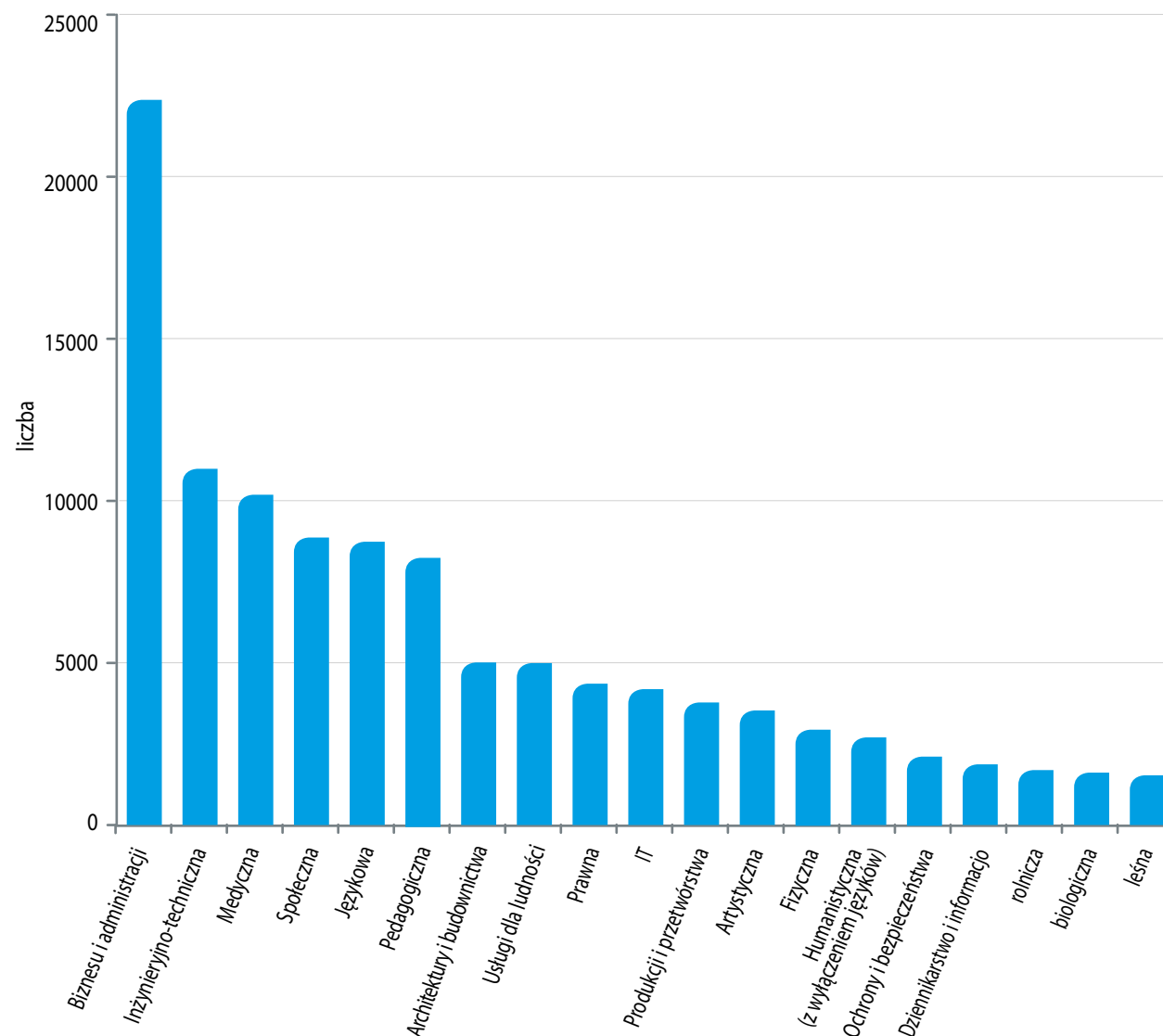
¹³⁴ W 2016 r. nauczyciele akademicy stanowili 8,3 tys. osób.

co dziesiąty na kierunkach humanistycznych, co jedenasty na kierunkach medycznych, inżynierjno-technicznych i pedagogicznych. Według rankingu¹³⁵ Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, do najbardziej obleganych przez kandydatów uczelni należy Politechnika Poznańska (3. pozycja kraju), Akademia Wychowania Fizycznego (5. pozycja) i Uniwersytet Ekonomiczny (12. pozycja), a wśród uczelni niepublicznych Wyższa Szkoła Bankowa (4. pozycja w kategorii studiów stacjonarnych i 1. pozycja w kategorii studiów niestacjonarnych). 34 wydziały 6 poznańskich szkół wyższych: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Politechniki Poznańskiej, Uniwersytetu Ekonomicznego, Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Artystycznego oraz Uniwersytetu Medycznego posiadają ocenę wyróżniającą nadaną przez Polską Komisję Akredytacyjną, a 35 wydziałów z 8 szkół wyższych: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Politechniki Poznańskiej, Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Ekonomicznego, Uniwersytetu Artystycznego, Uniwersytetu Medycznego, Akademii Muzycznej i Uniwersytetu SWPS uzyskały z Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych najwyższą

¹³⁵ Dane za 2017 r.

STUDENCI W POZNANIU NAJBARDZIEJ POPULARNE PODGRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW

kategorię A+ (poziom wiodący) lub kategorię A (poziom bardzo dobry).

Poznańskie szkoły wyższe uczestniczą w dofinansowanym ze środków unijnych ogólnopolskim Programie Rozwoju Kompetencji¹³⁶, którego celem jest podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Uczelnie dokonują także zmian w ofercie kształcenia, głównie przez wprowadzenie nowych specjalności i kierunków nauczania, coraz częściej prowadzonych w ramach porozumienia kilku szkół wyższych oraz z przedsiębiorcami. Poszerzają również ofertę studiów w językach obcych, przede wszystkim języku angielskim.

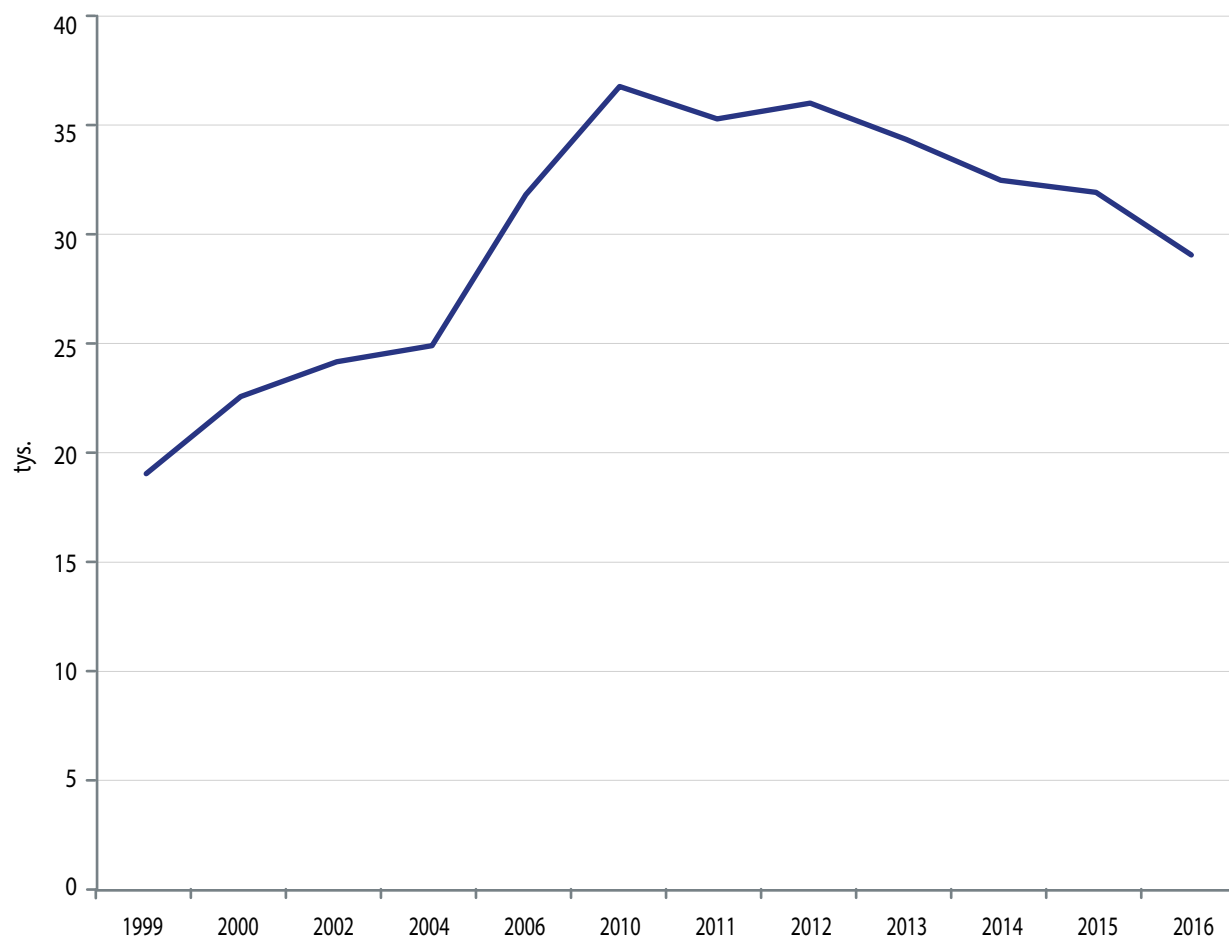
Poznańskie szkoły wyższe kończy co roku prawie 30 tys. absolwentów¹³⁷. Najwięcej z nich studiowało ekonomię i rachunkowość, pedagogikę i kierunki społeczne. Studia podyplomowe¹³⁸ i doktoranckie kończy co roku ponad 14 tys. osób.

¹³⁶ W 2016 r. w ramach projektu dofinansowanie uzyskały 2 projekty Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz 3 projekty Wyższej Szkoły Bankowej.

¹³⁷ W 2016 r. liczba absolwentów szkół wyższych wyniosła 28,9 tys. osób.

¹³⁸ Studia podyplomowe, które są prowadzone na ponad 300 kierunkach,

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH W POZNANIU

Ponad 80% studentów stanowią osoby spoza Poznania. Mają oni do dyspozycji 9,3 tys. miejsc¹³⁹ w 35 domach studenckich prowadzonych przez szkoły wyższe oraz prywatnych. 18,5% studentów¹⁴⁰ otrzymuje stypendium, w tym ponad połowa (56%) korzysta ze stypendium socjalnego, a 42% ze stypendium rektora dla najlepszych studentów.

Poznańskie szkoły wyższe prowadzą 14 filii zamiejscowych, zlokalizowanych w Wielkopolsce oraz województwach: lubuskim, pomorskim, śląskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim oraz 3 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne znajdujące się w Wielkopolsce i Lubuskim. Studiuje w nich ponad 11 tys. osób¹⁴¹, a naukę kończy rocznie ponad 3 tys. absolwentów¹⁴².

Wysoką pozycję Poznania wśród ośrodków akademickich w kraju potwierdzają rankingi wyższych uczelni. W rankingach publikowanych co

kończy ponad 11 tys. osób, studia podyplomowe typu MBA – ponad 100 osób, a studia doktoranckie ponad 3 tys. Najwięcej (ponad 40%) osób studiuje nauki ekonomiczne.

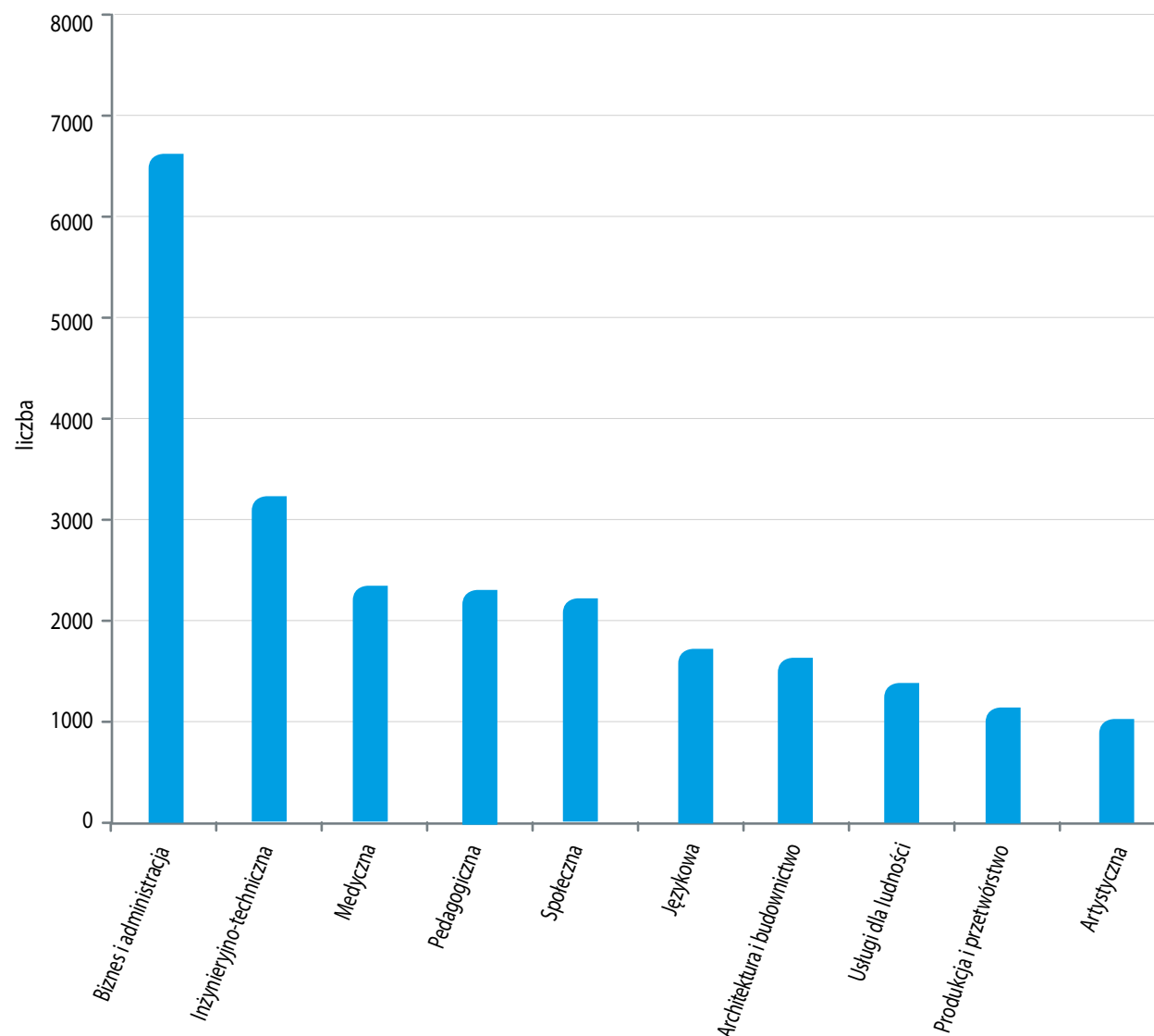
¹³⁹ Dane za 2016 r.

¹⁴⁰ Dane za 2016 r.

¹⁴¹ W 2016 r. studiuowało 11,2 tys. osób.

¹⁴² W 2016 r. było to 3,2 tys. absolwentów.

ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH W POZNANIU NAJBARDZIEJ POPULARNE KIERUNKI STUDIÓW

roku przez dziennik „Rzeczpospolita” i tygodnik „Perspektywy” Uniwersytet im. Adama Mickiewicza zajmuje 3. pozycję w kraju, a czołowe miejsca w swoich kategoriach zajmują: Akademia Wychowania Fizycznego, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Przyrodniczy, Uniwersytet Medyczny i Uniwersytet SWPS. Uniwersytet Ekonomiczny oraz Wyższa Szkoła Bankowa zostały ujęte w rankingu MBA¹⁴³ tygodnika „Perspektywy”. Poznańskie szkoły wyższe są także uwzględniane w światowych rankingach szkół wyższych, jak m.in.: Ranking of Scientific Papers for World Universities Uniwersytetu Tajwańskiego, Webometrics Najwyższej Rady Badań Naukowych w Madrycie (Consejo Superior de Investigaciones Científicas – CSIC), Eduniversal francuskiej agencji Eduniversal, Ranking of Worldwide Institutions publikowany przez hiszpańską SCImago Research Group, University Ranking by Academic Performance (URAP) Instytutu Informatyki Środkowoschodniego Uniwersytetu Technicznego w Turcji, European University Ranking organizacji ResearchRanking.org. Wszystkie poznańskie wyższe szkoły

¹⁴³ Programy MBA prowadzone przez Uniwersytet Ekonomiczny zajęły w kraju 6. i 7. miejsca w Rankingu MBA 2016, program MBA Wyższej Szkoły Bankowej zajął 29. pozycję.

publiczne oraz Wyższa Szkoła Bankowa zostały także ujęte w University Web Ranking publikowanym przez 4 International Colleges & Universities. Uniwersytet Ekonomiczny jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Controllerów (ICV), a Wyższa Szkoła Bankowa posiada międzynarodową akredytację IACBE¹⁴⁴. Poznańskie szkoły niepubliczne posiadają certyfikat „Wiarygodna Szkoła”, nadany przez Akademickie Centrum Informacyjne.

Poznańskie szkoły wyższe należą do największych inwestorów w mieście, którzy pobudowali w ostatnich latach nowoczesne obiekty naukowo-dydaktyczne, jak m.in.: Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii oraz Centrum Bioinformatyki i Genomiki – wspólne przedsięwzięcie Politechniki Poznańskiej i Polskiej Akademii Nauk, Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii, Międzyuczelniane Centrum Nanobiomedyczne, Centrum Biologii Medycznej Uniwersytetu Medycznego, BioCentrum oraz Klinika Weterynaryjna Dużych i Małych Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego, Collegium Chemicum i Collegium

¹⁴⁴ Dla studiów na kierunkach biznesowych.

Historicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, budynek dydaktyczny i hala sportowa Akademii Wychowania Fizycznego, Centrum Dydaktyczne Wydziału Technologii Chemicznej Politechniki Poznańskiej, Centrum Edukacyjne Usług Elektronicznych Uniwersytetu Ekonomicznego. Część tych inwestycji była współfinansowana ze środków unijnych, a rozbudowa obiektów UAM także z budżetu państwa w ramach wieloletniego programu „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2015”, przedłużonego do 2017 r. Powstaje także coraz więcej projektów budowy i modernizacji domów studenckich, realizowanych przez szkoły wyższe oraz inwestorów prywatnych.

Miasto Poznań aktywnie współpracuje z poznańskim środowiskiem akademickim i naukowym, dofinansowując organizację wykładów otwartych wybitnych uczonych, artystów i specjalistów z całego świata oraz prowadząc programy skierowane do studentów i pracowników poznańskich uczelni. Należą do nich m.in. konkursy „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską” oraz „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę magisterską”, konkurs „Poznań przyciąga najlepszych”

organizowany dla maturzystów, w którym nagrodą jest sfinansowanie roku studenckiego życia w Poznaniu, programy stypendiów dla laureatów lub finalistów ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych, którzy zdecydowali się rozpocząć studia w Poznaniu, dla studentów przygotowujących się do podjęcia zatrudnienia u pracodawców realizujących innowacyjne inwestycje na terenie Poznania, program praktyk i płatnych staży studenckich w Urzędzie Miasta Poznania, Nagroda Naukowa Miasta Poznania oraz stypendia dla młodych badaczy poznańskiego środowiska naukowego, program „Ambasador Akademickiego Poznania”, program „Mieszkanie dla absolwenta”, program „Study in Poznań” skierowany do studentów zagranicznych. W celu rozwiązywania problemów rozwoju miasta, Miasto Poznań współpracuje ze środowiskiem naukowym, m.in. prowadząc wspólne projekty i badania mające na celu wzmocnienie powiązań sfery badawczo-rozwojowej z gospodarką, badania warunków rozwoju przedsiębiorczości akademickiej, a także współdziała z Centrum Badania Jakości Życia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, międzyuczelnianym Centrum Badań Metropolitalnych, Regionalnym Obserwatorium Kultury

– Centrum Badawczym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Centrum Dokumentacji Audiowizualnej. Poznańskie uczelnie oraz ośrodki naukowo-badawcze otrzymują ponadto na preferencyjnych warunkach grunty miejskie pod budowę bazy dydaktycznej¹⁴⁵.

Edukację wspierają także władze województwa Wielkopolskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego realizuje program jednorazowych stypendiów naukowych dla wyróżniających się studentów szkół wyższych i uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz konkursy na najlepsze prace magisterskie związane tematycznie z Wielkopolską z zakresu turystyki i funduszy europejskich. Udziela także stypendia o charakterze socjalnym oraz jednorazowe stypendia naukowe dla uczniów, słuchaczy i studentów zameldowanych na stałe na terenie województwa wielkopolskiego. Wielkopolski Urząd Wojewódzki prowadzi skierowany do studentów i absolwentów szkół wyższych projekt „Wolontariat w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim”.

¹⁴⁵ Od 1990 r. Miasto Poznań przekazało poznańskim szkołom wyższym na preferencyjnych warunkach grunty o łącznej powierzchni ponad 430 tys. m².

40 placówek naukowo-badawczych 11,8 tys. pracowników B+R 11 ośrodków B+R z kategorią A+ lub A

Nauka

Poznań należy do ośrodków o dużym potencjale naukowo-badawczym. W mieście działa 190 jednostek B+R obejmujących 40 placówek naukowo-badawczych¹⁴⁶, 15 szkół wyższych, jednostki z zakresu przemysłu lub budownictwa, które zatrudniają blisko 12 tys. osób¹⁴⁷, w tym 2,9 tys. pracowników z tytułem naukowym przynajmniej doktora habilitowanego. 11 naukowych ośrodków badawczo-rozwojowych uzyskało z Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych najwyższą kategorię A+ (poziom wiodący) lub kategorię A (poziom bardzo dobry). Placówki naukowo-badawcze odnoszą sukcesy m.in. w badaniach

o charakterze molekularnym, genetycznym, biotechnologicznym, immunologicznym, technologicznym. Poznańskie środowisko naukowo-badawcze, skupione zarówno w instytutach naukowo-badawczych, jak i w szkołach wyższych, wdraża nowe inter- i multidyscyplinarne rozwiązania organizacyjne, np.: centra doskonałości, centra zaawansowanych technologii, platformy technologiczne, które uczestniczą w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych z zakresu biologii, ochrony środowiska, logistyki, biotechnologii, bioinżynierii, badań kosmicznych, technologii informacyjnych, nanotechnologii, archeologii. Placówki B+R uczestniczą w pracach międzynarodowych platform naukowych oraz współpracują naukowo z instytucjami zagranicznymi. Przedstawiciele poznańskiego środowiska naukowego zostali także powołani

w skład Rady Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Poznańskie Konsorcjum RNA, utworzone przez Instytut Chemii Bioorganicznej PAN oraz Wydział Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, posiada status krajowego naukowego ośrodka wiodącego KNOW w dziedzinie nauk biologicznych.

Poznańskie środowisko naukowe czynnie uczestniczy w krajowych i unijnych konkursach i grantach na badania naukowe. Ośrodki naukowo-badawcze i szkoły wyższe z Wielkopolski znalazły się na 3. miejscu w kraju pod względem aktywności w pozyskiwaniu grantów z 7 Programu Ramowego, szczególnie z obszaru People oraz ICT, oraz na 3. miejscu pod względem udziału w koordynacji projektów (także przede wszystkim z obszaru People).

¹⁴⁶ Są to przede wszystkim jednostki resortowe oraz 18 placówek Polskiej Akademii Nauk (PAN).

¹⁴⁷ W 2016 r. stanowili 11,8 tys. osób.

W 2015 r. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego podpisał porozumienie¹⁴⁸ o współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w zakresie wsparcia badań naukowych i prac rozwojowych w Wielkopolsce.

¹⁴⁸ Jego głównym celem jest dynamiczny rozwój wielkopolskiej gospodarki, ścisła współpraca w zakresie wsparcia rozwoju nauki i współpracy między sferą nauki i gospodarki, popieranie postępu technologicznego oraz innowacji, w szczególności w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020.

Bazowe miasto-węzeł TENT-T **Autostrada A2** 1,9 mln pasażerów lotniczych 365 pociągów na dobę Terminal intermodalny Franowo 300 tys. samochodów osobowych 245 mln pasażerów transportu publicznego Poznański Rower Miejski 1 mln wypożyczeń roweru miejskiego **Strefa Płatnego Parkowania** 500 tys. użytkowników PEKA 973 rowerów miejskich 280 cars-sharing 50 scooters-sharing ITS Poznań

Transport

Poznań należy do miast o wysokiej dostępności transportowej. Poziom Wskaźnika Międzygałęziowej Dostępności Transportowej¹⁴⁹ dla Poznania wskazuje na wysoką dostępność transportową krajową i wojewódzką. Poprzez system międzynarodowych dróg kołowych, linii kolejowych oraz dróg żeglownych, Poznań jako bazowe miasto – węzeł 2 transeuropejskich korytarzy

transportowych: Morze Północne – Bałtyk oraz Bałtyk – Adriatyk jest częścią europejskiej przestrzeni transportowej. W mieście krzyżują się 2 osie transportowe: zachód – wschód i północ – południe. Oś zachód – wschód przebiega w korytarzu Morze Północne – Bałtyk i obejmuje: drogę krajową nr 2/92 (Świecko – Poznań – Warszawa), autostradę A2 (Świecko – Poznań – Konin – Konotopa) oraz linię kolejową E20 (Kunowice – Poznań – Warszawa). Oś północ – południe, przebiegającą w korytarzu Bałtyk – Adriatyk tworzy droga krajowa S11 (Kołobrzeg – Piła – Poznań – Ostrów Wlkp. – Kępno – Tarnowskie Góry) oraz linie kolejowe nr 354 i nr

405 (Poznań – Piła – Szczecinek – Kołobrzeg), nr 271 (Poznań – Leszno – Wrocław), E59 (Szczecin – Poznań – Leszno – Wrocław) oraz droga krajowa nr 5 (Grudziądz – Bydgoszcz – Gniezno – Poznań – Leszno – Wrocław), będąca jednocześnie drogą międzynarodową E261. W europejski system śródlądowych dróg wodnych poprzez międzynarodową drogę E70 jest włączony odcinek rzeki Warty tworzący „Wielką Pętlę Wielkopolski”, która przebiega z Konina przez Poznań do ujścia rzeki Noteć (na terenie województwa lubuskiego), następnie Notecią przez Czarnków do Bydgoszczy, skąd kanałem Górnonoteckim przez jezioro Gopło i Kanał Ślesiński do Konina.

¹⁴⁹ Według definicji opracowanej przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN.

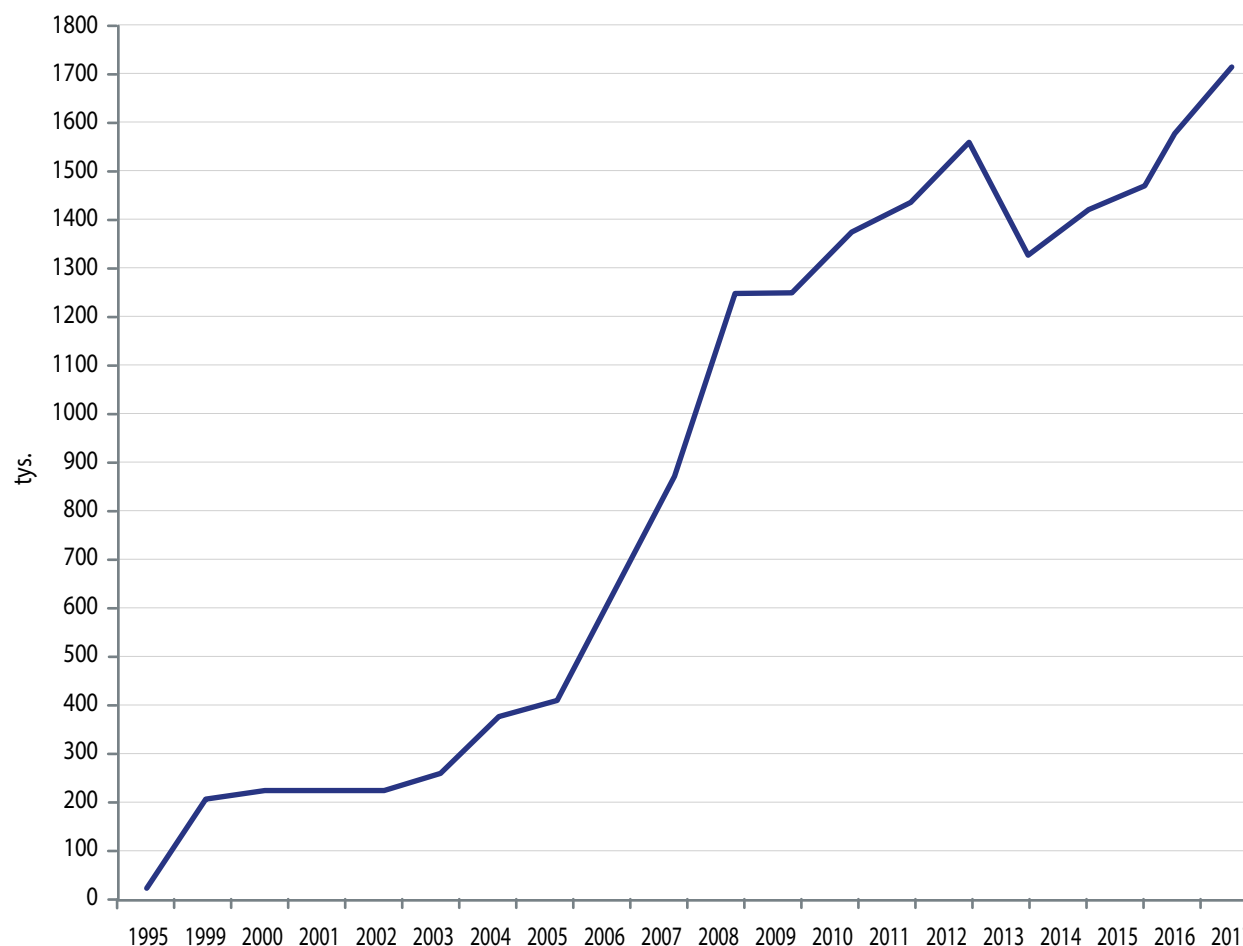

Poznań stanowi ważny węzeł 7 dróg¹⁵⁰ o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym. Przez Poznań przebiega odcinek autostrady A2 z Konotopy k. Warszawy do Świecka (z 26-kilometrową obwodnicą autostradową w południowej części miasta), która docelowo będzie prowadzić do granicy polsko-białoruskiej w Terespolu. Ruch tranzytowy może odbywać się wschodnią i zachodnią obwodnicą Poznania, stanowiącymi odcinki drogi krajowej nr 5 i 11.

Poznański Węzeł Kolejowy zapewnia połączenia kolejowe z największymi miastami europejskimi i polskimi. W węźle tym zbiegają się 2 międzynarodowe trasy kolejowe: E20 (Warszawa – Poznań – Kunowice – granica państwa), E59 (Świnoujście – Szczecin – Poznań – Wrocław – Chałupki) oraz 7 linii

¹⁵⁰ Przez Poznań przebiegają lub kończą swój bieg 3 drogi krajowe: nr 5: Świecie – Bydgoszcz – Poznań – Leszno – Wrocław – Lubawka, nr 11: Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań – Ostrów – Kępno – Lubliniec – Bytom, nr 92: Miedzichowo – Pniewy – Poznań – Września – Słupca – Konin – Kutno – Łowicz oraz autostrada A2: Świecko – Poznań – Łódź – Konotopa k. Warszawy – (Terespol), a także 4 drogi wojewódzkie: nr 184: Poznań – Szamotuły – Ostroróg, nr 196: Poznań – Murowana Goślina – Wągrowiec, nr 307: Poznań – Buk – Opalenica – Nowy Tomysł, nr 430: Poznań – Puszczykowo – Mosina.

RUCH PASAŻERSKI W PORCIE LOTNICZYM POZNAŃ-ŁAWICA

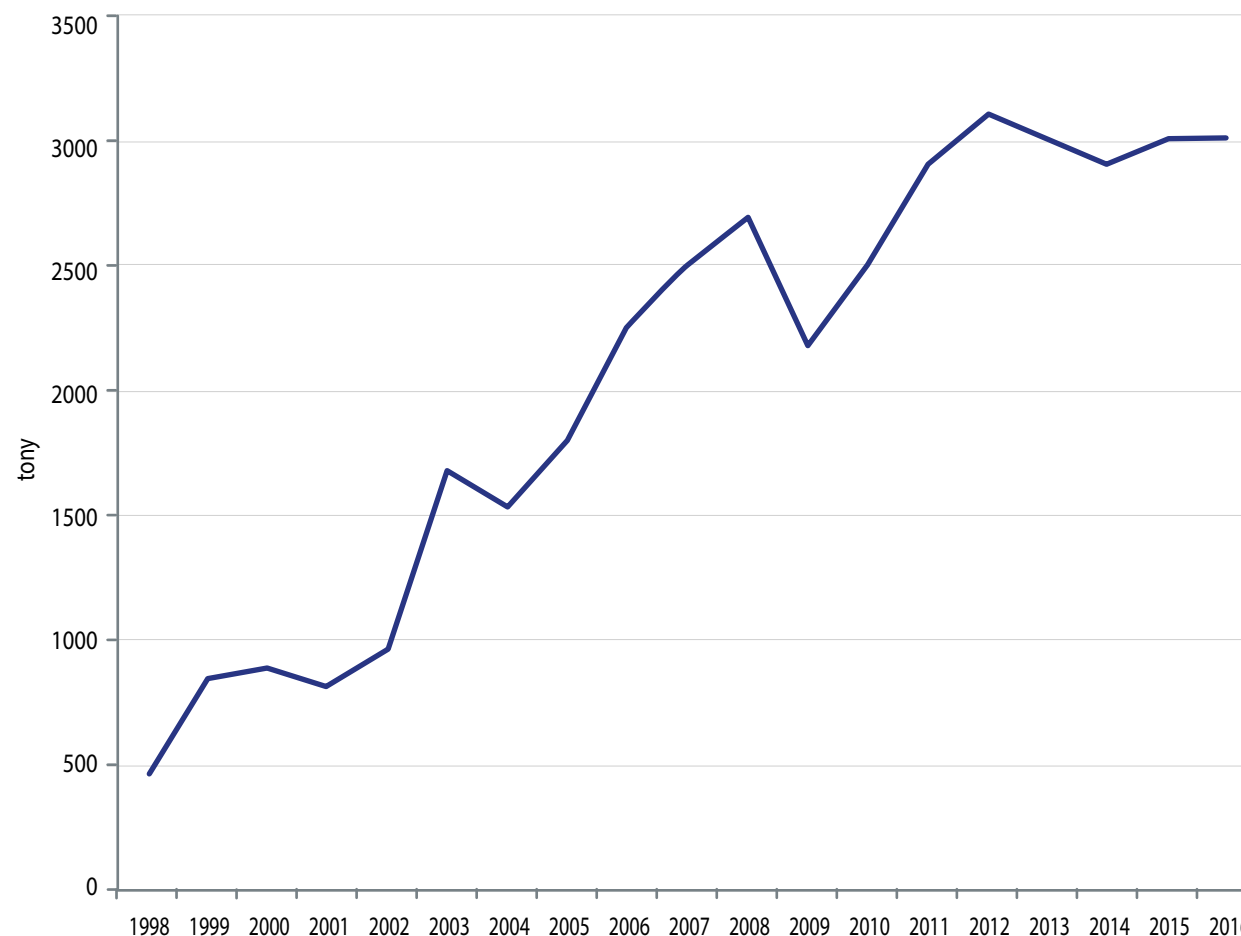

podstawowych: nr 271 (Poznań – Wrocław), 272 (Poznań – Kluczbork), nr 351 (Poznań – Szczecin), nr 352 (Poznań – Swarzędz), nr 353 (Poznań – Skandawa – granica państwa), nr 354 (Poznań – Piła), nr 356 (Poznań – Bydgoszcz). Układ linii podstawowych węzła uzupełniany jest przez linie obwodowe, po których jeżdżą głównie pociągi towarowe, oraz łącznice umożliwiające swobodny ruch pociągów w wielu kierunkach z pominięciem stacji Poznań Główny. W ciągu doby do stacji Poznań Główny przyjeżdża lub przejeżdża tranzytem 365 pociągów¹⁵¹, w tym 135 składów rozpoczyna swój bieg, a 133 kończy. Pociągi należą przede wszystkim do 3 przewoźników: PKP Intercity SA., Przewozy Regionalne Sp. z o.o., Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o.¹⁵². Pasażerowie transportu kolejowego, a także przewoźnika autobusowego PKS Poznań SA, są obsługiwani w zintegrowanym centrum komunikacyjnym, obejmującym nowe dworce kolejowy i autobusowy oraz centrum handlowe Avenida Poznań. Na terenie Wielkopolski realizowane są inwestycje kolejowe, które mają na celu

¹⁵¹ Dane za 2016 r.

¹⁵² Spółka, utworzona przez samorząd Województwa Wielkopolskiego, przejęła obsługę lokalnych linii kolejowych na terenie Wielkopolski.

PRZEWOZY CARGO W PORCIE LOTNICZYM POZNAŃ-ŁAWICA

modernizację i rozbudowę transeuropejskiej sieci transportowej TENT-T.

W Poznaniu znajduje się jedna z największych towarowych stacji kolejowych w Polsce – Poznań – Franowo¹⁵³ z nowoczesnym terminalem do obsługi przewozów intermodalnych¹⁵⁴. W Gądkach koło Poznania działa jeden z największych w Polsce terminali kontenerowych¹⁵⁵, który umożliwia bezpośrednie połączenia pomiędzy portami Morza Północnego a Poznaniem. Poznań wraz z 7 innymi miastami europejskimi uczestniczy w Partnerstwie na rzecz jakości przewozów towarowych w ramach logistyki miejskiej¹⁵⁶.

¹⁵³ Stacja Poznań – Franowo usytuowana jest na linii nr 352 Swarzędz – Poznań Starołęka, stanowiącej fragment linii kolejowej E 20. Przez inne linie i łącznice ma powiązania z liniami kolejowymi w kierunku Kluczborka, Wrocławia, Zielonej Góry, granicy państwa (Kunowice), Szczecina, Piły, Bydgoszczy, Gniezna i Warszawy.

¹⁵⁴ Utworzenie terminalu stanowi pierwszy etap budowy przez PKP we Franowie Centrum Logistycznego.

¹⁵⁵ Terminal kontenerowy został uruchomiony przez Hamburger Hafen und Logistik (HHLA) oraz operatora kolejowego Polzug Intermodal.

¹⁵⁶ W ramach finansowanego z programu Interreg Central Europe projektu SULPITER – Sustainable Urban Logistics Planning To Enhance Regional zostaną opracowane zrównoważone miejskie plany logistyki. Mające na celu systemowe rozwiązanie problemów związanych z transportem towarowym obszaru funkcjonalnego miasta.

W Poznaniu znajduje się Port Lotniczy Poznań – Ławica, należący do Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T). Poznańskie lotnisko posiada nowoczesną infrastrukturę lotniczą i lotniskową, m.in. 2 terminale pasażerskie, terminal cargo, równoległe drogi kołowania i rozbudowane płyty postojowe, a także pierwsze poza Stanami Zjednoczonymi Europejskie Centrum Symulatorowe Cirrus, które kształci pilotów z całej Europy. Stanowi także bazę dla niskokosztowych przewoźników Wizzair oraz Ryanair. Na lotnisku działa nowoczesna wieża kontroli ruchu lotniczego z ośrodkiem radio-komunikacyjnym. Port lotniczy, który obsługuje rocznie prawie 2 mln pasażerów¹⁵⁷, oferuje regularne połączenia do 29 miast europejskich i 2 miast w Izraelu¹⁵⁸, w tym z największymi metropoliami, takimi jak: Barcelona, Frankfurt n. Menem, Londyn, Madryt, Mediolan, Monachium, Paryż, Rzym oraz 33 kierunki czarterowe na południe Europy, do Dominikany, Egiptu, Maroka, Turcji, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i na Wyspy Kanaryjskie. Co drugi pasażer preferuje rejsy liniami niskokosztowymi, co

¹⁵⁷ W 2016 r. poznańskie lotnisko obsłużyło 1,7 mln pasażerów.

¹⁵⁸ Dane na I kwartał 2018 r.

czwarty pasażer korzysta z linii czarterowych. Najbardziej popularnymi kierunkami połączeń lotniczych¹⁵⁹ w ruchu regularnym są: Londyn, Warszawa, Monachium i Frankfurt n/Menem, a w ruchu czarterowym: Burgas, Heraklion, Fuerteventura, Rodos i Zakynthos. W ciągu roku z poznańskiego lotniska wylatuje za granicę blisko 350 tys. obywateli polskich¹⁶⁰ (najwięcej w miesiącach wakacyjnych), natomiast blisko 46 tys. cudzoziemców¹⁶¹ przylatuje do Polski.

Na terenie miasta znajduje się wojskowe lotnisko Krzesiny, wchodzące w skład struktury NATO, na którym mieści się 31. Baza Lotnictwa Taktycznego i 3. Eskadra Lotnictwa Taktycznego. Stacjonują tam samoloty wielozadaniowe F-16.

Transport wewnątrz miasta obsługiwany jest przez sieć dróg publicznych o długości 1 051 km¹⁶², 157 km dróg rowerowych, 151 km sieci kolejowej oraz 21 linii tramwajowych¹⁶³ i 77 linii

¹⁵⁹ Dane za 2016 r.

¹⁶⁰ W 2016 r. stanowili 345,5 tys. osób.

¹⁶¹ W 2016 r. stanowili 45,7 tys. osób.

¹⁶² Podstawowa sieć drogowa obejmuje drogi krajowe – 20 km, drogi wojewódzkie – 44 km, drogi powiatowe – 270 km, drogi gminne – 719 km.

¹⁶³ Rozchodzą się one promieniście z centrum miasta w kierunku 14 pętli

autobusowych o łącznej długości 1 143 km. Głównymi środkami transportu miejskiego są tramwaje (302) i autobusy (321 niskopodłogowych) oraz pojazdy samochodowe. Wskaźnik motoryzacji wynosi 661 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców. Udział ruchu samochodowego w podróżach wynosi w Poznaniu 39% i jest niewiele mniejszy niż udział transportu zbiorowego (42%). Z usług transportu zbiorowego korzysta rocznie ponad 245 mln pasażerów¹⁶⁴. Największą popularnością cieszy się linia Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST), która łączy os. Jana III Sobieskiego z Dworcem Zachodnim. W mieście prowadzona jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportu zbiorowego, drogowa, węzłów komunikacyjnych i obiektów inżynierskich.

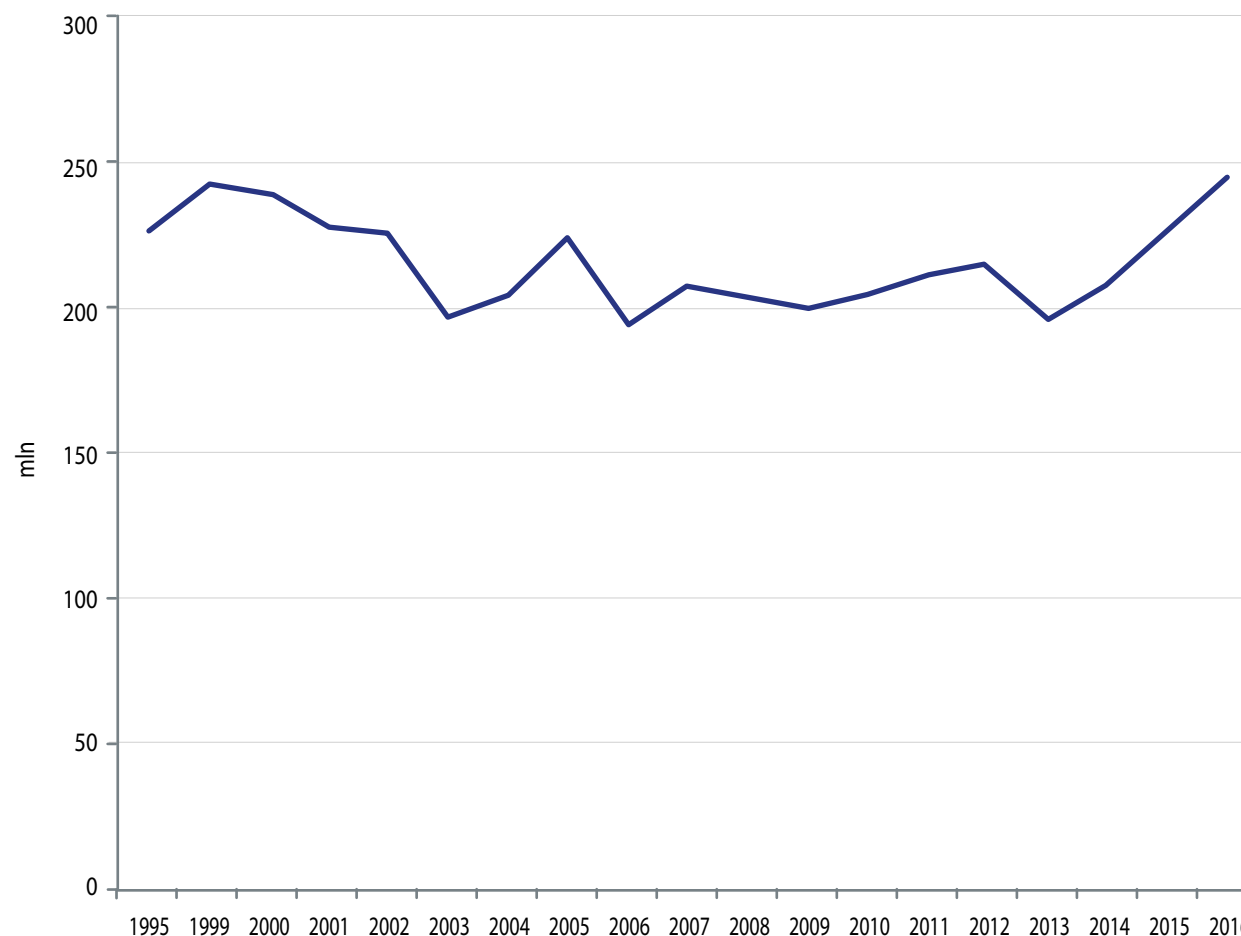
Uzupełnieniem publicznej oferty transportowej są usługi taksówkowe, świadczone przez blisko 3 tys. prywatnych taksówek osobowych¹⁶⁵. Miasto Poznań organizuje szkolenia mające na celu

tramwajowych zlokalizowanych w pobliżu większych osiedli mieszkaniowych, zakładów produkcyjnych, cmentarzy oraz centrów handlowych.

¹⁶⁴ W 2016 r. liczba pasażerów transportu publicznego wyniosła 245,1 mln osób.

¹⁶⁵ W 2016 r. w Poznaniu było zarejestrowanych 2 798 taksówek osobowych.

PASAŻEROWIE KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W POZNANIU

podniesienie jakości świadczonych usług taksówkowych pn. „Taksówka warta Poznania”¹⁶⁶. Usługi taksówkowe świadczą także prywatne sieci Uber oraz iTaxi.

. Od 2017 r. w Poznaniu rozwija się system car- and scooter-sharing, obsługiwany przez prywatnych operatorów.

W mieście funkcjonuje Strefa Płatnego Parkowania dysponująca 8,9 tys. miejsc. Na jej obszarze zlokalizowano ponad 400 parkomatów. Na obrzeżach Strefy znajduje się 7 parkingów buforowych typu P&G z 0,8 tys. miejsc. W Poznaniu powstaje sieć miejskich parkingów P&R¹⁶⁷, zlokalizowanych na obrzeżach miasta. Na obszarze aglomeracji poznańskiej wdrażana jest spójna polityka parkingowa¹⁶⁸ mająca na celu zmniejszenia ruchu samochodowego przy jednoczesnym zwiększeniu wykorzystania transportu zbiorowego.

¹⁶⁶ Rocznie uczestniczy w nich ponad 100 taksówkarzy.

¹⁶⁷ Plan zakłada budowę 6 parkingów z 731 miejscami. Pierwszy parking P&R z 130 miejscami dla samochodów i 20 dla rowerów został uruchomiony na Piątkowie.

¹⁶⁸ W 2015 r. zakończono prace nad dokumentem „Spójna Polityka Parkingowa dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Poznańskiej”.

Miejska infrastruktura rowerowa obejmuje 157 km ścieżek rowerowych, ogólnomiejską sieć wypożyczalni rowerów pn. „Poznański Rower Miejski” z 89 stacjami z 1 tys. rowerów¹⁶⁹, z których korzysta blisko 100 tys. użytkowników, sieć bezpłatnych strzeżonych parkingów rowerowych i samoobsługowych stacji naprawy rowerów, system stojaków dla rowerów¹⁷⁰ oraz kontrapasów i śluz dla rowerów. W mieście wdrożono standardy rowerowe, określające wymagania techniczne, jakim powinna odpowiadać infrastruktura drogowa przeznaczona do ruchu rowerowego. Miasto Poznań posiada rowerowy certyfikat jakości BYPAD. W 2017 r. został uchwalony „Program Rowerowy Miasta Poznania na lata 2017-2022, z perspektywą do 2025 roku”.

Wyniki badania mobilności mieszkańców pokazały, że poznaniacy coraz częściej¹⁷¹ wybierają podróżę rowerem lub motorowerem, zmniejsza się¹⁷² natomiast liczba podróży samochodem

¹⁶⁹ Dane za 2017 r.

¹⁷⁰ System blisko 300 stojaków na rowery powstał dzięki współpracy Miasta Poznań i poznańskiej Fundacji Allegro All for Planet.

¹⁷¹ W porównaniu z 2000 r. odnotowano wzrost o blisko 180%.

¹⁷² Przez 13 lat zmniejszyła się o blisko 50%.

po mieście. Wzrost zainteresowania odnotowano także przy wyborze transportu zbiorowego.

Plany rozwoju Poznania zakładają preferencyjne podejście do transportu zbiorowego oraz ruchu rowerowego i pieszego, przy jednoczesnym wprowadzeniu ograniczeń dla ruchu samochodowego, szczególnie w centrum miasta, gdzie wprowadzono w obszarze między ulicą Solną, Alejami Marcinkowskiego, ulicą Święty Marcin i aleją Niepodległości, „strefę 30”¹⁷³ z obowiązkową maksymalną prędkością 30 km/godz. Na głównych ulicach wytyczone są buspasy, budowane są także przystanki wiedeńskie dla tramwajów. W celu usprawnienia zarządzania ruchem drogowym i transportem publicznym. Miasto Poznań uruchomiło „System ITS Poznań” – system wspomagania zarządzaniem ruchem integrujący wszystkie takie systemy działające w mieście. Rozwija się integracja miejskiego transportu publicznego z gminami sąsiadującymi z Poznaniem. Mieszkańcy aglomeracji poznańskiej mogą także

¹⁷³ Celem projektu jest podniesienie bezpieczeństwa, w tym przede wszystkim ograniczenie liczby wypadków drogowych, zmniejszenie różnicy prędkości pomiędzy rowerzystami i samochodami, zwiększenie liczby ulic przyjaznych dla wszystkich uczestników ruchu drogowego.

korzystać ze wspólnego biletu miesięcznego „Bus – Tramwaj – Kolej – Jeden Bilet”, który obowiązuje w pociągach regionalnych spółek: Przewozy Regionalne Sp. z o.o. oraz Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o. w promieniu 50 km od Poznania oraz tramwajach i autobusach transportu zbiorowego organizowanego przez Zarząd Transportu Miejskiego. Miasto Poznań posiada plan zrównoważonego rozwoju transportu zbiorowego na lata 2014–2025, który jest elementem planu transportowego aglomeracji poznańskiej. Plan określa kierunki działań wszystkich samorządów na terenie aglomeracji w zakresie rozwoju transportu publicznego.

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego posiada również Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.

W Poznaniu rocznie dochodzi do ponad 400 wypadków drogowych¹⁷⁴ i 8,1 tys. kolizji, w których ofiarami jest ponad 500 osób. Najwięcej niebezpiecznych zdarzeń drogowych, także z udziałem pieszych, notuje się na ulicach:

Głogowska, Hetmańska, Krzywoustego, Bukowska, Grunwaldzka, Dąbrowskiego, Jana Pawła II, Warszawska, Lechicka.

¹⁷⁴ W 2016 r. odnotowano 429 wypadków drogowych, w których zginęło 12 osób, a 521 osób zostało rannych.

97,9% korzystających z sieci wodociągowej 94,7% korzystających z sieci kanalizacyjnej 79,6% korzystających z sieci gazowej 2 oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów EC Karolin Free wi-fi POZnań* Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe

Infrastruktura techniczna i informatyczna

Infrastruktura techniczna

Poznań jest miastem o wysokim poziomie infrastruktury technicznej. 97,9% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, 94,7% z kanalizacyjnej, a 79,6% z gazowej. Przeciętny mieszkaniec zużywa rocznie 40 m³ wody¹⁷⁵,

¹⁷⁵ Dane za 2016 r.

185 m³ gazu sieciowego oraz 808 kWh energii elektrycznej. Gęstość sieci rozdzielczej infrastruktury technicznej przeliczonej na 100 km² powierzchni miasta wynosi 453 km sieci wodociągowej, 373 km sieci kanalizacyjnej oraz 493 km sieci gazowej. Na obszarze miasta znajduje się także 3,7 tys. zbiorników odpadów ciekłych bezodpływowych, 260 oczyszczalni przydomowych oraz stacja zlewni.

Jakość wody dostarczanej przez system wodociągowy spółki Aquanet SA jest po uzdatnieniu dobra i nie odbiega od obowiązujących norm. Woda z sieci miejskiej jest rozprowadzana przez rozdzielczą sieć wodociągową o długości

ponad 1,1 tys. km. Sieć wodociągowa jest zasilana z ujęć wodociągowych głębinowych i powierzchniowych¹⁷⁶ poprzez 3 duże stacje wodociągowe w Poznaniu (ul. Wiśniowa), Mosinie i Gruszczyńie obsługujące Poznański System Wodociągowy¹⁷⁷. Poza ujęciami komunalnymi na terenie miasta znajdują się ujęcia

¹⁷⁶ Miasto Poznań zaopatrywane jest w wodę z 2 podstawowych ujęć wody: Mosina – Krajkowo i Dębina oraz w ograniczonym stopniu z zespołu 2 mniejszych ujęć Gruszczyń – Promienko (wykorzystywanego głównie do zaopatrzenia miasta Swarzędza), a także z lokalnego ujęcia dostarczającego wodę jedynie dla osiedla Głuszyna, o łącznej wydajności ok. 220 tys. m³/dobę (dla potrzeb miasta).

¹⁷⁷ System obejmuje także magistrale wodociągowe, zbiorniki retencyjne, przepompownie oraz stacje uzdatniania wody.

zlokalizowane na terenie zakładów przemysłowych oraz ponad 200 awaryjnych studni publicznych.

Poznański System Kanalizacyjny obejmuje blisko 1000 km kanałów sanitarnych, deszczowych i ogólnospławnych oraz 2 oczyszczalnie ścieków III stopnia oczyszczania¹⁷⁸: centralną (COŚ w Koziegłowach k. Poznania) i lewobrzeżną (LOŚ przy ul. Serbskiej) o łącznej przepustowości 250 tys. m³/dobę. Sieć ogólnospławna obejmuje centrum miasta i prowadzi ścieki do przepompowni Garbary połączonej z LOŚ. Ścieki bytowo-gospodarcze z lewobrzeżnej części Poznania¹⁷⁹ prowadzone są siecią rozdzielczą do sieci ogólnospławnej, a z części prawobrzeżnej do COŚ. Mimo rozbudowy sieci kanalizacyjnej nadal istnieją rejonyskanalizowane. Zarówno spółka Aquanet SA, będąca gestorem infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, jak i Zarząd Dróg Miejskich, który także zarządza częścią urządzeń kanalizacyjnych, realizują prace inwestycyjne i modernizacyjne na podstawie wieloletnich planów rozwoju i modernizacji,

¹⁷⁸ Oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów.

¹⁷⁹ Z wyjątkiem osiedla Winogrady, skąd ścieki odprowadzane są bezpośrednio do LOŚ.

uchwalanych przez Radę Miasta Poznania. Poznań znajduje się na 9. miejscu wśród polskich miast o dużej skali zagrożenia środowiska ściekami. Rocznie w Poznaniu jest produkowanych ponad 32 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych¹⁸⁰, w tym ponad 30 hm³ jest oczyszczanych w systemach z podwyższonym usuwaniem biogenów. Bez oczyszczenia pozostaje jedynie 22 dam³ ścieków przemysłowych.

Dostawy energii elektrycznej i gazu sieciowego z krajowych systemów elektroenergetycznego¹⁸¹ i gazowniczego¹⁸² całkowicie pokrywają zapotrzebowanie podłączonych odbiorców. W gospodarstwach domowych, 251,9 tys. odbiorców korzysta z sieci elektroenergetycznej, a 170,9 tys. z gazu sieciowego zużywając przeciętnie rocznie na mieszkańca 808 kWh energii elektrycznej i 185 m³ gazu. Największe stacje zasilania w energię elektryczną z sieci centralnej to: GPZ 400/220/110 kV Plewiska, GPZ 220/110 kV Czerwonak i GPZ 220/110 kV

¹⁸⁰ Dane za 2016 r.

¹⁸¹ System obsługują spółki Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA, Enea SA oraz prywatne spółki handlowo-dystrybucyjne.

¹⁸² System obsługują spółki z Grupy Kapitałowej PGNiG SA oraz prywatne spółki handlowo-dystrybucyjne.

Poznań – Południe w Czapurach. W Poznaniu energię elektryczną wytwarzają także lokalni producenci¹⁸³: Elektrociepłownia EC Karolin, spalarnia odpadów komunalnych, elektrownia biogazowa i biokompostownia na składowisku odpadów komunalnych w Suchym Lesie. W Poznaniu odbiorcy korzystają z gazu ziemnego wysokometanowego grupy E. System gazowy jest zasilany ze stacji redukcyjno-pomiarowych I^o, w tym z 2 zlokalizowanych w Poznaniu przy ulicach Gdyńskiej i Głogowskiej o nominalnej przepustowości 200 tys. Nm³/h. Dystrybutorzy energii elektrycznej i gazowej realizują wieloletnie programy rozbudowy oraz modernizacji sieci i urządzeń energetycznych i gazowych, szczególnie w tych rejonach miasta, w których brak sieci gazowej uniemożliwia podłączenie odbiorców.

Miejski System Ciepłowniczy¹⁸⁴ dostarcza do 4 tys. podmiotów¹⁸⁵ energię ciepłą z elektrociepłowni Karolin oraz ponad 50 kotłowni i ciepłowni lokalnych o łącznej mocy prawie 1 tys. MW, w ilości w pełni pokrywającej zapotrzebo-

¹⁸³ Ich łączna moc wynosi ponad 250 MWe.

¹⁸⁴ System obsługuje francuska Grupa Veolia.

¹⁸⁵ Dane za 2016 r.

wanie podłączonych odbiorców. System ten uzupełnia ponad 600 kotłowni i ciepłowni należących do innych gestorów. Energię ciepłą wytwarzają także spalarnia odpadów komunalnych i biokompostownia na składowisku odpadów komunalnych w Suchym Lesie. Łącznie ogrzewają one budynki o kubaturze 92,4 tys. dam³. Długość sieci ciepłej wynosi ponad 559 km. Główne obszary rozwoju systemu ciepłowniczego obejmują: Łazarz, Wilda oraz centrum miasta.

Miasto Poznań dysponuje ortofotomapą termalną całego obszaru Poznania, czyli tzw. „mapa strat ciepła”, która umożliwia przeprowadzenie oceny stanu cieplnego wszystkich budynków i budowli, wykrywania anomalii cieplnych oraz dokonywania analiz stanu przesyłowych sieci ciepłowniczych.

Infrastruktura informatyczna

W Poznaniu funkcjonuje blisko 6 tys. firm prowadzących działalność w zakresie ICT. Większość z nich (80%) świadczy usługi informatyczne. W mieście działają nowoczesne data center (centra przechowywania i przetwarzania

danych)¹⁸⁶ obsługujące największe firmy w kraju, należące do spółek: Beyond.pl¹⁸⁷, Talex oraz Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego. Mieszkańcy Poznania mogą korzystać z oferty wszystkich największych krajowych operatorów usług internetowych. Rynek dostawców usługi dostępu do Internetu zdominowały 2 firmy: Orange oraz operator telewizji kablowej INEA SA. – czwarty co do wielkości największy operator kablowy w Polsce. Większość mieszkańców korzysta z Internetu w miejscu zamieszkania. Ponad 80% poznańców posiada komputer osobisty z dostępem do Internetu, w tym ponad 60% korzysta z dostępu szerokopasmowego¹⁸⁸. W centrum miasta, na Ostrowie Tumskim, dworcach autobusowych i terenie Nowego ZOO dostępna jest miejska bezpłatna bezprzewodowa sieć dostępowa do Internetu Free wi-fi POZnan*. Dostęp do bezprzewodowego Internetu mają pasażerowie poznańskiego transportu publicznego, w którym urucho-

miono sieć mobilnych hotspotów z ponad 500 punktami dostępowymi, obsługiwanymi przez operatora INEA SA. Operatorem systemu jest Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS) – jedno z największych w Polsce centrów komputerowych i znaczące w europejskiej przestrzeni badawczej centrum badawczo-rozwojowe w obszarze ICT, z którym Miasto Poznań ściśle współpracuje. PCSS jest operatorem ogólnopolskiej szerokopasmowej sieci optycznej PIONIER, stanowiącej bazę dla badań naukowych i prac rozwojowych z zakresu ICT, nauk obliczeniowych, aplikacji i usług dla społeczeństwa informacyjnego, miejskiej sieci światłowodowej POZMAN¹⁸⁹, zbudowanej w technologii światłowodowej szkieletowej o długości ponad 200 km, obejmującej obszar prawie całego miasta, Centrum Komputerów Dużej Mocy Obliczeniowej oraz Centrum Badawczego Polskiego Internetu Optycznego¹⁹⁰. PCSS, wspólnie z Miastem Poznań i Politechniką

¹⁸⁶ Usługi data center są także świadczone w miejscowościach sąsiadujących z Poznaniem: Tarnowo Podgórne (Itelligence Data Center), Wysogotowo (Inea) oraz złotniki (BCC Data Center).

¹⁸⁷ Firma jest właścicielem 2 data center w Poznaniu: Beyond.pl Data Center 1 oraz największego centrum danych w Polsce – Beyond.pl Data Center 2.

¹⁸⁸ Wyniki badania GUS dla największych polskich miast (powyżej 500 tys. mieszkańców) za 2016 r.

¹⁸⁹ Stanowi bazę do budowania systemu zaawansowanych usług cyfrowych dla mieszkańców, m.in.: Miejskiego Informatora Multimedialnego, Polskiego Portalu Edukacyjnego, Telemedycyny Wielkopolskiej czy Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej.

¹⁹⁰ Wraz z obiektami Politechniki Poznańskiej tworzy powstające Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii Informatycznych, realizowane przez konsorcjum Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego, PAN-u i Politechniki Poznańskiej.

Poznańską oraz poznańskimi firmami ICT, było inicjatorem Wielkopolskiego Klastra Teleinformatycznego, którego celem jest dynamiczny rozwój wielkopolskich przedsiębiorstw ICT w oparciu o wiedzę jednostek badawczo-rozwojowych.

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego zrealizował największy w kraju projekt unijny „Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa”¹⁹¹, w ramach którego mieszkańcy, przedsiębiorstwa oraz organy administracji publicznej województwa uzyskali możliwość dostępu do ultraszybkiej sieci telekomunikacyjnej. W 2016 r. projekt zdobył I miejsce w konkursie Komisji Europejskiej European Broadband Awards.

Rozwój infrastruktury informatycznej i potencjał operatorów sieci pozwala na wdrażanie w mieście nowoczesnych rozwiązań z zakresu Smart City.

¹⁹¹ W ramach projektu, na zagrożonych wykluczeniem cyfrowym terenach województwa wielkopolskiego, pobudowano szkieletową i dystrybucyjną (bez infrastruktury dostępowej) światłowodową infrastrukturę teleinformatyczną uzupełniającą istniejące, należące do różnych operatorów, zasoby regionalnej sieci telekomunikacyjnej. Zakres inwestycji to 4,5 tys. km sieci optycznej oraz elementy aktywne sieci.

254 tys. mieszkań Partnerstwo Mieszkalnictwo Agendy Miejskiej UE **5,1 tys. dzieci objętych opieką żłobkową** **22 tys. dzieci objętych opieką przedszkolną** **7 mln porad lekarskich** **4 mln korzystających z oferty kulturalnej** **732 tys. uczestników masowych imprez sportowych** **Młodzieżowe Centra Sportu** **Centrum Inicjatyw Rodzinnych** **Karta Rodziny Dużej** **Centrum Inicjatyw Senioralnych** **Poznańskie Pudełko Życia** **Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych** **Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej** **47,9% wskaźnik wykrywalności przestępstw** **420 kg odpadów na mieszkańca** **Spalarnia Odpadów Komunalnych** **Gratowiska** **Biokompostownia**

Warunki życia

Według raportu „Diagnoza społeczna. Warunki i jakość życia Polaków” opublikowanego przez Radę Monitoringu Społecznego, Poznań charakteryzuje się najwyższą jakością życia w grupie miast¹⁹². Jakość życia w Poznaniu została

¹⁹² W 2015 r. Poznań zajął 1. miejsce w Polsce pod względem wartości

wysoko oceniona w badaniu mierzącym lokalny i regionalny poziom rozwoju społecznego¹⁹³,

wskaźnika jakości życia (ocena syntetyczna 0,52). Szczególnie wysoko oceniono wskaźnik kapitału społecznego (1. pozycja), poziomu cywilizacyjnego (3. pozycja po Warszawie i Rzeszowie), dobrostanu społecznego (4. pozycja po Olsztynie, Bytomiu i Bydgoszczy), dobrobytu materialnego (5. pozycja po Warszawie, Gdyni, Toruniu i Gdańsku) oraz dobrostanu fizycznego (5. pozycja po Jaworznie, Olsztynie, Rzeszowie i Bielsku-Białej). Wskaźnik oceny syntetycznej wzrósł w ciągu 10 lat ponad 3-krotnie.

¹⁹³ W badaniu wykorzystano wskaźnik Local Human Development Index, który obejmuje dane z 3 kategorii: zdrowie, edukacja, poziom zamożności. W badaniu Poznań zajął 6. miejsce (wskaźnik zdrowia 62,35, wskaźnik

wykonanym w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. W badaniu jakości usług publicznych¹⁹⁴, mieszkańcy bardzo wysoko ocenili atrakcyjność Poznania

edukacji 85,83, poziom zamożności 68,37), za Warszawą, powiatem piaseczyńskim, powiatem pruszkowskim, powiatem warszawskim zachodnim i Krakowem.

¹⁹⁴ Badanie przeprowadziło w 2014 r. na zlecenie Miasta Poznania Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter Sp. z o.o.

jako miejsca do studiowania oraz w aspekcie gospodarczym, turystycznym, kulturalnym i sportowym.

Warunki mieszkaniowe

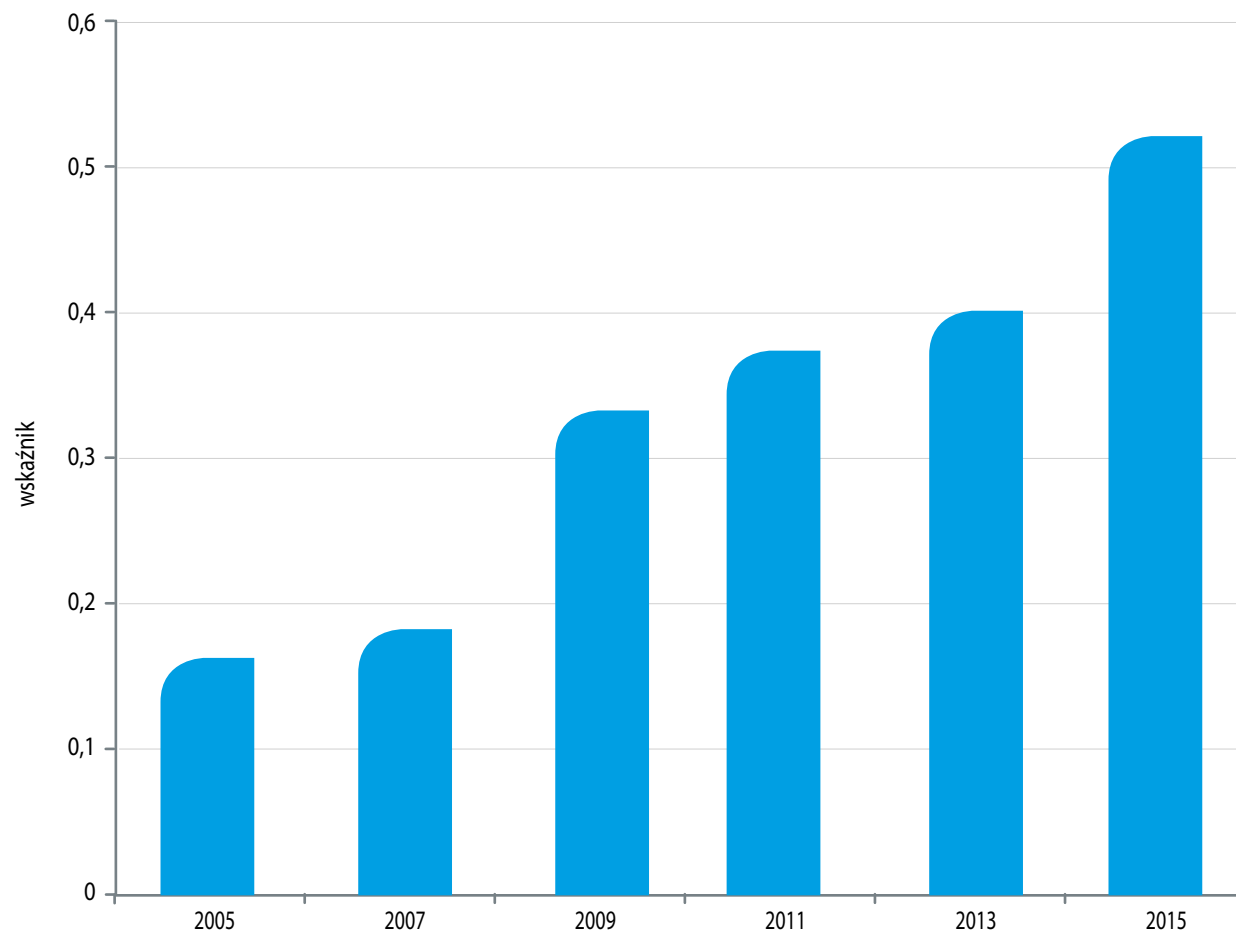
W Poznaniu jest blisko 254 tys. mieszkań¹⁹⁵ o łącznej powierzchni użytkowej 16,4 mln m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 64,6 m². Na jedno mieszkanie przypada średnio 3,5 izb, w których zamieszkują średnio 2,1 osób, a na jedną izbę przypada 0,6 osób. Ponad 80% mieszkańców mieszka w zabudowie wielorodzinnej. Ponad połowa mieszkań (55%)¹⁹⁶ powstała po 1970 r., 23% powstało w latach 1945–1970, a 19% wybudowano przed 1944 r. Większość mieszkań (79%) posiada przynajmniej 3 izby. Blisko jedna czwarta mieszkań (23%) zajmuje od 40 do 49 m², jedna piąta (21%) od 60 do 79 m². Większość posiada łazienkę (98,2%)¹⁹⁷, wodę bieżącą (99,9%), gaz sieciowy (79,5%), centralne ogrzewanie zbiorowe lub indywidualne (87,5%). Najwięcej mieszkań jest własnością osób fizycznych (65,5%). Mieszkania komunalne stanowią 4,9% zasobów.

¹⁹⁵ W 2016 r. było 254,1 tys. mieszkań.

¹⁹⁶ Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

¹⁹⁷ Dane za 2016 r.

OGÓLNY WSKAŹNIK JAKOŚCI ŻYCIA W POZNANIU WG RAPORTU „DIAGNOZA SPOŁECZNA”

Rocznie oddawanych jest do użytku 2,9 tys. nowych mieszkań¹⁹⁸ o powierzchni użytkowej ponad 191 tys. m². W strukturze nowego budownictwa mieszkaniowego dominują mieszkania na sprzedaż lub wynajem (87%).

Miasto Poznań posiada 12,4 tys. mieszkań komunalnych¹⁹⁹, w tym 7 tys. w budynkach wspólnot mieszkaniowych oraz 1,5 tys. lokali użytkowych. Najwięcej nowych mieszkań komunalnych²⁰⁰ powstaje w rejonie ulic: Biskupińskiej, Darzyborskiej, Kopanina i Opolskiej.

Miasto Poznań prowadzi programy mieszkaniowe dedykowane różnym grupom mieszkańców, jak np.: program „Mieszkanie dla Absolwenta”²⁰¹, skierowany do absolwentów szkół wyższych oraz pracodawców, w którym oferuje wybranym grupom absolwentów mieszkanie na wynajem na preferencyjnych warunkach; program „Mieszkanie dla Seniora”²⁰², skierowany do

¹⁹⁸ Dane za 2016 r.

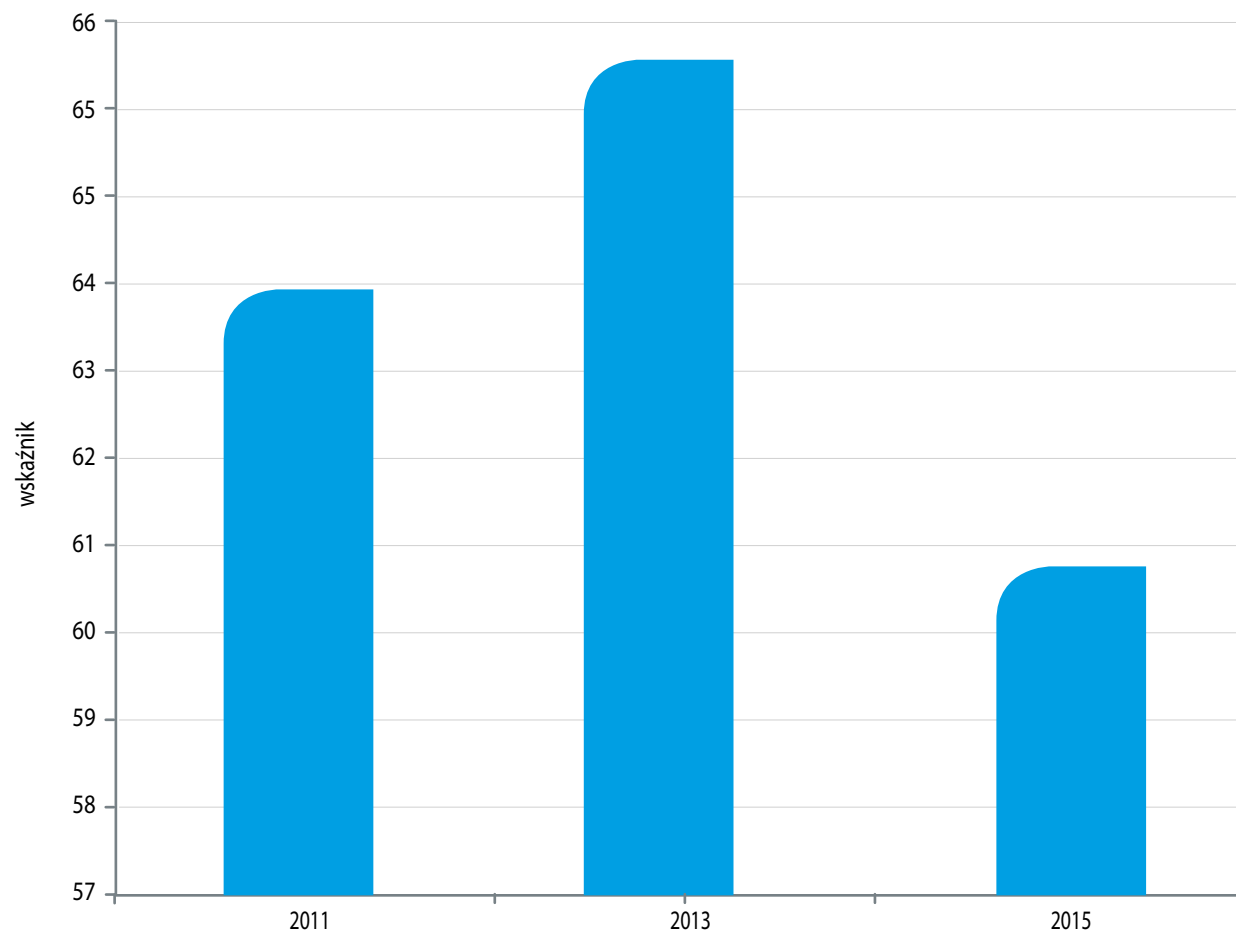
¹⁹⁹ Dane za 2016 r.

²⁰⁰ Budowa kolejnych 3 tys. nowych mieszkań komunalnych jest planowana w rejonie ulic: Darzyborskiej, Dojazd, Lechickiej, Naramowickiej, Opolskiej i Żelaznej.

²⁰¹ Dotąd wybudowano 143 mieszkania.

²⁰² Dotąd wybudowano 186 mieszkań.

OGÓLNY WSKAŹNIK OSÓB BARDZO ZADOWOLONYCH I ZADOWOLONYCH Z POZNANIA JAKO MIEJSCA ZAMIESZKANIA WEDŁUG RAPORTU „DIAGNOZA SPOŁECZNA”

osób starszych; program sprzedaży na wolnym rynku działek komunalnych przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne²⁰³; projekt aukcji z licytacjami najmu dużych mieszkań komunalnych; projekt najmu mieszkań komunalnych w zamian za prace remontowe wykonane przez przyszłych najemców; projekt „Mieszkanie na wynajem z dojazdem do własności”²⁰⁴; uruchomienie Miejskiego Biura Najmu; mieszkania treningowe i mieszkania socjalne ze wsparciem treningowym. Miasto Poznań uczestniczy także w rządowym programie „Mieszkanie Plus”.

W części miejskich programów mieszkaniowych uczestniczy Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. – spółka z udziałem Miasta, która buduje mieszkania w systemie tbs²⁰⁵ oraz komercyjnym²⁰⁶. Plany inwestycyjne spółki obejmują budowę do 2026 r. 2,9 tys. lokali mieszkalnych²⁰⁷ i zostaną

²⁰³ W latach 2010–2016 zawarto 161 umów notarialnych sprzedaży działek komunalnych pod budownictwo jednorodzinne.

²⁰⁴ W ramach pilotażu wybudowano 20 mieszkań.

²⁰⁵ W 2017 r. spółka dysponowała w Poznaniu 3 tys. lokali mieszkalnych.

²⁰⁶ Spółka wybudowała na sprzedaż 350 lokali mieszkalnych.

²⁰⁷ Mieszkania w systemie tbs zostaną wybudowane w rejonie ulic Koszalińskiej oraz Rubież/Czarnucha.

częściowo sfinansowane z kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Miasto Poznań uczestniczy w Partnerstwie Mieszkalnictwo²⁰⁸ Agendy Miejskiej Unii Europejskiej utworzonej w 2016 r. w ramach Paktu Amsterdamskiego.

Od 2017 r. Miasto Poznań posiada uchwaloną przez Radę Miasta Poznania „Politykę mieszkaniową Miasta Poznania na lata 2017–2027”.

Opieka nad dzieckiem i rodziną

Instytucjonalna opieka żłobkowa jest w Poznaniu sprawowana w 103 żłobkach i 11 klubach dziecięcych oraz przez 78 dziennych opiekunów i 410 niań, zapewniających łącznie miejsca opieki dla ponad 5,1 tys. dzieci²⁰⁹. Udział dzieci w wieku do 3 lat objętych opieką żłobkową w ogólnej liczbie dzieci w tej grupie wiekowej

²⁰⁸ W ramach Partnerstwa Mieszkalnictwo Poznań współpracuje z przedstawicielami Słowacji, Łotwy, Luxemburga, Holandii, Słowenii, Czech, Wiednia, Lizbony, Rygi, Scottish Cities Alliance, Komisji Europejskiej, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i międzynarodowymi stowarzyszeniami miejskimi w celu opracowania nowych rozwiązań prawnych i finansowych oraz uproszczenie mechanizmów skutecznej wymiany wiedzy w zakresie mieszkalnictwa.

²⁰⁹ Dane za 2016 r.

kształtuje się na poziomie 17%. Wskaźnik dostępności opieki nad dziećmi do 3 lat definiowany jako liczba miejsc w instytucjonalnych placówkach opieki w przeliczeniu na tysiąc dzieci w tej grupie wiekowej wynosi 200.

Miasto Poznań posiada „Poznański program opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2016–2020”. Głównym celem programu jest zwiększenie w Poznaniu różnych form miejsc opieki nad dziećmi w wieku żłobkowym. Poznań przystąpił do resortowego programu „Maluch”, poprzez który żłobki miejskie otrzymują środki finansowe na utworzenie w zaadaptowanych pomieszczeniach nowych miejsc opieki.

W Poznaniu 89,9% dzieci w wieku od 3 do 6 lat jest objętych opieką przedszkolną. Instytucjonalna opieka nad małym dzieckiem w wieku przedszkolnym jest sprawowana w 313 przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz 13 punktach przedszkolnych²¹⁰. Dysponują one łącznie 20,1 tys. miejsc i obejmują opieką 22 tys. dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Wskaźnik dostępności opieki nad

²¹⁰ Dane za 2016 r.

dziećmi w wieku przedszkolnym definiowany jako liczba miejsc w instytucjonalnych placówkach opieki w przeliczeniu na tysiąc dzieci w tej grupie wiekowej wynosi 926.

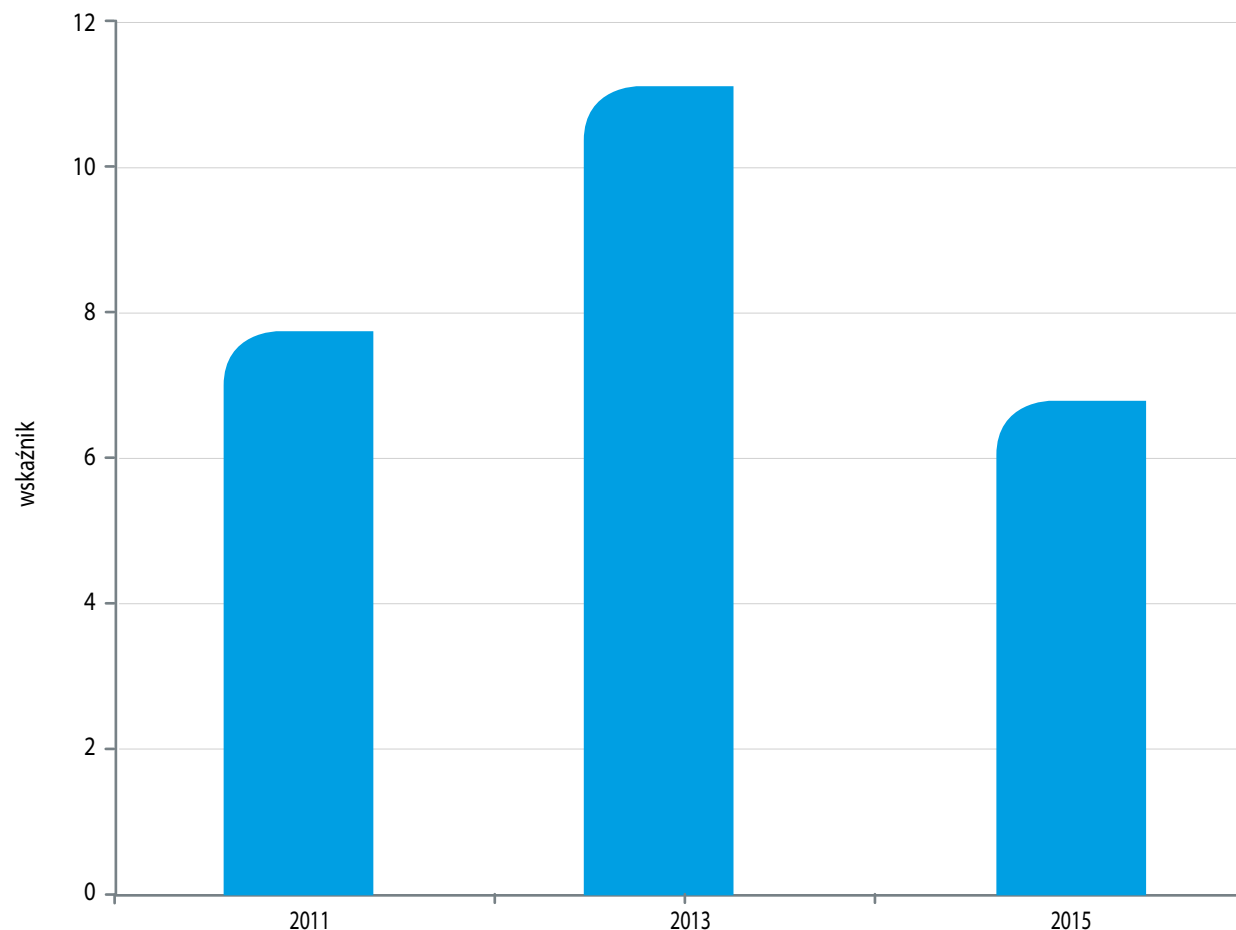
W Poznaniu działa pierwsze w Polsce miejskie Centrum Inicjatyw Rodzinnych, którego celem jest promowanie rodziny i wspieranie jej rozwoju. Centrum realizuje liczne projekty z zakresu polityki prorodzinnej i integracji międzypokoleniowej, wydaje karty dla rodzin wielodzietnych Karta Rodziny Dużej²¹¹ i certyfikaty „Miejsce Przyjazne Rodzinie”. Poznańscy rodzice wieloraczków otrzymują specjalne wsparcie finansowe z budżetu Miasta. Poznańskie rodziny wielodzietne mogą również korzystać z regionalnych i krajowych instrumentów kształtowania polityki prorodzinnej: „Wielkopolskiej Karty Rodziny” oraz krajowej „Karty Dużej Rodziny”.

Blisko 30 tys. rodzin otrzymuje dla ponad 40 tys. dzieci²¹² świadczenie wychowawcze w ramach rządowego programu Rodzina 500+.

²¹¹ Do końca 2014 r. Karty Rodziny Dużej otrzymało 18 tys. poznańskich rodzin.

²¹² W 2016 r. świadczenia wychowawcze otrzymywało 29,8 tys. rodzin dla 40,2 tys. dzieci.

OGÓLNY WSKAŹNIK DEZAPROBATY SPOŁECZNEJ WOBEĆ DECYZJI I DZIAŁAŃ WŁADZY LOKALNEJ W POZNANIU WG RAPORTU „DIAGNOZA SPOŁECZNA”

Ponad 9 tys. rodzin otrzymuje zasiłki rodzinne na dzieci²¹³. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosi 15,3%.

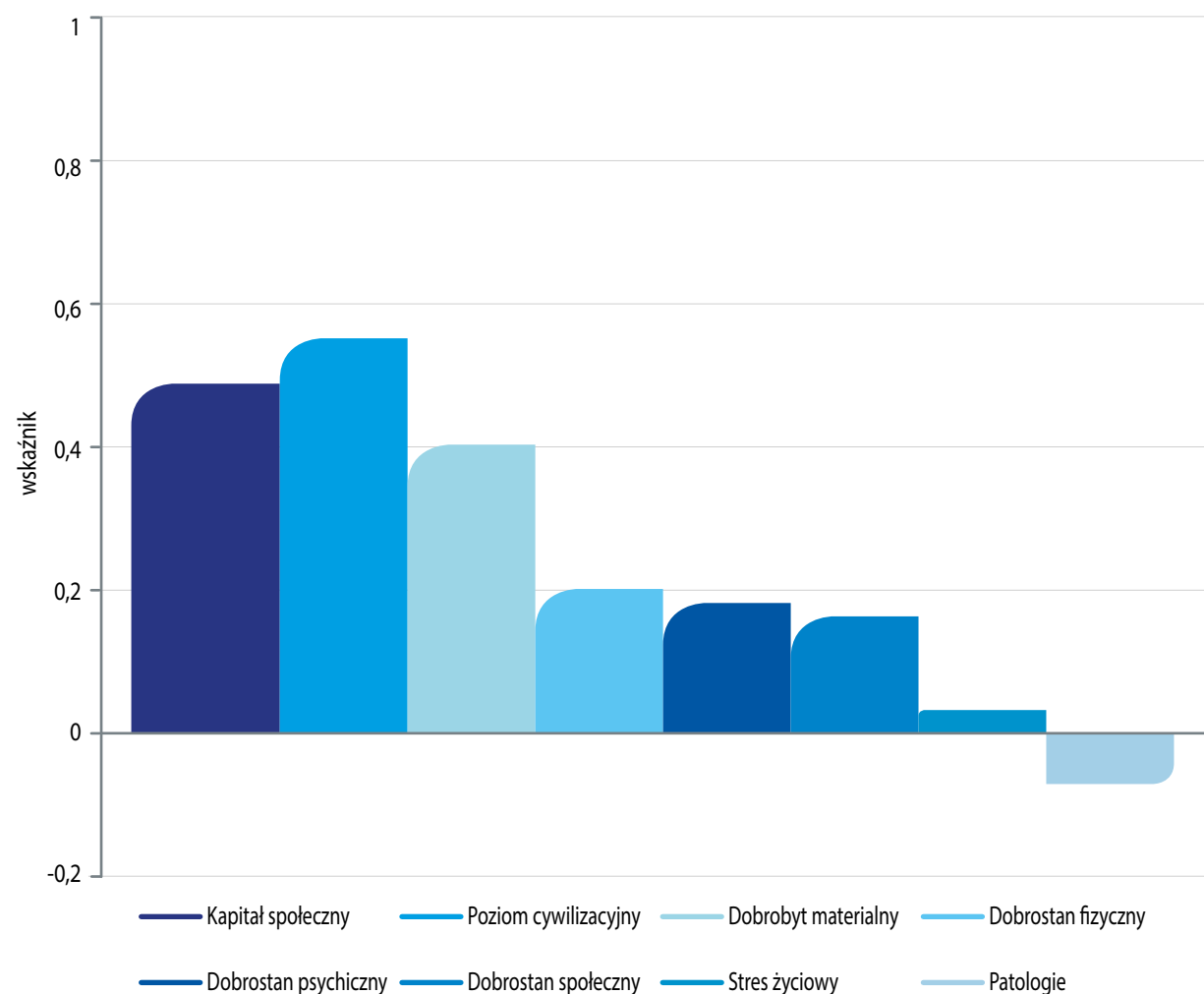
Funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny wspierają placówki wsparcia dziennego, prowadzone w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej. W Poznaniu funkcjonują 22 placówki, dysponujące 728 miejscami. W ciągu roku korzysta z nich 893 wychowanków, czyli prawie 10 dzieci w przeliczeniu na 1000 osób w wieku do 18 lat.

Opieka oraz wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki i wsparcia ze strony rodziny naturalnej, realizowana jest poprzez system instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej. W Poznaniu funkcjonuje 509 placówek rodzinnej pieczy zastępczej²¹⁴, które obejmują opieką ponad 700 dzieci

²¹³ W 2016 r. 9263 rodziny otrzymało zasiłki rodzinne na 14,2 tys. dzieci, w tym 13,3 tys. dzieci w wieku do 17 lat.

²¹⁴ Rodzinna piecza zastępcza obejmuje rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

WSKAŹNIKI WYMIARÓW JAKOŚCI ŻYCIA W POZNANIU WG RAPORTU „DIAGNOZA SPOŁECZNA”

i młodzieży w wieku do 25 lat²¹⁵ oraz 12 placówek opiekuńczo-wychowawczych, opiekujących się 190 wychowankami. Większość (317) rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione²¹⁶.

Miasto Poznań posiada uchwaloną przez Radę Miasta Poznania „Politykę Prorodziną dla Miasta Poznania na lata 2016-2020”, której celem jest wypracowanie optymalnego systemu wsparcia dla poznańskich rodzin, szczególnie dla rodzin wielodzietnych, i zapewnienie integracji międzypokoleniowej oraz „Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2017-2020”, skierowany na wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. „Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2020 roku” realizuje także Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

Seniorzy

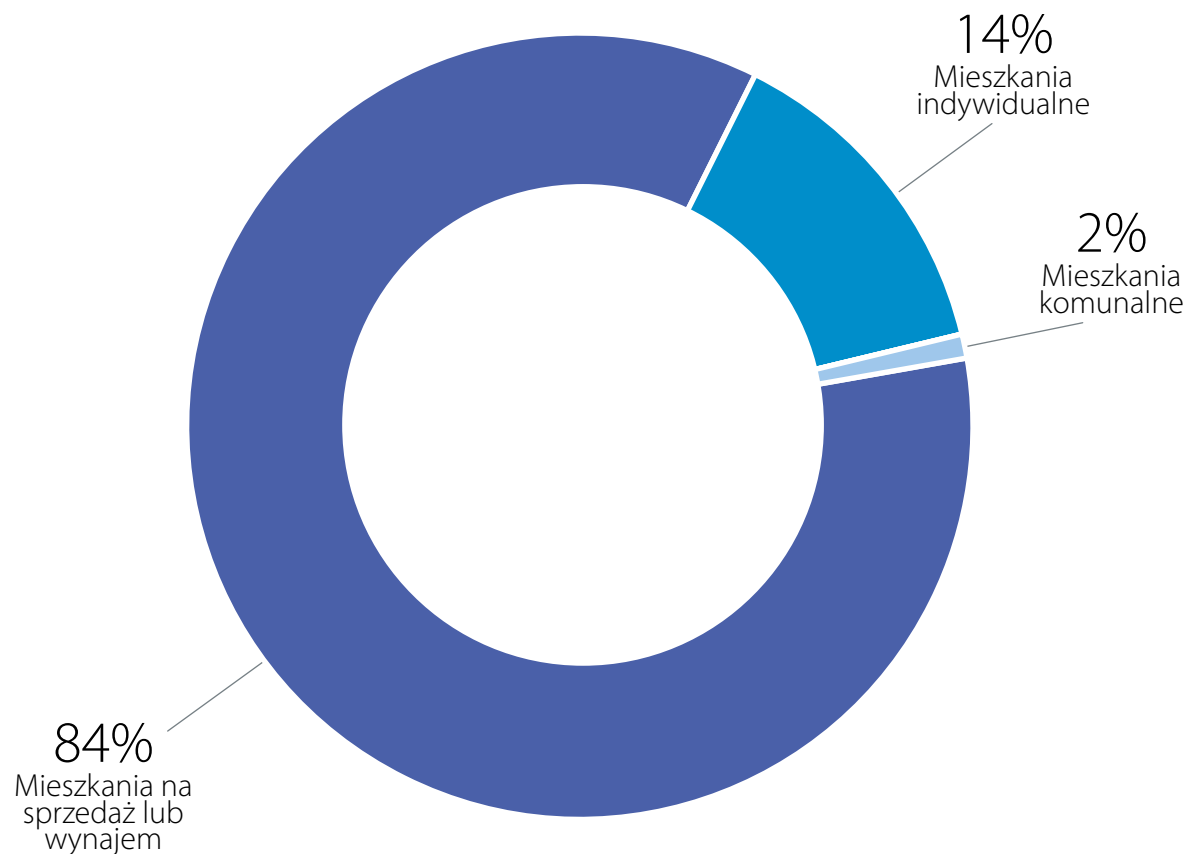
Wskaźnik starości demograficznej wynosi w Poznaniu 19,1%²¹⁷. W ciągu 10 lat liczba osób

²¹⁵ W 2016 r. 509 rodzin zastępczych sprawowało opiekę nad 716 dziećmi.

²¹⁶ W mieście funkcjonuje także 9 rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 15 zawodowych rodzin zastępczych.

²¹⁷ Dane za 2016 r.

EFEKTY BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO W POZNANIU

starszych, powyżej 65, zwiększyła się o ponad 21 tys. osób. Miasto Poznań podejmuje liczne działania w celu zapewnienia odpowiednich warunków życia i aktywności dla rosnącej grupy seniorów oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i pasywności tej grupy wiekowej.

W Poznaniu działa miejskie Centrum Inicjatyw Senioralnych, które podejmuje inicjatywy aktywizujące środowisko osób starszych oraz działania informacyjno-edukacyjne²¹⁸ ukierunkowane na integrację społeczną i dialog międzypokoleniowy. Centrum wydaje certyfikat „Miejsce Przyjazne Seniorom”, prowadzi centrum wolontariatu 60+ oraz program Poznańskie Pudełko Życia²¹⁹. Seniorzy mogą także korzystać z oferty 48 klubów seniora oraz Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Miasto Poznań jest członkiem międzynarodowej Sieci Miast Przyjaznych Starzeniu Światowej Organizacji Zdrowia.

²¹⁸ Tytka Seniora, Poznańska Akademia Bezpieczeństwa, cykl wykładów Senioralni. Poznań, kampania SeniorWFormie, Targi VIVA SENIORZY!.

²¹⁹ Poznańskie Pudełko Życia zawierające kluczowe informacje o stanie zdrowia seniora pomaga ratownikom w stanach zagrożenia zdrowia i życia osób starszych. Od listopada 2016 r. wydano 15 tys. pudełek.

Kompleksowy program na rzecz osób powyżej 60 r. życia²²⁰ realizuje także samorząd województwa Wielkopolskiego. Program wyznacza 4 priorytety obejmujące działania na rzecz seniorów: Edukacja, Aktywność, Zdrowie i Bezpieczeństwo.

Zdrowie

Rocznie w Poznaniu wśród pacjentów jest rozpoznawanych ponad 133 tys. schorzeń chorobowych²²¹. Do najczęstszych schorzeń chorobowych wśród osób dorosłych należą choroby układu krążenia, w tym nadciśnienie tętnicze, choroby układu nerwowego, cukrzyca i choroby tarczycy. Dzieci i młodzież do lat 18 najczęściej chorują na choroby alergiczne układu oddechowego i pokarmowe, zaburzenia refrakcji i akomodacji oka oraz niedokrwistość. Rocznie jest rejestrowanych ponad 28 tys. nowych przypadków chorób²²², najwięcej dotyczy chorób układu trawienia, nadciśnienia tętniczego,

²²⁰ Uchwalony przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w 2013 r. „Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku”.

²²¹ W 2015 r. liczba schorzeń chorobowych osób dorosłych wyniosła 122,6 tys., a dzieci i młodzieży do lat 18 – 11,1 tys.

²²² W 2015 r. wskaźnik zachorowalności wyniósł 28,3 tys. nowych przypadków chorób, z tego osób dorosłych – 25,6 tys., a dzieci i młodzieży do lat 18 – 2,5 tys.

chorób układu nerwowego, nowotworów, chorób tarczycy i cukrzycy w grupie osób dorosłych oraz chorób alergicznych układu oddechowego wśród dzieci i młodzieży do lat 18.

Leczeniem poznaniaków zajmuje się 5,5 tys. lekarzy, blisko 0,3 tys. lekarzy dentyistów oraz 6,5 tys. pielęgniarek i położnych²²³. 58% lekarzy stanowią specjaliści, głównie w zakresie anestezjologii, chorób wewnętrznych, medycyny pracy i nefrologii. W grupie lekarzy dentyistów specjaliści stanowią ponad 14%, najwięcej w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej i ortodoncji. Według Mapy Potrzeb Zdrowotnych dla województwa wielkopolskiego, w regionie niezbędne jest zwiększenie liczby lekarzy specjalistów, szczególnie w zakresie onkologii i hematologii dziecięcej, stomatologii dziecięcej, chorób zakaźnych i neuropatologii.

Prawie 600 placówek świadczących opiekę ambulatoryjną²²⁴ w ramach kontraktów

²²³ Dane za 2015 r.

²²⁴ W ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w Poznaniu w 2016 r. udzielały 574 placówki, w tym w zakresie kompetencji lekarza rodzinnego – 117 podmiotów, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej i położnej środowiskowo-rodzinnej – 108 podmiotów, pielęgniarki w środowisku nauczania – 18 podmiotów,

z Narodowym Funduszem Zdrowia udziela rocznie blisko 7 mln porad, z których 89% stanowią porady lekarskie. Pod opieką lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej znajduje się blisko 300 tys. osób²²⁵. W mieście funkcjonuje 15 zespołów ratownictwa medycznego i 3 szpitalne oddziały ratunkowe, udzielające rocznie pomocy 55 tys. osób. Wskaźnik wykorzystania nagłej opieki medycznej wynosi w Poznaniu 35 świadczeń na 100 pacjentów zapisanych do podstawowej opieki zdrowotnej. Opiekę szpitalną zapewnia 20 szpitali²²⁶, dysponujących 6,2 tys. łóżek. Rocznie leczy się w nich ponad 300 tys. pacjentów²²⁷. Najczęstsze przyczyny hospitalizacji to choroby nowotworowe; układu krążenia; układu moczowo-płciowego; ciąża, poród i połóg oraz różne urazy i zatrucia. Przeciętny pacjent przebywa w szpitalu 5,1 dnia. Poznańskie

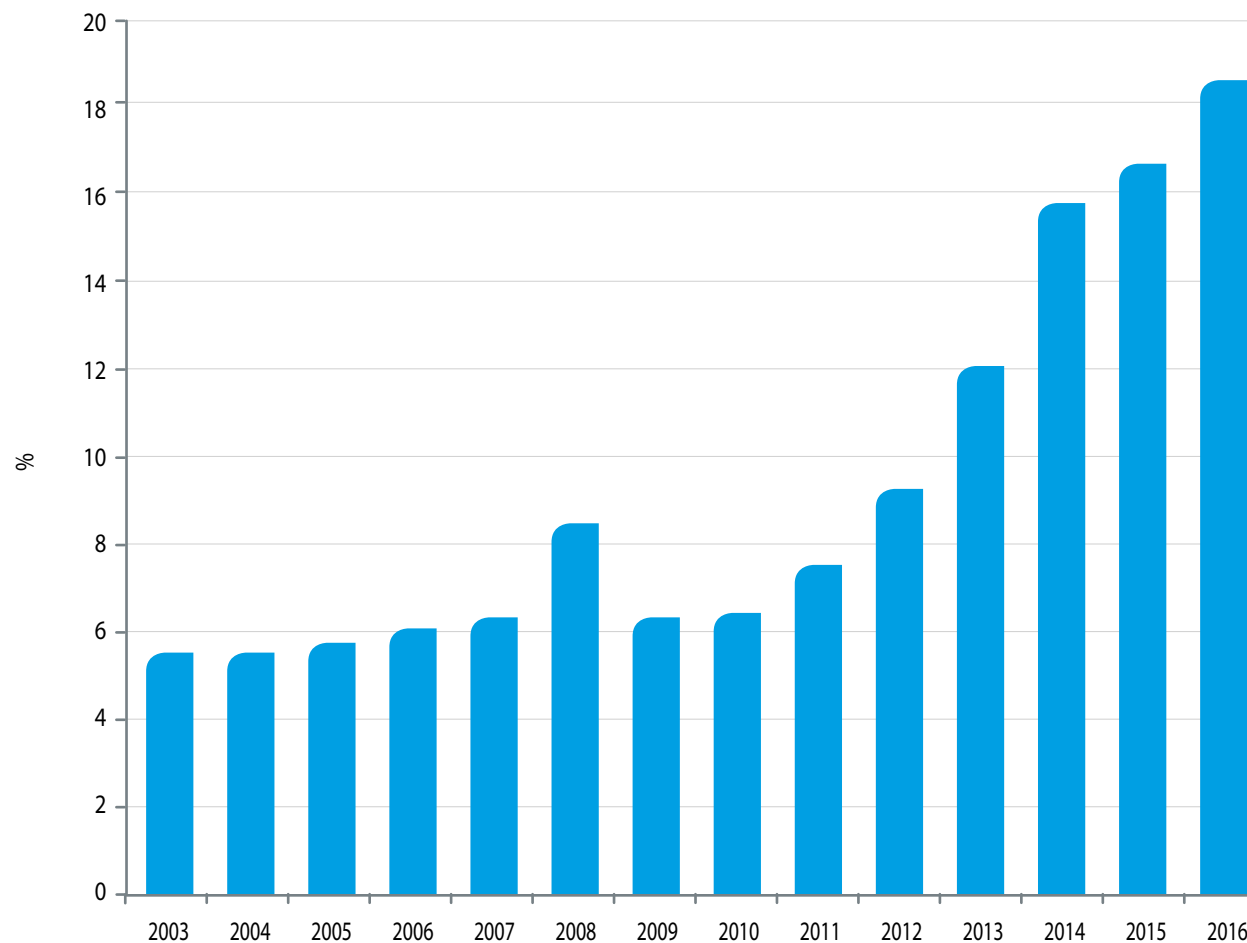
stomatologii – 150 placówek, specjalistycznej opieki zdrowotnej – 181 podmiotów. Działały one w formie niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, indywidualnych praktyk medycznych oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

²²⁵ W 2015 r. liczba osób objętych opieką lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wyniosła 281,5 tys., z tego 236,2 tys. osób dorosłych i 45,3 tys. dzieci i młodzieży do lat 18.

²²⁶ Dane za 2016 r.

²²⁷ W 2015 r. było hospitalizowanych 338,1 tys. pacjentów.

DZIECI KORZYSTAJĄCE Z OPIEKI ŻŁOBKOWEJ W POZNANIU (ŁĄCZNIE Z ODDZIAŁAMI I KLUBAMI DZIECIĘCYMI) DZIECI W GRUPIE WIEKOWEJ = 100

szpitale mają znaczenie ponadlokalne. Hospitalizowani są tu również mieszkańcy regionu i pozostałej części kraju. Poznań jest znaczącym ośrodkiem leczenia chorób układu krążenia, układu oddechowego, nowotworów i ortopedii. Jest także jednym z pięciu ośrodków w Polsce, w którym wykonuje się przeszczepy serca.

Zgodnie z ustalonymi przez Wojewodę Wielkopolskiego Priorytetami dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Wielkopolskiego na okres od dnia 30 czerwca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2018 r., kluczowymi priorytetami dla województwa wielkopolskiego są: budowa nowego Szpitala Pediatrycznego, powstanie Zachodniego Centrum Chorób Serca oraz obszar onkologii i hematologii dziecięcej.

Samorządy Miasta i Województwa Wielkopolskiego realizują wiele działań o charakterze profilaktycznym i promującym zdrowie, mających na celu poprawę stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców. Programy realizowane przez Miasto Poznań²²⁸ obejmują profilaktykę

²²⁸ Rocznie korzysta z nich 30 tys. osób.

onkologiczną, kardiologiczną, osteoporozy, próchnicy, wczesnego wykrywania tętniaków, pneumokokową i grypy, holistyczną opiekę domową chorych terminalnie, wsparcie działań rehabilitacyjnych aktywizujących ruchowo osoby powyżej 60. r. życia, promocję zdrowego stylu życia oraz społeczną edukację prozdrowotną. Znaczący udział w tych działaniach mają także 2 kierunkowe programy: Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii. Samorząd wojewódzki finansuje programy profilaktyki onkologicznej, chorób układu oddechowego, zapobiegania powstawaniu poważnych powikłań klinicznych i zakrzepowych u chorych z chorobami kardiologicznymi oraz program psychiatryczny terapeutyczno-rehabilitacyjny połączony z aktywizacją pacjentów.

W Wielkopolsce realizowany jest finansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego Ogólnopolski Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Nowotworów Głowy i Szyi, w ramach którego prowadzone są badania przesiewowe oraz projekty edukacyjne oraz Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

W Poznaniu działa 309 aptek i 18 hurtowni farmaceutycznych²²⁹.

Miasto Poznań jest członkiem Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich. Uczestniczy także w Sieci Zdrowych Miast Fazy VI Światowej Organizacji Zdrowia. Jej tematem przewodnim jest redukcja nierówności w zdrowiu oraz promowanie współodpowiedzialności za zdrowie.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna skierowana jest do osób zagrożonych różnymi formami wykluczenia społecznego. Z różnych form świadczeń pomocy społecznej korzysta rocznie blisko 25 tys. osób²³⁰ z 14,1 tys. rodzin, w tym 3,7 tys. rodzin z dziećmi. Najczęstszymi powodami przyznania świadczeń są: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Podstawowym powodem przyznania pomocy materialnej jest ubóstwo.

²²⁹ Dane za 2015 r.

²³⁰ W 2016 r. ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 24,6 tys. osób z 12,7 tys. rodzin.

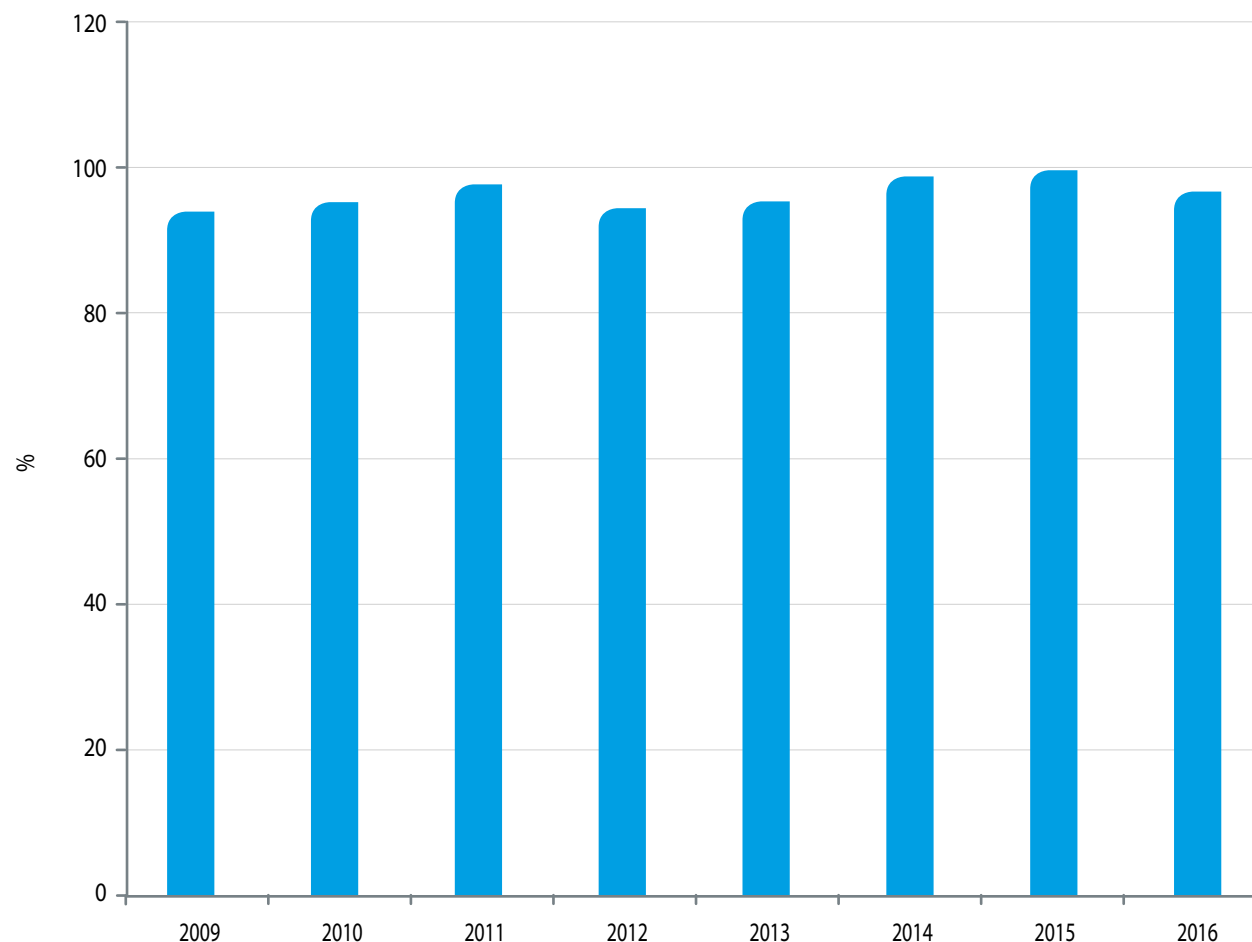
Stacjonarna pomoc społeczna skierowana jest do osób starszych, szczególnie samotnych i przewlekle somatycznie lub psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie lub fizycznie, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnoletnich z problemami wychowawczymi oraz nie posiadających rodziców naturalnych. Miasto Poznań finansuje instytucjonalne formy pomocy społecznej, miejskie programy pomocy dla różnych grup osób potrzebujących oraz działania organizacji pozarządowych. W Poznaniu funkcjonuje 12 stacjonarnych placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży²³¹, 7 domów pomocy społecznej, 6 dziennych domów pomocy społecznej²³², 9 środowiskowych domów samopomocy, dzienny ośrodek adaptacyjny, Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej²³³, 9 domów dla osób bezdomnych i uzależnionych, 20 placówek wsparcia dziennego. Z placówek

²³¹ 2 domy dziecka, 2 ośrodki socjalizacyjne, 2 placówki wielofunkcyjne, 6 rodzinnych domów dziecka.

²³² 5 filii Zespołu Dziennych Domów Pomocy Społecznej oraz Dom Słoneczna Przysiań.

²³³ Placówka prowadzi m.in. Hostel Interwencji Kryzysowej, Hostel Drugi Dom, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy, Mieszkania Integracji Środowiskowej, Punkt Interwencji Kryzysowej, Telefon Zaufania, Telefon Zaufania dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin.

DZIECI OBJĘTE EDUKACJĄ PRZEDSZKOLNĄ W POZNANIU DZIECI W GRUPIE WIEKOWEJ = 100

tych korzysta prawie 2,4 tys. osób, w tym prawie 700 osób przebywa w domach pomocy społecznej²³⁴. Najliczniejszą grupę pensjonariuszy stanowią osoby wymagające pomocy przy higienie oraz stałej pomocy pielęgnarskiej. Poza instytucjonalnymi formami pomocy społecznej wsparcia osobom potrzebującym udzielają organizacje pozarządowe skupiające wolontariuszy, z których część uzyskuje dotacje z budżetu Miasta na realizację swoich projektów. Najbardziej aktywne organizacje i osoby prywatne, udzielające się w wolontariacie, są nagradzane przez Miasto Poznań w corocznym konkursie „Poznański Wolontariusz Roku”.

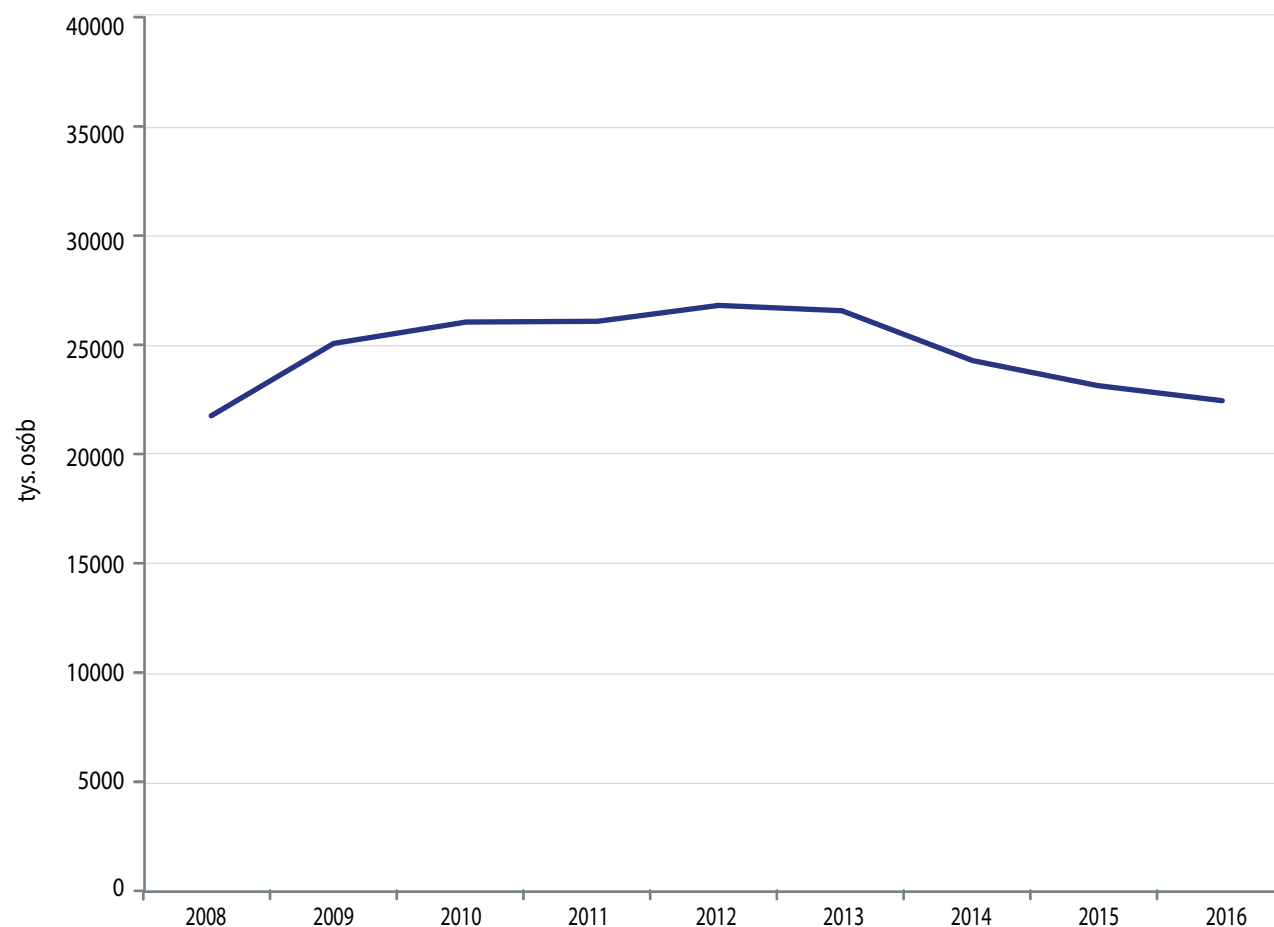
Miasto Poznań prowadzi programy pomocy skierowane do wybranych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: niepełnosprawnych²³⁵, bezdomnych²³⁶ i z zaburzeniami

²³⁴ W 2016 r. w Poznaniu działalność prowadziło 7 domów pomocy społecznej, z tego 3 dla przewlekle somatycznie chorych, 3 dla osób w podeszłym wieku (w tym 1 dla osób niepełnosprawnych fizycznie) oraz 1 dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną.

²³⁵ Miasto Poznań realizuje uchwałę RMP w sprawie kierunków działań i zadań Miasta Poznania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych na lata 2012-2020. Ponad 16% mieszkańców Poznania stanowią osoby niepełnosprawne, w większości z orzeczoną grupą inwalidztwa.

²³⁶ W Poznaniu jest prowadzony projekt „Mapa bezdomności”, w ramach którego opracowano mapę miejsc i dróg dojazdu do koczowisk bezdom-

KORZYSTAJĄCY Z POMOCY SPOŁECZNEJ W POZNANIU

psychicznymi. Podejmowane są również działania mające na celu przeciwdziałanie różnym formom wykluczenia społecznego, przemocy domowej oraz procederowi żebractwa.

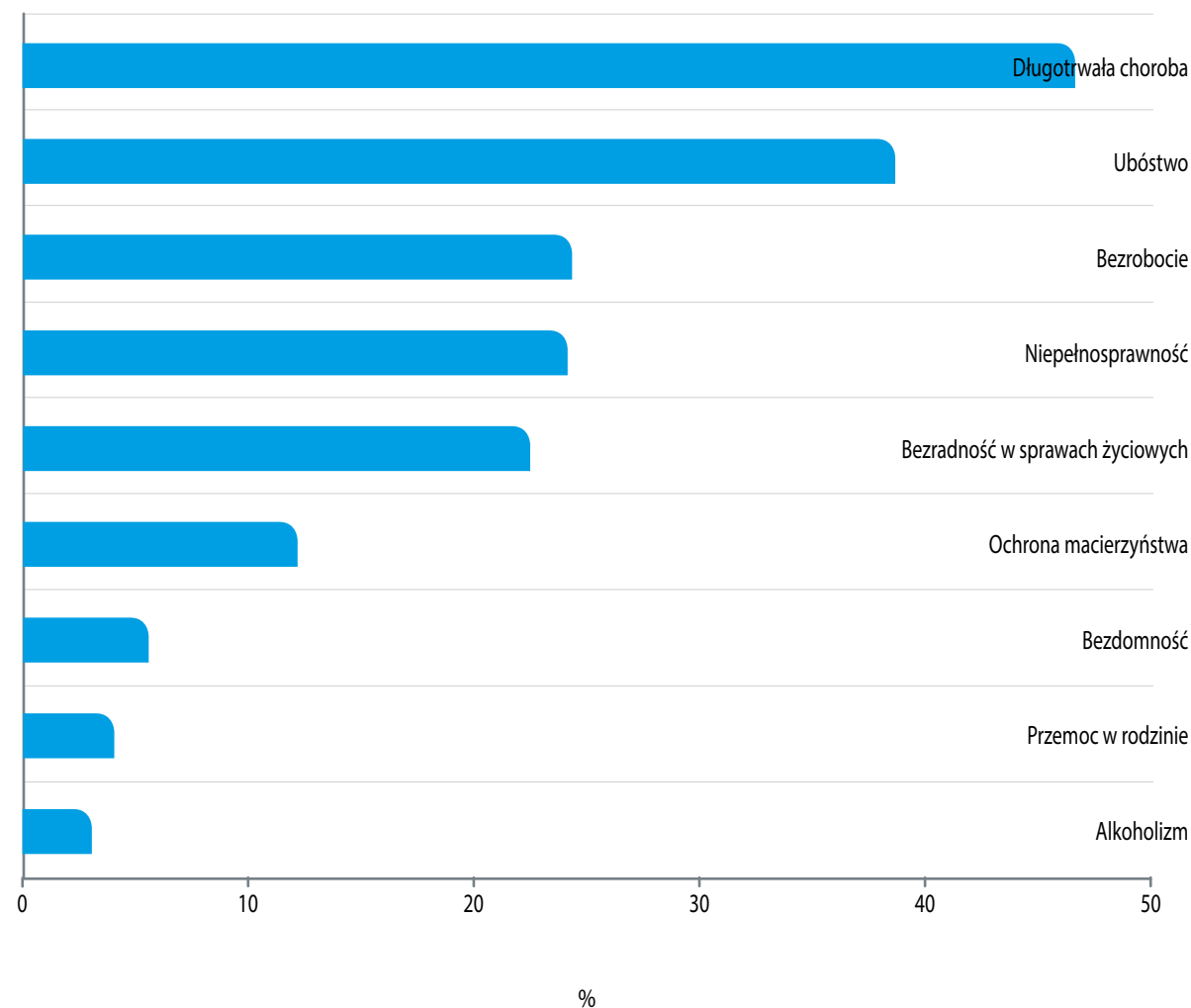
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób

Kompleksowe wsparcie osobom zagrożonym, a często już wykluczonym społecznie, oferują także podmioty ekonomii społecznej²³⁷. W Poznaniu działają instytucje i organizacje tworzące i wspierające rozwój ekonomii społecznej, jak m.in. Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, należące do międzynarodowej sieci European Network of Innovation for Inclusion, którego zadaniem jest tworzenie nowych i wspieranie istniejących podmiotów ekonomii społecznej i które prowadzi Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej; Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”, będąca jedną z największych w Polsce organizacji pozarządowych

nych (najczęściej są to pustostany, bunkry, szałas czy altany na terenie ogrodów działkowych), z której korzystają służby publiczne. Osoby bezdomne zagrożone wychłodzeniem organizmu z powodu mrozu znajdują się także pod stałą kontrolą Straży Miejskiej.

²³⁷ Do podmiotów ekonomii społecznej należą: spółdzielnie socjalne, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej oraz organizacje pozarządowe.

GŁÓWNE PRZYCZYNY KORZYSTANIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ W POZNANIU

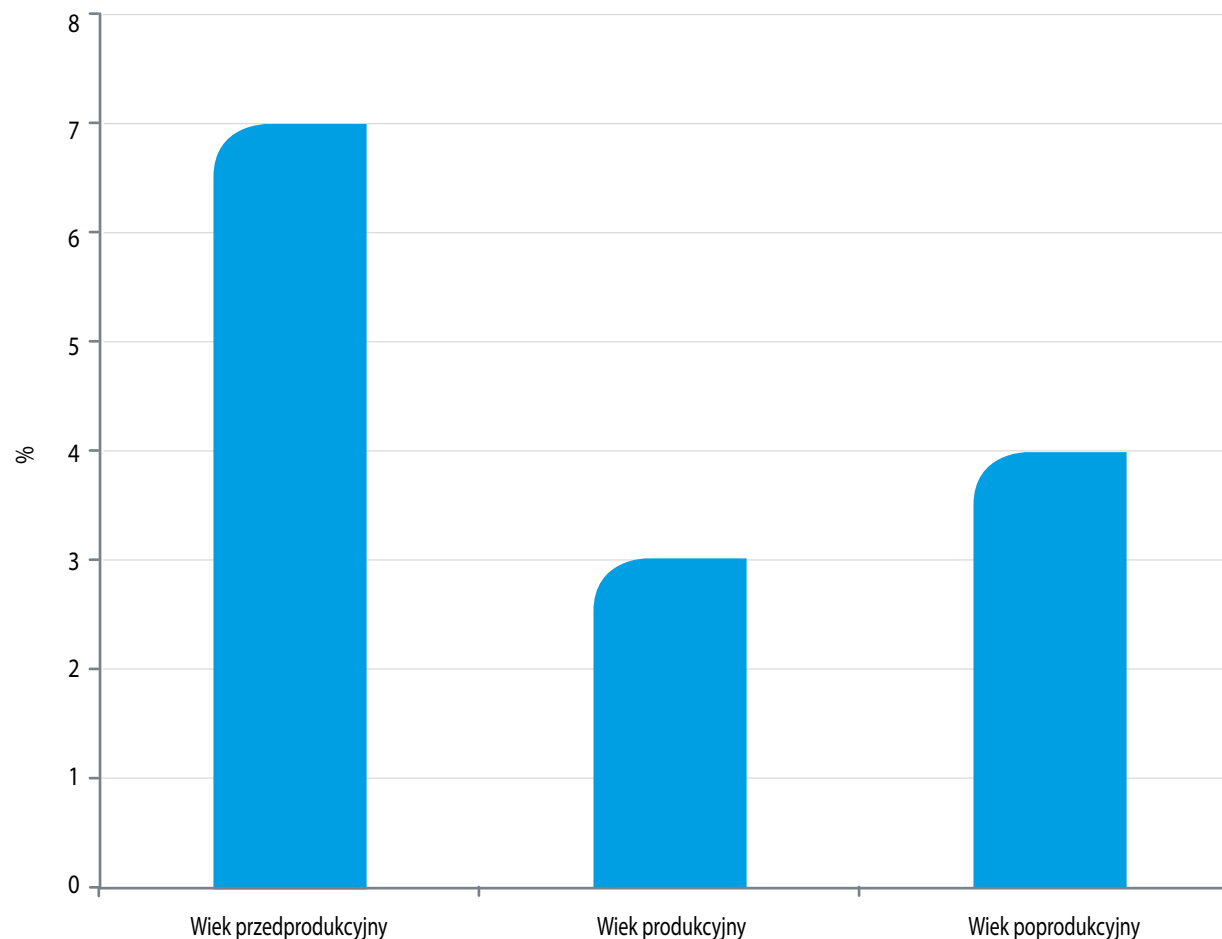

udzielających pomocy osobom bezdomnym lub znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i wielokrotnie nagradzana²³⁸ za liczne projekty skierowane do tej grupy osób. Fundacja prowadzi Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej, kształćące społecznie i zawodowo osoby długotrwale bezrobotne. Ważną rolę w ekonomii społecznej odgrywają spółdzielnie socjalne, łączące działalność gospodarczą z integracją społeczną i zawodową swoich członków – osób niepełnosprawnych lub doświadczających trudności na rynku pracy. W mieście funkcjonuje 29 spółdzielni socjalnych²³⁹, w tym spółdzielnia socjalna „Poznanianka”, utworzona przez Miasto Poznań i Województwo Wielkopolskie. Jej celem jest aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy (w tym dłużników komunalnych zasobów lokalowych Miasta Poznania) oraz osób niepełnosprawnych, a także prowadzenie reintegracji społecznej osób zatrudnionych w spółdzielni.

²³⁸ W 2015 r. Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka” otrzymała Europejską Nagrodę Obywatelską za pomoc osobom, które najbardziej ucierpiały w procesie transformacji ustrojowej w Polsce oraz za popularyzację ekonomii społecznej.

²³⁹ Dane za 2016 r.

OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W POZNANIU OSOBY W GRUPIE WIEKOWEJ = 100

Kultura

Życie kulturalne w Poznaniu koncentruje się wokół działających w mieście instytucji kultury oraz organizowanych imprez i realizowanych projektów artystycznych, finansowanych ze środków z budżetu Miasta, Województwa Wielkopolskiego, grantów z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz sponsorów prywatnych. W mieście funkcjonuje 21 teatrów, grup teatralnych i instytucji muzycznych, w tym 9 publicznych teatrów i instytucji muzycznych dysponujących 3,4 tys. miejsc stałych na widowni²⁴⁰, w tym filharmonia oraz Scena Wspólna²⁴¹ przy szkole artystycznej Łejery; 29 muzeów (z oddziałami) z 393,3 tys. muzealiów²⁴², 13 kin z 72 salami projekcyjnymi i 17,8 tys. miejsc na widowni²⁴³, w tym 5 multipleksów: Cinema City Kinopolis, Cinema City Poznań Plaza, Multikino 51, Multikino Stary Browar, Multikino Malta; 28 domów i ośrodków

²⁴⁰ W 2016 r. 3 tys. przedstawień i koncertów obejrzało 349,9 tys. widzów.

²⁴¹ Obiekt mieści 200 widzów i ma ruchomą scenę oraz widownię. Odbývają się w nim spektakle uczniów szkoły Łejery oraz aktorów Centrum Sztuki Dziecka.

²⁴² W 2016 r. muzea publiczne odwiedziło 368,3 tys. zwiedzających. Oprócz działalności wystawienniczej, muzea zorganizowały także 3 tys. imprez oświatowych.

²⁴³ W 2016 r. pokazały one 2,8 mln widzom 102,8 tys. seansów, w tym 17 tys. seansów filmów produkcji polskiej.

kultury²⁴⁴ z największym Centrum Kultury Zamek, które prowadzą 96 zespołów artystycznych²⁴⁵; kilkadziesiąt galerii²⁴⁶ i salonów wystawowych oraz bibliotek publicznych, w tym największa – Biblioteka Raczyńskich, z 41 placówkami i filiami²⁴⁷. W Poznaniu funkcjonują obiekty kultury wykorzystujące nowoczesne multimedialne formy prezentacji treści historycznych, w tym m.in.: Brama Poznania – Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego, Rezerwat Archeologiczny „Genius Loci”, Makiety Starego Poznania oraz wirtualne muzeum poznańskiej kultury CYRYL – Cyfrowe Repozytorium Lokalne Poznań²⁴⁸. W mieście powstają nowe przestrzenie dla kultury, jak m.in.: społeczny Inkubator Kultury Pireus, Wolny Dziedziniec,

²⁴⁴ W 2016 r. zorganizowano 3,9 tys. imprez dla 465,6 tys. uczestników, 235 kursów, w których uczestniczyło 4,5 tys. osób, prowadzono 348 kół dla 7,9 tys. członków.

²⁴⁵ Uczestniczy w nich 1,6 tys. członków.

²⁴⁶ W 2016 r. 8 największych galerii zorganizowało 147 wystaw, które obejrzało 91,4 tys. osób.

²⁴⁷ Na koniec 2016 r. księgozbiór instytucji liczył 1,6 mln woluminów, liczba zarejestrowanych czytelników wyniosła 79,8 tys. osób, a liczba wypożyczeń 1,56 mln.

²⁴⁸ CYRYL umożliwia oglądanie on-line archiwalnych zdjęć, planów miasta, poznańskich plakatów teatralnych, kolekcję 500 lalek, które grały w spektaklach Teatru Animacji, fotografie z różnych wydarzeń kulturalnych, zapisy filmowe festiwali, a docelowo – całe spektakle. W projekcie bierze udział kilkanaście instytucji.

zagospodarowane pustostany w Śródmieściu na prowadzenie działalności artystycznej.

Poznań jest miejscem znaczących festiwali i konkursów. Do najważniejszych zalicza się Międzynarodowe Konkursy im. H. Wieniawskiego: skrzypcowy i lutniczy, Międzynarodowy Festiwal Chórów Uniwersyteckich „Universitas Cantat”, festiwale muzyki dawnej: „Muzyka dawna – persona grata” oraz Festiwal Barokowych Smyczków i Strun, Festiwal Jazzowy „Made in Chicago”, Malta Festival Poznań, Biennale Sztuki Dziecka, Ethno Port Poznań, Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych „Animator”, Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Off Cinema”, Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza „Ale Kino”, Międzynarodowy Festiwal Sztuki Słowa „Verba Sacra”. Środowisko artystyczne realizuje wiele interesujących projektów kulturalnych, m.in.: mobilne centrum kultury i sztuki KontenerART i pawilon Nowej Gazowni. W mieście odbywa się także rocznie 139 masowych imprez²⁴⁹ artystyczno-rozrywkowych, w których uczestniczy 417 tys. widzów²⁵⁰.

²⁴⁹ W tym 78 koncertów, 8 przedstawień i spektakli, 9 festiwali, 7 kabaretów.

²⁵⁰ W 2016 r. w Poznaniu odbyło się 139 imprez artystyczno-rozrywkowych, w tym 39 na terenie otwartym, z udziałem 417 tys. widzów, w tym 53,5 tys. widzów uczestniczyło w imprezach bezpłatnych.

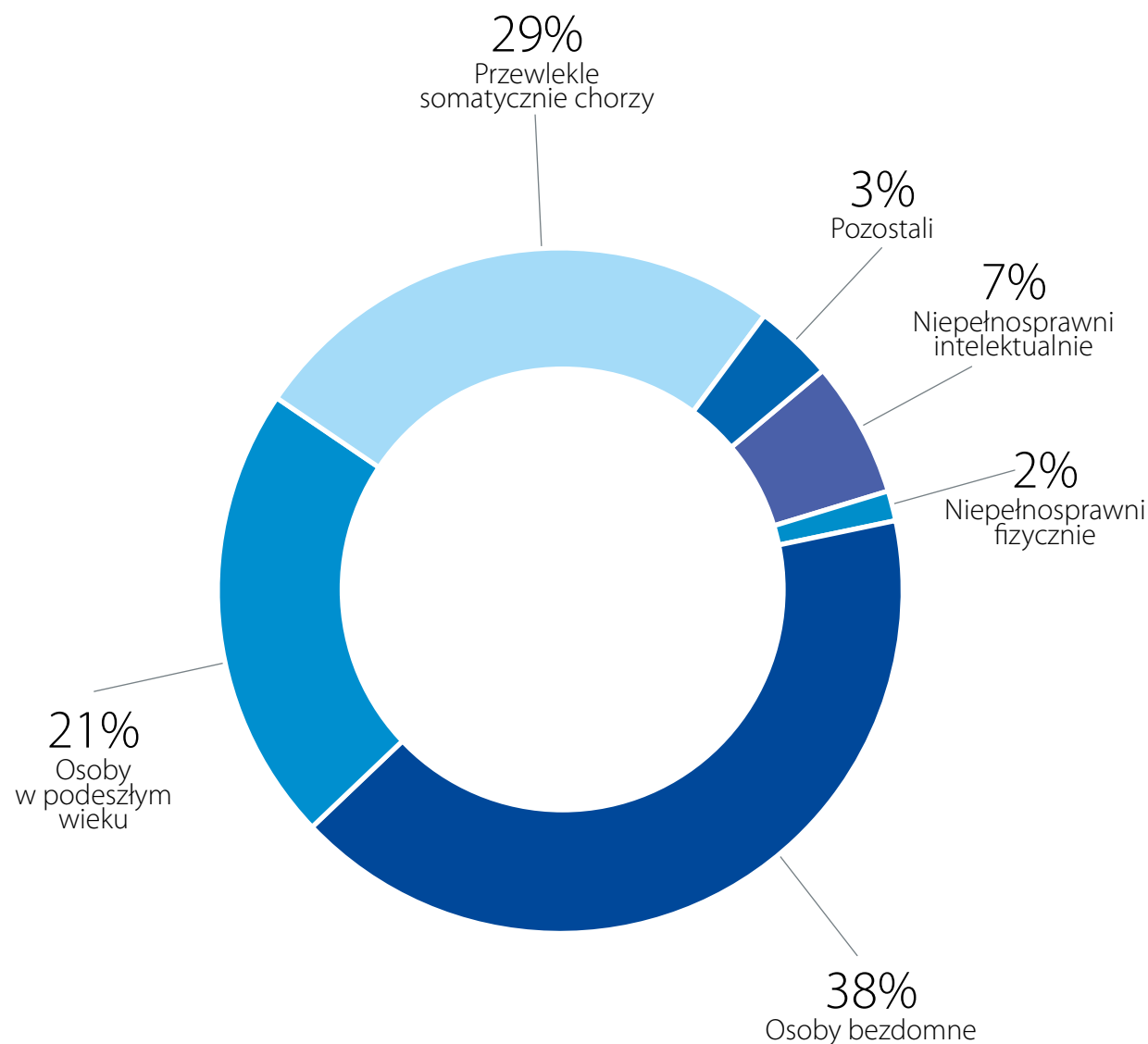
Poziom wskaźnika geograficznej dostępności kultury, publikowanego przez Narodowe Centrum Kultury, pokazuje, że w Poznaniu łatwość uczestnictwa w kulturze jest wysoka. Dotyczy to przede wszystkim bardzo wysokiej łatwości dostępu do Internetu, wysokiej łatwości uczestnictwa w jednorazowych wydarzeniach kulturalnych (koncerty, wystawy, przedstawienia teatralne), dobrej dostępności do instytucji kultury pierwszego kontaktu (domy kultury, biblioteki, kina) oraz dziedzictwa (muzea, zabytki). Według European Culture and Creative Monitor, Poznań znajduje się w grupie TOP5 miast europejskich²⁵¹ pod względem poziomu zadowolenia mieszkańców z infrastruktury i bazy kulturalnej oraz liczby miejsc na widowni kin.

W ramach Poznań Film Commission, którego głównym zadaniem jest katalogowanie i promowanie potencjału filmowego Poznania, funkcjonuje Regionalny Fundusz Filmowy Poznań, poprzez który Miasto Poznań wspiera²⁵² produkcję filmową i telewizyjną związaną z Poznaniem.

²⁵¹ Grupa miast o liczbie mieszkańców od 500 tys. do 1 mln osób.

²⁵² Od 2008 r. dofinansowano produkcję 38 filmów.

MIESZKAŃCY DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POZNANIU

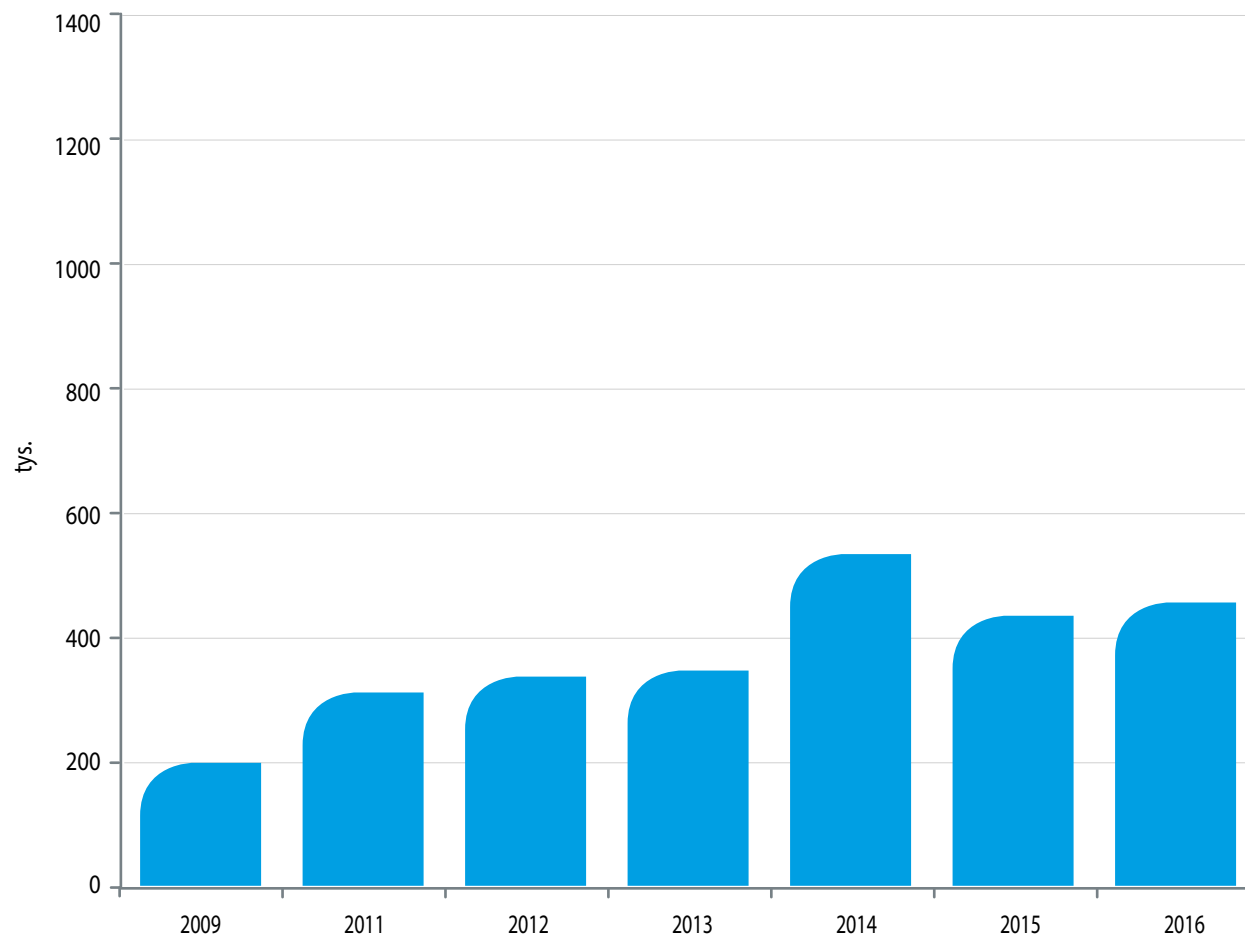

Programy promujące kulturę wielkopolską realizuje także Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Wspólnie z Fundacją Muzeów Polskich organizuje konkurs „Izabella”, w którym wyróżnia instytucje muzealne oraz najlepsze wydarzenia muzealne w regionie.

Poznań jest wiodącym ośrodkiem wydawniczym w Wielkopolsce, w którym ukazuje się ponad połowa tytułów wydawanych w regionie. Rocznie ukazuje się w mieście blisko 2 tys. tytułów książek i broszur, głównie pozycji naukowych, beletrystycznych i popularnych oraz ponad 370 tytułów gazet i czasopism, przede wszystkim kwartalników, miesięczników i dwumiesięczników²⁵³. Do największych wydawnictw działających w Poznaniu należą: Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Colorful Media, Dom Wydawniczy Rebis, Flos Carmeli, Media Rodzina, Oficyna Wydawnicza Głos Wielkopolski, Święty Wojciech Dom Medialny, Wydawnictwo Elipsa, Wydawnictwo Księża Pallotynów Pallotinum, Wydawnictwo Miejskie Poznań, Wydawnictwo Naukowe UAM, Wydawnictwo Papilon,

²⁵³ W 2016 r. w Poznaniu ukazało się 370 tytułów gazet i czasopism oraz 1 975 tytułów książek i broszur.

UCZESTNICY IMPREZ W DOMACH I OŚRODKACH KULTURY, KLUBACH I ŚWIETLICACH W POZNANIU

Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów
W drodze, Wydawnictwo Poznańskie, Wydawnictwo Publicat, Zysk i S-ka.

W Poznaniu mają swoje oddziały lub korespondentów wszystkie liczące się ogólnopolskie stacje telewizyjne i radiowe. Główną rolę odgrywają stacje lokalne – regionalny ośrodek telewizji publicznej TVP3 Poznań oraz Telewizja WTK z platformę wideo WTK PLAY, Radio Poznań, Radio Emaus i Studenckie Radio „Afera”.

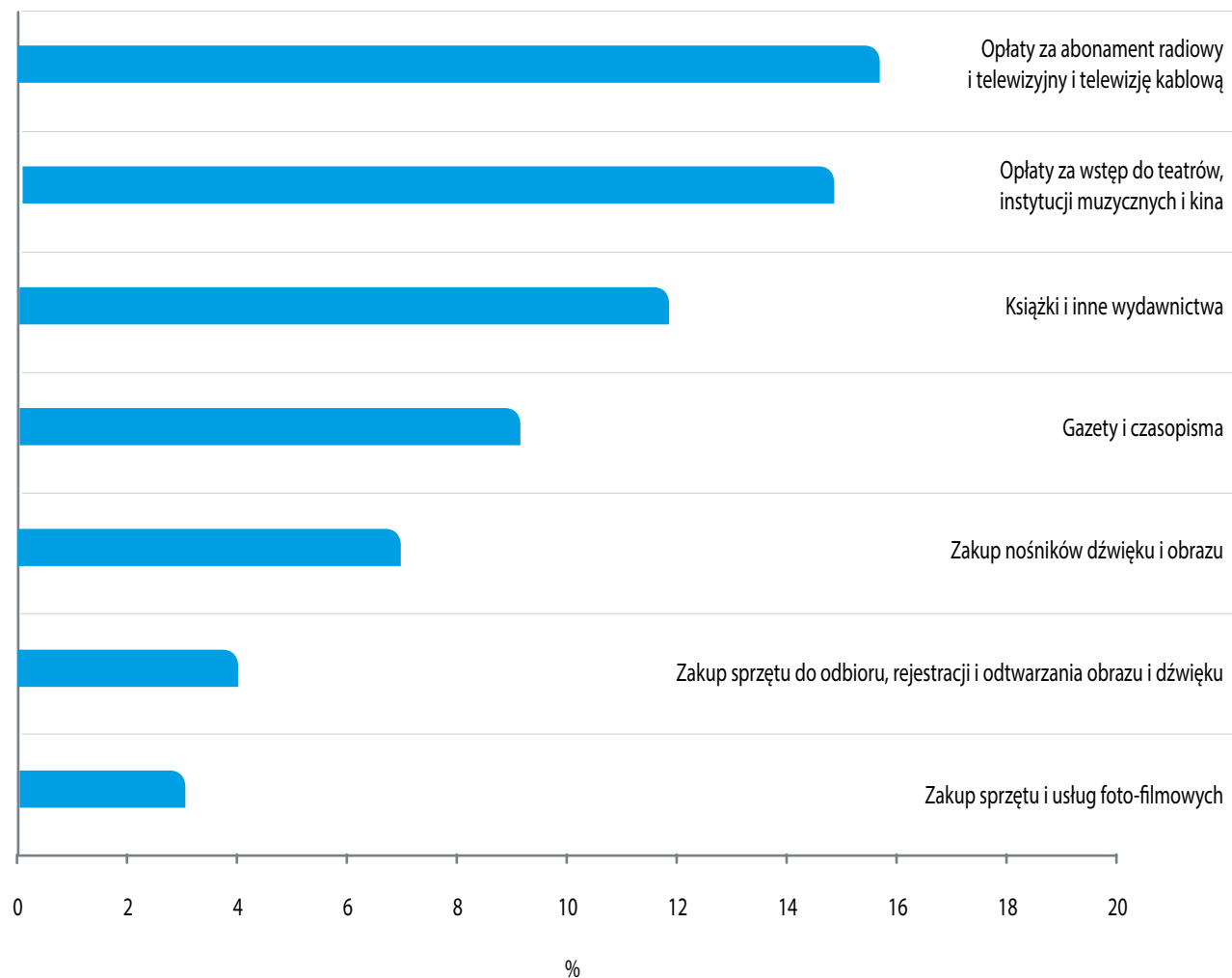
Przeciętny mieszkaniec wydaje rocznie na artykuły użytku kulturalnego ok. 550 zł²⁵⁴, najwięcej stanowią opłaty abonamentowe za rtv i telewizję kablową (16% ogółu wydatków), opłaty za wstęp do teatrów, instytucji muzycznych i kina (15%), zakup książek i publikacji (12%) oraz zakup gazet i czasopism (9%).

Rekreacja i sport

W Poznaniu znajdują się 4 jeziora, wykorzystywane do uprawiania sportów wodnych i rekreacji. Na Jeziorze Maltańskim znajduje się

²⁵⁴ W 2016 r. przeciętna osoba w gospodarstwie domowym wydawała na kulturę 551 zł miesięcznie.

WYDATKI NA KULTURĘ W MIASTACH POWYŻEJ 500 TYS. MIESZKAŃCÓW WYDATKI NA KULTURĘ OGÓŁEM JEDNEJ OSOBY W GOSPODARSTWIE DOMOWYM = 100

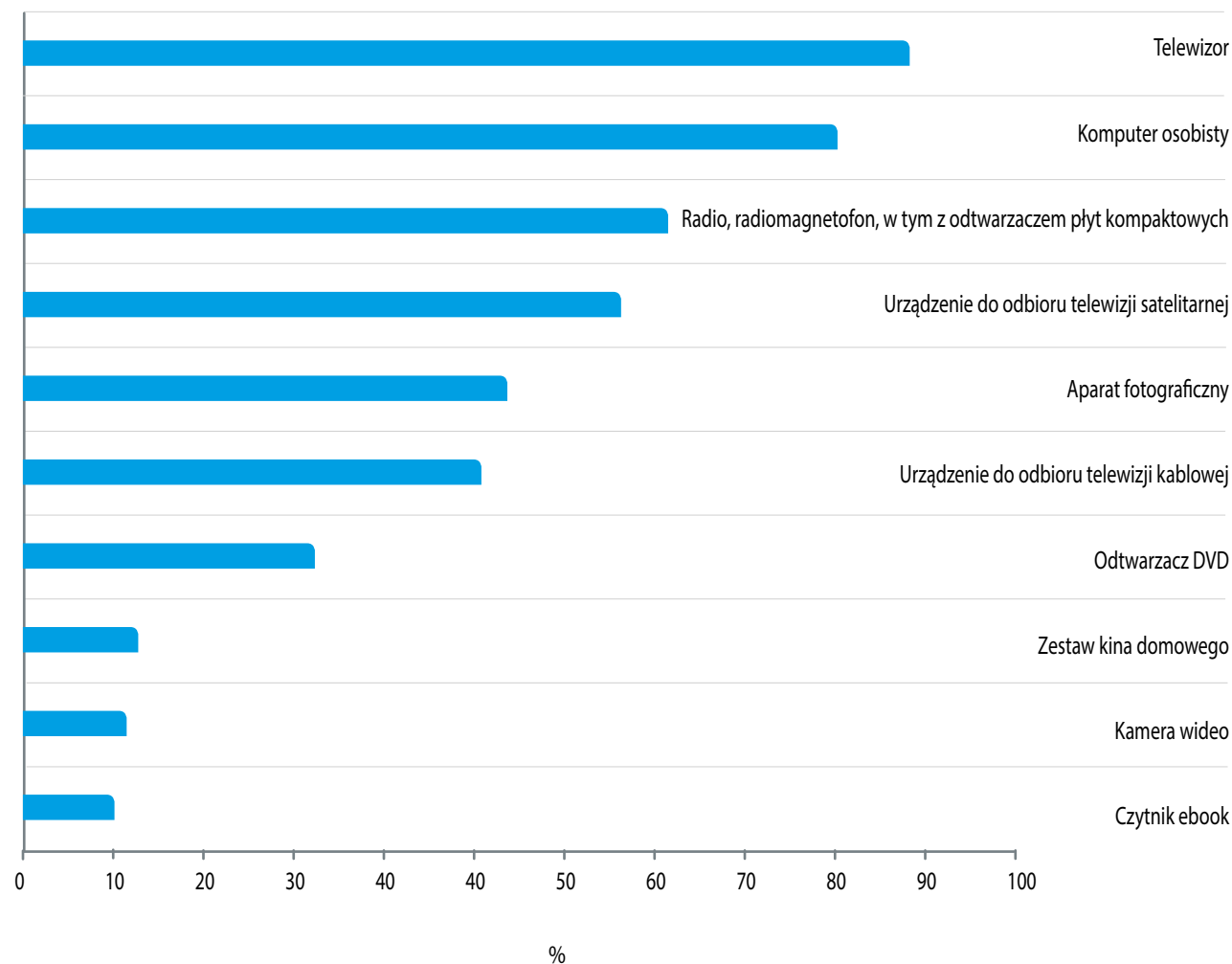
jeden z najnowocześniejszych w Europie torów regatowych, a w jego otoczeniu całoroczny sztuczny stok narciarski, tor saneczkowy, tor kolejki górskiej Adrenaline oraz kompleks sportowo-rekreacyjny „Termy Maltańskie”, w którym znajduje się najnowocześniejsze w Polsce SPA 1306. Pozostała infrastruktura sportowo-rekreacyjna obejmuje: 4 stadiony i 6 boisk sportowych z widownią, 14 krytych pływalni, 493 boiska, 190 hal i sal sportowych, 4 lodowiska, 5 kręgielni, 6 strzelnic, 13 przystani wodnych, 135 kortów tenisowych, 23 korty do squasha, 4 ściany wspinaczkowe, 3 skateparki, hipodrom, tor samochodowy oraz łuczniczy. Większość obiektów sportowych w Poznaniu powstaje dzięki wsparciu Miasta Poznania, Województwa Wielkopolskiego oraz ze środków centralnych.

Miasto Poznań podejmuje liczne działania mające na celu wspieranie sportu wyczynowego oraz upowszechnianie kultury fizycznej i turystyki wśród mieszkańców w każdym wieku. W mieście działają 123 szkolne kluby sportowe²⁵⁵ oraz 123 Młodzieżowe Centra Sportu²⁵⁶.

²⁵⁵ Dane za 2016 r.

²⁵⁶ W 2016 r. Młodzieżowe Centra Sportu skupiały 5,5 tys. osób i prowadziły zajęcia sportowe w 37 dyscyplinach, realizowanych w 71 klubach sportowych.

WYPOSAŻENIE GOSPODARSTW DOMOWYCH W MIASTACH POWYŻEJ 500 TYS. MIESZKAŃCÓW W WYBRANY SPRZĘT AUDIOWIZUALNY GOSPODARSTWA DOMOWE OGÓŁEM = 100

Realizowany jest także projekt „Trener Osiedlowy i senioralny – darmowe zajęcia rekreacyjne dla mieszkańców Poznania”²⁵⁷. Za działania te Miasto Poznań jest corocznie wyróżniane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w ogólnopolskiej klasyfikacji gmin we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży, w której zajmuje 2. miejsce, za Warszawą.

Mieszkańcy Poznania chętnie uczestniczą w masowych imprezach sportowych. W ciągu roku odbywa się ponad 70 imprez, w tym prawie 30 na terenie otwartym²⁵⁸. Rocznie w mieście jest organizowanych ponad 500 imprez sportowo-rekreacyjnych²⁵⁹. Do największych cyklicznych wydarzeń należą: Halowe Mistrzostwa Świata w Hokeju na Trawie, Puchar Świata w Kajakarstwie, Mistrzostwa Świata Masters w Wioślarstwie, Międzynarodowy Turniej Tenisowy Poznań Porsche Powered by ENEA, Poznań Półmaraton, Poznań Maraton, Międzynarodowe Zawody Jeździeckie CSI2*, Międzynarodowe Halowe

Zawody CSI3*-W – Cavaliada, Red Bull X-Fighters. Odbywają się także sportowe imprezy o charakterze charytatywnym lub upamiętniającym ważne wydarzenia historyczne, jak m.in.: Wings for Life, The Color Run, Poznański Bieg Niepodległości.

W 149 poznańskich klubach²⁶⁰ ćwiczy 15,2 tys. osób, czyli 281 w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Ponad połowa osób ćwiczących to młodzież, która nie ukończyła 18 r. życia. Poznańscy sportowcy odnoszą sukcesy na igrzyskach olimpijskich oraz w prestiżowych imprezach sportowych rangi światowej i europejskiej w takich dyscyplinach, jak: wioślarstwo, kajakarstwo, hokej na trawie, rzut młotem, taekwondo, zapasy. Trenują w znanych poznańskich klubach, jak: AZS AWF, AZS OŚ, Pocztaowiec, Poznania, Tryton, Warta.

Środowisko

Poznań położony jest w Poznańskiej Zlewni Warty Regionu Wodnego Warty²⁶¹, stanowiącego

część dorzecza rzeki Odry. Całkowita długość rzeki Warty w granicach miasta wynosi 23,8 km. Największymi dopływami Warty przepływającymi przez Poznań są prawobrzeżne: Główna, Cybina²⁶² i Kopel oraz lewobrzeżne: Strumień Różany, Bogdanka²⁶³ i Strumień Junikowski²⁶⁴. Z północno-zachodniej części miasta, spływają z wysoczyzny do doliny Warty: Potok Moraski, Potok Umultowski, Potok Różany. Największymi zbiornikami wodnymi na terenie miasta są:

najdłuższym dopływem Odry o długości 793,5 km.

²⁶² Rzeka Cybina (długość 43,5 km), w dolnym biegu na odcinku 9 km znajdującym się w granicach miasta przepływa przez kaskadę 4 stawów: Antoninek (pow. 7,50 ha), Młyński (pow. 9,85 ha), Browarny (8,30 ha) i Olszak (3,70 ha) oraz przez zbiornik Malta (67,45 ha).

²⁶³ W obrębie zlewni rzeki Bogdanki występują liczne jeziora i stawy, z których największe to Jezioro Strzeszyńskie oraz 2 stawy (Stawy Strzeszyńskie), położone na południe od tego jeziora. W dolnej części zlewni zlokalizowane są duże zbiorniki wodne: jezioro Rusałka oraz Stawy Sołackie. Największymi dopływami Bogdanki są: Rów Złotnicki, Strumień Strzeszyński, Gołęcinka oraz Wierzbak.

²⁶⁴ Strumień Junikowski (11,7 km) prawie w całości płynie w granicach miasta. Jego obszar źródłowy znajduje się w rejonie ul. Dąbrowskiego. W środkowej części zlewni strumienia zlokalizowanych jest ponad 40 zbiorników wodnych będących w większości pozostałościami po wyrobiskach ilów i gliny tzw. glinianek, poprawiających możliwość retencjonowania wód powierzchniowych. Największe to: Nowakowski (13,13 ha), Rozłany (12,90 ha), Baczkowski (10,12 ha), Glinki (7,07 ha), Grabiasa (3,25 ha), Stara Baba (2,29 ha), Kachlarski (1,81 ha). Dopływami Strumienia Junikowskiego są prawobrzeżne: Skórzyńska i Plewianka oraz lewobrzeżne: Ceglanka i Ławica.

²⁵⁷ W 2016 r. w cyklicznych zajęciach w ramach programu uczestniczyło 6,3 tys. osób.

²⁵⁸ W 2016 r. w Poznaniu zorganizowano 72 sportowe imprezy masowe, w których uczestniczyło 731,6 tys. osób.

²⁵⁹ W 2017 r. w Poznaniu odbyło się 550 imprez sportowo-rekreacyjnych.

²⁶⁰ Dane GUS za 2016 r. nie obejmujące wszystkich 177 klubów sportowych.

²⁶¹ Region obejmuje zlewnię Warty od źródeł po ujście do Odry w okolicach Kostrzyna. Zlewnia Warty graniczy od zachodu i południa z dorzeczem Odry, którego jest częścią, a od wschodu z dorzeczem Wisły. Warta jest

Jezioro Kierskie²⁶⁵, jezioro Rusałka²⁶⁶, Jezioro Maltańskie²⁶⁷, Jezioro Strzeszyńskie²⁶⁸, Stawy Strzeszyńskie²⁶⁹, Stawy na Dębinie²⁷⁰ oraz Staw

²⁶⁵ Jezioro Kierskie to największy zbiornik wodny Poznania (pow. 285,6 ha, gł. max 37,6 m, gł. śr. 10,1 m). Jest to jezioro polodowcowe, składające się z 2 basenów. Część północna jest typu denno-morenowego, południowa – rynnowego. Przez północną część jeziora przepływa Samica Kierska. Na wypływie z jeziora znajduje się jaz utrzymujący wodę na stałym poziomie 72,5 m n.p.m. Od południa do głębszej części jeziora uchodzi Krzyżanka, od zachodu – Kanał Swadzimski i kilka mniejszych okresowych dopływów. Jezioro Kierskie stanowi zaplecze rekreacyjne miasta Poznania i przyległych gmin. Nad Jezioro Kierskim zlokalizowane jest kąpielisko Krzyżowniki – obejmujące 75 m linii brzegowej.

²⁶⁶ Jezioro Rusałka – zbiornik zaporowy (pow. 36,7 ha, gł. max wynosi 9,0 m, gł. śr. 1,9 m) znajduje się w północno-zachodniej części Poznania. Został utworzony w 1943 r. przez spiętrzenie wód Bogdanki. Oprócz rzeki Bogdanki, zbiornik jest zasilany przez 5 mniejszych cieków. Nad jeziorem Rusałka zlokalizowane jest kąpielisko, obejmujące 100 m linii brzegowej.

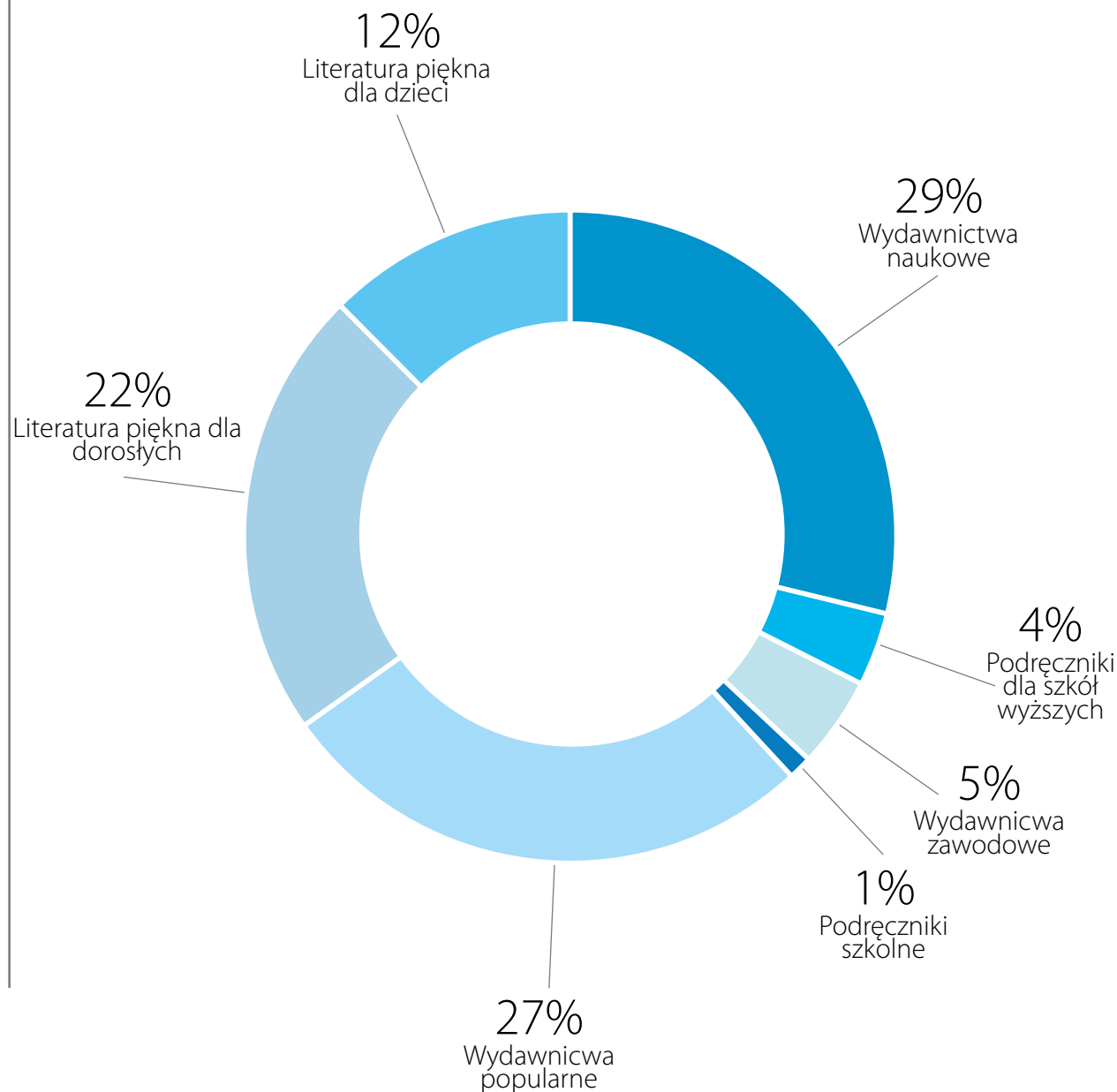
²⁶⁷ Jezioro Maltańskie (pow. 64 ha, gł. max 5,5 m, gł. śr. 3,1 m) zostało utworzone w 1952 r. poprzez spiętrzenie wód rzeki Cybiny. W latach 80-tych ubiegłego wieku zbiornik został przebudowany i pogłębiony, by umożliwić intensywne wykorzystanie w celach sportowych. Strzeżone kąpielisko obejmuje 200 m linii brzegowej.

²⁶⁸ Jezioro Strzeszyńskie (pow. 34,9 ha) o pochodzeniu naturalnym, jest drugim pod względem zajmowanej powierzchni i głębokości zbiornikiem wodnym w mieście. Wody jeziora zasilane są dopływającym do niego ciekim Bogdanka, który przepływa dalej w kierunku jeziora Rusałka. Największym naturalnym dopływem Jeziora Strzeszyńskiego jest Rów Złotnicki. Zlokalizowane tu kąpielisko Strzeszynek obejmuje 50 m linii brzegowej.

²⁶⁹ Stawy Strzeszyńskie to 3 niewielkie sztuczne zbiorniki wodne, z pochodzenia glinianki. Największy z nich Staw I ma powierzchnię 3,4 ha, gł. max 8,2 m, gł. śr. 4,1 m. Staw II ma powierzchnię 2,6 ha, gł. max 6,6 m, gł. śr. 3 m. Przez Stawy przepływa rzeka Bogdanka.

²⁷⁰ Stawy na Dębinie: Borusa, Dębowy, Grundela oraz Słoneczny, połączone rowem, są starorzeczami Warty. Zajmują one łącznie powierzchnię ponad

KSIAŻKI I BROSZURY WYDAWANE ROCZNIE W POZNANIU – TYTUŁY

Kajka²⁷¹. W pobliżu południowo-zachodniej granicy Poznania, w rejonach: Rudnicze, Kotowo, Świerczewo, występuje ok. 40 drobnych zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego (glinianki lub szachty), zasilanych wodami opadowymi, powierzchniowymi i gruntowymi.

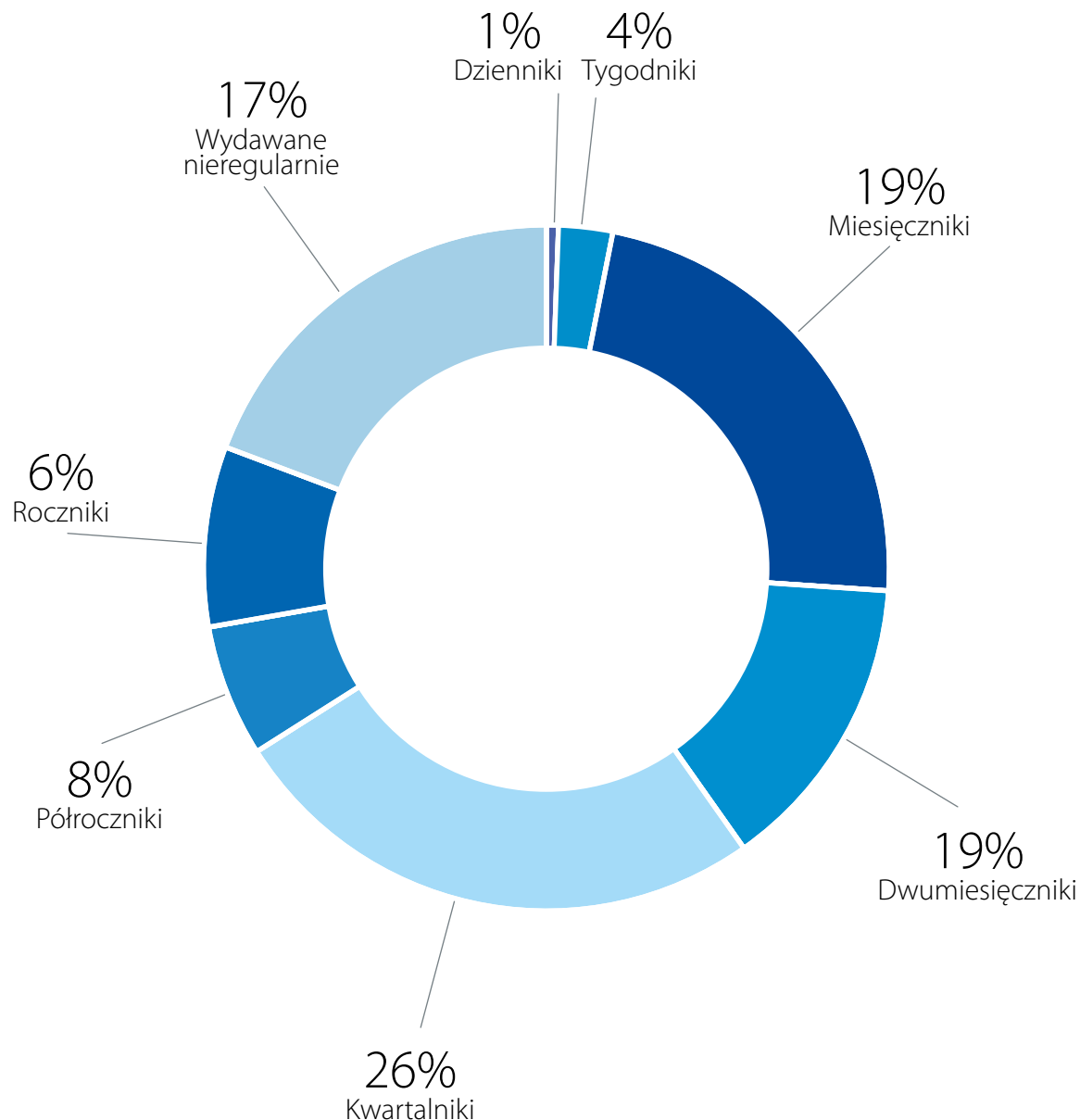
Na obszarze miasta wyznaczono 13 jednolitych części wód powierzchniowych (JCW) mieszczących się w całości lub części w granicach miasta: Warta od Kopli do Cybiny, Warta od Cybiny do Różanego Potoku, Warta od Różanego Potoku do Dopływu z Uchorowa, dopływ z Łysiego Młyna, Bogdanka, Potok Junikowski, Samica Kierska, Przeźmierka, Kopel od Głuszynki do ujścia, Kopel do Głuszynki, Cybina, Główna od zlewni Zbiornika Kowalskiego do ujścia, Jezioro Kierskie. Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska²⁷² prowadzonego przez

10 ha. W ich pobliżu znajduje się szereg stawów sztucznych, utworzonych dla infiltracyjnego Ujęcia Wody Dębina, zaopatrującego Poznań w wodę wodociągową. Są one ze sobą połączone w jeden system poprzez rowy, przepusty, zasuwy, rurociągi stalowe i dopełniane kolektorami w ciągu całego roku wodą z rzeki Warty.

²⁷¹ Utworzony w miejscu dawnej glinianki pocegielnianej Staw Kajka (pow. 4,3 ha, gł. max 11,8 m, gł. śr. 3,5 m) znajduje się w dolinie rzeki Główniej we wschodniej części miasta Poznania.

²⁷² Dane za 2016 r.

GAZETY I CZASOPISMA WYDAWANE ROCZNIE W POZNANIU – TYTUŁY

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykazują w badanych punktach pomiarowych zły stan wód powierzchniowych.

Na terenie Poznania²⁷³ oraz w jego pobliżu wydzielono 2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych GZWP Nr 150 Pradolina Warszawsko – Berlińska (PWB) w pobliżu Poznania oraz GZWP Nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna (WDK) w południowo-wschodniej części miasta. Zasoby dyspozycyjne zbiorników wynoszą dla PWB 456 i dla WDK ok. 480 tys. m³/d. Na zbiornikach wód podziemnych zlokalizowane jest główne ujęcie wody dla miasta Poznania – w Krajkowie koło Mosiny o wysokich parametrach jakościowych.

Według GUS Poznań zajmuje 21. miejsce w skali kraju (wśród 73 badanych miast) pod względem zagrożenia środowiska emisją zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych²⁷⁴. W Poznaniu do głównych źródeł zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza należy emisja antropogeniczna, pochodząca głównie z emisji powierzchniowej sektora

bytowego²⁷⁵, emisji liniowej z działalności transportowej²⁷⁶ oraz emisji punktowej usługowej i przemysłowej²⁷⁷. Pod kątem ochrony zdrowia i ochrony roślin, Poznań jest zaliczany do najwyższej klasy A w klasyfikacji stref zamieszkania, w której poziom stężeń w powietrzu nie przekracza dopuszczalnych norm dla stężenia: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, tlenku węgla, ozonu²⁷⁸. Zbyt wysoki jest natomiast poziom stężenia pyłu zawieszonego (PM₁₀) w badaniu 24-godzinny²⁷⁹ oraz benzo(a)pirenu w uśrednionym badaniu rocznym, co kwalifikuje pod tym względem obszar mia-

sta do najniższej klasy C²⁸⁰ i wymaga podjęcia działań naprawczych²⁸¹. Najczęstszą przyczyną występowania stężeń ponadnormatywnych pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu jest wzmożona aktywność grzewcza w okresie zimowym tzw. niska emisja powstająca w wyniku spalania węgla i jego pochodnych oraz biomasy, spalanej w warunkach niskiej emisji w indywidualnych źródłach grzewczych – bez urządzeń odpylających, które występują powszechnie w energetyce zawodowej. Dodatkową przyczyną niskiej emisji są niesprzyjające czynniki meteorologiczne (małe prędkości wiatru lub tzw. cisza, niskie położenie warstwy mieszania i stan stałej równowagi atmosfery). W 2017 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze miasta Poznania, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następu-

²⁷⁵ Sektor bytowy emituje najwięcej pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu w sezonie zimowym poprzez stosowanie do ogrzewania niskiej jakości paliw oraz biomasy.

²⁷⁶ Ruch drogowy emituje najwięcej tlenków azotu, pyłu zawieszonego i benzenu. Podwyższone stężenia tych zanieczyszczeń występują na skrzyżowaniach i drogach o dużym natężeniu ruchu biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Przyczyną nadmiernej emisji jest zły stan techniczny pojazdów, nieprawidłowa eksploatacja, korki uliczne, zwiększający się poziom motoryzacji.

²⁷⁷ Praca kotłowni przemysłowych i procesy produkcyjne.

²⁷⁸ Strefę aglomeracji poznańskiej, podobnie jak cały obszar województwa wielkopolskiego, zaliczono do klasy D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu do 2020 r.

²⁷⁹ Wysoki poziom stężenia pyłu zawieszonego występuje sezonowo. Powodem przekroczeń stężenia pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na pogorszenie warunków aerosanitarnych w mieście.

²⁸⁰ W miejscowościach zaliczanych do klasy C stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.

²⁸¹ Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił w 2015 r. program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracji poznańskiej, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀, mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

²⁷³ Największe zasoby wód występują na południe od Poznania, gdzie znajdują się 2 ww. główne zbiorniki czwartorzędowych wód podziemnych.

²⁷⁴ Dane za 2016 r.

je spalanie paliw²⁸². Miasto Poznań uruchomiło usługę internetową Atmosfera dla Poznania²⁸³, która na podstawie danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska prezentuje on-line dane dotyczące zanieczyszczenia powietrza w mieście wraz z ekoprognozą na najbliższe dni.

Wg danych Światowej Organizacji Zdrowia²⁸⁴, która porównała stan czystości powietrza w miastach, Poznań znajduje się pod tym względem na 751 miejscu na świecie, z taką samą wartością średnią zanieczyszczenia powietrza (roczny poziom PM10 wynosi $27 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a PM2,5 – $21 \mu\text{g}/\text{m}^3$) jak Kopenhaga, Drezno, Frankfurt.

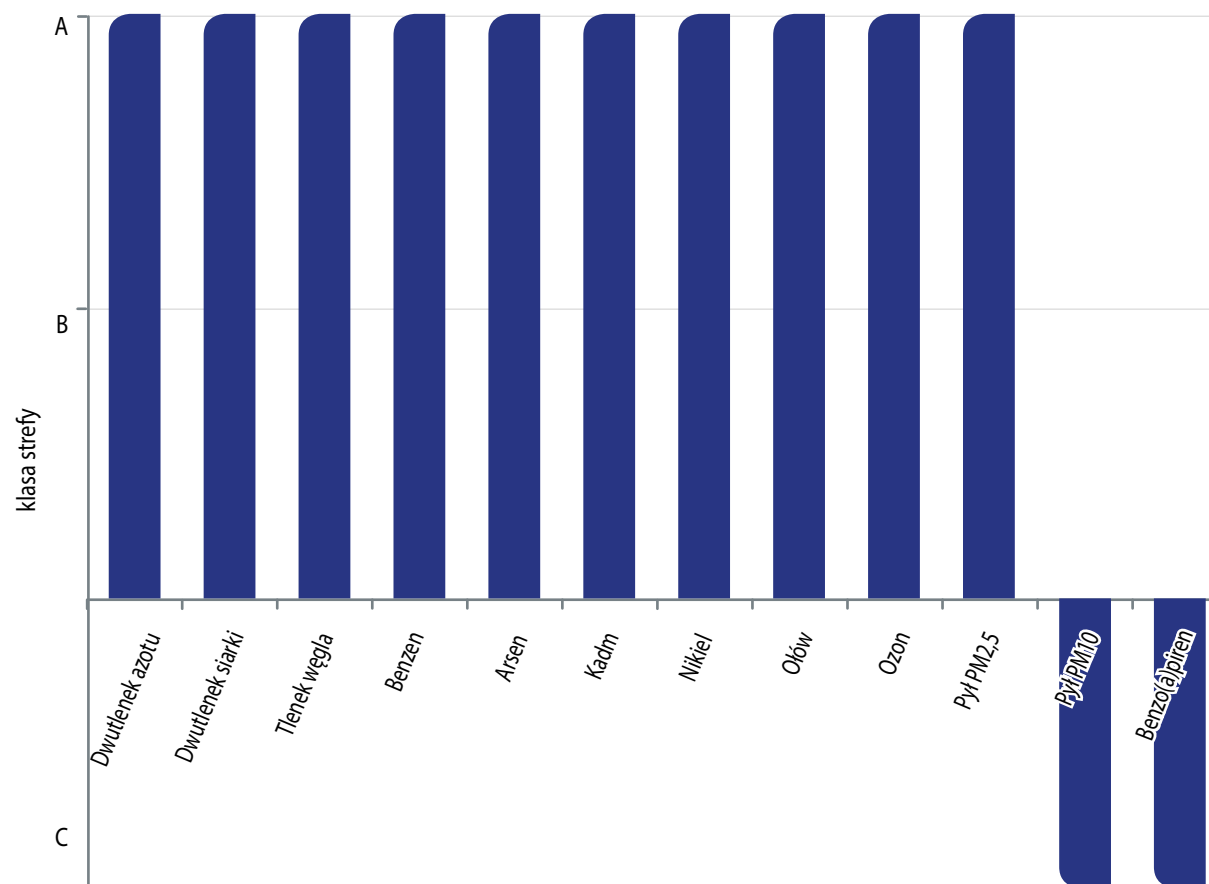
Według bilansu dla miasta Poznania, całkowita emisja gazów cieplarnianych wynosi ok. 4,2 mln

²⁸² Celem uchwały jest zapobieganie negatywnemu oddziaływaniu instalacji spalania paliw na zdrowie ludzi i na środowisko.

²⁸³ <http://www.poznan.pl/srodowisko/atmosfera/>

²⁸⁴ W rankingu WHO uwzględniła 1,1 tys. miejscowości (stolice i powyżej 100 tys. mieszkańców) z 91 krajów badając średnią roczną ilość cząstek stałych o wielkości do 10 mikronów, które przedostają się do płuc, a następnie do krwiobiegu, stając się przyczyną chorób serca, raka płuc, astmy i ostrych infekcji układu oddechowego. Zgodnie z wytycznymi organizacji ich maksymalne dopuszczalne dla zdrowia stężenie wynosi $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (światowa średnia wynosi 70).

KLASYFIKACJA STREFY AGLOMERACJA POZNAŃSKA Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW OKREŚLONYCH W CELU OCHRONY ZDROWIA

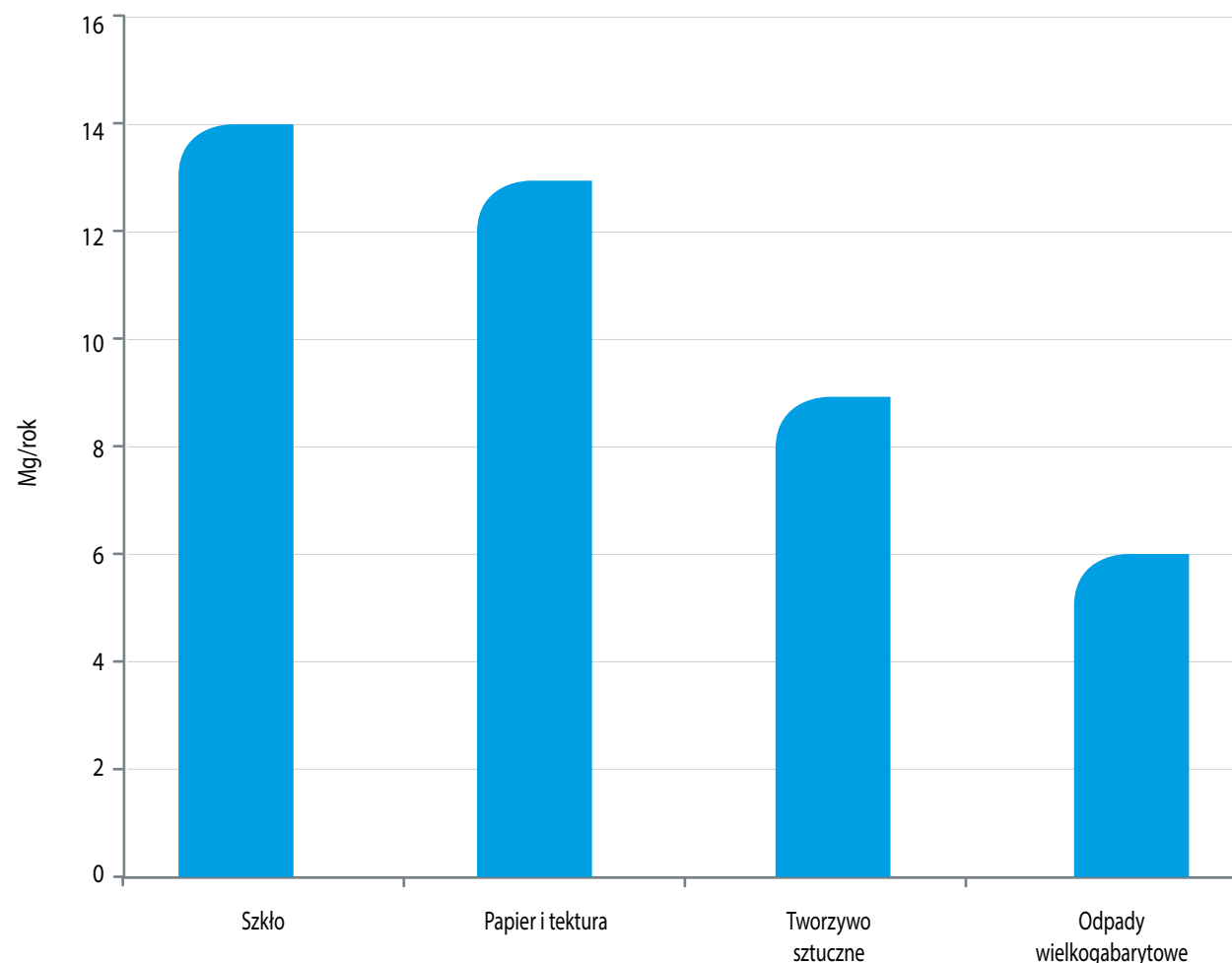
ton ekwiwalentnej emisji CO₂. Dominuje emisja CO₂ pochodząca ze zużycia energii elektrycznej oraz bezpośredniego spalania paliw (ok. 91,5% emisji gazów cieplarnianych w Poznaniu)²⁸⁵. Najwięcej CO₂ powstaje w transporcie drogowym (33,5%), przemyśle (28%) oraz budynkach mieszkalnych (23%). Działania podejmowane w mieście celem redukcji niskiej emisji spowodowały, że od 2000 r. emisja CO₂ zmniejszyła się o ponad 10%. W 2015 r. został opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Metropolii Poznań²⁸⁶, który zakłada dla Poznania ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% do 2020 r. oraz o 30% do 2040 r. (w porównaniu z poziomem z 2010 r.), przy utrzymaniu dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego; podniesienie efektywności energetycznej o 10% w 2020 r. oraz o 15% w 2040 r.; zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym bilansie energetycznym do poziomu 2,3% w 2020 r. oraz do 3,5% w 2040 r.

Głównym źródłem hałasu w Poznaniu jest hałas drogowy. Badania wykonane w ramach

²⁸⁵ Dane za 2013 r.

²⁸⁶ W 2016 r. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Poznania został uchwalony przez Radę Miasta Poznania.

SELEKTYWNA ZBIÓRKA ODPADÓW W POZNANIU

opracowywania mapy akustycznej miasta Poznania²⁸⁷ pokazują, że prawie 16% mieszkańców jest narażonych na hałas drogowy, 3% na hałas lotniczy, 2% na hałas tramwajowy a 1% na hałas kolejowy. Na nadmierny hałas drogowy, o poziomie ponad 55 dB, jest narażonych 2,5% mieszkańców, 1% na nadmierny hałas lotniczy²⁸⁸, 0,1% na nadmierny hałas tramwajowy, 0,05% na nadmierny hałas kolejowy. Systematycznie są niwelowane najwyższe przekroczenia normy hałasu, szczególnie w porze nocnej. Na terenie Poznania²⁸⁹ obowiązuje uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego określająca zasięg obszaru ograniczonego użytkowania²⁹⁰ wokół Portu Lotniczego Poznań-Ławica. Hałas

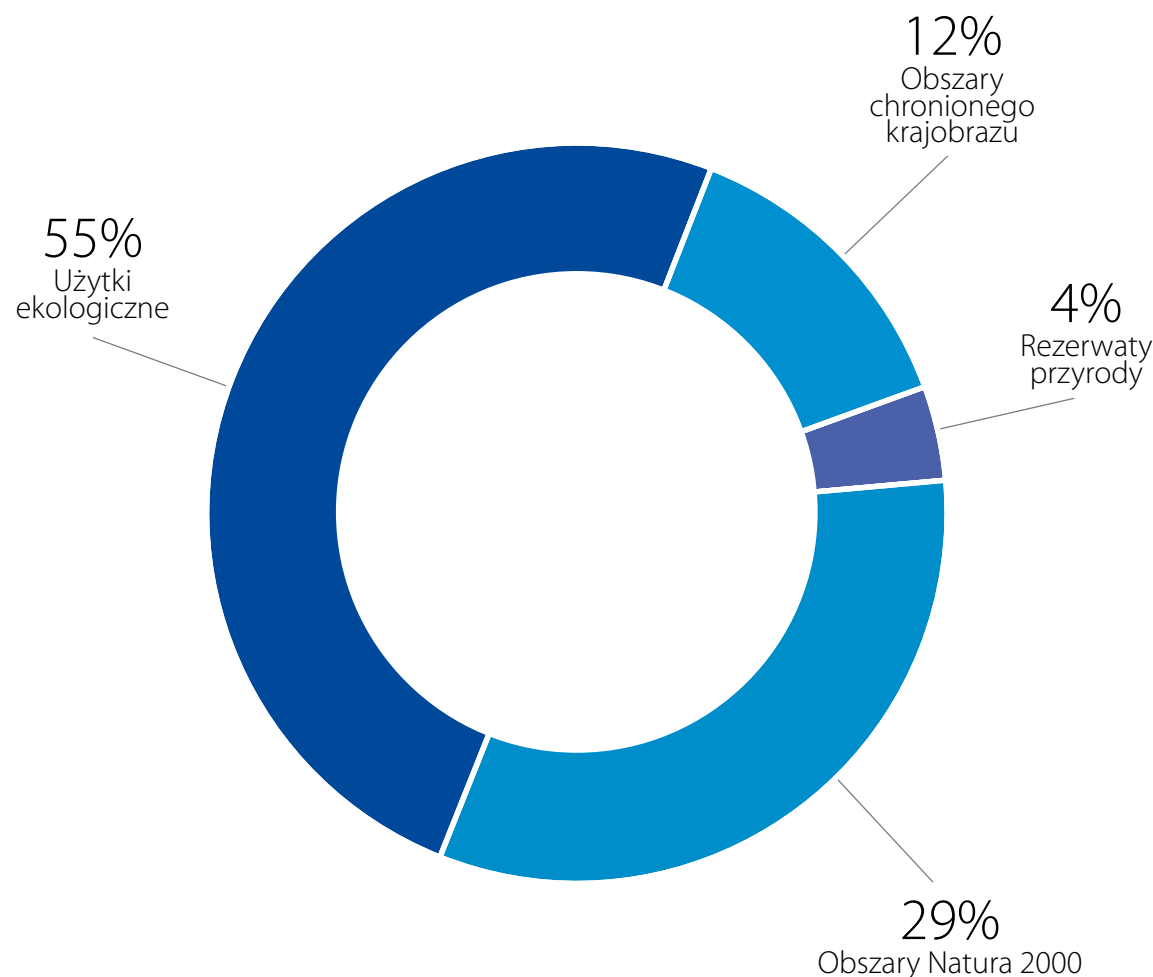
²⁸⁷ Mapa akustyczna miasta Poznania: <http://www.poznan.pl/mim/wos/mapa-akustyczna-2017,p,11105,40435.html>

²⁸⁸ Hałas jest generowany przez zlokalizowane na terenie miasta 2 lotniska: cywilne Poznań – Ławica oraz znajdujące się w strukturach NATO lotnisko wojskowe Krzesiny obsługujące wielozadaniowe samoloty odrzutowe F16.

²⁸⁹ W 2008 r. został także wyznaczony obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Poznań – Krzesiny. Jednak istnienie tego obszaru jest wciąż przedmiotem sporu prawnego.

²⁹⁰ Obszar ograniczonego użytkowania (OOU) dzieli tereny wokół Portu Lotniczego Poznań – Ławica, należące do Miasta Poznania oraz miejscowości Przeźmierowo w gminie Tarnowo Podgórne, na 2 strefy (wewnętrzną i zewnętrzną). Strefa wewnętrzna narażona jest na większy dyskomfort związany z hałasem. OOU obejmuje także 2 pasy ciągnące się na wschód wzdłuż ul. Bukowskiej i na zachód w głąb Przeźmierowa. Na terenie OOU nie można budować nowych obiektów użyteczności publicznej.

POWIERZCHNIA CHRONIONYCH OBSZARÓW PRZYRODNICZYCH W POZNANIU

kolejowy i przemysłowy stanowią relatywnie niewielkie zagrożenie w skali całego miasta.

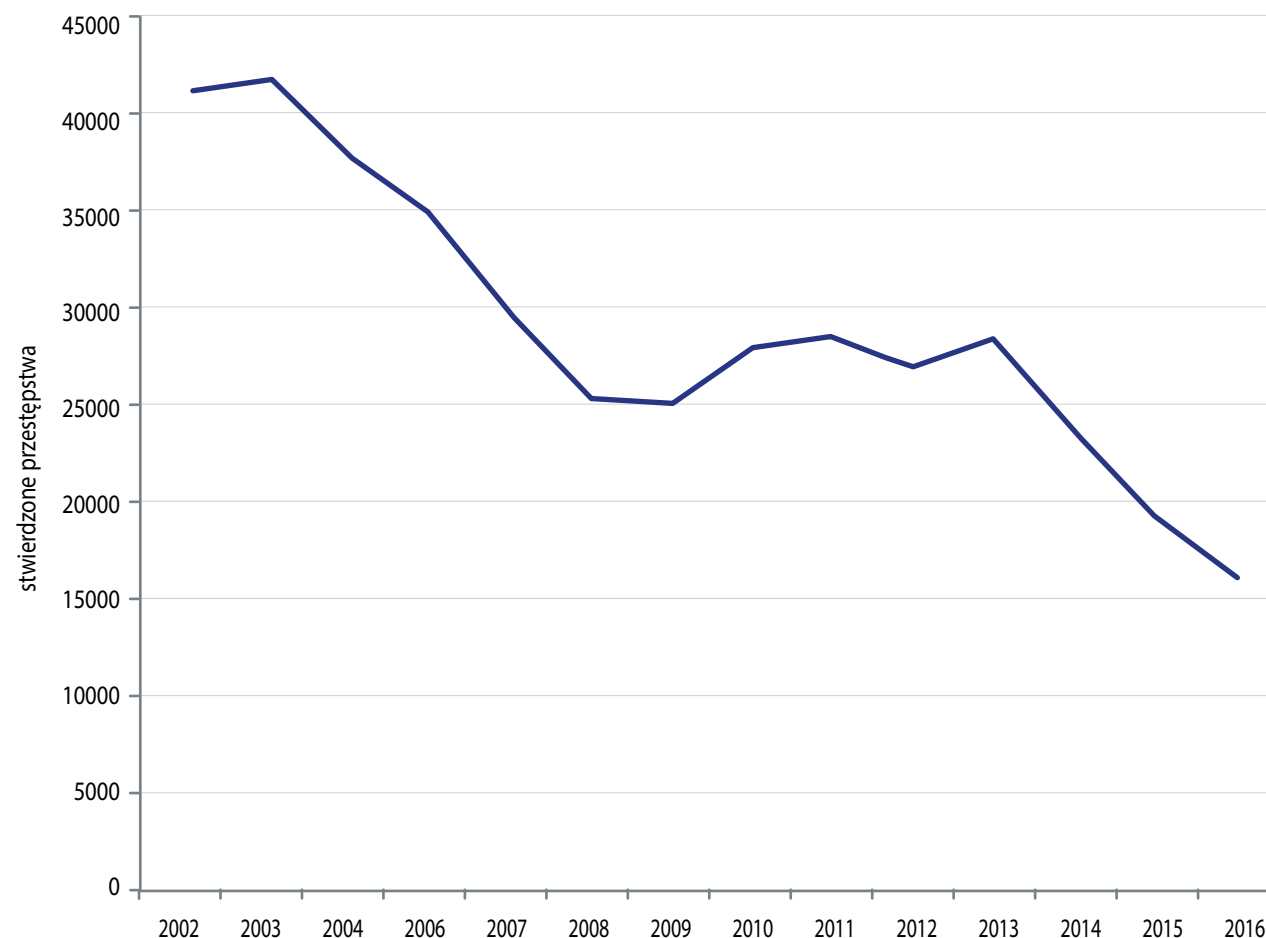
W celu polepszenia klimatu akustycznego stosuje się coraz nowocześniejsze rozwiązania techniczne obniżające uciążliwość akustyczną pojazdów. Powstają ekrany akustyczne, stosuje się tzw. „ciche nawierzchnie” oraz wyciszone torowiska tramwajowe, powstają drogi rowe-rowe. W centrum miasta wprowadzono strefę płatnego parkowania oraz strefę 30, czyli obszar uspokojonego ruchu.

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017”, Miasto Poznań wchodzi w skład Regionu II gospodarki odpadami komunalnymi w województwie Wielkopolskim. W Regionie II²⁹¹ regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych są: spalarnia odpadów komunalnych²⁹² w Poznaniu, kompostownia

²⁹¹ Na obszarze Regionu II znajdują się także zlokalizowane w Poznaniu 3 instalacje zastępcze – sortownie odpadów selektywnie zbieranych i zmieszanych firm wywozowych: Alkom, San-Eko i Remondis Sanitech.

²⁹² Instalacja składa się z 2 linii technologicznych o zdolności produkcyjnej 210 tys. Mg/rok odpadów, dostarczanych z terenu gmin należących do Regionu II (Buk, Poznań, Oborniki, Murowana Goślina, Suchy Las, Czerwonak, Swarzędz, Pobiedziska, Kostrzyn, Kleszczewo). Spalarnia może wytwarzać

PRZESTĘPCZOŚĆ W POZNANIU

komorowa, biokompostownia – instalacja do odzysku odpadów biodegradowalnych i składowisko odpadów w Suchym Lesie.

Przeciętny mieszkaniec Poznania wytwarza rocznie 420 kg odpadów zmieszanych²⁹³, w tym 299 kg stanowią odpady komunalne zmieszane, a 65 kg – odpady komunalne zbierane selektywnie oraz 31 kg odpadów ulegających biodegradacji. Największy udział (71%) w strukturze odebranych odpadów stanowią niezaregregrowane zmieszane odpady komunalne²⁹⁴, z których dwie trzecie jest przetwarzana w spalarni odpadów komunalnych. W Poznaniu funkcjonują 4 sortownie odpadów komunalnych niesegregowanych i zbieranych selektywnie²⁹⁵. Odpady poddawane odzyskowi kierowane są głównie do sortowni firm wywozowych.

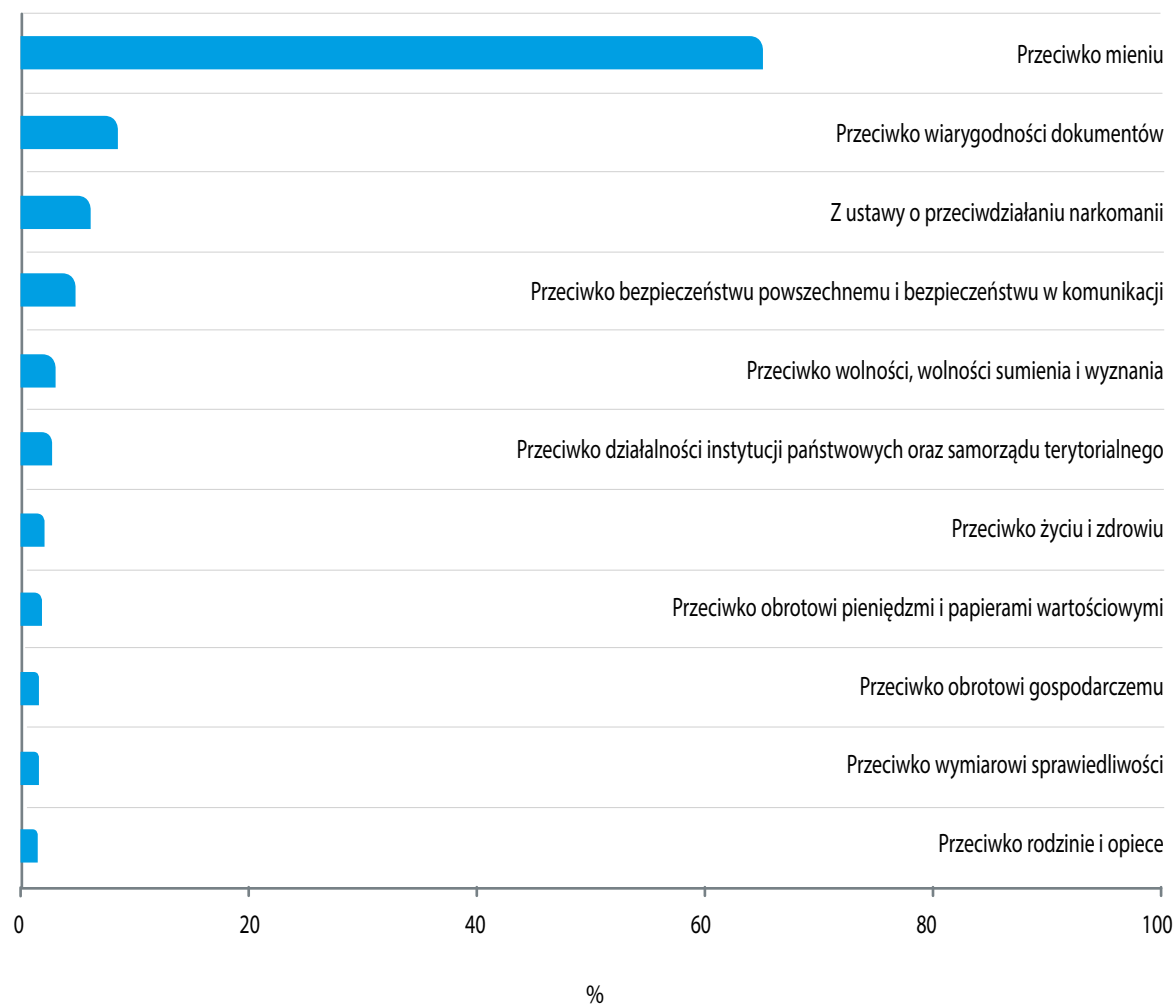
32 tys. MWh energii elektrycznej i 150,3 tys. GJ energii cieplnej. Obiekt powstał w ramach hybrydowego partnerstwa publiczno-prywatnego Miasta Poznań i firmy Sita Zielona Energia, przy udziale środków unijnych. W Poznaniu działa także instalacja współpalająca odpady należące do Veolia Poznań ZEC S.A. Elektrociepłownia Poznań Karolin EC II.

²⁹³ Dane za 2016 r. Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”.

²⁹⁴ Udział odpadów zbieranych selektywnie wynosi 15,5%, odpadów ulegających biodegradacji – 7,3%, odpadów budowlanych – 3,3%.

²⁹⁵ Ich łączna zdolność przerobowa wynosi prawie 453 tys. Mg/rok odpadów.

STRUKTURA PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH W POZNANIU

Zarządzane przez Miasto Poznań składowisko w Suchym Lesie o łącznej powierzchni 56,76 ha spełnia wszystkie normy ekologiczne. Na jego terenie funkcjonują 2 kompostownie²⁹⁶, nowoczesny system oczyszczania odcieków ze składowiska oraz elektrociepłownia biogazowa²⁹⁷, wykorzystująca powstający samoistnie metan, produkująca 6,3 tys. MWh energii elektrycznej rocznie²⁹⁸. Stopień wypełnienia składowiska wynosi blisko 83%²⁹⁹. Selektowna zbiórka odpadów prowadzona jest poprzez: Mobilny Punkt Gromadzenia Odpadów Problemowych (Gratowóz) oraz 3 Punkty Gromadzenia Odpadów Problemowych (Gratowisko)³⁰⁰, a także przez firmy wywozowe we własnym zakresie. Rocznie w Poznaniu odzyskuje się ponad 35 tys. ton odpadów³⁰¹, które są ponownie wykorzystywane,

²⁹⁶ Kompostownia komorowa o zdolności przerobowej 30 tys. Mg/rok oraz kompostownia pryzmowa o zdolności przerobowej 10 tys. Mg/rok.

²⁹⁷ Moc zainstalowana elektrociepłowni biogazowej wynosi 1,2 MWe.

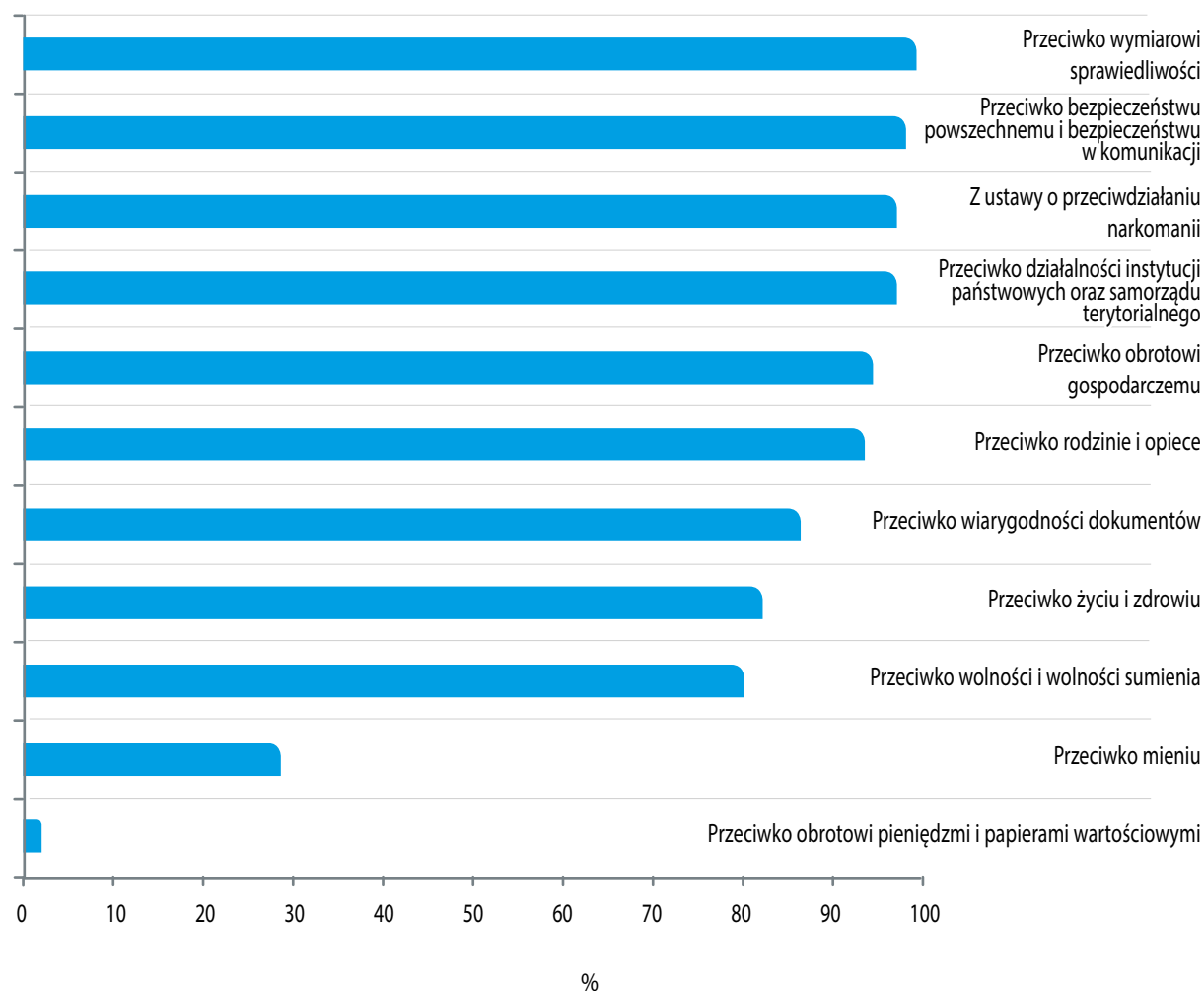
²⁹⁸ Dane za 2016 r.

²⁹⁹ Dane za 2016 r.

³⁰⁰ Punkty Gromadzenia Odpadów Problemowych znajdują się w Poznaniu przy ul. 28 Czerwca 1956 roku nr 284 oraz ul. Wrzesińskiej 12, a także na terenie składowiska odpadów komunalnych w Suchym Lesie przy ul. Meteorowej 1. Przy ul. Wrzesińskiej funkcjonuje także Punkt Drugie Życie przez Powtórne Użycie, gdzie mieszkańcy mogą pozostawić rzeczy w dobrym stanie technicznym, które mogą zostać użyte przez innych.

³⁰¹ W 2016 r. odebrano od mieszkańców: 12,7 ton papieru i tektury, 13,7 ton stłuczki szklanej, 8,9 ton tworzyw sztucznych, 8,8 ton odpadów zie-

WYKRYWALNOŚĆ PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH W POZNANIU

w tym poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosi 39,6%, a odpadów budowlanych oraz rozbiórkowych (innych niż niebezpieczne) – 93,4%³⁰². Poziom redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wynosi 0%. Oznacza to, że na terenie Poznania są osiąganym wymagane wszystkie poziomy ograniczania masy odpadów komunalnych oraz poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia.

Odpady przemysłowe nie stanowią obecnie poważniejszego zagrożenia dla środowiska w mieście. Około 98% odpadów zostaje poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu, w tym zaledwie niecałe 1% jest składowanych. Większość odpadów przemysłowych jest wywożona i utylizowana poza Poznaniem, gdzie są wykorzystywane, poddawane procesom prowadzącym do odzyskania z nich substancji, materiałów, energii lub unieszkodliwiane.

lonych. W ramach miejskiego systemu zbiórki odpadów problemowych, koordynowanego przez Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o., zebrano łącznie 30,6 ton przeterminowanych leków, 860 ton sprzętu elektrycznego i elektronicznego, 11,3 ton baterii małogabarytowych, 6,4 tys. ton odpadów wielkogabarytowych i 397 ton odpadów opakowaniowych.

³⁰² Dane za 2016 r.

Na terenie miasta obowiązuje uchwalony przez Radę Miasta Poznania „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania”, który w sposób kompleksowy porządkuje tę sferę. W Poznaniu wdrożono kompleksowy program opieki nad bezdomnymi zwierzętami domowymi i dzikimi oraz zapobiegania ich bezdomności.

W Poznaniu znajdują się chronione obszary przyrodnicze o łącznej powierzchni 1 965 ha³⁰³: 2 rezerваты przyrody Morasko i Żurawiniec, obszar chronionego krajobrazu Dolina Cybiny, 9 użytków ekologicznych Bogdanka I, Bogdanka II, Darzybór, Dębina I, Dębina II, Łęgi Potoku Różanego, Strzeszyn, Traszki Ratajskie i Wilczy Młyn oraz 35 pomników przyrody³⁰⁴. W mieście wyznaczono także specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000: ostoję Fortyfikacje w Poznaniu, obejmującą kompleks 22 XIX-wiecznych budowli fortecznych³⁰⁵ oraz fragmenty 2 innych obszarów Natura 2000: Biedrusko i Dolina Samicy, położonych przede wszystkim na terenach innych gmin.

³⁰³ W wielkości tej ujęty jest obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu”, nie ujęto natomiast powierzchni zajmowanej przez pomniki przyrody.

³⁰⁴ 895 drzew (20 pojedynczych i 4 grupy drzew), 8 alei oraz 3 głązy narzutowe.

³⁰⁵ Stanowią jedno z największych w Polsce miejsc zimowania nietoperzy.

Miasto Poznań angażuje się w liczne przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska oraz promocją zachowań proekologicznych. Należą do nich m.in. pionierski w skali kraju program pn. „Trzymaj ciepło”³⁰⁶ i program pn. „Ecodriving bezpiecznego Poznania”³⁰⁷. Dwa razy w roku odbywa się ciesząca się dużą popularnością akcja „Sprzątanie Świata”. Poznań jako pierwsze miasto w Polsce i piąte w Europie Środkowo-Wschodniej posiada tytuł „Miasto Przyjazne dla Sprawiedliwego Handlu”, które otrzymał w ramach międzynarodowego projektu Komisji Europejskiej pn. „Aware & Fair”.

Działania związane z kompleksową ochroną środowiska są realizowane zgodnie z uchwalonymi przez Radę Miasta Poznania programami: „Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku” oraz „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania”.

³⁰⁶ Program obejmuje badanie szczelności cieplnej budynków metodą termowizyjną.

³⁰⁷ Współfinansowany ze środków unijnych program ma na celu promocję ekologicznego i ekonomicznego stylu jazdy.

Bezpieczeństwo publiczne

Rocznie w Poznaniu funkcjonariusze Policji interweniują ponad 80 tys. razy³⁰⁸. Liczba stwierdzonych przestępstw wynosi 16,6 tys.³⁰⁹, z których 84% stanowią przestępstwa kryminalne, w tym 68% to przestępstwa przeciwko mieniu. Dominują kradzieże, oszustwa i przestępstwa narkotykowe. Ogólna wykrywalność sprawców³¹⁰ wynosi prawie 50%³¹¹. Najwyższa wykrywalność obejmuje przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w transporcie (98%) oraz przeciwko rodzinie i opiece (93,5%), najniższa dotyczy kradzieży (ok. 28%). Co dwudzieste piąte stwierdzone przestępstwo jest popełniane przez osoby nieletnie.

Do najbardziej niebezpiecznych ulic³¹² w Poznaniu należą: Dworcowa, Głogowska, Matyi, Półwiejska oraz osiedla Piastowskie.

³⁰⁸ W 2016 r. odnotowano 82,9 tys. interwencji.

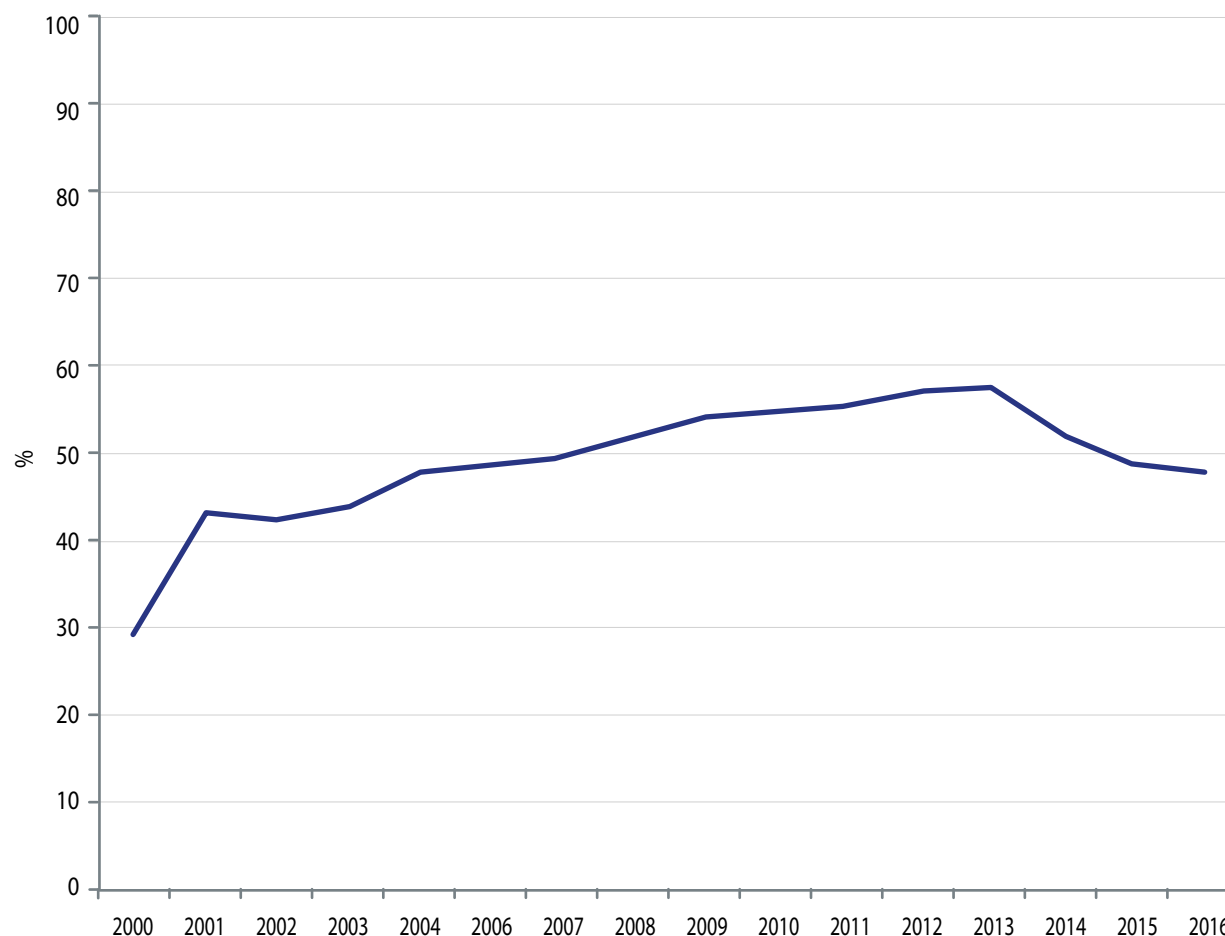
³⁰⁹ Dane za 2016 r.

³¹⁰ W 2016 r. funkcjonariusze Policji zatrzymali 6,5 tys. sprawców przestępstw w momencie ich popełnienia.

³¹¹ W 2016 r. wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw wyniósł 47,9%.

³¹² Wg liczby zgłoszonych policji zdarzeń karalnych w 2016 r.

WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI PRZESTĘPSTW W POZNANIU

W Poznaniu funkcjonuje interaktywna Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, która ułatwia kontaktowanie się z policją w przypadku niepokojących zdarzeń nie wymagających pilnej interwencji. Wśród zgłaszanych tą drogą przez mieszkańców zagrożeń bezpieczeństwa dominuje przekraczanie dozwolonej prędkości (28%), nieprawidłowe parkowanie (23%) oraz spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych (21%). Mieszkańcy mogą także korzystać z mobilnej aplikacji „Moja Komenda” uruchomionej w Komendzie Miejskiej Policji w Poznaniu, która pozwala na lepszy kontakt z dzielnicowymi.

Straż Miejska Miasta Poznania koncentruje się na utrzymaniu porządku publicznego, czystości i estetycznego wyglądu miasta, zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży, zapobieganiu łamaniu przepisów ruchu drogowego, ochronie środowiska, zwalczaniu negatywnych skutków naruszania porządku w mieście oraz prowadzeniu działalności kontrolno-prewencyjnej. Strażnicy miejscy interweniują rocznie ponad 50 tys. razy³¹³, najczęściej

³¹³ W 2016 r. odnotowano 51,9 tys. interwencji zgłoszonych do Straży Miejskiej Miasta Poznania.

w przypadkach niewłaściwie zaparkowanych pojazdów oraz zaniedbań porządkowych. Eko Patrol Straży Miejskiej, który zajmuje się interwencjami związanymi z ochroną przyrody i środowiska, został wyposażony w mobilne urządzenie do pomiaru poziomu pyłu zawieszonego³¹⁴, przeprowadza rocznie ponad blisko 2 tys. kontroli legalności spalania, w trakcie których ujawnia ponad 0,4 tys. nieprawidłowości.

Rocznie na terenie Poznania odnotowuje się 1,1 tys. pożarów i 2,2 tys. miejscowych zagrożeń³¹⁵. Najwięcej pożarów powstaje w budynkach mieszkalnych i środkach transportu. Od kilku lat zmniejsza się zagrożenie pożarowe, wzrasta natomiast liczba miejscowych zagrożeń, szczególnie skutków wypadków drogowych, spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Najczęstszą przyczyną pożarów jest nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym, a miejscowych zagrożeń – silne wiatry. W Wielkopolsce działa zintegrowany system bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego, w ramach

³¹⁴ Od 2017 r.

³¹⁵ Dane za 2016 r.

którego w Poznaniu działa największe w regionie stanowisko³¹⁶ do analizowania i prognozowania zagrożeń oraz kierowania działaniami ratowniczymi, połączone szerokopasmową siecią teleinformatyczną z jednostkami i stanowiskami straży pożarnej w województwie wielkopolskim.

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców jest jednym z priorytetów władz miejskich. W ramach „Miejskiego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego”³¹⁷ Miasto Poznań prowadzi działania z zakresu przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie, subkultury młodzieżowe, sekty), zagrożeń w transporcie

³¹⁶ Stanowisko to pełni funkcję stanowiska zapasowego dla centrum 112 przy ul. Wiśniowej, oraz jest siedzibą Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu. Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej planuje uruchomienie w Poznaniu drugiego stanowiska, koordynującego działalność pozostałych.

³¹⁷ Program ma na celu przeciwdziałanie drobnym wykroczeniom i przestępstwom o tzw. niskiej szkodliwości gdyż przyjmuje, że bierna postawa wobec tych wykroczeń i przestępstw przyczynia się do wzrostu liczby ciężkich przestępstw, a także wpływa na poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

publicznym i ruchu drogowym, a także zagrożeń nadzwyczajnych (pożary, powodzie, katastrofy, zagrożenia chemiczne, ekologiczne). Własne akcje, także we współpracy z Miastem Poznaniem, prowadzi Komenda Miejska Policji.

W mieście działa system monitoringu wizyjnego, który zwiększa szansę na wykrycie przestępstw i wykroczeń już w momencie ich popełniania. Obejmuje on 606 kamer³¹⁸, zlokalizowanych w miejscach uznanych za niebezpieczne, głównie na skrzyżowaniach o dużym natężeniu ruchu, wiaduktach, przystankach transportu zbiorowego oraz wzdłuż ciągów ruchu pieszego. Analizy policyjne wykazują, że w miejscach objętych monitoringiem spada przestępczość w kategoriach tzw. „przestępstw ulicznych”³¹⁹.

Miasto Poznań posiada system zarządzania kryzysowego, w ramach którego w sytuacjach kryzysowych i klęsk żywiołowych poprzez całodobowe Centrum Zarządzania Kryzysowego koordynuje działania ratownicze i zapewnia

odpowiednie zabezpieczenie logistyczne. W mieście działa system przekazywania mieszkańcom ostrzeżeń o sytuacjach kryzysowych zagrażających zdrowiu i życiu oraz konieczności ewakuacji z określonych rejonów miasta za pomocą SMS. Od 2015 r. Miasto Poznań posiada plan operacyjny ochrony przed powodzią³²⁰.

Mieszkańcy mogą zgłaszać służbom miejskim interwencje poprzez darmową aplikację „Interwencje – Poznań”, działającą w serwisie Google play, zintegrowaną z wykorzystywanym od kilku lat internetowym systemem zgłaszania interwencji do Straży Miejskiej Miasta Poznania.

³¹⁸ Dane za 2016 r.

³¹⁹ W 2017 r. w systemie monitoringu wizyjnego ujawniono 8,7 tys. zdarzeń wymagających podjęcia interwencji, co pozwoliło, w większości przypadków, na ujęcie na gorącym uczynku sprawców czynów zabronionych.

³²⁰ „Plan działań kryzysowych na wypadek powodzi”, obejmujący kluczowe obiekty wodno-kanalizacyjne zagrożone powodzią, posiada także spółka z udziałem Miasta Aquanet SA.

Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Poznania Program dla Śródmieścia

Planowanie rozwoju miasta

Strategia Rozwoju Miasta Poznania

W styczniu 2017 r. Rada Miasta Poznania uchwaliła „Strategię Rozwoju Miasta Poznania 2020+”³²¹. Strategia koncentruje się na 5 wzajemnie powiązanych obszarach, uznanych za priorytetowe dla rozwoju miasta zarówno przez mieszkańców jak i ekspertów: Silna Metropolia, Nowoczesna przedsiębiorczość, Zielone, mobilne miasto, Przyjazne osiedla, Wspólnotowość i dialog społeczny. Mają one za zadanie polepszenie sytuacji

³²¹ <http://www.poznan.pl/mim/main/aktualizacja-strategii,p,14886,24890.html>

w zakresie mobilności miejskiej, środowiska, lokalnych warunków życia i przedsiębiorczości, innowacyjności, partycypacji publicznej oraz zwiększenia znaczenia Poznania w skali globalnej opierając się na lokalnych, unikalnych zasobach. Wizja przedstawia pożądany obraz miasta we wszystkich istotnych wymiarach jego rozwoju. Brzmi ona następująco: „Poznań w 2030 roku jest wielopokoleniową wspólnotą ludzi zamieszkujących zielone, przyjazne i dobrze skomunikowane osiedla. Jego mieszkańcy – przedsiębiorczy i zaangażowani społecznie, realizujący swoje marzenia i aspiracje – są zadowoleni z warunków życia, jakie stwarza im miasto, oraz dumni z tego, że jest ono rozpoznawane w kraju i za granicą dzięki swojemu dziedzictwu historycznemu, kulturowemu i akademickości oraz współczesnym, wyjątkowym osiągnięciom. Sprzyjający klimat

biznesowy oraz polityka społecznej spójności umożliwiają wszystkim mieszkańcom pełne włączenie się w życie miasta”. Cel główny strategii został zdefiniowany w następujący sposób: „Podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców i znaczenia Poznania na arenie międzynarodowej”.

W 2012 r. aktualizację „Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku”³²² przyjął także Sejmik Województwa Wielkopolskiego. Władze samorządowe województwa

³²² W zaktualizowanej strategii przyjęto, że wzmacniać rozwój regionu można jedynie przy równoczesnym rozwoju wszystkich części Wielkopolski – zarówno biegunów wzrostu, jak i obszarów problemowych, a przede wszystkim przez podtrzymywanie wzajemnie korzystnych relacji między nimi. Cele strategiczne rozwoju Wielkopolski obejmują m.in.: transport w regionie, sferę badawczo-rozwojową, innowacyjność, przedsiębiorczość oraz ochronę środowiska z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii.

wielkopolskiego zakończyły także w ramach projektu systemowego „Budowa Wielkopolskiego Systemu Innowacji” projekt społeczny „Foresight Wielkopolska”, który wskazał możliwe kierunki rozwoju regionu w najbliższych 20 latach, które wpłyną na podniesienie jakości życia Wielkopolan. Przedstawiono 3 zintegrowane scenariusze rozwoju Wielkopolski do 2030 r.³²³

Rozwój Wielkopolski został także ujęty w „Strategii Rozwoju Polski Zachodniej”, obejmującej województwa: dolnośląskie, lubuskie, opolskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie. W dokumencie określona została wizja makroregionu, zgodnie z którą w 2020 r. Polska Zachodnia jako region dorzecza Odry ma być regionem otwartym, atrakcyjnym, mobilizującym, kreatywnym i współpracującym.

³²³ Pierwszy, najbardziej optymistyczny scenariusz rozwoju zakłada trwały wzrost, silne i mądre przywództwo, duże zaangażowanie wszystkich mieszkańców równomiernie rozwijającego się regionu, mocną gospodarkę, która potrafi wykreować rozpoznawalne w świecie marki. Drugi scenariusz, najbardziej realistyczny zakłada, że region będzie się rozwijać „wyspowo”, najbardziej dynamicznie w Poznaniu i nielicznych innych miastach regionu. W trzecim scenariuszu rozwoju duży nacisk ma być położony na działania w sferze społecznej, mobilizującej do większej aktywności. Wzrośnie wówczas rola instytucji społecznych, organizacji samorządowych, silniejsze mają też być więzi społeczne, przy braku otwartości wobec świata zewnętrznego.

Gminny Program Rewitalizacji

Od 2017 r.³²⁴ działania rewitalizacyjne³²⁵ na terenie Poznania są prowadzone w ramach uchwalonego przez Radę Miasta Poznania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Poznania³²⁶ obejmujący przede wszystkim obszar rewitalizacji wyznaczony uchwałą Rady Miasta Poznania, tj. Śródmieście i niektóre tereny przyległe. Po wdrożeniu programu, obszar rewitalizacji ma stać się obszarem: równomiernie rozwiniętym, kształtowanym przez silne społeczeństwo obywatelskie, stanowiącym najlepsze miejsce do zamieszkania, pracy, nauki, prowadzenia działalności gospodarczej, przede wszystkim handlu i usług oraz kreatywnej przedsiębiorczości, rozwoju kultury oraz wypoczynku w kameralnych i atrakcyjnie urządzonej wewnątrz urbanistycznych: placach i ulicach, parkach i skwerach. Głównymi celami strategicznymi

³²⁴ W Poznaniu działania rewitalizacyjne są prowadzone od 2005 r., początkowo w formie pilotażu, następnie w ramach 3 edycji miejskiego programu rewitalizacji.

³²⁵ Zgodnie z uchwałą w 2015 r. przez Sejm RP ustawą o rewitalizacji, podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji, zapewniającym jej kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną są gminne programy rewitalizacji.

³²⁶ <http://bip.poznan.pl/bip/uchwaly/lvi-1021-vii-2017-z-dnia-2017-11-07,71611/>

realizującymi przedstawioną wizję obszaru rewitalizacji miasta Poznania są: zatrzymanie procesu depopulacji, wzmocnienie aktywności gospodarczej, szczególnie handlowo-usługowej, kulturalnej i społecznej, przywrócenie ciągłości struktur urbanistycznych i estetyki przestrzeni miejskiej, poprawa klimatu akustycznego i jakości powietrza. Gminny Program Rewitalizacji stanowi kontynuację i poszerzenie zakresu realizowanego od 2013 r. Zintegrowanego Programu Odnowy i Rozwoju Śródmieścia Poznania na lata 2014–2030. W ramach programu są prowadzone liczne działania mające na celu ożywienie przestrzeni Śródmieścia, wspierające lokalną wspólnotę, potencjał kulturalny i przedsiębiorczość. Miasto Poznań realizuje programy rewitalizacyjne obejmujące cały obszar Śródmieścia lub jego fragmenty, jak m.in.: „Centrum Warte Poznania” i „Kulturalny Stary Rynek” oraz projekty inwestycyjno-modernizacyjne, jak: „Rewaloryzacja płyty Starego Rynku”, „Rewaloryzacja Placu Kolegiackiego”, „Modernizacja Rynku Łazarskiego”, „Rewitalizacja i rozbudowa zajezdni Madalina”, „Rewaloryzacja Dziecińca pod Słońcem”, „Budowa ciągu pieszo-rowerowego Wartostrada”.

Metropolia Poznań 15 miast partnerskich 11 organizacji i platform międzynarodowych

Współpraca krajowa i międzynarodowa

Metropolia Poznań

W „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” Poznań został wskazany jako jeden z dwunastu ośrodków metropolitalnych w Polsce. Według programu ESPON – Europejska Sieć Obserwacyjna Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej, obszar metropolitalny Poznania (aglomeracja poznańska³²⁷) należy do MEGA – Europejskich Metropolitalnych

Obszarów Wzrostu (ang. Metropolitan European Growth Areas) znajdujących się w grupie weak MEGA, czyli słabiej wykształconych metropolii. Według Globalization and World Cities Research Network³²⁸, Poznań należy do samodzielnych miast, których rozwój nie jest ściśle zależny od metropolii globalnych. W ramach analiz³²⁹ prowadzonych na zlecenie Komisji Europejskiej na bazie projektu Urban Audit, Poznań został

zaliczony do grupy A2 Krajowych Stolic i Metropolii (ang. National Capitals and Metropolises).

Miasto Poznań współpracuje z gminami powiatu poznańskiego, Starostem Powiatowym w Poznaniu oraz gminami Oborniki, Skoki, Szamotuły i Śrem, w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań i Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”³³⁰. Celem współpracy jest zwiększanie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru aglomeracji poznańskiej, definiowanej jako wspólny obszar tych samorządów, przede wszystkim w takich obszarach jak: transport, gospodarka odpadami i wspólna promocja oferty inwestycyjnej

³²⁷ Aglomeracja poznańska, obejmująca miasto Poznań oraz sąsiadujące zurbanizowane gminy powiatu poznańskiego i inne wykazujące silne związki z aglomeracją, jest zamieszkiwana przez ponad 1 mln mieszkańców.

³²⁸ Poznań znajduje się w grupie miast „high sufficiency” (miasta bez zasięgu globalnego, ale samodzielne i niezależne od miast globalnych).

³²⁹ Second State of European Cities Report.

³³⁰ Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” tworzy 8 gmin o łącznej powierzchni 1 469,53 km²: Buk, Czerwonak, Kleszczewo, Kostrzyn, Murowana Goślina, Oborniki, Pobiedziska, Swarzędz oraz Miasto Poznań.

i turystycznej. Realizowane wspólne projekty, obejmujące wszystkich lub wybranych członków Stowarzyszenia Metropolia Poznań, takie jak m.in.: „Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego”, „Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna”, wprowadzenie taryfy aglomeracyjnej³³¹, Zintegrowany System Gospodarki Odpadami, „Metropolitalny Magnes Inwestycyjny”, „Koncepcja Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań – podejście zintegrowane”, „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”, „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Metropolii Poznań”, „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania na lata 2016-2025”, „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania” umożliwią docelowo rozbudowę i modernizację układu transportowego, integrację systemów transportu drogowego, tramwajowego, kolejowego i lotniczego oraz wypracowanie wspólnej gospodarki odpadami, działań promocyjnych, w tym

³³¹ Taryfa aglomeracyjna umożliwia pasażerom z powiatu poznańskiego dojeżdżającym do Poznania na korzystanie w czasie całej podróży z jednego biletu.

turystyki, i strategii pozyskiwania inwestorów dla Metropolii.

Aglomeracja poznańska posiada unikalną w skali kraju strategię rozwoju „Metropolia Poznań 2020. Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej”³³² oraz „Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Aglomeracji Poznańskiej”³³³ i „Koncepcję kierunków rozwoju przestrzennego Metropolii Poznań”, zawierające kompleksową diagnozę stanu zagospodarowania i uwarunkowań rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej.

Województwo Wielkopolskie bierze udział w pracach Platformy Podmiejskich Regionów Europejskich PURPLE, ukierunkowanej na

³³² Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej przyjęta została przez Radę Aglomeracji Poznańskiej w czerwcu 2011 r. Dokument ten kreśli wizję i kierunki rozwoju aglomeracji poznańskiej w perspektywie najbliższych 10 lat. Strategia została opracowana przez środowisko naukowe poznańskich uczelni we współpracy z samorządami, instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi i gospodarczymi.

³³³ Studium stanowi efekt współpracy środowiska naukowego, planistów przestrzennych i przedstawicieli samorządów lokalnych. Zawiera kompleksową diagnozę stanu zagospodarowania i uwarunkowań rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej, w tym aktualne dokumenty planistyczne oraz syntezę kierunków rozwoju przestrzennego w skali całej aglomeracji. Zakres opracowania obejmuje aglomerację w granicach miasta Poznania i powiatu poznańskiego.

podniesienie poziomu znajomości zagadnień podmiejskich w skali europejskiej, narodowej i regionalnej. Sieć pracuje również nad zapewnieniem zrównoważonego rozwoju obszarów podmiejskich, skutkującym polepszeniem jakości życia zarówno mieszkańców miast, jak i ludności żyjącej na obszarach podmiejskich.

Współpraca międzynarodowa Miasta Poznania

Miasto Poznań jest członkiem 11 organizacji i platform współpracy międzynarodowej zrzeszającej miasta i regiony: Cities for Cyclists', EUROCITIES, European Cities Marketing, International Congress and Convention Association, Le Club de Strasbourg, Open & Agile Smart Cities, WHO Global Network for Age-friendly Cities, Mayors for Peace, Oder Partnerschaft, Poznań – Ille-et-Vilaine Foundation, WHO Healthy Cities Network – VI Phase. Przez Związek Miast Polskich oraz Unię Metropolii Polskich Miasto Poznań jest reprezentowane także w Radzie Gmin i Regionów Europy, Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz Kongresie Regionów.

Miasto Poznań współpracuje z 15 miastami partnerskim, takimi jak: Assen (Holandia),

Bolonia (Włochy), Brno (Czechy), Charków (Ukraina), Győr (Węgry), Hanower (Niemcy), Jyväskylä (Finlandia), Kutaisi (Gruzja), Nablus (Palestyna), Nottinghamshire (Wielka Brytania), Pozuelo de Alarcón (Hiszpania), Ra'anana (Izrael), Rennes (Francja), Shenzhen (Chiny), Toledo (USA). Współpraca obejmuje realizację wspólnych projektów z dziedziny kultury, oświaty, gospodarki komunalnej, nauki, turystyki, sportu, ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz ochrony środowiska, a także wymianę doświadczeń z zakresu zarządzania miastem.

W Poznaniu działa Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej, koordynowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, mający na celu zwiększenie aktywności międzynarodowej samorządów oraz intensyfikację współpracy MSZ z samorządami wszystkich szczebli. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego realizował projekt „Wielkopolska Sieć Współpracy Zagranicznej”³³⁴, którego celem było utworzenie narzędzi ułatwiających wielkopolskim

³³⁴ Projekt realizowany w 2015 r. dzięki wsparciu dotacyjnemu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, uzyskanemu w ramach konkursu dotacyjnego „Wsparcie wymiaru samorządowego i obywatelskiego polskiej polityki zagranicznej – 2015”.

jednostkom samorządu terytorialnego prowadzenie aktywnej i spójnej współpracy zagranicznej.

Priorytety współpracy zagranicznej Województwa Wielkopolskiego obejmują gospodarkę, edukację, kulturę, ochronę zdrowia, politykę społeczną, transport, rolnictwo, ochronę środowiska, sport i turystykę. Najważniejsi zagraniczni partnerzy³³⁵ województwa wielkopolskiego to regiony niemieckie, francuskie, włoskie i szwedzkie, z krajów Beneluksu, Partnerstwa Wschodniego, Rosji, Chorwacji, Brazylii i Korei Płd. Wielkopolska jest członkiem 10 organizacji i platform współpracy regionalnej: Committee of Regions, Congress of Local and Regional Authorities of Europe, Oder-Partnerschaft, European Network of Regional Culinary

³³⁵ Województwo Wielkopolskie zawarło umowy partnerskie o współpracy z 19 regionami: Hrabstwo Nottinghamshire (Wielka Brytania), Hrabstwo Västernorrland (Szwecja), Hrabstwo Västerbotten (Szwecja), Kraj Związkowy Dolna Saksonia (Niemcy), Kraj Związkowy Brandenburgia (Niemcy), Kraj Związkowy Hesja (Niemcy), Obwód Charkowski (Ukraina), Obwód Czernihowski (Ukraina), Obwód Południowo-Kazachstański (Republika Kazachstanu), Prowincja Chungcheongnam-do (Republika Korei Południowej), Prowincja Hainaut (Belgia), Prowincja Północna Brabancja (Holandia), Region Bretania (Francja), Region Emilia-Romagna (Włochy), Region Marché (Włochy), Stan Karnataka (Indie), Stan Paraná (Brazylia), Miasto São Paulo (Brazylia), Żupania Vukovarsko-Srijemska (Chorwacja);

Heritage, European Regions for Youth, Innovation Alliance, Subsidiarity Monitoring Network, Regions Network UE2020, European Financial Instruments Network, Purple Peri-Urban Regions Platform Europe. Województwo Wielkopolskie otworzyło także Biuro Informacyjne w Brukseli.

3,25 mld zł dochody budżetu Miasta 3,22 mld zł wydatki
 budżetu Miasta 20,3 mld zł wartość majątku Miasta A - prognoza stabilna
 rating Poznania A3 prognoza stabilna rating Poznania

Finansowanie rozwoju Miasta

Finanse Miasta³³⁶

Polityka finansowa pozostaje w ścisłej zależności z priorytetami rozwojowymi miasta na najbliższe lata, do których należą: rozwój transportu publicznego i terenów zieleni oraz funkcji metropolitalnych; rozwój innowacyjnej, nowoczesnej gospodarki; polepszenie jakości życia wspólnot lokalnych; rozwijanie dialogu społecznego. Polityka finansowa Miasta zakłada

angażowanie w finansowanie działań priorytetowych nie tylko środków własnych, ale także pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, unijnych i partnerów prywatnych.

W 2016 r. dochody Miasta wyniosły 3,25 mld zł. Najwyższy udział miały w nich wpływy z podatków od osób fizycznych i prawnych, stanowiące jedną trzecią dochodów. Wydatki budżetu Miasta wyniosły 3,22 mld zł. Większość wydatków budżetowych (73%) przeznaczono na działalność bieżącą. Wydatki majątkowe wyniosły 586 mln zł. Wynik budżetu Miasta był dodatni.

Miasto Poznań posiada najwyższą możliwą do uzyskania w kraju ocenę wiarygodności kredytowej A- z prognozą stabilną nadaną przez

międzynarodową agencję ratingową Fitch Ratings. Ocena ta oznacza, że Miasto posiada bardzo wysoką zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań finansowych, a jego wiarygodność finansowa nie zmieni się w najbliższym czasie.

Majątek Miasta³³⁷

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. wartość mienia komunalnego Miasta Poznania po umorzeniu wynosiła ogółem 20,3 mld zł, czyli ponad 37 tys. zł na mieszkańca. Głównym składnikiem majątku miejskiego są grunty (60%), których

³³⁶ http://bip.city.poznan.pl/bip/public/bip/documents.html?co=print&id=46412&parent=2476&instance=1003&lang=pl&lhs=bip_finance&rhs=null

³³⁷ http://bip.city.poznan.pl/bip/public/bip/documents.html?co=print&id=46581&parent=292&instance=1001&lang=pl&lhs=bip_home&rhs=null

wartość księgowa wynosi ponad 12 mld zł³³⁸. W strukturze gruntów miejskich największą powierzchnię zajmują tereny leśne i transportowe (łącznie 53%) oraz grunty orne (18%). Majątek Miasta stanowią nieruchomości, w tym budynki komunalne i ulice miejskie oraz inwestycje, akcje i udziały w spółkach.

W 2016 r. Miasto Poznań było udziałowcem w 20 spółkach prawa handlowego³³⁹, w tym w 10 jednoosobowych spółkach miejskich. Wartość nominalna akcji i udziałów Miasta Poznania w spółkach i spółdzielniach wynosi 1,7 mld zł, co stanowi ponad 7% jego majątku.

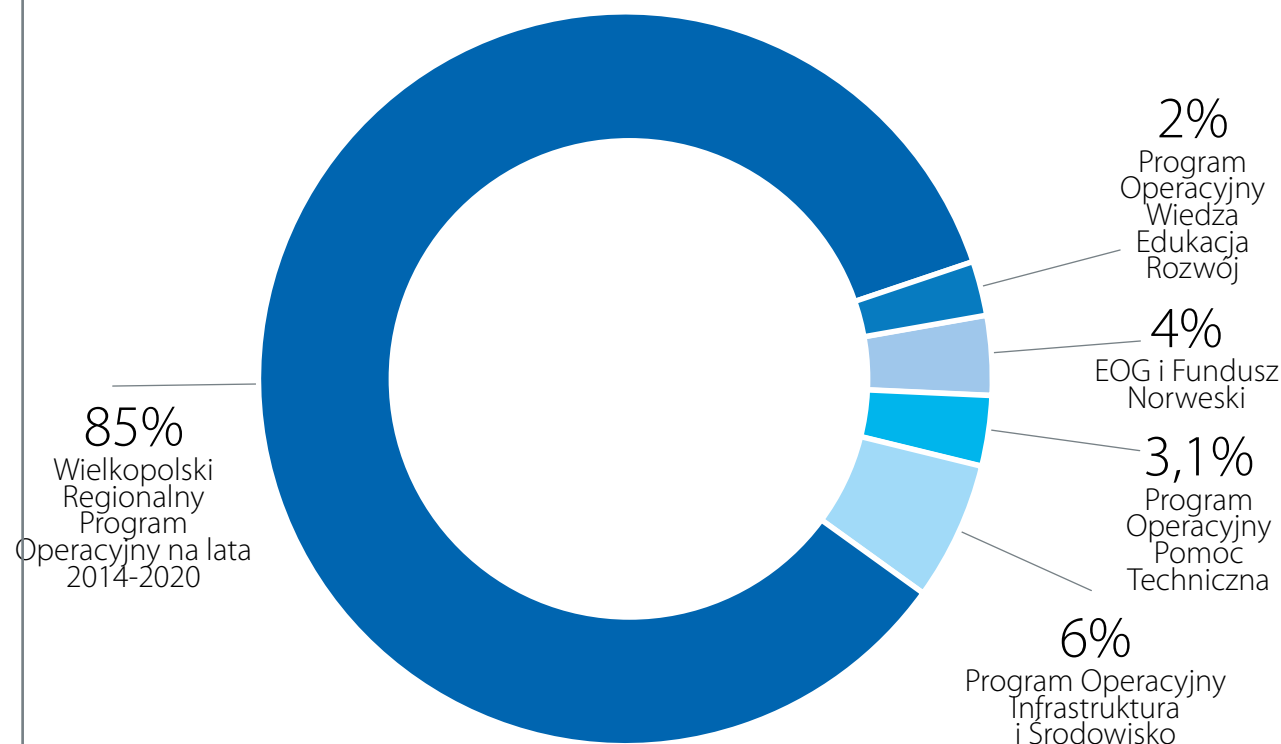
Środki unijne

Miasto Poznań oraz firmy, instytucje i organizacje działające w Poznaniu z okresu programowania 2007–2013 uzyskały ponad 4,2 mld zł pomocy unijnej, głównie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (42%). Beneficjenci

³³⁸ W granicach administracyjnych Poznania znajdują się grunty miejskie o powierzchni 97 km² natomiast poza granicami miasta o powierzchni 0,5 km².

³³⁹ Miasto Poznań posiada także udziały w 5 spółdzielniach: Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wielkopółka”, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Winogrady”, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Grunwald”, Spółdzielnia Socjalna „Poznanianka”.

ŹRÓDŁA ŚRODKÓW UNIJNYCH POZYSKANYCH PRZEZ MIASTO POZNAŃ I SPÓŁKI Z UDZIAŁEM MIASTA

przeznaczali pozyskane środki unijne głównie na przedsięwzięcia z zakresu ekologii, B+R oraz transportu. Największym beneficjentem jest Miasto Poznań (wraz ze spółkami z udziałem Miasta), które pozyskało ponad 2,1 mld zł, pochodzących głównie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (73%). Miasto Poznań najwięcej środków przeznaczyło na rozbudowę infrastruktury transportowej i kanalizacyjnej, realizację projektów rewitalizacyjnych. Wdrożono także projekty z zakresu doradztwa zawodowego, pomocy stypendialnej, pomocy dla osób niepełnosprawnych oraz wspierania przedsiębiorczości i rozbudowę bazy dydaktycznej. W perspektywie finansowej 2014–2020, beneficjenci z Poznania pozyskali dotąd dofinansowanie unijne w kwocie 2,2 mld zł, przede wszystkim z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020 (38%) oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (42%). Dzięki dotacjom unijnym powiększa się baza dydaktyczna i wyposażenie laboratoriów uczelni wyższych oraz ośrodków naukowo-badawczych. Uczelnie realizują samodzielne i wspólne innowacyjne projekty naukowo-badawcze oraz prowadzą wymianę studentów. Mieszkańcy Poznania

mogą korzystać z bogatej oferty programów szkoleniowych, doradczych i pomocowych, w tym programów mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu realizowanych przez urzędy pracy. Z pomocy unijnej korzystają także rolnicy z terenu Poznania, którzy otrzymują dotacje unijne na realizację działań określonych w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich, wdrażanym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (m.in. zakupy interwencyjne, płatności bezpośrednie, subsydia eksportowe).

392 uchwał RMP 569 tys. decyzji administracyjnych Dialog Społeczny
 Poznański Budżet Obywatelski Smart City 42 miejskie jednostki
 pomocnicze - osiedla 4,7 tys. NGOs Poznańskie Centrum Wspierania
 Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Zarządzanie Miastem i obsługa mieszkańców

Zarządzanie Miastem

Miasto Poznań, jako administracyjne centrum województwa wielkopolskiego, jest siedzibą Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. W Poznaniu, posiadającym jednocześnie status gminy i powiatu

grodzkiego, urzędują, oprócz władz Miasta Poznania, także władze powiatu poznańskiego ziemskiego. Swoją siedzibę mają tu również Związek Miast Polskich oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski.

Rada Miasta Poznania jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na 4-letnią kadencję. Obecnie urzędujących radnych wybrano w 2014 r. Radę tworzy 37 osób³⁴⁰. Funkcję Przewodniczącego Rady Miasta Poznania sprawuje Grzegorz Ganowicz (PO), a funkcje wiceprzewodniczących – Michał Grześ (PiS),

³⁴⁰ <http://bip.poznan.pl/bip/radni/>

Katarzyna Kretkowska (ZL) i Karolina Fabiś-Szulc (PO). Radni współpracują w ramach 14 komisji stałych³⁴¹. W ciągu roku odbywa się blisko 20 sesji Rady Miasta Poznania oraz 270 posiedzeń komisji³⁴². Radni podejmują prawie 400 uchwał.

Urząd Prezydenta Miasta Poznania pełni Jacek Jaśkowiak, a funkcje Zastępców Prezydenta Miasta Poznania sprawują: Mariusz Wiśniewski, Maciej Wudarski, Jędrzej Solarski, Tomasz Lewandowski. Stanowisko Skarbnika Miasta

³⁴¹ <http://bip.poznan.pl/bip/komisje/>

³⁴² W 2016 r. zwołano 18 sesji RMP oraz odbyło się 269 posiedzeń komisji. Radni podjęli 392 uchwały.

Poznania piastuje Barbara Sajnaj, a Sekretarza Miasta Poznania Stanisław Tamm.

Obsługę administracyjną mieszkańców prowadzi 30 wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Poznania³⁴³. Na prawach oddziałów w strukturze urzędu funkcjonują także: Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów oraz Poradnia Zakładowa. Zatrudnienie w Urzędzie Miasta Poznania wynosi 1,7 tys. osób, z których prawie 86% posiada wykształcenie wyższe. Część zadań publicznych Miasta realizują 322 miejskie jednostki organizacyjne.

Wydziały Urzędu Miasta Poznania wydają rocznie 389 tys., a miejskie jednostki organizacyjne 180 tys. decyzji administracyjnych³⁴⁴. Najwięcej decyzji wydaje Wydział Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych (204 tys.) oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (88 tys.).

Miasto Poznań realizuje program konsolidacji zakupów miejskich jednostek organizacyjnych.

³⁴³ <http://bip.poznan.pl/bip/struktura-organizacyjna-miasta-poznania,doc,293/struktura-miasta-schemat-struktur-organizacyjnych-miasta-poznania,577.html>

³⁴⁴ Dane za 2016 r.

W ramach programu realizowany jest m.in. projekt optymalizacji kosztów energii elektrycznej³⁴⁵, paliwa gazowego³⁴⁶, dostawy papieru, świadczenie usług pocztowych i telefonii komórkowej, w którym wykorzystywana jest możliwość grupowego zakupu przez miejskie jednostki organizacyjne³⁴⁷.

Partycypacja publiczna

Poziom wskaźników Licznika Partycypacji, opracowanego przez Instytut Spraw Publicznych, pokazuje, że mieszkańcy Poznania i organizacje pozarządowe mogą w wysokim stopniu uczestniczyć w procesie partycypacji publicznej, a skala komunikacji społecznej jest na wysokim poziomie.

W Poznaniu działają 42 jednostki pomocnicze³⁴⁸ – osiedla, obejmujące obszar całego miasta. Posiadają inicjatywę uchwałodawczą w sprawach dotyczących obszaru ich funkcjonowania oraz

środki finansowe z budżetu Miasta³⁴⁹, mogą także uczestniczyć w miejskim konkursie grantowym na zadania inwestycyjne. Działa w nich 678 radnych osiedlowych wybieranych w wyborach bezpośrednich. Pracę radnych osiedlowych dobrze ocenia ponad połowa mieszkańców, jednak jedna trzecia nie ma żadnej wiedzy na ten temat³⁵⁰. Badania przeprowadzone wśród radnych osiedlowych pokazały, że najważniejszymi obszarami działań w ich ocenie są remonty obiektów infrastruktury drogowej, oświatowej, rekreacyjnej i terenów zieleni znajdującej się na ich terenie, przede wszystkim dróg i chodników, oraz poprawa bezpieczeństwa. W mieście funkcjonuje zrzeszające większość jednostek pomocniczych miasta Porozumienie Osiedli Samorządowych oraz Koalicja Osiedli Śródmiejskich, do której należy 5 jednostek pomocniczych obejmujących obszar Śródmieścia³⁵¹.

³⁴⁹ W 2016 r. jednostki pomocnicze – osiedla otrzymały z budżetu Miasta kwotę 24,3 mln zł, która została przeznaczona na realizację zadań przede wszystkim (93%) z zakresu transportu rowerowego, oświaty, terenów zieleni, sportu i rekreacji oraz kultury.

³⁵⁰ „Badania opinii na temat Rad Osiedli w Poznaniu” przeprowadzone w 2014 r. przez Fundację Altum w ramach projektu „Miasto Obywateli. Rozwój Rad Osiedli w Poznaniu”.

³⁵¹ Jednostki pomocnicze – osiedla: Jeżyce, Ostrów Tumski-Śródka-Zawa-

Miasto Poznań wspiera lokalne inicjatywy mieszkańców, którzy prowadzą inwestycje lokalne z udziałem ludności. Rocznie realizowanych jest prawie 25 inwestycji³⁵², przede wszystkim wodociągowo-kanalizacyjnych i drogowych na nowych osiedlach jednorodzinnych.

W Poznaniu działa 22 punktów nieodpłatnych porad prawnych³⁵³. Miasto Poznań prowadzi dla indywidualnych właścicieli prywatnych budynków mieszkalnych punkt informacyjno-konsultacyjny w zakresie doradztwa prawnego – finansowego, szczególnie dotyczącego możliwości finansowania remontów z różnych źródeł zewnętrznych.

Oprócz współpracy z powołanymi przez Prezydenta Miasta Poznania przedstawicielami młodzieży, tworzącymi Młodzieżową Radę Konsultacyjną przy Prezydencie Miasta Poznania³⁵⁴, osób starszych, reprezentowanych

dy-Komandoria, Stare Miasto, św. Łazarz, Wilda.

³⁵² W 2016 r. realizowano 24 inwestycje.

³⁵³ W 2016 roku w 22 punktach udzielono mieszkańcom 8131 porad prawnych.

³⁵⁴ Powołana w 2008 r. Młodzieżowa Rada Konsultacyjna stanowi forum współpracy i wymiany opinii na ważne tematy dotyczące kierunków

przez powoływaną przez Radę Miasta Poznania Miejską Radę Seniorów³⁵⁵ i Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych³⁵⁶, a także powołaną przez Radę Miasta Poznania Radą Rodziny Dużej³⁵⁷, Miasto Poznań prowadzi liczne formy bezpośrednich konsultacji społecznych z mieszkańcami, jak: Platformę Konsultacji Społecznych – interaktywne forum wymiany poglądów na temat inicjatyw oraz projektów dokumentów i polityk miejskich, bezpośrednio

rozwoju miasta oraz spraw, które bezpośrednio dotyczą ludzi młodych. Członkami Rady są przedstawiciele różnych organizacji oraz osoby aktywne społecznie. Rada liczy 21 członków w wieku maksymalnie do 26 lat. Miasto Poznań współpracuje także ze Studencką Radą Miasta Poznania, utworzoną przez studentów poznańskich szkół wyższych.

³⁵⁵ Działająca od 2007 r. Miejska Rada Seniorów (MRS) jest organem doradczym, opiniodawczym i inicjatywnym w strukturze władz miejskich. Członkami Rady są przedstawiciele organizacji pozarządowych, działających na rzecz środowiska osób starszych, rad osiedli i klubów seniora, Rady Miasta oraz Prezydenta Miasta Poznania. Skład Rady liczy 15 osób w wieku od 60 lat, które wybierane są na czas trwania kadencji Rady Miasta Poznania. Celem działalności MRS jest służenie seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta.

³⁵⁶ Działająca od 2015 r. Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych stanowi organ doradczo-opiniodawczo-inicjatywny. Skład Rady liczy 5 osób powoływanych na 5-letnią kadencję. Jej celem jest integracja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

³⁵⁷ Działająca od 2013 r. Rada Rodziny Dużej stanowi organ konsultacyjno-opiniodawczo-doradczo-inicjatywny. Skład rady liczy 13 osób, w tym przedstawicieli organizacji pozarządowych, powoływanych na 3-letnią kadencję. Jej celem jest zapewnienie przedstawicielom rodzin wielodzietnych wpływu na tworzenie i realizację miejskiej polityki prorodzinnej.

spotkania Prezydenta z mieszkańcami osiedli, stałe konsultacje przy podejmowaniu decyzji planistycznych i inwestycji drogowych oraz jednorazowe, dotyczące różnych ważnych dla mieszkańców projektów³⁵⁸. Mieszkańcy Poznania mogą także uczestniczyć w współdecydowaniu o wydatkach z budżetu Miasta w ramach projektu Poznański Budżet Obywatelski³⁵⁹.

Przy wydziałach zajmujących się kulturą, sprawami społecznymi, oświatą, zdrowiem i pomocą społeczną czy środowiskiem powstały komisje dialogu obywatelskiego, zrzeszające organizacje pozarządowe. Do ich zadań należy m.in. współpraca z Miastem w celu zwiększenia efektywności działań kierowanych do mieszkańców, opiniowanie dokumentów i projektów aktów prawnych wydawanych przez Miasto oraz określanie potrzeb społecznych i sposobów ich zaspokajania.

e-urząd i Open Data

Miasto Poznań posiada system nowoczesnych inteligentnych rozwiązań z zakresu smart city:

³⁵⁸ Przykładowo Mapa Potrzeb Lokalnych Śródmieścia wykorzystująca technologię geoankiety.

³⁵⁹ Poznański Budżet Obywatelski został wdrożony w 2012 r.

e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, system otwartego dostępu do informacji i danych poprzez otwarte API³⁶⁰, internetowe giełdy tematyczne. Do bezpośrednich kontaktów z mieszkańcami są wykorzystywane usługi świadczone przez Biuro Poznań Kontakt³⁶¹, oraz usługi internetowe, takie jak: poczta e-mail, system informacji/ostrzeżeń SMS i formularzy interaktywnych, internetowy system zgłaszania skarg i interwencji, Elektroniczna Skrzynka Podawcza (ESP)³⁶². Miasto Poznań korzysta także z Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP)³⁶³ obsługującej usługę składania wniosków i skarg oraz 5 składów dedykowanych niektórym wydziałom. Z rozwiązań internetowych korzysta rocznie blisko 900 tys. osób³⁶⁴. W ramach udo-

³⁶⁰ Zbiór interfejsów aplikacyjnych umożliwiających automatyczne pobieranie treści publikowanych w Miejskim Informatorze Multimedialnym, BIP oraz Systemie Informacji Przestrzennej w postaci otwartych danych w formatach dostępnych dla programistów tworzących aplikacje internetowe i implementowanie ich w zewnętrznych serwisach informacyjno-usługowych.

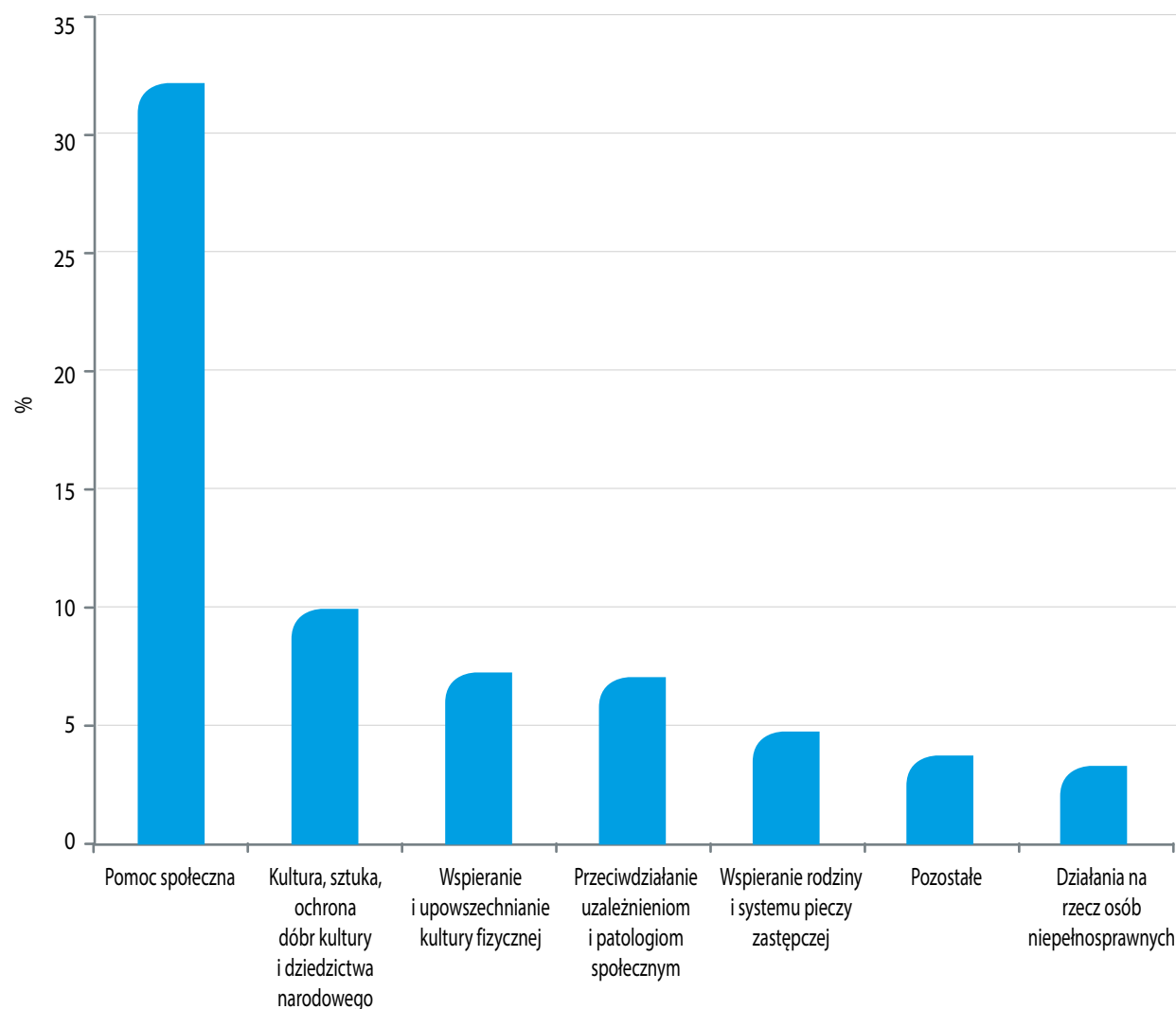
³⁶¹ Biuro Poznań Kontakt obsługuje rocznie ponad 500 tys. rozmów, w tym 350 tys. zapytań skierowanych do Urzędu Miasta Poznania i miejskich jednostek organizacyjnych.

³⁶² Przez ESP rocznie wpływa blisko 6 tys. wiadomości.

³⁶³ Przez ePUAP rocznie wpływa ponad 1,6 tys. wiadomości.

³⁶⁴ Dane za 2015 r.

STRUKTURA DOFINANSOWANIA PRZEZ MIASTO POZNAŃ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH OBSZARY POŻYTKU PUBLICZNEGO DOTOWANE W KWOCIE POWYŻEJ 1 MLN ZŁ

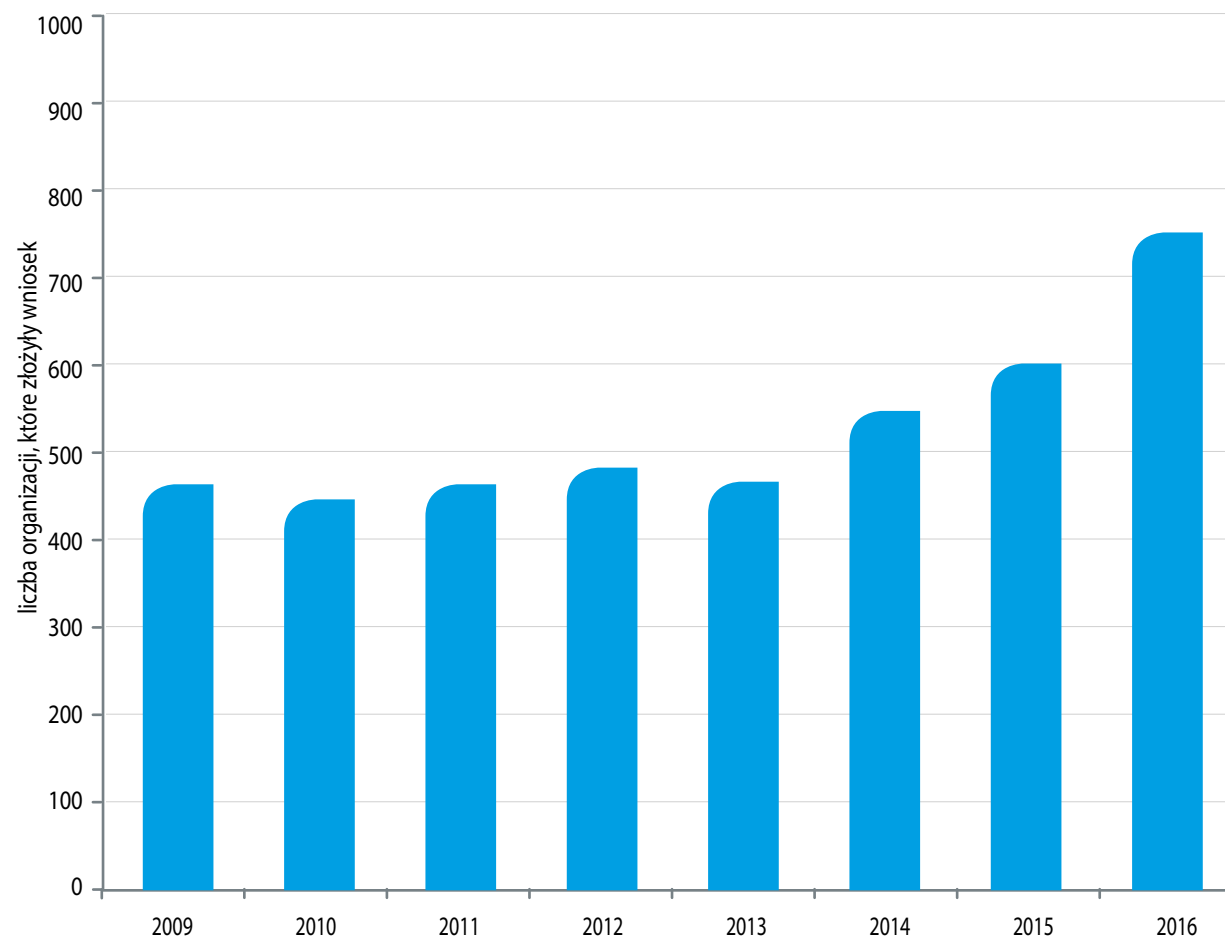

stępniania informacji publicznej na wniosek zainteresowanych poprzez bezpośrednie kanały komunikacji cyfrowej i tradycyjnej rocznie wpływa ok. 1 tys. spraw.

W ramach oferty internetowej Miasta powstała wersja portalu miejskiego dostosowana do odbioru w urządzeniach mobilnych, aplikacja umożliwiająca automatyczne tworzenie przewodników multimedialnych pobieranych z Internetu przez urządzenia mobilne, oraz system kodów QR zintegrowany z bazami danych i systemami informacyjnymi portalu miejskiego. Mieszkańcy mogą drogą elektroniczną m.in. zgłaszać dzieci do żłobków, przedszkoli, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, składać wnioski o wydanie odpisów akt Urzędu Stanu Cywilnego, sprawdzać stan realizacji wniosków o wymianę prawa jazdy i wydanie dowodu rejestracyjnego, aplikować o pracę i staże studenckie w Urzędzie Miasta Poznania, zgłaszać interwencje do Straży Miejskiej Miasta Poznania, sprawdzać stan i prognozę zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Wszyscy zainteresowani mogą także on-line korzystać z zasobów cyfrowej mapy miejskiej w ramach Systemu Informacji Przestrzennej. Miasto Poznań

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE UBIEGAJĄCE SIĘ O DOFINANSOWANIE Z BUDŻETU MIASTA POZNANIA

utworzyło swoje profile na portalach społecznościowych: Facebook, Twitter, Blip, Pinterest oraz w serwisach internetowych: YouTube i Four-square.

Działania Miasta na rzecz otwartości danych zostały docenione przez organizację OECD, która w opublikowanym w 2015 r. raporcie³⁶⁵ na temat stanu otwartości danych publicznych w Polsce, wskazała Poznań³⁶⁶ jako wiodący samorząd lokalny we wdrażaniu cyfrowego dostępu do danych publicznych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W Poznaniu jest zarejestrowanych 4,7 tys. organizacji pozarządowych. Miasto Poznań współpracuje z nimi na podstawie przyjętych przez Radę Miasta Poznania wieloletnich i rocznych programów współpracy. W mieście działa Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego – organ konsultacyjno-opiniotwórczy Prezydenta Miasta. Organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o dofinansowanie z budżetu

³⁶⁵ OECD (2015), „Open Government Data Review of Poland: Unlocking the Value of Government Data”.

³⁶⁶ Wraz z Warszawą, Katowicami, Gdańskiem i Szczecinem.

Miasta projektów w ramach corocznych otwartych konkursów ofert oraz małych grantów. Najwięcej środków otrzymują na zadania z zakresu pomocy społecznej (54%); wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (po 12%); wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (8%); działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (6%) oraz osób w wieku emerytalnym (2%). Pozafinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi obejmują przede wszystkim sferę informacyjną, organizacyjną oraz szkoleniową.

W mieście działa Poznańskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu³⁶⁷, które wspiera działalność organizacji pozarządowych i wolontariat oraz 9 Centrów Inicjatyw Lokalnych. Miasto Poznań organizuje także konkurs na Najlepszą Poznańską Inicjatywę Pozarządową INICJATORY oraz konkurs Poznański Wolontariusz Roku.

³⁶⁷ Centrum jest prowadzone przez 4 organizacje pozarządowe: Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związków Organizacji Pozarządowych, Wielkopolskie Forum Organizacji Osób z Niepełnosprawnościami, Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP, Stowarzyszenie „Na Tak”.

Działalność wielkopolskich organizacji pozarządowych wspiera także Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, który współpracuje z NGO na podstawie uchwalanych przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego rocznych programów współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Jako organ konsultacyjny i doradczy Marszałka Województwa Wielkopolskiego działa Wielkopolska Rada Działalności Pożytku Publicznego skupiająca przedstawicieli organizacji pozarządowych i administracji regionalnej.

Poznań w latach 2015-2016

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju	J.m.	2015	2016
Ład społeczny			
Zmiany demograficzne			
Ludność	osoba	542 348	540 372
Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	63,0	65,5
Przyrost naturalny na 1000 ludności	‰	-0,3	1,0
Saldo migracji na 1000 ludności	‰	-3,5	-3,3
Zdrowie publiczne			
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	‰	5,6	3,9
Zgony osób w wieku do 65 lat na 1000 ludności w tym wieku	‰	3,0	2,7
Udział zgonów według wybranych przyczyn w ogólnej liczbie zgonów:			
choroby układu krążenia	%	38,6	brak danych
nowotwory	%	27,6	brak danych
choroby układu oddechowego	%	7,3	brak danych
Ubóstwo i warunki życia			
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	4,3	4,1
Najczęstsze powody korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej:			
długotrwała lub ciężka choroba	%	46,2	46,7
ubóstwo	%	40,9	38,7
bezrobocie	%	29,3	24,3
niepełnosprawność	%	23,2	23,9

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju	J.m.	2015	2016
bezzadność w sprawach życiowych	%	24,2	22,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób	zł	4 549	4 771
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	29,9	30,4
Edukacja			
Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-5 lat	%	99,5	96,4
Zdawalność egzaminów maturalnych w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych	%	74,9	80,8
Zdawalność egzaminów maturalnych w liceach ogólnokształcących	%	82,0	89,2
Studenci szkół wyższych na 1000 mieszkańców	osoba	215	207
Dostęp do rynku pracy			
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 mieszkańców	osoba	14,7	12,2
Udział wybranych grup bezrobotnych w bezrobotnych zarejestrowanych ogółem:			
długotrwale bezrobotni (dłużej niż 1 rok)	%	31,3	31,8
bezrobotni z wykształceniem wyższym	%	25,0	27,3
Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych na 1000 bezrobotnych niepełnosprawnych	oferta	66	128
Udział absolwentów dotychczas niepracujących w bezrobotnych ogółem	%	2,9	3,0
Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	2,4	1,9
Wzorce konsumpcji			
Liczba samochodów osobowych na 1000 ludności	samochód	625	660
Zużycie mediów w gospodarstwach domowych w ciągu roku na 1 mieszkańca:			
energii elektrycznej	kWh	805,4	808,3
gazu	m ³	173,0	185,3
wody	m ³	39,1	40,2
Adekwatność dochodu w okresie starości			
Udział bezrobotnych zarejestrowanych dłużej niż 1 rok w wieku 55-64 lat w ogóle bezrobotnych w wieku 55-64 lat	%	42,5	43,2

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju	J.m.	2015	2016
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym	%	4,1	4,5
Czynniki warunkujące zdrowie			
Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących	osoba	7,02	7,06
Przychodnie na 10 tys. mieszkańców	obiekt	9	10
Przestępczość			
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję	%	49,0	47,9
Przestępstwa stwierdzone przez policję ogółem na 1000 mieszkańców ogółem, w tym:	przestępstwa	36,48	30,68
kryminalne	przestępstwa	27,48	25,63
gospodarcze	przestępstwa	7,50	3,14
drogowe	przestępstwa	1,10	1,00
przeciwko życiu i zdrowiu	przestępstwa	0,56	0,58
przeciwko mieniu	przestępstwa	25,76	19,83
Wypadki drogowe			
Ofiary wypadków drogowych na 100 tys. pojazdów zarejestrowanych:			
ranni	osoba	76,61	115,11
wypadki śmiertelne	osoba	3,25	2,65
Ład gospodarczy			
Rozwój gospodarczy			
PKB na mieszkańca	tys. zł	92,2	brak danych
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym	tys. zł	10,9	brak danych
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	podmiot	283	270
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora medycznego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	%	4,76	4,63

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju	J.m.	2015	2016
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	%	8,33	8,09
Wartość kapitału zagranicznego spółek na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym	tys. zł	20,4	brak danych
Udział nakładów inwestycyjnych według PKD w ogóle nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób:			
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	%	0,3	brak danych
przemysł i budownictwo	%	53,3	brak danych
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	%	30,2	brak danych
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	%	3,8	brak danych
pozostałe usługi	%	12,4	brak danych
Zatrudnienie			
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	20,3	20,4
Podmioty gospodarki narodowej ogółem wpisane do rejestru REGON według klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym, z tego:	podmiot	3 270,8	3 385,0
mikro (do 9 osób)	podmiot	3 123,8	3 234,6
małe (od 10 do 49 osób)	podmiot	121,0	123,8
średnie (od 50 do 249 osób)	podmiot	21,2	21,7
duże (powyżej 250 osób)	podmiot	4,8	4,9
Turystyka			
Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 mieszkańców	miejsce	16	17
Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 mieszkańców	nocleg	2 388	2 578
Transport			
Długość ścieżek rowerowych:			
na 10 tys. km ²	km	5 192,6	5 994,4
na 10 tys. mieszkańców	km	2,5	2,9

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju	J.m.	2015	2016
Długość dróg publicznych lokalnych na 100 km ² :			
o nawierzchni twardej	km	316,9	320,3
o nawierzchni gruntowej	km	51,9	50,8
Udział wydatków budżetu Miasta na drogi publiczne w wydatkach ogółem	%	10,4	13,0
Pasażerowie komunikacji miejskiej	mln osób	226,6	245,1
Pasażerowie transportu lotniczego	tys. osób	1501,0	1710,2
Ład środowiskowy			
Zmiany klimatu			
Emisja dwutlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych	t/r	1 550 317	1 501 406
Wydatki budżetu Miasta na 1 mieszkańca na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	zł	1,35	3,14
Ochrona powietrza			
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych:			
gazowych	t/r	1 556 054	1 507 892
pyłowych	t/r	301	205
Udział zanieczyszczeń zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w zakładach szczególnie uciążliwych w ogólnej ilości zanieczyszczeń wytworzonych			
gazowe (bez CO ₂)	%	38,4	27,6
pyłowe	%	99,7	99,8
Użytkowanie gruntów			
Lesistość	%	14,7	14,7
Bioróżnorodność			
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	4,08	4,22
Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem	%	3,7	4,1

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju	J.m.	2015	2016
Gospodarka odpadami			
Ilość zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych zebranych w ciągu roku przypadająca na 1 mieszkańca	kg	237,3	252,4
Udział ścieków komunalnych i przemysłowych oczyszczanych w ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczania	%	99,96	99,93
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	237	260
Ład instytucjonalno-polityczny			
Otwartość i uczestnictwo			
Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	podmiot	63	67
Udział radnych kobiet i radnych z wykształceniem wyższym w Radzie Miasta Poznania:			
kobiety	%	37,8	37,8
radni z wykształceniem wyższym	%	100,0	100,0
Instrumenty ekonomiczne			
Dochody budżetu Miasta na 1 mieszkańca	zł	6 099	6 007
Wpływy do budżetu Miasta na 1 mieszkańca z tytułu opłat eksploatacyjnych	zł	0,10	0,10
Środki z Unii Europejskiej na 1 mieszkańca na finansowanie programów i projektów unijnych pozyskane przez Miasto	zł	8,50	2,70
Wydatki budżetu Miasta na 1 mieszkańca	zł	5 704	5 949
Wydatki z budżetu Miasta na obsługę długu publicznego na 1000 zł dochodów ogółem budżetu Miasta	zł	12,6	9,9
Udział wydatków inwestycyjnych budżetu Miasta w wydatkach budżetu Miasta ogółem	%	24,1	17,5
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	41,9	42,3

Źródło: GUS, Zarząd Transportu Miejskiego, Port Lotniczy Poznań – Ławica Sp. z o.o.

Benchmarking największych polskich miast

Wyszczególnienie	Rok	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
POWIERZCHNIA						
Powierzchnia w km ²	2015	262	327	293	517	293
	2016	262	327	293	517	293
DEMOGRAFIA						
Ludność w tys.	2015	542,3	761,1	701,0	1744,4	635,8
	2016	540,4	765,3	696,5	1754,0	637,7
Gęstość zaludnienia w osobach/km ²	2015	2071	2328	2390	3372	2171
	2016	2063	2342	2375	3391	2178
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	2015	115	114	120	118	114
	2016	115	114	120	118	114
Wskaźnik starości demograficznej w %	2015	18,5	18,1	20,7	19,0	18,3
	2016	19,1	18,6	21,6	19,5	19,0
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w %:						
wiek przedprodukcyjny	2015	15,9	15,9	14,3	16,7	15,5
	2016	16,2	16,2	14,5	17,2	15,8
wiek produkcyjny	2015	61,3	62,0	59,9	60,0	61,8
	2016	60,4	61,2	58,9	59,1	60,9
wiek poprodukcyjny	2015	22,8	22,1	25,8	23,3	22,7
	2016	23,4	22,7	26,6	23,7	23,3

Wyszczególnienie	Rok	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	2015	63,0	61,3	67,0	66,7	61,7
	2016	65,5	63,5	69,7	69,1	64,3
Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	2015	4,8	4,9	4,2	4,5	4,2
	2016	5,8	5,3	4,5	5,0	4,8
Urodzenia żywe na 1000 ludności	2015	10,4	10,5	8,2	11,4	10,2
	2016	11,4	11,6	8,8	12,0	11,2
Zgony na 1000 ludności	2015	10,7	10,0	14,5	10,7	10,9
	2016	10,4	9,4	13,8	10,6	10,1
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	2015	5,6	2,9	6,2	4,1	3,7
	2016	3,9	2,7	3,9	3,4	3,4
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2015	-0,3	0,5	-6,3	0,8	-0,7
	2016	1,0	2,2	-5,0	1,4	1,0
Saldo migracji na 1000 ludności	2015	-3,5	2,5	-1,4	4,7	2,8
	2016	-3,3	2,4	-1,2	4,4	3,2
RYNEK PRACY						
Pracujący na 1000 ludności	2015	601	556	439	662	546
	2016	630	583	452	703	568
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w zł	2015	4549	4431	4048	5586	4570
	2016	4771	4635	4230	5740	4801
Stopa bezrobocia w %	2015	2,4	4,4	9,5	3,3	3,3
	2016	1,9	3,5	7,9	2,6	2,7

Wyszczególnienie	Rok	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
EDUKACJA						
Szkoły:						
podstawowe	2015/16	113	163	136	330	114
	2016/17	116	167	136	333	115
gimnazja	2015/16	85	116	88	241	73
	2016/17	86	118	89	238	74
licea ogólnokształcące	2015/16	45	51	54	136	39
	2016/17	43	57	54	139	40
zasadnicze zawodowe	2015/16	23	37	20	36	23
	2016/17	24	36	21	36	23
technika	2015/16	22	28	28	54	23
	2016/17	22	28	29	54	25
policealne	2015/16	66	72	59	89	82
	2016/17	65	74	58	97	87
Uczniowie szkół w tys:						
podstawowe	2015/16	34,7	42,6	37,5	113,0	34,7
	2016/17	32,3	41,4	35,2	108,0	33,5
gimnazja	2015/16	13,4	17,7	15,4	41,5	13,4
	2016/17	14,1	18,1	15,8	44,0	13,4
licea ogólnokształcące	2015/16	12,0	15,7	11,4	36,9	10,9
	2016/17	11,9	15,9	11,2	37,4	11,1
zasadnicze zawodowe	2015/16	2,0	2,7	1,5	2,4	1,9
	2016/17	1,9	2,5	1,4	2,3	1,7

Wyszczególnienie	Rok	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
technika	2015/16	7,8	10,8	7,0	16,6	6,4
	2016/17	8,4	11,1	7,0	16,8	6,4
policealne	2015/16	9,8	12,2	6,7	13,5	9,4
	2016/17	9,7	11,7	6,3	13,7	9,7
Studenci szkół wyższych w tys.	2015/16	116,5	160,8	76,4	243,3	120,0
	2016/17	112,0	154,3	74,0	239,5	119,6
GOSPODARKA						
Produkt Krajowy Brutto na 1 mieszkańca w tys. zł	2014	89,0	72,3	55,7	130,9	73,5
	2015	92,2	76,3	58,4	134,3	77,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w przedsiębiorstwach	2015	5,2	4,0	7,4	4,4	4,3
	2016	5,3	4,2	6,0	4,4	3,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach	2015	4,4	3,3	6,6	3,7	3,8
	2016	4,3	3,3	5,0	3,7	2,5
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach	2015	94,8	96,0	92,6	95,6	95,7
	2016	94,7	95,8	94,0	95,6	96,8
Produkcja sprzedana przemysłu na mieszkańca w zł	2015	68091	38392	22004	62419	28803
	2016	63813	34382	23202	61079	31522
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na mieszkańca w zł	2015	6665	6105	5097	13207	7339
	2016	6792	5786	3869	11448	7415
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności	2015	2006	1711	1315	2301	1781
	2016	2045	1758	1331	2391	1826
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności	2015	67	51	28	157	61
	2016	71	60	30	166	67

Wyszczególnienie	Rok	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Udział podmiotów gospodarki narodowej według sekcji w %:						
przemysł	2015	7,8	7,6	11,4	6,9	6,9
	2016	7,6	7,5	11,1	6,7	6,8
budownictwo	2015	8,7	8,8	8,0	7,4	9,6
	2016	8,7	8,7	7,9	7,3	9,5
handel; naprawa pojazdów samochodowych	2015	24,1	22,2	25,9	22,3	21,5
	2016	23,4	21,5	25,0	21,9	20,8
transport i gospodarka magazynowa	2015	5,3	6,1	6,2	5,1	4,9
	2016	5,2	6,1	6,2	5,0	4,8
zakwaterowanie i gastronomia	2015	2,6	3,5	2,6	2,6	2,6
	2016	2,6	3,5	2,6	2,6	2,7
Efekty mieszkaniowe na 1000 ludności	2015	7	9	3	8	11
	2016	5	12	3	12	13
TURYSTYKA						
Turystyczne miejsca noclegowe na 1000 ludności	2015	16	36	10	15	17
	2016	17	40	10	16	17
w tym w obiektach hotelowych	2015	13	27	8	14	14
	2016	14	30	8	15	15
Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 ludności	2015	2388	5998	1287	2967	2752
	2016	2578	6557	1301	3234	3031
Liczba korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 ludności	2015	1505	2783	796	1731	1639
	2016	1563	2987	771	1896	1755

Wyszczególnienie	Rok	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Udział turystów zagranicznych korzystających z noclegów w liczbie turystów ogółem korzystających z noclegów w %	2015	23,3	48,7	23,8	38,4	28,1
	2016	23,5	49,2	19,0	38,9	31,7
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	2015	40,8	50,8	35,9	54,6	45,9
	2016	42,7	51,2	36,8	54,1	49,9
WARUNKI ŻYCIA						
Udział ludności korzystającej z sieci w %:						
wodociągowej	2015	97,9	99,7	94,8	95,8	96,6
	2016	97,9	99,7	94,9	95,9	96,6
kanalizacyjnej	2015	94,6	91,6	87,4	93,2	92,2
	2016	94,7	91,8	87,5	93,3	92,8
gazowej	2015	80,4	73,6	82,1	77,9	79,1
	2016	79,6	72,5	82,0	76,6	78,0
Zużycie na mieszkańca w gospodarstwach domowych:						
wody w m ³	2015	39,1	45,7	39,3	46,5	43,3
	2016	40,2	44,7	38,2	46,6	43,2
energii elektrycznej w kWh	2015	805,4	952,4	788,8	918,2	816,0
	2016	808,3	958,7	793,1	912,2	842,8
gazu sieciowego w m ³	2015	173,0	167,7	80,8	133,6	165,2
	2016	185,3	178,5	98,4	166,9	185,5
Samochody osobowe zarejestrowane na 1000 ludności	2015	625	557	502	649	601
	2016	660	585	525	681	632
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności	2015	463	473	502	523	476
	2016	470	482	508	532	488

Wyszczególnienie	Rok	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	2015	64,6	57,7	53,9	58,9	70,2
	2016	64,6	57,7	54,1	58,9	69,9
Efekty mieszkaniowe na 1000 ludności	2015	7	9	3	8	11
	2016	5	12	3	12	13
Łóżka w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	2015	113	80	84	69	83
	2016	108	80	85	71	83
Liczba ludności na 1 przychodnię	2015	1121	1214	1059	1492	1465
	2016	1027	1163	1026	1404	1248
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do 3 lat	2015	167	187	154	148	223
	2016	186	213	162	156	228
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w % dzieci w wieku 3–6 lat	2015/16	79	83	75	80	75
	2016/17	90	93	88	93	86
Miejsca w domach i zakładach pomocy społecznej (łącznie z filiami)	2015	27	38	40	21	26
	2016	27	38	41	21	26
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	2015	590	5814	832	4920	1930
	2016	680	5988	771	5468	1972
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	2015	653	915	604	1251	699
	2016	653	989	628	1305	760
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	2015	4726	3758	2313	3838	3872
	2016	5264	4139	2754	4274	4066
Liczba ludności na 1 bibliotekę	2015	12613	10426	7153	6607	15894
	2016	13180	10933	7410	6619	16351

Wyszczególnienie	Rok	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami) na 1000 ludności w woluminach	2015	2968	2308	2808	3749	1645
	2016	3039	2175	2763	3767	1649
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych na 1 czytelnika w woluminach	2015	18	12	22	14	16
	2016	20	12	22	14	15
Miejsca na widowni w kinach stałych na 1000 ludności	2015	30	19	11	17	21
	2016	33	19	11	17	21
Przestępstwa stwierdzone 10 tys. ludności	2015	365	319	276	282	397
	2016	307	311	383	278	361
Wskaźnik wykrywalności przestępstw w %	2015	49,0	53,3	44,0	39,3	43,1
	2016	47,9	58,0	44,1	43,1	42,7
BUDŻET MIASTA						
Dochody budżetu Miasta na 1 mieszkańca w zł	2015	6099	5424	5463	8228	5697
	2016	6007	6099	5594	8418	6340
Wydatki budżetu Miasta na 1 mieszkańca w zł	2015	5704	5526	5685	7412	6128
	2016	5949	6123	5497	7885	6206
Rating międzynarodowy	2016	A-	BBB+	BBB+	A2	brak

źródło: GUS, Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej

Poznań w TOP10 wybranych rankingów i konkursów

Pozycja Poznania	Ranking/konkurs	Organizator
1.	Ranking jakości życia według raportu „Diagnoza społeczna” (2015)	Rada Monitoringu Społecznego
	Konkurs Zielone Miasta – w stronę przyszłości (2015)	Ministerstwo Środowiska
	Ranking European Smart Cities (2015). Smart Living ³⁶⁸	Uniwersytet Techniczny w Wiedniu
	Ranking Otwartych Miast (2016)	Dziennik Gazeta Prawna
	Ranking Samorządów (2017)	Dziennik Rzeczpospolita
	Ranking European Culture & Creative Cities (2017) ³⁶⁹	Komisja Europejska
	Perły Samorządu (2017)	Dziennik Gazeta Prawna
	Outsourcing Stars (2017)	Fundacja Pro Progressio
2.	Ranking Miast Najlepszych do Życia i Pracy dla Cudzoziemców (2016)	Foreigners in Poland
	Ranking Miast Najbardziej Atrakcyjnych dla Biznesu (2017)	Dwutygodnik Forbes
	Ranking European Regional Growth Index (2017) ³⁷⁰	Jones LaSalle
	Local Human Development Index. Poziom Zamożności	ONZ
3.	Ranking miast uczących się (2015)	Polska Fundacja im. Roberta Schumana i Fundacja Konrada Adenauera w Polsce
	Ranking Polish Cities & Regions of the Future (2015)	Financial Times Business
	Ranking European Smart Cities (2015). Smart Mobility ³⁷¹	Uniwersytet Techniczny w Wiedniu
	Ranking European Smart Cities (2015). Smart Environment ³⁷²	Uniwersytet Techniczny w Wiedniu

³⁶⁸ W grupie polskich miast.

³⁶⁹ W grupie polskich miast.

³⁷⁰ W grupie polskich miast.

³⁷¹ W grupie polskich miast.

³⁷² W grupie polskich miast.

Pozycja Poznania	Ranking/konkurs	Organizator
3.	Ranking Kreatorzy Rozwoju Kultury Miejskiej (2017)	Narodowe Centrum Kultury
	Ranking European Cities & Regions of the Future (2018). Przyjazne Środowisko dla Biznesu ³⁷³	Financial Times Business
	Local Human Development Index. Zdrowie	ONZ
	Local Human Development Index. Edukacja	ONZ
4.	Ranking potencjału rozwojowego polskich miast (2015)	PwC
	Ranking European Smart Cities (2015). Smart Economy ³⁷⁴	Uniwersytet Techniczny w Wiedniu
	Ranking European Smart Cities (2015). Smart People ³⁷⁵	Uniwersytet Techniczny w Wiedniu
5.	Ranking European Smart Cities (2015). Smart Governance ³⁷⁶	Uniwersytet Techniczny w Wiedniu
	Ranking European Cities & Regions of the Future (2018). Strategia Przyciągania Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych ³⁷⁷	Financial Times Business
6.	Raport „Doing Business w Polsce” (2015). Łatwość prowadzenia działalności gospodarczej	Bank Światowy
	Ranking zrównoważonego rozwoju miast (2016)	Polska Fundacja im. Roberta Schumana i Fundacja Konrada Adenauera w Polsce
8.	Ranking European Cities & Regions of the Future (2018) ³⁷⁸	Financial Times Business
10.	Ranking European Cities & Regions of the Future (2018) ³⁷⁹	Financial Times Business

Źródło: Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej

³⁷³ W kategorii miast europejskich średniej wielkości.³⁷⁴ W grupie polskich miast.³⁷⁵ W grupie polskich miast.³⁷⁶ W grupie polskich miast.³⁷⁷ W kategorii miast europejskich średniej wielkości.³⁷⁸ W kategorii miast Europy Wschodniej.³⁷⁹ W kategorii miast europejskich średniej wielkości.